

## Sešli se v Bagdádu

AGATHA CHRISTIE

Přeložila Veronika Volhejnová  
THEY CAME TO BAGHDAD

Všem mým přátelům v Bagdádu

První kapitola

I.

Kapitán Crosbie vyšel z banky s potěšeným výrazem člověka, který právě vyinkasoval šek a zjistil, že má na účtu trochu víc peněz, než se domníval.

Kapitán Crosbie velmi často vypadal spokojený sám se sebou. Byl zkrátka ten typ. Postavou byl nevysoký a podsaditý, tvář měl zarudlou a na ní ježatý vojenský knír. Při chůzi se trochu předváděl, oblékal se možná kapánek příliš křiklavě a miloval dobré historky. Jeho známí ho měli rádi. Byl to veselý člověk, obyčejný, ale vlídný, starý mládenec. Nebylo na něm nic pozoruhodného. Na Východě jsou takových Crosbieů spousta.

Ulice, na kterou kapitán Crosbie vyšel, se jmenovala Bankovní z toho vynikajícího důvodu, že na ní sídlila většina bank ve městě. V bance bylo šero, chladno a jaksi zatuchlo. Slyšet tu bylo především vzdálené cvakání mnoha psacích strojů.

Venku na Bankovní ulici pražilo slunce, vzduch byl plný zvířeného prachu a zvuky hlučné a rozmanité. Ozývalo se tu vytrvalé houkání klaksonů a křik prodavačů nejrůznějšího zboží. Strhávaly se tu prudké hádky malých skupinek lidí, kteří jako by se chystali co nevidět navzájem povraždit, ve skutečnosti ale byli nejlepší přátelé; muži, chlapci a děti tu prodávali nejrůznější plody, cukrovinky, pomeranče a banány, ručníky, hřebeny, břitvy a jiné zboží, vyložené na tácech, s nimiž pobíhali ulicemi. Všude a téměř nepřetržitě bylo také slyšet odkašlávání a odplivování, a nad tím vším tiché, melancholické kvílivé prozpěvování mužů, kteří vedli osly a koně mezi proudy aut a chodců: „Balák – balák!“

V městě Bagdádu bylo jedenáct dopoledne.

Kapitán Crosbie zastavil utíkajícího chlapce s náručí novin a jedny si koupil. Zahnul z Bankovní ulice do Rašídovy třídy, což byla bagdádská hlavní tepna, táhnoucí se dobrých šest kilometrů napříč městem podél řeky Tigridu.

Kapitán Crosbie přelétl pohledem titulky v novinách, pak si je strčil pod paži, ušel asi dvě stě metrů a zahnul do malé uličky a pak na velké nádvoří – han. Na jeho protější straně otevřel dveře s mosaznou tabulkou a ocitl se v kanceláři.

Upravený mladý irácký úředník vstal od svého psacího stroje a s úsměvem mu vyšel vstříc.

„Dobrý den, pane kapitáne. Co pro vás můžu udělat?“

„Je pan Dakin v kanceláři? Dobře, půjdu za ním.“

Prošel dalšími dveřmi, vystoupil po poměrně strmých schodech. Na konci špinavé chodby zaklepal na dveře a nějaký hlas zevnitř řekl: „Dále.“

Byla to místnost s vysokým stropem a působila prázdně. Na petrolejových kamínkách stál talířek s vodou, dál tu byla dlouhá a nízká polstrovaná pohovka s malým konferenčním stolem a velký, dost ošuntělý psací stůl. Svítlo elektrické světlo, kdežto slunci sem byl přístup pečlivě zamezen, za ošuntělým stolem seděl podobně ošuntělý muž s unaveným, nerozhodným výrazem – výrazem člověka, který to v životě nikam nedotáhl, ví to a je mu to už jedno.

Oba muži, veselý, sebejistý Crosbie a melancholicky unavený Dakin, se na sebe podívali.

„Zdravím, Crosbie. Vrátil jste se z Kirkúku?“

Jeho návštěvník kývl. Pečlivě za sebou zavřel dveře. Byly to ošuntělé dveře, špatně nalakované, ale měly jednu dost nečekanou vlastnost: dokonale zapadaly, nikde neměly žádné škvíry a ani šterbinu dole.

Přesněji řečeno, byly zvukotěsné.

Jakmile se dveře zavřely, osobnost obou mužů se malinko proměnila. Kapitán Crosbie byl teď o něco méně agresivní a sebevědomý. Pan Dakin se přestal tolik hrbít a působil rozhodněji. Kdyby v místnosti byl ještě někdo a poslouchal je, jistě by ho překvapilo, že navrch tady má Dakin.

„Je něco nového, pane?“ zeptal se Crosbie.

„Ano,“ povzdechl si Dakin. Před sebou měl list papíru, který právě dekodoval. Poznamenal si ještě dvě písmena a řekl:

„Bude se to konat v Bagdádu.“

Pak škrtl sirkou, přiložil ji k papíru a díval se, jak hoří. Když papír dodoutnal, zlehka foukl. Popel se rozlétl na všechny strany.

„Ano.“ opakoval, „dohodli se na Bagdádu. Dvacátého příštího měsíce. Máme to zachovat v přísné tajnosti.“

„Vždyť se o tom mluví na sůku – už tři dny.“ poznamenal suše Crosbie.

Dlouhán se unaveně usmál.

„V přísné tajnosti! Jenže tady na Východě nic přísně tajné nezůstane, co, Crosbie?“

„Ne, pane. Ale podle mě ani nikde jinde. Za války jsem často zjistil, že obyčejný londýnský holič toho ví víc než vrchní velení,“

„No, v tomhle případě na tom tak moc nezáleží. Jestli tu schůzku organizují v Bagdádu, tak to brzo budou muset oznámit veřejně. A pak teprve začne ten správný tanec – myslím pro nás.“

„A myslíte, že se to vůbec uskuteční, pane?“ zatvářil se Crosbie pochybovačně. „Opravdu se Josef Veliký – tímto neuctivým označením měl na mysli hlavu jedné evropské velmoci – „hodlá dostavit?“

„Tentokrát bych řekl, že ano, Crosbie.“ pokyval Dakin zamyšleně. „Ano, myslím, že hodlá. A jestli ta schůzka vyjde – myslím bez zádrhelů – tak by to mohlo zachránit... no, všechno. Kdyby se jen dokázali na něčem dohodnout –“

Větu nedokončil.

Crosbie se pořád jesle tvářil trochu skepticky. „A je to vůbec – nezlobte se, pane – je nějaká dohoda vůbec možná?“

„V tom smyslu, jaký míníte vy, Crosbie, nejspíš není! Kdyby to byla jen schůzka dvou mužů zastupujících úplně protichůdné ideologie, nejspíš by to celé skončilo jako vždycky – ještě větší podezřavost a neporozumění. Jenže je tu ještě třetí prvek. Jestli je pravdivá ta Carmichaelova fantastická historka –“ Odmlčel se.

„Ale pane, to přece pravda být nemůže. Vždyť je to úplná fantasmagorie!“

Jeho protějšek chvíli mlčel. Velmi živě před sebou viděl vážnou, znepokojenou tvář, slyšel tichý, bezvýrazný hlas vyslovovat fantastické a neuvěřitelné věci. Říkal si pro sebe stejně, jak si to říkal tenkrát: „Buď se můj nejlepší a nejspolehlivější člověk zbláznil – nebo je to celé pravda...“

Týmž tichým, melancholickým hlasem jako prve pokračoval:

„Carmichael tomu věřil. Všechno, co dokázal vyzvědět, jeho hypotézu potvrzovalo. Chtěl tam jet a zjistit víc – získat důkaz. Sám nevím, jestli bylo nebo nebylo moudré, že jsem mu to dovolil. Pokud se nevrátí, tak budu mít jen historku o tom, co mi vyprávěl Carmichael, a on to také jen od někoho slyšel. Stačí to? Podle mě ne. Správně říkáte, zní to jako fantasmagorie... Ale jestli dvacátého bude sám osobně tady v Bagdádu a bude to všechno moci vyprávět jako očitý svědek a dodat důkaz –“

„Důkaz?“ podivil se Crosbie.

Jeho společník kývl.

„Ano, má důkaz.“

„Jak to víte?“

„Dohodnuté heslo. Dostal jsem zprávu od Saláha Hassana.“ Pečlivě zacitoval: „Bílý velbloud s nákladem ovsa přichází Průsmykem.“

Odmlčel se a pak pokračoval:

„To znamená, že Carmichael získal to, co získat chtěl, ale nedostal se odtamtud bez podezření. Jsou mu na stopě. Ať půjde kteroukoli cestou, budou ho sledovat, a co je mnohem nebezpečnější, budou na něj čekat – tady. Nejdřív na hranici. A jestli se mu povede hranice přejít, tak budou obklíčena všechna vyslanectví a konzuláty. Podívejte se na tohle.“

Prohrábl papíry na stole a přečetl nahlas:

„Angličan cestující vlastním autem z Persie do Iráku zastřelen – údajně lupiči. Kurdský kupec, který sjížděl z hor, přepaden ze zálohy a zabit. Další Kurd, Abdul Hassan, podezřelý z pašování cigaret, zastřelen policií. Tělo muže, později identifikovaného jako arménský řidič nákladáku, nalezeno na silnici z Rawandúzu. A všimněte si, že vzhled všech těch mužů je prakticky stejný. Výška, váha, vlasy, stavba těla,

to všechno odpovídá Carmichaelovu popisu. Nehodlají nic riskovat. Jdou po něm. A jen bude v Iráku, bude nebezpečí ještě větší. Zahradník na vyslanectví, sluha na konzulátu, úředník na letišti, na celnici, na nádraží... všechny hotely pod dohledem... Síť, pevná síť.“

Crosbie pozvedl obočí.

„Vážně si myslíte, že je to takhle rozsáhlé, pane?“

„Já o tom nepochybuji. Dokonce i v téhle naší boudě táhne. To je na tom nejhorší. Jak si mám být jistý, že opatření, která přijímáme, abychom sem Carmichaela bezpečně dostali, druhá strana už nezná? Víte sám, že mít někoho v nepřátelském táboře je jeden ze základních tahů téhle hry.“

„A vy někoho – podezříváte?“

Dakin pomalu zavrtěl hlavou.

Crosbie si povzdechl.

„Takže zatím pokračujeme?“ zeptal se.

„Ano.“

„Co Crofton Lee?“

„Ten se taky chystá do Bagdádu.“

„Všichni jedou do Bagdádu,“ podotkl Crosbie. „Podle toho, co říkáte, pane, dokonce i Josef Veliký. Ale kdyby se něco mělo stát prezidentovi – za jeho pobytu tady, to by pak teprve byla mela.“

„Nic se stát nesmí,“ opáčil Dakin. „Od toho jsme tady. Aby se nic nestalo.“

Když Crosbie odešel, zůstal Dakin nahrbeně sedět za stolem. Tiše si mumlal:

„Schůzka v Bagdádu...“

Na piják namaloval kolečko a pod něj napsal Bagdád – a pak kolem něj dokola načrtl velblouda, letadlo, parník, supící vláček – a všechno to mířilo ke kolečku. Do rohu pijáku pak přikreslil pavučinu. Doprostřed pavučiny vepsal jméno Anna Scheelová. A hned pod něj velký otazník.

Pak si nasadil klobouk a vyšel z kanceláře. Když kráčet po Rašídově třídě, jakýsi muž se zeptal jiného, kdo to je.

„Támhleto? To je Dakin. Dělá pro jednu ropnou společnost. Slušný člověk, ale nikdy to nikam nedotáhne. Na to je moc letargický. A prý pije. Z toho nikdy nic nebude. V téhle části světa musí mít člověk hodně energie, aby něco dokázal.“

II.

„Máte zprávy o těch Krugenhorfových nemovitostech, slečno Scheelová?“

„Ano, pane Morganthale.“

Slečna Scheelová, klidná a výkonná jako vždy, položila před svého zaměstnavatele příslušné papíry.

Začetl se do nich a spokojeně přitom mručel.

„Uspokojivé, řekl bych.“

„Také si to myslím, pane Morganthale.“

„Je tady Schwartz?“

„Čeká v přední kanceláři.“

„Ať ho sem hned pošlou.“

Slečna Scheelová stiskla bzučák – jeden ze šesti.

„Budete mě potřebovat, pane Morganthale?“

„Ne, myslím, že ne, slečno Scheelová.“

Anna Scheelová nehlučně vyklouzla z místnosti.

Byla to platinová blondýnka – ale žádná kráska. Vlasy měla světlé jako len, sčesané dozadu a pevně stočené do drdůlku v týle. Světle modré inteligentní oči se dívaly na svět přes silné brýle. Měla pravidelné drobné rysy, které ale postrádaly jakýkoli výraz. Ve světě se prosazovala nikoli šarmem, ale čistou výkonností. Dokázala se cokoli naučit nazpaměť, ať to bylo sebesložitější, a sypala z rukávu jména, data a časy bez jediného nahlédnutí do poznámek. Vládla personálu rozsáhlé kanceláře tak, že všechno běželo jako dobře promazaný stroj. Byla ztělesněná diskrétnost a disponovala nevyčerpatelnou, ale vždy cílevědomou a disciplinovanou energií.

Otto Morganthal, šéf firmy Morganthal, Brown a Shipperke, působící v oboru mezinárodního bankovníctví, dobře věděl, že Anně Scheelové je zavázán víc, než se dá splatit penězi. Důvěřoval jí bezvýhradně. Její paměť, její zkušenosti, její úsudek, její chladná, klidná hlava, to všechno pro něj bylo nepostradatelné. Platil jí velké peníze a byl by jí dal i víc, kdyby si řekla.

Znála dopodrobna nejen jeho obchody, ale i jeho soukromý život. Když se s ní radil ohledně druhé paní Morganthalové, doporučila rozvod a navrhla i přesnou výšku alimentů. Nedala najevo ani soucit, ani zvědavost. Morganthal soudil, že jeho sekretářka zkrátka není ten typ. Nezdálo se mu, že by mela nějaké

city, a nikdy ho nenapadlo uvažovat, o čem asi tak přemýšlí. Popravdě řečeno, bylo by ho ohromilo spíš zjištění, že vůbec o něčem přemýšlí – tedy o něčem jiném než o firmě Morganthal, Brown a Shipperke a o problémech Otto Morganthala.

Proto ho naprosto ohromilo, když na odchodu z kanceláře podotkla:

„Ráda bych si vzala tři týdny dovolené, pokud by to šlo, pane Morganthale. Od příštího úterka.“

Vytřeštil na ni oči a nervózně podotkl: „To bude komplikované – skutečně komplikované.“

„Žádné problémy by to způsobit nemělo, pane Morganthale. Slečna Wogatová je naprosto schopná zvládnout kancelář sama. Nechám jí tu svoje poznámky a podrobné instrukce. A na tu Ascherovu fúzi může dohlédnout pan Cornwall.“

Neuklidnilo ho to; nervózně vyzvídal dál:

„Nejste doufám nemocná nebo tak něco?“

Neuměl si představit slečnu Scheelovou nemocnou.

Dokonce i bacily Annu Scheelovou respektovaly a šly jí z cesty.

„Ne, to ne, pane Morganthale. Chci jet do Londýna za svou sestrou.“

„Za sestrou?“ Vůbec nevěděl, že nějakou sestru má. Ani ho nenapadlo, že by slečna Scheelová mohla mít nějakou rodinu nebo příbuzné. Nikdy se o žádných nezmínila. A najednou se z ničeho nic vytasí se sestrou v Londýně. Byla s ním v Londýně loni na podzim, ale ani slovem se tehdy nezmínila, že by tam měla sestru.

Poněkud ublíženě podotkl:

„To jsem nevěděl, že máte sestru v Anglii.“

Slečna Scheelová se pousmála.

„Ano, mám, pane Morganthale. Je vdaná za Angličana, který pracuje pro Britské muzeum. Musí podstoupit velmi vážnou operaci. Chce, abych byla u ní. A já bych ráda jela.“

Jinými slovy, rozhodla se, že pojede, to bylo Ottovi Morganthalovi víc než jasné.

Nabručeně prohlásil: „No tak dobře, tak dobře... Vraťte se, jak nejdřív to půjde. Ještě nikdy jsem neviděl trh tak rozkolísaný. To ten zatracený komunismus. Každým okamžikem může vypuknout válka. A někdy si myslím, že je to jediné řešení. Celá země je jím prolezlá – doslova prolezlá. A teď se ještě prezident rozhodl jet na tu bláznivou konferenci do Bagdádu. Podle mě to je všechno naražčené. Chtějí ho dostat. Bagdád! Ze všech cizích Zapadákovů ten nejhorší!“

„Ale vždyť oni ho budou určitě velice dobře hlídat,“ chlácholila ho slečna Scheelová.

„Minulý rok dostali perského šacha, no ne? A Bernadotta v Palestině dostali taky. Je to šílenství – šílenství, říkám vám. Jenže,“ dodal ztěžka pan Morganthal, „on je šílený celý svět.“

## Druhá kapitola

Victoria Jonesová seděla rozmrzele na lavičce ve FitzJamesových sadech. Byla plně zabraná do úvah – snad by se dokonce dalo říct moralizování – o tom, jaké nevýhody člověku přináší, když použije své výjimečné nadání v nesprávném okamžiku.

Victoria byla jako většina z nás – měla své přednosti i chyby. K dobrému se jí dalo připsat, že byla velkorysá, přátelská a odvážná. Její přirozená náklonnost k dobrodružství by se dala v dnešní době, která si tolik cení jistot, považovat za klad i zápor. Její hlavní chybou byl sklon lhát ve vhodné i v nevhodné chvíli. Victorii odjakživa víc fascinovala fikce než fakta. Lhala plyně, snadno a s uměleckým zápalem. Když se zpozdila na schůzku (a to bývalo dost často), nestačilo jí zamumlat výmluvu o tom, že jí nešly hodinky (což se mimochodem opravdu často stalo) nebo že autobus měl zpoždění. Ona raději přišla s vylhaným vysvětlením, že ji zdržel slon, který utekl z cirkusu a lehl si přímo na silnici, takže autobus nemohl projet, případně dobrodružnou historkou o ozbrojeném lupiči, při jehož dopadení osobně pomáhala policii. Victorii by se líbil svět, kde by za rohem Westminsterského paláce číhali tygři a v poklidných londýnských čtvrtích řádili nebezpeční bandité.

Victoria byla štíhlá dívka s pěknou postavou a prvotřídníma nohama, ale rysy v její tváři by se daly nazvat všedními. Byly drobné a úhledné. Měla v sobě však něco výjimečného – jeden z jejích obdivovatelů to nazval „gumová tvářička“ – dokázala obličejem až překvapivě věrně napodobit skoro každého.

A právě tohle nadání ji dostalo do její současné nepříjemné situace. Pracovala jako pískařka u pana Greenholtze ve firmě Greenholtz, Simmons a Lederbetter, se sídlem na Graysholme Street ve čtvrti Victoria, a nudné dopoledne si krátila tím, že tři další pískařky a poslíčka bavila barvitým přehráváním návštěvy paní Greenholtzové v kanceláři jejího manžela. Protože Victoria věděla, že pan Greenholtz odešel ke svým právníkům, vložila se do toho naplno.

„Říkal jsi, že si nekoupíme tu pohovku, tatko?“ opakovala vysokým fňukavým hlasem. „Paní Dievtakisová

ji má, v jasně modrém saténu. Aha, špatné s penězi? No tak proč ale bereš tu blondýnu na večeri a tancovat... Ty myslíš, že to nevím... a když ty můžeš chodit na večere s tou holkou, tak já si koupím tu pohovku, ve švestkové barvě a zlaté polštáře k tomu. Obchodní jednání? No jestli myslíš, že ti spolknou tohle, tak to jsi hloupější, než jsem si myslela... to určitě, z obchodního jednání se vracíš se rtěnkou na košili, vid'?

Tak já si koupím tu pohovku a objedná si kožesinový plášť... moc hezký, vypadá úplně jako norek, ale není to norek, můžu ho koupit hrozně levně, to je přece výhodné, ne –“

Victoriino publikum, které ji zprvu fascinovaně sledovalo, se však náhle ve vzácné shodě horlivě vrhlo do práce. Victoria se odmlčela a zprudka se obrátila. Ve dveřích stál pan Greenholtz a sledoval ji.

Victorii samozřejmě nenapadla jediná vhodná věta, a tak hlesla jen: „Á.“

Pan Greenholtz zavrčel.

Shodil kabát, prošel do své soukromé kanceláře a práskl dveřmi. Skoro okamžitě se rozdrnčel jeho bzučák, dvakrát krátce a jednou dlouze. To byl signál pro Victorii.

„To je pro vás, Jonesová,“ poznamenala celkem zbytečně jedna z kolegyň a oči jí zářily potěšením z cizího neštěstí. Ostatní písáčky se k této náladě přidaly výkřiky: „Tak teď to schytáš. Jonesová.“ a „Na kobereček. Jonesko.“ Poslíček, protivný kluk, se spokojil tím, že si přejel ukazováčkem přes krk a hrozivě zachroptěl.

Victoria sebrala blok a tužku a vkráčela do kanceláře pana Greenholtze tak sebejistě, jak jen dokázala.

„Volal jste mě, pane Greenholtzi?“ zamumlala a upřela na něj nevinný pohled.

Pan Greenholtz šustil třemi librovými bankovkami a lovil z kapsy mince.

„Tady jste,“ začal. „Už vás mám až po krk, mladá dámo. Můžete mi říct jeden jediný dobrý důvod, proč vám nemám místo řádné výpovědi rovnou vyplatit týdenní mzdu a vyhodit vás odsud hned teď a okamžitě?“

Victoria (která byla sirotek) otevřela ústa, aby mu vysvětlila, že její matka právě prodělává velice vážnou operaci a že ona, Victoria, je z toho tak strašně vyvedená z míry, že skoro vůbec neví, co dělá, a že její skromný plat je to jediné, z čeho zmíněná matka žije, jenže když na pana Greenholtze vrhla úvodní úpěnlivý pohled, ústa zase zavřela a rozmyslela si to.

„Naprostě s vámi souhlasím,“ prohlásila mile a srdečně. „Podle mě máte úplnou pravdu.“

Pan Greenholtz vypadal trochu překvapeně. Nebyl zvyklý, aby mu lidé tak nadšeně schvalovali, že jim chce dát výpověď. Aby zakryl lehké rozpaky, začal se přehrabovat hromádkou mincí, které před ním ležely na stole. Pak ještě jednou zapátral v kapse.

„Chybí devět pencí,“ zamumlal podrážděně.

„To nevádí,“ mávla Victoria vlídně rukou. „Jděte za ně do kina nebo si kupte bonbony.“

„A ani známky tu nemám.“

„To nic, nikdy nepíšu dopisy.“

„Můžu vám je poslat,“ navrhl ještě pan Greenholtz, ale moc přesvědčivě to neznělo.

„Nenamáhejte se. Co takhle doporučení?“ zeptala se Victoria.

Pan Greenholtz se zase rozčílil.

„Proč bych vám sakra měl dávat nějaké doporučení?“ rozkřikl se vztekle.

„Dělá se to,“ pokrčila rameny Victoria.

Pan Greenholtz k sobě přitáhl kus papíru a naškrábal pár řádek. Postrčil je k ní. „Stačí vám to?“

Slečna Jonesová u mě pracovala dva měsíce jako stenotypistka. V těsnopisu je nepřesná a neumí pravopis. Odchází, protože v pracovní době marní čas.

Victoria se ušklíbla.

„To není moc doporučení,“ poznamenala.

„Taky jsem to tak nemyslel,“ odsekl pan Greenholtz.

„Řekla bych,“ nedala se Victoria, „že byste měl přinejmenším napsat, že jsem upřímná, střízlivá a poctivá. A to jsem, ne? A možná byste mohl dodat, že jsem diskrétní,“

„Diskrétní?“ vyštěkl pan Greenholtz.

Victoria se mu nevinně podívala do očí.

„Diskrétní,“ opakovala tiše.

Pan Greenholtz si vzpomněl na některé dopisy, které Victoria jako jeho písáčka stenografovala, a usoudil, že opatrnost je matkou moudrosti.

Sebral papír, přetrhl ho a sepsal nový:

Slečna Jonesová u mě pracovala dva měsíce jako stenotypistka. Odchází vzhledem k nadbytku personálu.

„Co takhle?“

„Mohlo by to být lepší,“ podotkla Victoria, „ale aspoň tak.“

Tak se stalo, že Victoria s týdenním platem (bez devíti pencí) v kapse zamyšleně seděla na lavičce ve FitzJamesových sadech, což jsou trojúhelníkové záhonky dost ubohých keřů mezi kostelem a vysokým skladištěm.

Victoria měla ve zvyku koupit si vždycky, když nepršelo, v mléčné jídelně jeden sendvič se sýrem a jeden s rajčetem a se salátem a sníst si oběd v tomto rádobu venkovském prostředí.

I dnes tu zamyšleně přežvykovala a říkala si přitom (nikoli poprvé), že všechno má svůj čas a svoje místo – a že kancelář rozhodně není vhodné místo pro parodování šéfovy manželky. Bude muset v budoucnu potlačit svou vrozenou rozjařenost, která ji nutí zahánět z kancelářů nudu. Nyní se ovšem zbavila firmy Greenholtz, Simmons a Lederbetter a vyhlídka na hledání nového místa ji naplňovala příjemným očekáváním. Victorii vždycky těšilo, když měla nastoupit do nového zaměstnání. Pokaždé měla dojem, že jeden nikdy neví, co se může stát.

Právě hodila poslední drobek třem ostrážitým vrabcům, kteří se o něj okamžitě zuřivě porvali, když si uvědomila, že na druhém konci lavičky sedí nějaký mladík. Victoria si ho už neurčitě povšimla, ale protože v duchu probírala předsevzetí do budoucna, nepohlédla si ho pořádně – až teď. A to, co viděla (koutkem oka samozřejmě), se jí velice líbilo. Byl to pohledný mladík, plavovlasý jako andílek, ale s pevnou bradou a výrazně modrýma očima, které, jak si s potěšením představovala, si ji už nějakou chvíli s tajným obdivem prohlížely.

Victoria neměla žádné zábrany, které by jí nedovolovaly seznamovat se s cizími mladíky na veřejných místech. Považovala se za vynikající znalkyni charakterů a byla přesvědčená, že snadno rozpozná, kdyby si snad svobodní muži chtěli začít příliš dovolovat.

Počtila ho přátelským úsměvem a mladík zareagoval jako loutka, když zatahá za šňůrky.

„Dobrý den.“ pozdravil. „Je tady hezky, že? Chodíte sem často?“

„Skoro každý den.“

„Tak to je moje typická směla, že jsem tady dneska poprvé. To byl oběd, co jste teď jedla?“

„Ano.“

„Podle mě jíte málo. Já kdybych si dal jen dva sendviče, umřu hlady. Poslyšte, co spolu zajít na klobásky do té jídelny na Tottenham Court Road?“

„Ne, díky. Mně to docela stačí. Teď už bych do sebe nedostala ani sousto.“

Víceméně čekala, že mladík navrhne: „Tak jindy,“ neřekl ale nic. Jen povzdychl – a pak řekl: „Já jsem Edward. A vy?“

„Victoria.“

„Proč vás rodiče pojmenovali podle nádraží?“

„Victoria není jen nádraží,“ připomněla mu slečna Jonesová. „Taky byla královna Viktorie.“

„Hmmm, to je pravda. A jak se jmenujete dál?“

„Jonesová.“

„Victoria Jonesová,“ válel Edward to jméno po jazyku. Zavrtěl hlavou. „To nejde k sobě.“

„Máte pravdu,“ souhlasila procítěně Victoria. „Kdybych byla Jenny, znělo by to docela hezky – Jenny Jonesová. Ale Victoria potřebuje něco trochu vznešenějšího. Třeba Victoria Sackville-Westová. Takového něco bych potřebovala. Aby toho byla plná pusa.“

„Mohla byste přidat něco k tomu Jonesová,“ radil Edward zaujatě a s pochopením.

„Bedford Jonesová.“

„Carisbrooke Jonesová.“

„St Clair Jonesová.“

„Lonsdale Jonesová.“

Tuto příjemnou hru přerušil Edward tím, že pohlédl na hodinky a zhrozně vykřikl.

„Musím letět zpátky k tomu svému zatracenému šéfovi – ehm – a co vy?“

„Já jsem bez práce. Dneska dopoledne mě vyhodili.“

„No nazdar, to je mi líto,“ řekl Edward s nefalšovanou soustrastí.

„Neplýtvejte soucitem, protože mně to není líto ani trochu. Jednak snadno seženu jiné místo, a jednak to byla docela legrace.“

A zdržela Edwarda od návratu k povinnostem ještě víc, protože mu s chutí převyprávěla události toho

dopoledne, včetně toho, že ho ohromně pobavila opakováním výstupu paní Greenholtzové.

„Vy jste vážně úžasná, Victorie,“ řekl. „Vy byste měla hrát v divadle.“

Victoria tento kompliment přijala s vděčným úsměvem a poznamenala, že by Edward měl asi radši utíkat do práce, jestli nechce sám dostat výpověď.

„Ano – a já bych jiné místo nesehnal tak snadno jako vy. To musí být skvělé, být stenotypistka,“ prohlásil Edward se závistí v hlase.

„No, já nejsem nijak moc dobrá stenotypistka,“ přiznala upřímně Victoria, „ale naštěstí dokonce i ta nejhorší stenotypistka dneska sežene práci – přinejhorším v nějaké vzdělávací nebo charitativní organizaci; ty si nemůžou dovolit moc platit a tak dostanou lidi, jako jsem já. Já mám nejradši taková ta učená místa. Ty vědecké termíny a názvy jsou tak jako tak příšerné, takže když je napíšete špatně, není to velká ostuda, protože to správně neumí nikdo. Co vy děláte? Předpokládám, že v armádě. U letectva?“

„Umíte hádat.“

„Pilot stíhačky?“

„Zase správně. Chovají se k nám hrozně slušně, shánějí nám místa a tak, jenže, víte, problém je v tom, že my nejsme zrovna bedny. U RAF člověk moc chytrý být nemusí. Strčili mě do kanceláře, kde byla spousta šanonů a čísel a kde se muselo přemýšlet, a já jsem se prostě složil. A taky mi to cele připadalo úplně zbytečné. Ale stejně. To člověku nepřidá, vědět, že není vůbec k ničemu dobrý.“

Victoria soucitně pokývala a Edward trpce pokračoval:

„Vypadl jsem z toho. Už nejsem ve hře. Za války to bylo dobré – tam to člověk zvládal – třeba já mám Záslužný letecký kříž; jenže teď – no, prostě se můžu rovnou odepsat.“

„Ale musí přece být –“

Victoria nedořekla. Nedokázala slovy vyjádřit přesvědčení, že vlastnosti, které svému majiteli vynesly Záslužný letecký kříž, přece musejí i v roce 1950 mít nějaké uplatnění.

„Dost mě to sebralo,“ pokračoval Edward. „Myslím to, že mi nic nejde. No – tak já asi radši půjdu – jenom – nevadilo by vám – byla by to ode mě moc velká drzost – jestli bych mohl –“

Victoria překvapeně vykulila oči, zarděla se a zakoktala, protože Edward vytáhl malý fotoaparát.

„Strašně rád bych měl vaši fotku. Víte, já zítra jedu do Bagdádu.“

„Do Bagdádu?“ vykřikla Victoria s nelíbeným zklamáním.

„Ano. Vůbec se mi tam nechce – teď. Ještě ráno jsem z toho byl celý nadšený – vlastně proto jsem to místo vůbec vzal – abych se dostal z téhle země pryč.“

„A co je to za místo?“

„Dost hrůza. Kultura – poezie a takové ty věci. Můj šéf je jistý doktor Rathbone. Za jménem má hroznou spoustu písmenek a zamyšleně na vás kouká skrz skřípec. Je celý pryč do povznášení lidí a do šíření osvěty. Otevírá knihkupectví v různých vzdálených městech – teď zrovna v Bagdádu. Nechává překládat Shakespeara a Milтона do arabštiny, kurdštiny, perštiny a arménštiny a všechny je má na skladě. Podle mě je to hloupost, protože skoro totéž dělá téměř všude Britská rada. Ale je to tak. Neměl bych si stěžovat, dává mi práci.“

„A co vlastně doopravdy děláte?“ chtěla vědět Victoria.

„No, když to vezmu kolem a kolem, tak v podstatě hlavně dělám starému pánovi osobního kývala a poskoka. Kupuju lístky, zařizuju rezervace, vyplňuju celní formuláře, dohlížím na balení těch příšerných poetických příruček, skáču, jak pískne. No a když tam přijedeme, tak se po mně chce, abych se družil – něco jako mládí vpřed nebo tak – všechny národy, spojte se v zájmu povznesení.“ Edwardův tón byl stále melancholičtější. „Hrůza, co?“

Victoria mu nedokázala poskytnout mnoho útěchy.

„Takže vidíte,“ pokračoval Edward, „kdyby vám to moc nevadilo – jednu z profilu a jednou že byste se podívala rovnou na mě – tak, skvěle –“

Fotoaparát dvakrát cvaknul a Victoria div nepředla onou spokojeností vlastní všem ženám, které jsou si vědomy, že zapůsobily na přitažlivého příslušníka opačného pohlaví.

„Ale stejně je to hnus, že musím odjet, zrovna když jsem vás potkal,“ prohlásil Edward. „Skoro mám chuť to odpískat – ale takhle na poslední chvíli asi nemůžu, co – po té příšerné spoustě víz a formulářů a tak. To by asi ode mě bylo sprosté, ne?“

„Třeba to nebude tak zlé, jak si myslíte,“ chlácholila ho Victoria.

„N-ne,“ protáhl Edward pochybovačně. „A co je zvláštní,“ dodal, „mám takový pocit, že v tom někde něco nehraje.“

„Nehraje?“

„Ano. Že je v tom nějaká levota. Neptejte se mě proč. Žádný důvod nemám. Jen občas takový divný pocit.“

Jednou se mi to stalo za války, s levým tankem, jako s nádrží, víte? Tak jsem do toho začal šťourat, a co byste řekla, v záložní pumpě se šprajclo těsnění!"

Ten technický popis byl na Victorii moc, ale celkový smysl pochopila.

„To jako že on je podvodník – myslím Rathbone?“

„Ne, to asi ne. On je totiž strašně důstojný a učený a je člen všech takových těch společností, a zná se s arcibiskupy a rektory a tak. Ne, jen mám takový pocit – no, čas ukáže. Tak nashle. Škoda, že nemůžete jet taky.“

„Škoda,“ souhlasila Victoria.

„Co teď máte v plánu?“

„Půjdu na Gower Street do Agentury svatého Guildrika hledat jiné místo,“ odpověděla Victoria zachmuřeně.

„Na shledanou, Victorie. Partir, sé mourir un peu“ dodal Edward se silným přízvukem. „Oni ti Frantíci vědí, o čem mluví. My Angličani jenom meleme o tom, jak je loučení sladký žal – pitomost.“

„Na shledanou, Edwarde, a hodně štěstí.“

„Asi si už na mě nikdy nevpomenete.“

„Ale ano, vzpomenu.“

„Vy jste úplně jiná než všechny dívky, co jsem kdy potkal – kdyby tak –“ Na hodinách odbila čtvrt a Edward se zarazil: „Ale kruci – musím letět –“

Kvapně odešel a pohltila ho veliká tlama Londýna. Victoria zůstala sedět ponořená do úvah, které se rozbíhaly dvěma směry.

Jeden z nich se zabýval motivem Romea a Julie. Měla pocit, že ona a Edward jsou do jisté míry v podobné situaci jako ten nešťastný pár i s jejich sladkým žalem, ačkoli Romeo a Julie možná vyjadřovali své city poněkud vznešenějším jazykem. Ale jejich postavení bylo stejné. uvažovala Victoria. Setkání, okamžitá přitažlivost – zklamání – dvě dychtivá srdce odtržená od sebe. V mysli se jí vynořila stará říkanka, kterou ji kdysi naučila chůva:

Jumbo řekl Alici, mám tě strašně rád,

Alice mu odpoví, jak můžeš takhle lhát.

To kdybys mě miloval, neřek' bys: Já frčím,

Neodjel bys přes moře, když já tu v zoo trčím.

Bagdád je koneckonců taky přes moře, no ne?

Victoria se konečně zvedla, smetla si ze sukně drobečky a rázně vykročila FitzJamesovými sady směrem ke Gower Street. Došla ke dvěma závěrům: první byl, že i ona (jako Julie) toho mladíka miluje a hodlá ho získat.

Druhý Victoriin závěr byl tento: jestliže Edward bude zanedlouho v Bagdádu, musí se tam ona dostat také. Hlavní problém, kterým se teď v mysli zabývala, zněl, jak toho docílit. Že se to nějak dokázat dá, o tom Victoria nepochybovala. Tato mladá žena se totiž vyznačovala jednak optimismem a jednak značně pevnou vůlí.

Loučení je tak sladký žal, to byla věta. která se jí nelíbila o nic víc než Edwardovi.

V duchu si umínila: „Tak nebo onak, já se prostě musím dostat do Bagdádu!“

Třetí kapitola

I

V hotelu Savoy přivítali Annu Scheelovou se vší úctou příslušející dávne a vážené zákaznici – poptali se po zdraví pana Morganthala a ujistili ji, že kdyby se jí pokoj náhodou nelíbil, stačí jen říct. Anna Scheelová totiž představovala DOLARY.

Slečna Scheelová se vykoukala, oblékla, zavolala na jedno číslo v Kensingtonu a pak sjela výtahem dolů. Prošla otáčivými dveřmi a požádala, aby jí zavolali taxi. Když přijelo, nasedla a nechala se odvézt ke Cartierovi na Bond Street.

Když taxi vyjždělo od Savoye na Strand, podíval se malý snědý mužík, který stál opodál a hleděl do výlohy, náhle na hodinky a zastavil taxi, které právě příhodně jelo kolem a které před pouhým okamžikem naprosto ignorovalo rozčilené mávání ženy s balíčky.

Taxi jelo po Strandu tak, aby to první neztratilo z dohledu. Když obě auta na Trafalgar Square zastavil semafor, muž v druhém taxíku vyhlédl z levého okénka a lehce pokynul rukou. Soukromé auto, které stálo v postranní uličce u Admiralty, nastartovalo a zařadilo se do proudu vozidel hned za druhé taxi.



Auta se znova rozjela. Zatímco taxi Anny Scheelové pokračovalo s ostatními doleva na Pall Mall, taxi s malým snědým mužem zahnilo doprava a pokračovalo dál kolem Trafalgar Square. Soukromé auto, šedý standard, bylo teď blízko za Annou Scheelovou. Seděli v něm dva lidé: za volantem mladík s poněkud tupým výrazem a vedle něj elegantně oblečená mladá dáma. Standard sledoval taxi Anny Scheelové po Piccadilly a po Bond Street. Tam na okamžik zastavil u chodníku a mladá dáma vystoupila.

Vesele, ledabyle zavolala: „Děkuju mockrát!“

Auto jelo dál. Mladá žena šla ulicí a tu a tam nahlédla do některé výlohy. Dopravu teď něco zastavilo.

Mladá dáma minula jak standard, tak taxi Anny Scheelové. Došla ke Cartierovi a vstoupila.

Anna Scheelová zaplatila taxikáři a vešla do klenotnictví. Chvilí si prohlížela různé šperky. Nakonec vybrala prsten se safírem a diamantem. Napsala na něj šek na londýnskou banku. Když prodavač uviděl jméno na šeku, začal se chovat ještě o poznání uctivěji.

„Rád vás zase vidím v Londýně, slečno Scheelová. Je tu taky pan Morganthal?“

„Ne.“

„Jen mě to tak napadlo. Máme tady moc krásný asterický safír – a vím, že on se o asterické safíry zajímá. Nechtěla byste se podívat?“

Slečna Scheelová skutečně vyjádřila ochotu se podívat, náležitě kámen obdivovala a slíbila, že se panu Morganthalovi zmíní.

Pak znova vyšla na Bond Street. Mladá dáma, která si až do té chvíle prohlížela náušnice s klipsem, prohlásila, že se nedokáže rozhodnout a musí si to promyslet, a odešla z obchodu také.

Šedý standard předtím odbočil v Grafton Street doleva, projel Piccadilly a právě jel znova po Bond Street. Mladá dáma nedala ani mrknutím najevo, že by ho znala.

Anna Scheelová zašla do obchodního centra a zamířila do květinářství. Objednala tři tucty růží s dlouhými stonky, plnou vázu sladce vonících velkých fialek, tucet snítek bílého šeríku a kytici mimózy. Udalá adresu, na kterou je mají poslat.

„Dělá to dvanáct liber osmnáct šilinků, madam.“

Anna Scheelová zaplatila a vyšla. Mladá dáma, která právě vstoupila, se zeptala na cenu kytičky petrklíčů, ale nekoupila je.

Anna Scheelová přešla Bond Street a zamířila přes Burlington Street do Savile Row. Tady vstoupila do salonu jednoho z oněch krejčích, kteří sice šijí především pro muže, ale občas se sníží k tomu, aby střihli kostým i pro některou privilegovanou osobu ženského pohlaví.

Pan Bolford přivítal slečnu Scheelovou jako váženou zákaznici a rozpředla se debata o látkách na kostým.

„Naštěstí vám můžu nabídnout naši vlastní exportní kvalitu. Kdy se vracíte do New Yorku, slečno Scheelová?“

„Třidvacátého.“

„To docela dobře stihneme. Letadlem, předpokládám?“

„Ano.“

„A jak je v Americe? Tady je to smutné – skutečně smutné.“ Pan Bolford potřásl hlavou jako lékař popisující stav pacienta. „Nikomu už na ničem nezáleží, jestli mě chápete. A nikdo už dnes není pyšný na dobrou práci. Víte, kdo bude ten váš kostým střihát, slečno Scheelová? Pan Lantwick – dvaasedmdesát mu je a je to jediný člověk, kterému můžu s klidem svěřit střihání pro naše nejlepší zákazníky. Všichni ostatní –“

Pan Bolford mávl buclatou ručkou, jako by je odháněl.

„Kvalita,“ pokračoval. „Tou byla tahle země proslulá. Kvalita! Nic laciného, nic křiklavého. Když se pokoušíme o masovou výrobu, nestojí to za nic. to je prostě tak. To je specialita vaší země, slečno Scheelová. My bychom se měli soustředit, opakuji, na kvalitu. Dát si načas, dál si záležet a vytvořit věc, kterou nikdo na světě nedokáže překonat. Tak, na kdy tedy stanovíme první zkoušku? Ode dneška za týden? V 11.30? Mnohokrát vám děkuji.“

Anna Scheelová proklíčovala příšeřím mezi balíky látek na denní světlo. Zastavila si taxi a vrátila se do Savoye. Taxi, které stálo u protějšího chodníku a v němž seděl malý snědý mužík, jelo stejnou cestou, ale nezahnilo k Savoyi. Místo toho hotel objelo až na nábreží a tam naložilo malou buclatou ženu, která před chvílí vyšla ze služebního vchodu.

„Tak jak, Louiso? Prohledala jsi jí pokoj?“

„Ano. Nic.“

Anna Scheelová se naobědvala v restauraci. Měla rezervovaný stůl u okna. Vrchní číšník se srdečně poptal po zdraví Otto Morganthala.

Po obědě si Anna Scheelová vzala klíč a šla nahoru do svého apartmá. Postel byla ustlaná, v koupelně visely čisté ručníky a všechno bylo v perfektním pořádku. Anna došla ke dvěma lehkým leteckým kufrům, což byla jediná její zavazadla. Jeden byl otevřený, ten druhý zamčený. Přelétla pohledem obsah otevřeného, pak vytáhla z kabelky klíče a odemkla ten druhý. Všechno bylo úpravné, poskládané tak, jak skládala věci ona, zdálo se, že se obsahu nikdo nedotkl, nikdo ho neprohrabal. Navrchu ležela hnědá kožená aktovka. V jednom rohu měla Anna malý fotoaparát Leica a dva svitky filmu. Filmy byly dosud zalepené a neotevřené. Anna přejela nehtem přes víko aktovky a zvedla ho. Pak se maličko pousmála. Jediný, téměř neviditelný světlý vlas, který tam předtím byl, teď zmizel. Obratně posypala lesklou kůži trochou prášku a pak ho sfoukla. Aktovka zůstala hladká a čistá. Nebyly na ní žádné otisky prstů. Ale ona to ráno, poté, co si přihladila sčesané plavé vlasy trochou brilantiny, vzala aktovku do ruky. Takže by tam mely být otisky – její vlastní.

Usmála se.

„Dobrá práce,“ řekla si. „Ale ne dost dobrá...“

Zručně si sbalila malé zavazadlo na jednu noc a znovu se vrátila dolů. Nechala si přivolat taxi a udala adresu Elmsleigh Gardens 17.

Elmsleigh Gardens bylo tiché a nijak zvlášť nóbl náměstí v Kensingtonu. Anna zaplatila taxikáři a vyběhla po schodech k olupujícím se hlavním dveřím. Stiskla zvonek. Po několika minutách se objevila starší žena s podezřívavou tváří, která se okamžitě rozzářila na uvítanou.

„No to bude mít slečna Elsie radost! Je vzadu v pracovně. Jenom myšlenka na to, že přijedete, ji drží nad vodou.“

Anna pospíchala zšeřelou halou a na konci otevřela dveře. Byl to ošuntělý, pohodlný pokojík s velkými odřenými koženými křesly. Žena, která v jednom z nich seděla, vyskočila.

„Anno, miláčku!“

„Elsie!“

Obě ženy se láskyplně políbily.

„Všechno je zařízené,“ řekla Elsie. „Dnes večer tam jedu. Jen doufám –“

„Hlavu vzhůru,“ chlácholila ji Anna. „Všechno bude v nejlepším pořádku.“

II.

Snědý mužik v příšplášti vstoupil do telefonní budky na stanici podzemní dráhy High Street Kensington a vytočil číslo.

„Gramofonová společnost Valhalla?“

„Ano.“

„Tady Sanders.“

„Sanders od řeky? Od jaké řeky?“

„Od řeky Tigris. Hlášení o A. S. Dorazila dnes ráno z New Yorku. Šla ke Cartierovi. Koupila prsten s diamantem a safírem v ceně sto dvacet liber. Šla do květinářství Jane Rentové – květiny za dvanáct liber osmnáct šilinků nechala doručit do sanatoria na Portland Place. Objednala si kabát a sukni u Bolforda a Avoryho. O žádné z těch firem nevíme, že by měla podezřelé kontakty, ale v budoucnu si na ně budeme dávat dobrý pozor. Pokoj A. S. v Savoyi prohledán. Nenašlo se nic podezřelého. V kufru aktovka s listinami vztahujícími se k té papírenské fúzi s Wolfensteinovými. Všechno legální. Fotoaparát a dva svitky zřejmě neexponovaných filmů. Vzhledem k možnosti, že jde o fotostatické záznamy, byly filmy vyměněny za jiné, ale po vyvolání se ukázalo, že šlo skutečně jen o neexponované filmy. A. S. si sbalila malé zavazadlo a jela k sestře na Elmsleigh Gardens 17. Sestra nastupuje dnes večer do sanatoria na Portland Place na operaci. To ověřeno v sanatoriu i v objednací knize lékaře. Návštěva A. S. vypadá naprosto legálně. Nevykazovala známky nejistoty ani nedala najevo, že by věděla, že je sledována. Pokud víme, dnešní noc stráví v sanatoriu. Pokoj v Savoyi si nechala. Zpáteční cestu má rezervovanou na třiadvacátého.“

Muž, který si říkal Sanders od řeky, se odmlčel a pak dodal spíš jako poznámku pod čarou:

„A podle mě je celá ta věc jenom nafouknutá bublina. Ta ženská nedělá nic jiného, než že rozhazuje peníze. Dvanáct liber osmnáct šilinků za kytky, No kdo to viděl?“

#### Čtvrtá kapitola

I.

O nezdolnosti Victoriiny povahy mnohé vypovídá, že ji ani na okamžik nenapadlo, že by svého cíle nemusela dosáhnout. Čekat s rukama v klíně, to nebylo nic pro ni. Jistěže byla smůla, že když se tedy – upřímně řečeno – zakoukala do atraktivního mladíka, zjistila, že tento mladík se právě chystá odjet víc než

čtyři tisíce kilometrů daleko. Mohl přece klidně jet třeba do Aberdeenu nebo do Bruselu, nebo třeba jen do Birminghamu.

To jsem celá já, myslela si Victoria. Že to zrovna musí být Bagdád. Ale přesto byla rozhodnutá se tak či onak do Bagdádu dostat, ať to bude jakkoli obtížné. Victoria rázně kráčela po Tottenham Court Road a přemýšlela o možných způsobech a prostředcích. Bagdád. Co se teď děje v Bagdádu? Eduard říkal něco o kultuře. Mohla by to i ona tak či onak sehrát přes kulturu? Unesco? Unesco pořád posílá lidi na všechny strany, občas i na docela příjemná místa. Jenže, uznala Victoria, to obvykle bývají vybrané mladé ženy s univerzitními tituly, které na tuhle káru naskočily hned ze začátku.

Victoria usoudila, že začít se musí tím nejdůležitějším, a zahrnula do cestovní kanceláře, kde se náležitě vyptala. Vypadalo to, že dostat se do Bagdádu není nic těžkého: mohla by letět, plout po moři až do Basry, nebo vlakem do Marseille a pak menší lodí do Bejrútu, přes poušť pak autem. Tak by mohla jet přes Egypt. A kdyby na tom člověk trval, mohl by jet celou cestu vlakem, jenže získat víza bylo teď zdlouhavé a nejisté a mohlo se klidně stát, že než je měl člověk v ruce, byla už prošlá. V Bagdádu platily libry, takže peníze problém nepředstavovaly. Tedy aspoň ne v tom smyslu, jak to vysvětloval asistent z cestovky. Zkrátka dostat se do Bagdádu nebyl nejmenší problém, pokud měl člověk nějakých šedesát až sto liber v hotovosti.

Ale vzhledem k tomu, že Victoria v té chvíli vlastnila tři libry deset šilinků (bez devíti pencí) a k tomu pět liber ve spořitelně, prostý a jednoduchý způsob nepřicházel v úvahu.

Opatrně ořukala možnost z. aměštnání stevardky nebo letušky, ale z toho, co slyšela, usoudila, že jsou to velice žádaná zaměstnání a je na ně seznam čekatelek.

Pak navštívila Agenturu sv. Guildrika, kde ji slečna Spenserová, uvelebená za svým účelným psacím stolem, přivítala jako jednu z těch, jejichž osudem je objevovat se v kanceláři s železnou pravidelností. „Propána, slečno Jonesová, neříkejte mi, že jste už zase bez místa. Opravdu jsem doufala, že to poslední –“

„To naprosto nešlo,“ prohlásila rozhodně Victoria. „Ani si nepřejte, abych vám začala vykládat, co jsem musela snášet.“

Bledé tváře slečny Spenserové zružověly dychtivostí.

„Snad ne –“ začala, „doufám, že snad ne – vůbec mi nepřipadal jako ten typ muže – i když samozřejmě, trochu hrubián on je – doufám, že –“

„Ne, to nic,“ mávla rukou Victoria. Vykouzlila na tváři slabý statečný úsměv. „Já se o sebe umím postarat.“

„To jistě, ale je to nepříjemné.“

„Ano,“ souhlasila Victoria. „Je to nepříjemné. Jenomže –“ Znova se statečně usmála.

Slečna Spenserová nahlédla do svých knih.

„Tedy, spolek svatého Leonarda pro pomoc svobodným matkám potřebuje písárku,“ prohlásila slečna Spenserová. „Neplatí sice zrovna mnoho –“

„Je nějaká šance,“ přerušila ji rázně Victoria, „získat místo v Bagdádu?“

„V Bagdádu?“ opakovala ohromeně slečna Spenserová.

Victorii bylo jasné, že mohla stejně dobře říct na Kamčatce nebo na jižním pólu.

„Strašně ráda bych se dostala do Bagdádu,“ dodala Victoria.

„Nemyslím, že by – máte na mysli místo sekretářky?“

„To je jedno,“ mávla rukou Victoria. „Třeba chůvy, kuchařky, klidně i ošetřovatelky šílence. Prostě jakékoli.“

Slečna Spenserová zavrtěla hlavou.

„Je mi líto, ale moc naděje vám dát nemůžu. Včera tu byla dáma se dvěma holčičkami, která nabízela cestu do Austrálie.“

Victoria to zavrhlá mávnutím ruky.

Vstala. „Kdybyste se o něčem doslechla, dejte mi vědět, ano? Jde mi jen o cestu tam, nic víc nepotřebuji!“ Po zvědavém pohledu slečny Spenserové vysvětlila: „Mám tam – ehm – příbuzné. A slyšela jsem, že se tam najde spousta dobře placených míst. Ale člověk se tam samozřejmě musí nejdřív dostat.“

„Ano,“ opakovala si Victoria pro sebe, když odcházela z kanceláře agentury. „Člověk se tam musí dostat.“ A co Victorii zlobilo ještě víc jak se to tak už stává, když máte zájem o určité jméno nebo věc – všechno jako by se spiklo a Bagdád jí připomínalo.

Koupila si večerní noviny a v nich objevila krátkou zprávičku o tom, že proslulý archeolog dr. Pauncefoot Jones zahájil vykopávky ve starověkém městě Muriku. ležícím sto osmdesát kilometrů od Bagdádu.

Kromě toho se tu v inzerátu nabízela lodní přeprava do Basry (a odtud dál vlakem do Bagdádu, Mosulu a tak dále). V novinách, jimiž měla vyloženou zásuvku s punčochami, ji přímo praštilo do očí pár řádek o

studentech v Bagdádu. V místním kině hráli Zloděje z Bagdádu a v luxusním knihkupectví na rohu, kde vždycky nahlížela do výloh, byly na čelném místě vystaveny Nové paměti Hárúna ar-Rašída. kalifa z Bagdádu.

Připadalo jí, že celý svět se najednou stará o Bagdád. A přitom asi do tří čtvrtě na dvě toho dne ona sama o Bagdádu nejspíš vůbec neslyšela, a rozhodně o něm nepřemýšlela.

Vyhlídky na to, že se tam dostane, nebyly uspokojivé, ale Victoria se nehodlala vzdát. Měla plodnou mysl a optimistické přesvědčení, že když něco skutečně chcete udělat, vždycky se najde způsob, jak toho dosáhnout.

Večer strávila tím, že si sestavovala seznam možných postupů. Vypadal takto:

Ministerstvo zahraničí?

Podat si inzerát?

Zkusil to na iráckém zastupitelství?

A co importní firmy?

Nebo dopravci?

Britská rada?

Informační kancelář Selfridge's?

Kancelář pro občanské poradenství?

Musela sama připustit, že nic z toho nevypadá příliš slibně. Pak k seznamu dopsala: Opatřit si nějak sto liber?

II.

Intenzivní noční duševní úsilí a soustředění, a možná i podvědomé potěšení z toho, že už nemusí být přesně v devět v kanceláři, způsobily, že ráno zaspala.

Vzbudila se pět minut po desáté, okamžitě vyskočila z postele a začala se oblékat. Zrovna naposled prohrábla hřebenem vzpurné tmavé vlasy, když zazvonil telefon.

Victoria sáhla po sluchátku.

Na druhém konci se ozvala slečna Spenserová, celá rozčilená.

„To jsem ráda, že jsem vás zastihla, moje milá. Taková neuvěřitelná shoda okolností.“

„Ano?“ vykřikla Victoria.

„Jak říkám, skutečně neuvěřitelná shoda okolností. Jistá paní Hamilton Clippová... za tři dny odjíždí do Bagdádu, zlomila si ruku a potřebuje někoho, kdo by jí na cestě pomáhal... hned jsem vám volala.“

Samozřejmě nevím, jestli se neobrátila i na jiné agentury –

„Už tam letím,“ nenechala ji Victoria domluvit. „Kde je?“

„V Savoyi.“

„A jak bylo to legrační jméno? Trippová?“

„Clippová, moje milá. Se dvěma P. Máte pravdu, jméno je to divné – jenže ona je Američanka,“ dodala paní Spenserová. jako by to všechno vysvětlovalo.

„Paní Clippová v Savoyi.“

„Manželé Hamilton Clippovi. Volal nám vlastně její manžel.“

„Jste zlatá,“ poděkovala Victoria. „Na shledanou.“

Rychle okartáčovala kostým, zalitovala, že není o něco méně obnošený, a přečesala si vlasy, aby působily poněkud méně nezkrotně a víc se hodily k roli anděla pečovatele a zkušené cestovatelky, Pak vytáhla doporučení od pana Greenholtze a zavrtěla hlavou.

Budu potřebovat něco lepšího, řekla si v duchu.

Victoria vystoupila z autobusu linky číslo 19 na stanici Green Park a vstoupila do hotelu Ritz. V autobuse nakoukla přes rameno jakési čtoucí dámě a vyplatilo se jí to. Vešla do písárny a sestavila si vřele pochvalné doporučení od lady Cynthic Bradburyové, která, jak bylo v novinách oznámeno, odjela právě z Anglie do Východní Afriky. „Výborná ošetřovatelka,“ psala Victoria, „a ve všech ohledech velmi schopná...“

Pak vyšla z Ritzu a zamířila po Albemarle Street k hotelu Balderton, známému jako oblíbené místo vyššího kněžstva a bohatých staromódních vdov z venkova.

Méně okázalým rukopisem a s malými řeckými „e“ si sepsala doporučení od biskupa z Llangow.

Takto vybavena pak nastoupila do autobusu č. 9 a zamířila k Savoyi.

Na recepci se zeptala na paní Hamilton Clippovou s tím, že přichází z agentury sv. Guildrika. Recepční si přitáhl telefon a chystal se zavolat, ale pak se zarazil, pozorně se zadíval do haly a řekl:

„Támhle zrovna jde pan Hamilton Clipp.“

Pan Hamilton Clipp byl ohromně vysoký a velmi hubený šedovlasý Američan laskavého chování a pomalého, pečlivého vyjadřování.

Victoria se představila a udala jméno agentury.

„Dobře, slečno Jonesová. pojdte nahoru za paní Clippovou. Je ještě v našem apartmá. Myslím, že teď právě hovoří s jinou mladou dámou, ale možná, že ta už je pryč.“

Victorii sevřela srdce ledová ruka.

Je možné, že se dostala až tak blízko, a nakonec to nevyjde?

Vyjeli výtahem do třetího patra.

Když procházeli chodbou s vysokým kobercem, vyšla ze dveří na druhém konci mladá žena a zamířila k nim. Victoria měla pocit, že se jí něco zdá a že se k ní blíží ona sama. Snad proto, napadlo ji, že na míru šitý kostým té slečny byl právě takový, jaký by byla i ona ráda měla na sobě. „A padnul by mi. Mám stejnou postavu. Nejradši bych ho z ní servala,“ propadala Victoria v myšlenkách primitivnímu ženskému divošství.

Mladá žena je minula. Malý sametový klobouček nasazený na světlých vlasech jí částečně zakrýval tvář, ale pan Hamilton Clipp se za ní s úžasem obrátil.

„No ne,“ řekl pro sebe. „Kdo by si to pomyslel? Anna Scheelová.“

Pak na vysvětlenou dodal:

„Promiňte, slečno Jonesová. Jen mě překvapilo, že tu vidím mladou dámu, se kterou jsem se teprve před týdnem setkal v New Yorku. Je to sekretářka jedné naší velké mezinárodní banky –“

Ze řeči se zastavil u jedné dveří. Klíč byl v zámku. Pan Hamilton Clipp krátce zaklepal a pak otevřel a ustoupil stranou, aby mohla Victoria vejít první.

Paní Hamilton Clippová seděla na židli s vysokým opěradlem u okna a při jejich příchodu vyskočila. Byla to malá žena s pronikavým pohledem a hubenou, trochu ptačí tváří. Pravou paži měla v sádře. Její manžel představil Victorii.

„Je to všechno hrozná smůla,“ vysvětlovala překotně paní Clippová. „Přijeli jsme sem, všechno tak krásně naplánované, cestu jsem měla zajištěnou, užívali jsme si Londýna. Víte, slečno Jonesová, jedu do Iráku navštívit svou dceru, vdala se tam. Neviděla jsem ji skoro dva roky. A co se mi nestane, upadla jsem – bylo to ve Westminster Abbey – skutálela jsem se ze schodů – a bylo to. Odvezli mě do nemocnice a dali mi to do sádky – celkem vzato, tak strašně nepříjemné to zase není – jenže se o sebe dobře nepostarám, a jak s tímhle zvládnou cestu, to opravdu nevím. A tady George má pracovní povinnosti a nejméně tři týdny prostě ještě odjet nemůže. Navrhoval mi, ať si s sebou vezmu ošetřovatelku – jenže až tam dojedu, žádnou ošetřovatelku potřebovat nebudu. Sadie to snadno zvládne sama – a taky by to znamenalo zaplatit jí i zpáteční cestu, tak mě napadlo, že obvolám agentury, jestli bych nenašla někoho, kdo by byl ochoten se mnou jet jen tam.“

„Já tedy nejsem tak docela ošetřovatelka,“ začala Victoria takovým tónem, aby naznačila, že prakticky jí je. „Ale mám s ošetřováním slušné zkušenosti.“ Vytáhla první doporučení. „Víc než rok jsem byla u lady Cynthie Bradburyové. A kdybyste potřebovala vyřídit nějakou korespondenci nebo něco podobného, tak jsem několik měsíců působila jako sekretářka svého strýčka. Můj strýček,“ dodala Victoria skromně. „je biskup z Llangow.“

„Tak váš strýček je biskup. No vida, to je skutečně zajímavé.“

Victoria usoudila, že na oba Hamilton Clippovy udělala náležitý dojem. (Ještě aby ne, pomyslela si, takovou práci mi to dalo!)

Paní Hamilton Clippová podala obě doporučení svému manželovi.

„To mi připadá opravdu úžasné,“ řekla se zbožnou úctou. „Zásah prozřetelnosti. Vyslyšená modlitba.“

V tom má naprostou pravdu, pomyslela si v duchu Victoria.

„Nastupujete tam na nějaké místo? Nebo jedete za příbuznými?“ chtěla vědět paní Hamilton Clippová.

Victoria v té pilné práci s výrobou doporučení docela zapomněla, že možná také bude potřeba vysvětlit, proč vlastně chce jet do Bagdádu. Otázka ji zastihla nepřipravenou, a tak musela rychle improvizovat. Na mysl jí vstanul odstavec, který četla včera.

„Jedu tam za svým strýčkem, za doktorem Pouncefoot Jonesem,“ vysvětlila.

„Za tím archeologem? Opravdu?“

„Ano.“ Victorii na okamžik napadlo, jestli si těch významných strýčků přece jen nepřisuzuje trochu moc.

„Jeho práce mě hrozně zajímá, ale nemám samozřejmě žádnou kvalifikaci, takže mi expedice nemůže zaplatit cestovní výdaje. S financemi na tom nejsou nejlip. Ale když se tam dokážu dostat nějak sama, můžu se k nim připojit a pomoci jim.“

„Musí to být ohromně zajímavá práce,“ prohlásil pan Hamilton Clipp. „A Mezopotámie má pro archeology ohromné možnosti.“

„Můj strýček biskup,“ obrátila se Victoria zase k paní Clippové, „je bohužel momentálně ve Skotsku, ale můžu vám dát číslo na jeho sekretářku. Ta je teď právě v Londýně. Je to Pimlico 87693 – patří to pod centrálu Fulham Palace. Bude tam kdykoli od (Victoria zalétla pohledem k hodinám na krbové římse) půl dvanácté, kdybyste jí chtěla zavolat a přeptat se na mě.“

„Ovšem to jistě –“ začala paní Clippová, ale její manžel ji přerušil.

„Víte, je dost málo času. Letadlo odlétá pozítří. Máte pas, slečno Jonesová?“

„Ano.“ Victoria si v duchu blahorečila, že díky loňské krátké dovolené ve Francii má pas platný. „Pro jistotu jsem ho vzala s sebou,“ dodala.

„Tomu říkám myslet na všechno,“ prohlásil pan Clipp uznale. Jestli byla ve hře ještě jiná kandidátka, zřejmě už vypadla. Victoria se svými dobrými doporučeními, významnými strýčky a připraveným pasem úspěšně prošla.

„Budete potřebovat příslušná víza,“ prohlásil pan Clipp a vzal si od ní pas. „Doběhnu za naším přítelem panem Burgeonem z American Express a on to všechno zařídí. Asi byste se tu měla odpoledne stavít, abyste podepsala, co bude potřeba.“

To Victoria přislíbila.

Když se za ní zavíraly dveře apartmá, zaslechla, jak paní Hamilton Clippová říká:

„Taková milá a upřímná dívka. Opravdu máme štěstí.“

Victoria měla tolik slůžnosti, že se začervenala.

Spěchala zpátky do svého bytu a seděla u telefonu jako přilepená, připravená nasadit vznešeně vytříbený tón biskupovy sekretářky, kdyby si snad paní Clippová chtěla ověřit její schopnosti. Na paní Clippovou ovšem Victoriina upřímná osobnost zřejmě udělala takový dojem, že se technickými podružnostmi neobtěžovala. Koneckonců, přijímala ji jen na několik dní jako společníci na cestu.

Victoria vyplnila a podepsala příslušné papíry, získala potřebná víza a pak dostala příkaz strávit poslední noc v Savoyi, aby byla po ruce a pomohla paní Clippové vypravit se příštího rána v sedm na letiště Heathrow.

#### Pátá kapitola

Člun, který přede dvěma dny vyplul z močálů, zlehka proplouval po řece Šatt al-Arab. Proud byl rychlý a stařec u vesel nemusel dělat skoro nic. Jeho pohyby byly lehké a rytmické. Oči měl napůl zavřené. Skoro neslyšně si prozpěvoval nekonečný, smutný arabský popěvek:

Asrí bi lel ja jamáli  
Hádí alek ja bin Alí

Abdul Sulejman z arabského kmene usídleného v močálech už takhle sjížděl po řece do Basry nesčetněkrát předtím. V člunu seděl ještě jeden muž, postava, jakých bylo v arabském světě plno – oblečená do ubohé směsice východních a západních šatů. Přes dlouhý hábit z pruhované bavlny měl odložený khaki kabátec, starý, roztrhaný a samá skvrna. Do odrhaného límce si nacpal vybledlou červenou pletenou šálu. Na hlavě měl zase důstojnou arabskou pokrývku, nevyhnutelnou černobílou keffíji, kterou na místě přidržoval černý hedvábný agul. Rozostřeným pohledem nepřítomně přejížděl po břehu řeky. Po chvíli si i on začal pobroukávat ve stejné tónině a síle. Takových jako on byste v mezopotamské krajině našli tisíce. Nic na něm nenaznačovalo, že je to Angličan a že má u sebe tajemství, které by vlivní lidé skoro v každé zemi světa rádi zadrželi a zničili – a s ním i muže, který ho nese.

Neurčitě se vracel ve vzpomínkách k uplynulým několika týdnům. Léčka v horách. Mráz a sníh při cestě. Průsmykem. Velbloudí karavana. Čtyři dny, kdy se pěšky vlekl holou pouští ve společnosti dvou mužů s přenosným „kinem“. Dny v černém stanu a kočování s kmenem Aneizů, jeho starých přátel. Všechno to bylo obtížné a plné nebezpečí – znova a znova se musel pokoušet proklouznout řadami nepřátel, kteří se ho snažili najít a zadržet.

„Henry Carmichael. Britský agent. Asi třicet let. Hnědé vlasy, tmavé oči, metr sedmdesát pět. Mluví arabsky, kurdsky, persky, arménsky, hindersky, turecky a mnoha horskými dialekty. Přátelí se s domorodými kmeny. Nebezpečný.“

Carmichael se narodil v Kašgaru, kde byl jeho otec vládním úředníkem. Už jako dítě šišlal mnoha dialekty a nářečími – jeho chůvy a později jeho vychovatelky pocházely z řady různých národů. Skoro ve všech divokých koutech Středního východu měl přátele.

Jen v městech a městečkách jeho kontakty selhávaly. Když se teď blížil k Basře, věděl, že nadešel kritický okamžik jeho mise. Dříve nebo později se bude muset vrátit zpátky do civilizace. I když jeho konečným cílem byl Bagdád, považoval za moudřejší nezamířit tam přímo. V každém iráckém městě na něj čekalo zázemí, pečlivě naplánované a připravené měsíce předem. Jen na něm ale bylo, kde takříkajíc přistane. Neposlal svým nadřízeným žádnou zprávu, a to ani nepřímými cestami, které měl k dispozici. Bylo to tak bezpečnější. Nejjednodušší plán – letadlo čekající na smluveném místě – nevyšel, což ovšem předem předpokládal. Jeho nepřátelé místo schůzky znali. Únik informací! Pořád a pořád ten smrtelně nebezpečný, nepochopitelný únik informací.

Proto měl stále silnější předtuchu ohrožení. Instinktivně cítil, že tady v Basře, kdy už je bezpečí téměř na dosah, bude riziko mnohem větší než po celé jeho dosavadní divoké cestě. A selhat v cílové rovině – ne, na to nechtěl ani myslet.

Starý Arab rytmicky vesloval, a aniž otočil hlavu, zamumlal:

„Ta chvíle přichází, synu. Kéž tě Alláh chrání.“

„Nezdržuj se ve městě dlouho, otče. Vrať se do močálu. Nechci, aby se ti něco zlého stalo.“

„O tom rozhodne Alláh, Je to v jeho rukou.“

„Inšalláh,“ opakoval druhý.

Na okamžik prudce zatoužil, aby mu v žilách kolovala východní, ne západní krev. Aby si dokázal nelámat hlavu s tím, jaká je šance uspět nebo prohrát, aby se neptal pořád dokola sám sebe, jestli plánoval moudře a myslel na všechno. Všechnu zodpovědnost by mohl svalit na Nejmilosrdnějšího, na Vševedoucího. Inšalláh, uspějí!

Už když v duchu ta slova opakoval, pocítil, jak se mu v nitru rozlévá klid a fatalismus této země, a vítal ho.

Za pár okamžiků bude musel vystoupit z bezpečí člunu, kráčet městem, proběhnout uličkou pátravých pohledů. Uspět může jen tehdy, bude-li také cítit, ne pouze vypadal jako Arab.

Člun tiše zahrnul do vodního kanálu vedoucího v pravém úhlu k řece. Ke břehu tu byly připoutány nejrůznější typy plavidel a před nimi i za nimi připlouvala další. Byl to krásný pohled, skoro jako z Benátek: čluny s vysokými zahnutými příďemi a měkce vybledlé barvy jejich boků. Bylo jich tu těsně vedle sebe připoutáno stovky.

Stařec se tiše zeptal:

„Chvíle nadešla. Máš už vše připraveno?“

„Ano, plány jsou hotové. Je čas, abych se rozloučil.“

„Kéž-li Bůh dopřeje rovnou stezku a prodlouží roky tvého života.“

Carmichael si podkasal dlouhou pruhořanou košili a vystoupil po kluzkých schodech na molo.

Všude kolem se pohybovaly obvyklé figurky, jaké se kolem vody vyskytují. Malí kluci, prodáváči pomerančů dřepící vedle táců se svým zbožím. Lepkové kostky koláčů a cukrovinek, tácy s tkaničkami do bot, lacinými hřebeny a gumičkami. Zamýšlení chodci cvakající v rukou modlicími korálky, kteří čas od času rachotivě odkašlali a odplivli si. Na protější straně ulice stály obchody a banky: tam procházeli rázným krokem zaneprázdnění mladí effendiové v evropských šálech lehce nafialovělého nádechu. Byli tu také Evropané, z Anglie i odjinud. Nikdo z nich nedal najevo nejmenší zájem o to, že se na molo právě vyšplhal jeden z padesáti nebo kolika podobných Arabů.

Carmichael krácel velmi klidně a pohledem přejížděl po okolí s přesně správnou dávkou dětinského potěšení. Tu a tam zakašlal a odplivl si, nijak zprudka, jen aby se nelišil. Dvakrát se vysmrkal na zem.

A tak se jako cizinec, právě dorazivší do města, dostal až k mostu přes kanál, přešel po něm a zamířil na tržiště.

Tady bylo teprve hluku a shonu! Rázní kočovníci odstrkovali ostatní z cesty – davem se proplétali naložení osli a jejich poháněči chraplavě pokřikovali, Balák balák... Děti se hádaly, ječely a utíkaly za evropany s neustálým žadonivým voláním: Bakšiš, madam, bakšiš... Meskin-meskin...

Prodávalo se tu bok po boku zboží východní i evropské. Hliníkové rendlíky, šálky, podšálky a konvice, tepané měděné nádoby, stříbro z Amary, laciné hodinky, smaltované hrnky, výšivky a perské koberce s veselými vzory. Kuvajtské truhlice obité mosazí, obnošené kabáty a kalhoty a dětské vlněné svetry. Místní ozdobné sešívané přehozy, malované skleněné lampy, hromady hliněných džbánů a hrnců. Všechno laciné zboží civilizace spolu s místními řemeslnými výrobky.

Všechno bylo normální a jako vždycky. Po dlouhém pobytu v divokých krajích připadal Carmichaelovi ten ruch a zmatek zvláštní, ale všechno bylo tak, jak být mělo. nerozeznal žádný disharmonický tón, nikdo se nezajímal o jeho přítomnost. Jenže instinkt člověka, který už nějaký rok dobře ví, jaké to je být lovnou zvěří, mu vnukal stále větší neklid – neurčitý pocit hrozby. Nedokázal rozpoznat nic nepatřičného. Nikdo se po něm nepodíval. Byl si skoro jistý, že ho nikdo nesleduje ani nepozoruje. Přesto cítil

nedefinovatelnou jistotu, že je v nebezpečí.

Zahnul do úzké tmavé uličky, pak doprava a znovu doleva. Mezi malými stánky narazil na vchod do tržnice a vešel do jejího nádvoří. Kolem dokola stály různé krámky. Carmichael zamířil k jednomu, kde visely bílé fěrvá – ovčí kožichy ze severu. Stál tam a nerozhodně se jimi probíral. Majitel krámku nabízel kávu zákazníkovi, vysokému vousatému muži uhlazeného chování, který měl kolem tarbuše omotaný zelený pruh látky hlásající, že je hadži, který byl v Mekce.

Carmichael tam stál a probíral se kabáty.

„Beš hádát?“ zeptal se.

„Sedm dinárů.“

„To je moc.“

Hadži se zeptal: „Doručíte mi ty koberce do hostince?“

„Určitě,“ sliboval kupec, „Vyrážíte zítra?“

„Za úsvitu do Kerbely.“

„Kerbela, to je moje město,“ podotkl Carmichael. „Už je to patnáct let, co jsem viděl Husajnovu hrobku.“

„Je to svaté město,“ pokýval hadži.

Obchodník přes rameno poradil Carmichaelovi: „Levnější fěrvá mám vzadu.“

„Potřebuji bílou fěrvá ze severu.“

„Takovou mám vzadu.“

Kupec ukázal na dvířka v zadní stěně.

Rituál probíhal podle zaběhnutých zvyklostí. Podobných rozhovorů se dalo v suku každý den zaslechnout tisíce. Tenhle ale měl své přesné pořadí a byla v něm všechna klíčová slova: Kerbela. Bílá fěrvá.

Jenže když Carmichael přecházel přes krámk směřem ke dveřím, zvedl pohled ke kupcově tváři a okamžitě věděl, že to není obličej, který očekával. Ačkoli tohoto muže viděl předtím jen jednou, jeho dokonalá paměť se nemohla plést. Podoba tu byla. dokonce velmi výrazná podoba, ale stejný muž to nebyl.

Zarazil se. S mírným překvapením se podívil: „Ale kde je Saláh Hassan?“

„To byl můj bratr. Zemřel před třemi dny. O všechny jeho záležitosti se teď starám já.“

Ano, patrně to byl bratr. Podobní si byli skutečně hodně. A proč by i on nemohl pracovat pro službu? Na všechno odpověděl správně. Přesto Carmichael vcházel do potměšilé zadní místnosti ve stěhu. Také tady se na policích vršilo zboží, kávové konvice a kladívka na cukr z mosazi a mědi, staré perské stříbro, hromady výšivek, poskládané aby, smaltované damašské podnosy a kávové servisy.

Na malém stolku ležela stranou pečlivě poskládaná bílá fěrvá. Carmichael k ní došel a zvedl ji. Pod ní bylo evropské oblečení, obnošený a mírně nevkusný oblek. V náprsní kapse už bylo pouzdro s doklady a penězi. Do obchodu vstoupil neznámý Arab a vyjde z něj pan Walter Williams ze společnosti Cross a spol., import a doprava. Ten pak vykoná jistě předem domluvené návštěvy. Samozřejmě existoval pravý pan Walter Williams – až do takových detailů plánování šlo – muž s úctyhodnou, veřejnou obchodnickou minulostí. Všechno podle plánu. Carmichael si oddechl a začal rozepínat otrhanou vojenskou kazajku. Všechno bylo v pořádku.

Kdyby byl zvolenou zbraní revolver, byla by v té chvíli Carmichaelova mise skončila. Ale nůž má své výhody – především je nehluchý.

Na polici před Carmichaelem stála velká měděná konvice na kávu a tato konvice byla nedávno naleštěná na příkaz amerického turisty, který si ji měl přijít vyzvednout. V tom lesklém povrchu se blýskl nůž – odrážela se tam vlastně celá scéna, i když trochu zkreslená oblou nádobou. Muž, který náhle vyklouzl mezi závěsy za Carmichaelovými zády, dlouhý zahnutý nůž, který vytáhl zpod oděvu. Ještě vteřina a Angličan by měl ten nůž zabodnutý v zádech.

Carmichael se otočil jako blesk, přikrčil se a vrhl se po útočníkovi celým tělem. Nůž odletěl a muž padl k zemi. Carmichael se rychle vymanil, přeskočil tělo svého soupeře, proběhl krámkem, kde zachytil polekaný zlý pohled obchodníka a poklidný údiv tlustého hadžiho. Ven z krámku přes tržnici zpátky na přeplněné tržiště, zahnul nejdřív na jednu stranu, pak na druhou; teď už zase šel poklidně, protože v téhle zemi byl každý spěch nápadný.

A zatímco takto šel, skoro bezcílně, tu a tam se zastavil a prohlédl si nějaké zboží nebo ohmatal látku, jeho mozek horečně pracoval. Pečlivé plány se zhroutily! Znova se musí v nepřátelské zemi spoléhat jen sám na sebe. A také si nepříjemně uvědomoval význam toho, co se právě stalo.

Musí se bát nejen nepřátel, kteří mu jsou na stopě. A nejen těch, kteří střeží přístupy k civilizaci. Musí se obávat i nepřátel uvnitř systému samotného. Znali heslo, všechny odpovědi seděly do puntíku. Útok naplánovali přesně na chvíli, kdy byl Carmichael ukolébán do pocitu falešného bezpečí. Ale to, že i přímo



uvnitř organizace se usídlila zrada, patrně nebylo nic překvapivého. Nepřítel se samozřejmě musel snažit dostat tam nějakého svého člověka, možná dokonce několik. Anebo si třeba někoho takového koupit. Koupil si člověka je snazší, než by se mohlo zdát – platit se dá i jinak než penězi.

Ale bez ohledu na to, jak k tomu došlo, stalo se to. Carmichael je opět na útěku a musí si poradit sám. Bez peněz, bez nové identity, která by mu v tom pomohla, a navíc teď nepřátelé znají jeho vzhled. Možná i v téhle chvíli ho někdo tiše pozoruje.

Neohlédl se. K čemu by to bylo? Jestli ho někdo sleduje, není v téhle hře žádný nováček.

Kráčel dál, poklidně a bez cíle. Pod tou lhostejnou slupkou rozmýšlel o různých možnostech. Nakonec opustil tržiště a prošel po můstku přes kanál. Šel dál, až uviděl nad jedním vchodem velkou kosočtvercovou tabuli s nápisem Britský konzulát.

Rozhlédl se ulicí na obě strany. Nevypadalo to, že by mu někdo věnoval sebemenší pozornost. Zdálo se, že není nic jednoduššího než prostě na konzulát vstoupit. Na chvíli se mu mihla hlavou myšlenka na myši past, na otevřenou pastičku s lákavým kouskem syra. Myši to také jistě připadá prosté a jednoduché...

Ale riskovat to musel. Žádnou jinou možnost neviděl.

Vstoupil do dveří.

## Šestá kapitola

Richard Baker seděl v předpokoji britského konzulátu a čekal, až bude konzul volný.

Toho dne ráno přistál s lodí Indická královna a odbavil zavazadla na celnici. Většinou v nich byly knihy, pyžamo a spodní prádlo k nim přihodil bez ladu a skladu, v podstatě až dodatečně.

Richard počítal s dvoudenní rezervou, protože malé nákladní lodi, jako byla Indická královna, se velmi často po cestě zdržely. Jenže tahle připlula na čas, a tak měl Richard dva volné dny, které potřeboval nějak zaplnit, než vyrazí přes Bagdád ke svému konečnému cíli, tellu Asuán, kde kdysi stávalo město Murik.

Co s těmi dvěma dny podnikne, už si naplánoval. Poblíž kuvajtského pobřeží ležel pahorek, pod nímž prý se skrývaly nějaké prastaré památky, a on na něj byl už dávno zvědavý. Tuhle příležitost ho prozkoumat mu seslalo samo nebe!

Dojel do letištního hotelu a vyptal se tam, jak se do Kuvajtu nejlépe dostat. Řekli mu, že druhý den v deset dopoledne tam letí letadlo a zpátky se může vrátit následujícího dne. Takže nic složitého. Bude to samozřejmě vyžadovat určité formality – výstupní vízum a vstupní vízum do Kuvajtu. Ta si může zařídit na britském konzulátu. S generálním konzulem v Basře, panem Claytonem, se Richard seznámil před pár lety v Persii. Bude příjemné se s ním zase setkat.

Do konzulátu vedlo několik vchodů. Hlavní brána pro auta. Další branka směřující na cestu podél řeky Šatt al-Arab. Úřední vchod do konzulátu byl z hlavní třídy. Richard vstoupil, předal úředníkovi ve službě svou vizitku, dozvěděl se, že generální konzul má právě jednání, ale za chvíli bude volný, a byl uveden do malé čekárny nalevo od chodby, která vedla od vchodu až do zadní zahrady.

V čekárně už bylo několik lidí. Richard se po nich skoro ani nepodíval. On se vůbec málokdy zajímal o příslušníky lidské rasy. Úlomek staré keramiky byl pro něj vždycky zajímavější než pouhý člověk narozený někdy ve dvacátém století našeho letopočtu.

Nechal své myšlenky příjemně kroužit okolo jistých zajímavých aspektů manských tabulek a pohybu benjaminitických kmenů kolem roku 1750 př.n.l.

Těžko říct přesně, co ho probralo natolik, že si začal velmi ostře uvědomovat své současné okolí a lidi kolem. Nejdřív to byl jen takový nejasný nepříjemný pocit, jakési napětí. Domníval se – ačkoli jistý si tím přece jen být nemohl – že ho začal vnímat nosem. Nedokázal by to popsat nijak konkrétně ale bylo to tady, nedalo se to zaměnit a v duchu mu to připomnělo nedávnou válku. Vlastně hlavně jeden okamžik, kdy on a ještě dva další seskočili s padákem z letadla a za chladného úsvitu čekali na chvíli, kdy budou moci jít do akce... ten okamžik, kdy se odvaha rozplývala, kdy si všichni ostře uvědomovali, v jakém nebezpečí se ocitli, okamžik hrůzy, zda celý podnik nebude nad jejich síly, pocit, jako by se tělo scvrkávalo. Teď bylo ve vzduchu cítit stejný štiplavý, skoro nepostřehnutelný pach.

Pach strachu...

Chvilku si tohle všechno uvědomoval jen podvědomě. Půlkou mysli se stále ještě tvrdošíjně snažil vrátit do dob před naším letopočtem. Ale volání přítomnosti bylo příliš silné.

Někdo v téhle malé místnosti cítí smrtelný strach...

Rozhlédl se. Arab v otrhaném kabátci bezmyšlenkovitě přebíral v prstech jantarové kuličky. Mohutný Angličan s šedým knírem – podle vzhledu obchodní cestující – si poznamenával nějaká čísla do notýsku a

tvářil se zaujatě a důležitě. Hubený a napohled unavený muž, hodně snědý, se co nejpohodlněji opíral a tvářil se tupě a lhostejně. Vedle něj další muž, který vypadal jako irácký úředník. Postarší Peršan v sněhobílém rozevlátém rouchu. Všichni působili naprosto poklidně.

Cvakání jantarových kuliček nabylo konkrétního rytmu. Zdálo se mu podivně známé. Richard sebou škubl a soustředil se. Málem předtím usnul. Krátká – dlouhá – dlouhá, krátká – to je morseovka – ano, to je určitě morseovka. Znal ji dobře, za války patřila signalizace mezi jeho povinnosti. Nedělalo mu tedy potíže jí rozumět. SOVA. F-L-O-R-E-A-T– E-T-O-N-A. Co tohle k čertu má znamenat? Ano, ale je to tak. A znovu, Floreat Etona. A vyťukává to – nebo spíš vycvakává – otrhaný Arab. A teď, co bylo tohle? „Sova. Eton. Sova.“

To byla v Etonu jeho vlastní přezdívka – přišel tam s neobvykle velkými a silnými brýlemi.

Podíval se přes místnost na Araba a podrobně zkoumal každý detail jeho vzhledu – pruhovanou košili – starý khaki kabátec – odrbanou ručně pletenou šálu se spoustou puštěných ok. Takových člověk u vody potkává stovky. Jejich pohledy se bezvýrazně setkaly a neobjevil se ani záblesk vzájemného poznání. Korálky ale cvakaly dál.

Tady Fakir. Pozor. Problém.

Fakír? Fakír? No jistě! Fakír Carmichael! Kluk, co se narodil nebo vyrůstal v nějaké exotické části světa – v Turkestánu, v Afghánistánu?

Richard vylovil dýmku. Zkusmo z ní zatáhl, pak zkoumavě nakoukl do hlavičky a začal ji vyklepávat o popelník, který měl vedle sebe: Rozumím.

Pak se všechno sběhlo tak rychle, že Richardovi později dělalo potíž dát to vůbec dohromady.

Arab v otrhaném kabátci se zvedl a zamířil ke dveřím. Když šel kolem Richarda, zakopl, prudce máchl rukou a zachytil se ho, aby neupadl. Pak zase nabral rovnováhu, omluvil se a pokračoval ke dveřím. Bylo to tak šokující a sběhlo se to tak rychle, že to Richardovi připadalo jako scéna z filmu a ne ze skutečného života: mohutný obchodní cestující pustil notýsek a sáhl po něčem do kapsy saka. Byl obtloustlý a sako mu bylo těsné, takže mu vteřinu dvě trvalo, než to dostal ven, a v té vteřině či dvou Richard zasáhl. Když muž pozvedl revolver, Richard mu ho vyrazil z ruky. Zbraň vypálila a kulka se zaryla do podlahy.

Arab mezitím vyběhl ze dveří a zamířil ke konzulově kanceláři, jenže najednou se zprudka zarazil, otočil a uháněl opačným směrem, ke vchodu, kterým přišel. a ven na rušnou ulici.

Kavas se vrhl k Richardovi, který stál a držel mohutného muže za paži. Ostatní přítomní reagovali po svém: irácký úředník vyletěl a rozčileně poskakoval, tmavý hubeňour jen zíral a postarší Peršan dál hleděl do prázdna, jako by se nic nedělo.

„Co to sakra děláte, takhle tady mávat revolverem!“ obořil se Richard na toho muže.

Chvilku bylo ticho a pak se muž ozval s protahovaným přízvukem londýnského předměstí:

„Vomlouvám se, šéfe. Smůla. Nešikovně jsem za něj vzal.“

„Ale nesmysl. Chtěl jste střílet na toho Araba, co zrovna vyběhl.“

„Ne, ne, šéfe, střílet jsem nechtěl. Jenom ho postrašit. Já ho totiž najednou poznal, podvedl mě jednou se starožitnostma. To byla jenom legrace.“

Richard Baker byl člověk spíše samotářsky a nesnášel veřejné scény jakéhokoli druhu. Jeho instinkt mu říkal, aby to vysvětlení prostě přijal. Co může koneckonců dokázat? A poděkoval by mu starý Fakír Carmichael, kdyby to všechno začal moc vířit? Jestli tu byl za nějakým přísně tajným špiónážním posláním, tak nejspíš ne.

Richard uvolnil sevření mužovy paže. Všiml si, že ten člověk se nápadně potí.

Kavas ze sebe rozčileně sypal výčitky. To není správné, říkal, vůbec není správné nosit střelné zbraně na britský konzulát. Je to zakázané. Pan konzul se bude velice zlobit.

„Vomlouvám se,“ opakoval tlustoch. „Jenom nehoda – nic víc.“ Vtiskl Kavasovi do dlaně peníze, ale úředník je pohoršeně odstrčil.

„Asi bych se měl radši ztratit,“ podotkl muž. „Nebudu na konzula čekat.“ Najednou Richardovi vrazil do ruky vizitku. „Takhle se jmenuju a bydlím v letištním hotelu, kdyby se kolem toho ještě něco dělo, ale vážně to byla jenom nehoda. Takový vtíp, chápete, ne?“

Richard se nerozhodně díval, jak muž nejistě kolébavým krokem vychází ze dveří a míří na ulici.

Doufal, že se zachoval správně, jenže ono se těžko rozhoduje, co je správně, když toho člověk ví tak málo jako on teď.

„Pan Clayton už je volný,“ hlásil Kavas.

Richard za ním vykročil chodbou. Kruh slunečního světla na konci se zvětšoval. Konzulova kancelář se nacházela na pravé straně až na konci chodby.

Pan Clayton seděl u stolu. Byl to tichý šedovlasý muž se zamyšleným obličejem.

„Nevím, jestli si na mě pamatujete,“ začal Richard, „Setkali jsme se před dvěma lety v Teheránu.“

„No jistě. Byl jste tam s doktorem Pauncefoot Jonesem, vidíte? Jedete za ním i letos?“

„Ano. Zrovna jsem na cestě, ale vyšlo mi tady pár volných dní, tak mě napadlo si zaskočit do Kuvajtu.

Snad to nebude problém?“

„Ale kdepak. Zítra ráno tam letí letadlo. Cesta trvá jen asi hodinu a půl. Pošlu telegram Archiemu Gauntovi – to je náš tamní zástupce. Ubytuje vás. A dneska vás tady můžeme ubytovat my.“

Richard mírně zaprotestoval.

„Ne, nechci vás a paní Claytonovou obtěžovat. Můžu přespát v hotelu.“

„Letištní hotel je hrozně plný. A tady jste vítaný. Moje manželka se s vámi určitě ráda zase setká. Teď zrovna u nás je – počkat – Crosbie od naftařů a takový mladý poskok doktora Rathbonea, ten tady odbavuje na celnici nějaké bedny s knihami. Pojdte nahoru za Rosou.“

Vstal a vedl Richarda ze dveří do prosluněné zahrady. Odtud vedly schody do obytné části konzulátu.

Gerald Clayton otevřel mřížovou branku na konci schodů a vedl svého hosta do dlouhé zešeřelé haly s krásnými koberci a vybraným nábytkem. Chladné příšeří bylo po tom žáru venku velmi příjemné.

„Roso, Roso,“ zavolal Clayton a z jedné místnosti na druhém konci vyšla paní Claytonová, kterou si Baker pamatoval jako optimistickou dámu překypující vitalitou.

„Pamatuješ se na Richarda Bakera, miláčku? V Teheránu byl u nás na návštěvě s doktorem Pauncefoot Jonesem.“

„No ovšem,“ podala mu paní Claytonová ruku. „Šli jsme spolu na bazar a vy jste tam koupil pár krásných koberců.“

Paní Claytonová nejen sama s potěšením nakupovala, ale ráda také nutila přátele a známé, aby na místních trzích pátrali po výhodných koupích. Měla úžasný přehled o hodnotě zboží a uměla dokonale smlouvat.

„Jeden z nejlepších nákupů, co jsem kdy udělal,“ usmál se Richard. „A jen díky vaší pomoci.“

„Pan Baker chce zítra letět do Kuvajtu.“ vysvětloval Gerald Clayton. „Řekl jsem mu, že ho tady dnes můžeme ubytovat.“

„Ale kdyby vám to dělalo potíže...“ začal Richard.

„Kdepak,“ zarazila ho paní Claytonová. „Nejlepší pokoj pro hosty vám dát nemůžu, protože tam je kapitán Crosbie, ale pohodlí tu mít budete. Nechcete si náhodou koupit krásnou kuvajtskou truhlu? Teď jich tu zrovna na suku pár mají. Gerald už mi nechce dovolit koupit sem ještě jednu, ačkoli podle mě by se docela hodila na náhradní deky.“

„Už máš tři, miláčku,“ připomněl jí mírně Clayton. „Teď mě prosím omluvte, pane Bakere, musím se vrátit do kanceláře. V předpokojí se prý něco dělo. Někdo tam střílel z revolveru.“

„Určitě některý z těch místních šejků,“ hádala paní Claytonová. „Jsou hrozně vznětliví a až moc milují střelné zbraně.“

„Naopak,“ opravil ji Richard. „Byl to Angličan, a jak to vypadalo, chtěl se trefovat do Araba.“ Pak tiše dodal:

„Srazil jsem mu ruku.“

„Tak vy jste v tom všem byl taky zapletený!“ zvolal Clayton. „Nedošlo mi to.“ Vylovil z kapsy vizitku. „Podle tohoto se jmenoval Robert Hall, Achilles Works, Enfield. Nevím, proč se mnou chtěl mluvit. Opilý snad nebyl, nebo ano?“

„Tvrdil, že to byl žert,“ vysvětloval Richard suše, „a že zbraň vystřelila náhodou.“

Clayton zvedl obočí.

„Obchodní zástupci obvykle nenosí po kapsách nabitě zbraně,“ podotkl.

Richarda napadlo, že Clayton rozhodně není hloupý.

„Těžko říct, co má člověk v takové situaci dělat. Tomu člověku, po kterém střílel, se nic nestalo?“

„Ne.“

„V tom případě asi bylo nejlepší nechat to tak.“

„Docela rád bych věděl, co v tom bylo.“

„Ano... taky bych to rád věděl.“

Clayton vypadal poněkud nepřítomně.

„No, musím zpátky,“ řekl a odspěchal.

Paní Claytonová odvedla Richarda do salonu, velké vnitřní místnosti se zelenými polštáři a závěsy, a zeptala se, zda si dá kávu nebo pivo. Vybral si pivo a dostal ho výborně vychlazené.

Zeptala se ho, proč se chystá do Kuvajtu, a on jí to řekl.

Pak chtěla vědět, proč se ještě neoženil, a Richard prohlásil, že není na ženění ten správný typ. Paní

Claytonová odsekla: „Nesmysl!“ Archeologové jsou podle ní skvělí manželé – a přijedou tuhle sezonu na vykopávky nějaké nové mladé ženy? Jedna nebo dvě, připustil Richard, a samozřejmě manželka doktora Jonese.

Paní Claytonová se s nadějí vyptávala, jestli ty dívky, co přijedou, jsou milé, a Richard odpověděl, že neví, protože se s nimi ještě nesetkal. Ale jsou rozhodně dost nezkušené.

To z nějakého důvodu paní Claytonovou rozesmálo.

Pak vešel pomešší podsaditý muž úsečného chování a byl představen jako kapitán Crosbie. Paní Claytonová mu sdělila, že pan Baker je archeolog a vykopal strašně zajímavé věci celé tisíce let staré. Kapitán Crosbie opáčil, že on tedy nikdy nechápal, jak můžou archeologové poznat, jak stará nějaká věc přesně je. Vždycky si myslel, že musejí být hrozní lháři, ha ha ha. Richard po něm vrhl unavený pohled. Ale vážně, naléhal kapitán Crosbie, jak vlastně archeolog ví, jak je co staré? Richard prohlásil, že to by bylo na dlouhé vysvětlování, a paní Claytonová ho spěšně odvedla, že mu ukáže jeho pokoj.

„Je moc milý,“ poznamenala přitom na Crosbieho adresu, „ale úplně tip top není. O kultuře nemá ani ponětí.“

Richard zjistil, že jeho pokoj je velice pohodlný, a jeho obdiv vůči paní Claytonové jakožto hostitelce ještě o trochu zesílil.

Když sáhl do kapsy saka, nasekl v ní špinavý složený papírek. Podíval se na něj překvapeně, protože věděl jistě, že ráno ho tam neměl.

Vzpomněl si na to, jak Arab zakopl a zachytil se ho. Člověk s obratnými prsty mu mohl papírek zastrčil do kapsy, aniž si toho Richard všiml.

Rozložil papír. Byl špinavý a vypadalo to, že byl mnohokrát rozložen a zase složen.

Major John Wilbeforce tu na šesti řádcích poněkud neúhledného rukopisu doporučoval jistého Ahmeda Mohameda jako pilného a ochotného dělníka, schopného řídit nákladník, provádět drobné opravy, a nadto bezvadně poctivého – byl to takzvaný chit, standardní typ doporučení, jaké se tady na Východě vydávalo. Datované bylo před osmnácti měsíci, na čemž ale také nebylo nic divného – taková doporučení si jejich majitelé pečlivě schraňují.

Richard se zamračil a začal si v duchu opakovat dopolední události krok po kroku tak, jak se sebehly.

Byl si teď jistý, že Fakír Carmichael se bál o život. Byl pronásledovaný a hledal útočiště na konzulátu.

Proč? Aby tam našel bezpečí! Místo toho tam ale na něj čekala další, bezprostřední hrozba. Nepřítel nebo někdo s ním spříazený na něj číhal. Ten obchodní cestující musel mít hodně konkrétní rozkazy, když byl ochoten riskovat natolik, že po Carmichaelovi střílel na konzulátu za přítomnosti svědků. To znamená, že věc musela být velice naléhavá.

Carmichael se obrátil na svého starého kamaráda ze školy o pomoc a povedlo se mu podstrčit mu tento zdánlivě nevinný dokument. Ten tedy musí být velice důležitý, a jestli Carmichaela jeho nepřátelé dostihnou a zjistí, že už ho u sebe nemá, dají si dvě a dvě dohromady a budou hledat každého, komu ho tak nejspíš mohl dát.

Co s ním tedy má Richard Baker dělat?

Mohl by ho odevzdat Claytonovi jako zástupci Jeho Britského Veličenstva.

Nebo si ho má ponechat u sebe, dokud se o něj Carmichael nepřihlásí?

Po několikaminutových úvahách se rozhodl udělat to druhé.

Napřed ale podnikl jistá bezpečnostní opatření.

Odtrhl prázdnou půlstranu ze starého dopisu a sestavil doporučení pro řidiče nákladáku, které mělo v podstatě stejný smysl jako to původní, ale používalo jiných slov. Tím se řešila možnost, že je na tom papírku kódovaná zpráva; i když možné samozřejmě bylo i to, že je tam nějaký vzkaz neviditelným inkoustem.

Pak svůj výtvar zašpinil prachem z bot, mnul ho v dlaních, skládal ho a rozkládal, dokud nevypadal dostatečně starý a špinavý.

Nato ho zmačkal a strčil si ho do kapsy. Potom chvíli zíral na originál a uvažoval o různých možnostech, které většinou postupně zavrhl.

Nakonec se pousmál a začal papírek dál skládat, dokud nezískal malý obdélníček. Vytáhl z tašky cihličku plastelíny (bez té nikdy nikam necestoval), zamotal svůj balíček do nepromokavé látky vyříznuté z toaletní tašky a to celé zabalil do plastelíny. Tu válel a uplácával tak dlouho, až měla hladký povrch. Do něj pak otiskl válcové pečetidlo, které měl s sebou.

Výsledek si prohlédl se zachmuřeným uspokojením.

Byl na něm krásně rytý obrázek slunečního boha Ša-maše s mečem spravedlnosti.

„Doufejme, že je to dobré znamení,“ řekl si.

Když se večer podíval do kapsy saka, které měl ráno na sobě, byl pomačkaný papírek pryč.

### Sedmá kapitola

Život, myslela si Victoria, konečně život! Seděla na letištním terminálu a právě přišla ona úžasná chvíle, kdy zazněla věta: „Žádáme cestující do Káhiry, Bagdádu a Teheránu, aby zaujati svá místa v autobuse.“ Magická jména, magická slova. Pro paní Hamilton Clippovou, která, jak Victoria pochopila, trávila velkou část života přestupováním z lodí do letadel a z letadel do vlaku, s krátkými mezihrami v drahých hotelích, bylo něco takového všední. Ale pro Victorii to byla úžasná změna oproti obvyklým větám typu: „Zapište to, slečno Jonesová.“ Nebo: „V tom dopisu je spousta chyb. Budete to muset napsat ještě jednou, slečno Jonesová.“ Případně: „Voda se vaří, kočko, buď tak hodná a udělej čaj.“ A také: „Znám jedno místo, kde dělají absolutně úžasnou trvalou.“ Zkrátka malicherné a nudné každodenní události! A teď: Káhira. Bagdád. Teherán – romantika nádherného Východu (a na jejím konci Edward).

Victoria se vrátila na zem právě včas, aby zaslechla svou zaměstnavatelku – která, jak už Victoria pochopila, mluvila prakticky bez ustání – uzavírat sérii poznámek prohlášením:

„– a nic není doopravdy čisté, chápete, jak to myslím? Vždycky si dávám velký pozor na to, co jím. Nevěřila byste, jaká špína v těch ulicích i na bazarech je. A ty nehygienické hadry, co lidé nosí. A některé toalety – no těm se zkrátka vůbec toalety říkat nedá!“

Victoria svědomitě vyslechla tyto deprimující poznámky, ale jí samé to na pocitu úžasného dobrodružství nijak neubralo. Špína a bakterie v jejím mladém životě nic neznamenal. Dojeli na Heathrow a ona pomohla paní Clippové vystoupit z autobusu. Pasy, letenky, peníze a všechny ostatní nezbytnosti měla už u sebe.

„Tedy,“ pochvalovala si starší dáma, „je to opravdu úleva, že vás s sebou mám, slečno Jonesová.“

Opravdu nevím, co bych si počala, kdybych musela jet sama.“

Victorii napadlo, že cestovat letadlem trochu připomíná školní výlet. Na každém kroku byl nějaký ten učitel, vlídný, ale neochvějný, který člověka řídil. Stevardky v úhledných uniformách a s autoritativním chováním vychovatelek slabomyslných dětí laskavě vysvětlovaly, co přesně má člověk dělat. Victoria téměř očekávala, že své pokyny uvedou slovy: „A teď, děti...“

Unaveně se tvářící mladí muži u stolků unaveně natahovali ruce po pasech a kladli intimní otázky po špercích a penězích. Dařilo se jim v dotazovaných vzbudit provinilé pocity. Victoria, která byla k takovým věcem od přírody vnímavá, pocítila náhlou touhu popsat svou jednu skromnou brož jako drahocennou tiáru v hodnotě deseti tisíc liber, jen aby viděla, jak by se ten znuděný mladík zatvářil. Zadržela ji myšlenka na Edwarda.

Když se probojovaly přes všechny překážky, usadily se znova ve velké místnosti, která vedla přímo na letištní plochu. Zvuky leteckých motorů zvenčí dodávaly všemu tu správnou kulisu. Paní Hamilton Clippová se teď výborně bavila tím, že bez přestání komentovala spolucestující.

„To jsou ale roztomilé děti, vidíte? Ale cestovat sama se dvěma dětmi, to je utrpení. Nejspíš jsou to Britové. Jejich matka má moc pěkně střížený kostým. Ale vypadá trochu unavená. Docela pěkný chlapík, myslím támhleten. Někdy jižan, řekla bych. No a podívejte se na ten křiklavě kostkovaný oblek, co má na sobě támhleten člověk – tomu říkám vrchol nevkus. Ten chlapík támhle je Holanďan, byl ve frontě na odbavení hned před námi. A támhleta rodina, to jsou buď Turci nebo Peršani, řekla bych. Žádný Američan tu není. Ti asi většinou létají s Pan American. Támhle ti tři muži, co si spolu povídají, ti budou od naftařské společnosti, nemyslíte? Já se strašně ráda dívám na lidi a přemýšlím, co jsou asi zač. Můj manžel mi vždycky říká, že mám na lidi skvělý čich. Mně se to zdá přirozené, zajímat se o jiné lidi, no ne? Co myslíte, támhleten norkový kožich musel rozhodně stát dobré tři tisíce dolarů, že?“ Paní Clippová povzdechla. Když si náležitě prohlédla ostatní cestující a okomentovala je, začala být neklidná.

„To bych ráda věděla, na co tady čekáme. To letadlo už natočilo motory aspoň čtyřikrát. Všichni jsme tady. Tak proč už se nepohneme? Čas odletu už určitě nestihnou.“

„Nechcete kávu, paní Clippová? Támhle na konci je bufet.“

„Ne, ne, díky, slečno Jonesová. Měla jsem kávu, než jsme vyjely, a teď mám žaludek jako na vodě, další bych určitě nesnesla. Na co čekáme, to by mě opravdu zajímalo.“

Na svou otázku doslala odpověď skoro dřív, než ji vyslovila.

Dveře z chodby od pasového a celního odbavení se zprudka otevřely, až to zavanulo, a jimi prošel vysoký muž. Kolem něj se rojili úředníci odbavující let. Muž v uniformě letecké společnosti nesl dvě velké, zamčené plátěné tašky.

Paní Clippová zbystřila.

„To bude nějaké velké zvíře,“ poznamenala.

„A ví to o sobě,“ dodala v duchu Victoria.

Z toho opozdilému cestujícímu vyzařovala jakási záměrná snaha o senzaci. Měl na sobě šedočerný cestovní plášť s velkou kapucí na zádech. Na hlavě měl klobouk, který by se asi nejlépe dal popsat jako sombrero, ale světle šedé. Vlasy měl stříbřitě šedé, vlnité a dost dlouhé, a krásný slivobrošedý knír, na koncích zahnutý nahoru. Celkově působil dojmem hezkého divadelního lupiče. Victoria, která okázalé pozéry nesnášela, se po něm kriticky podívala.

S nevolí si všimla, že letový personál kolem něj krouží jako mouchy.

„Ano, sire Ruperte.“

„Jistě, sire Ruperte.“

„Letadlo bude startovat okamžitě, sire Ruperte.“

Sir Rupert prošel dveřmi na letištní plochu, až za ním plášť zavířil. Dveře se za ním prudce zahoupaly.

„Sir Rupert,“ mumlala si paní Clippová. „To bych ráda věděla, kdo to je.“

Victoria zavrtěla hlavou, ačkoli měla nejasný dojem, že tu tvář a celý ten zjev už někde viděla.

„Někdo důležitý z vaší vlády,“ napadlo paní Clippovou.

„Ne, to bych neřekla,“ zavrhl to Victoria.

Těch několik málo členů vlády, které v životě viděla, se podle jejího názoru spíš omlouvalo za to, že vůbec žijí. Takhle pompézně a kazatelsky se chovali výhradně za řečnickým pultem.

„Vážení cestující,“ začala elegantní vychovatelka – vlastně letuška. „Zaujměte místa v letadle. Tudy. Co nejdříve, prosím.“

Chovala se, jako by cestující byli roztěkané děti, na které musejí trpěliví dospělí čekat.

Všichni vyšli ven na plochu.

Čekali na ně veliké letadlo a jeho motory pobrukovaly jako obrovský spokojený lev,

Victoria a stevard pomohli paní Clippové na palubu a usadili ji na její místo. Victoria seděla vedle ní směrem k uličce. Dokud nebyla paní Clippová pohodlně uvelebená a Victoria sama si nezapnula pás, nestačila si ani všimnout, že onen velký muž sedí přímo před nimi.

Dveře se zavřely. Pár vteřin nato se letadlo pomalu rozjelo.

„Tak vážně vyrážíme,“ myslela si Victoria bez sebe nadšením. „Není to hrůza? Co když se to nikdy nezvedne? Tedy já myslím, že ani nemůže!“

Letadlo snad celé věky rolovalo po ploše, pak se pomalu obrátilo a zastavilo. Motory se hromově rozeřvaly. Letušky rozdávaly žvýkačky, sladové bonbony a buničitou vatu.

Hlasitěji a hlasitěji, silněji a silněji. Pak se letadlo znova pohnulo. Nejdřív pomalíčku, pak rychleji, ještě rychleji se hnali po dráze.

„Nikdy se nezvedne,“ myslela si Victoria, „všichni se zabijeme.“

Rychleji – hladčeji – žádné nadsakování – žádné drkotání – už byli nad zemí a vznášeli se, zatočili, obrátili se zpátky, přes parkoviště a hlavní silnici, ještě výš – dole supěl směšný vláček – domečky pro panenky – dětská autíčka na silnicích... Ještě výš – a země dole najednou přestala být zajímavá, protože už nebyla ani lidská, ani živá, jen velká plochá mapa s čarami, kruhy a tečkami.

Cestující si rozepínali bezpečnostní pásy, zapalovali cigarety, otevírali časopisy. Victoria byla v novém světě – světě, který byl tolik a tolik metrů dlouhý, několik málo metrů široký a obývaný dvaceti nebo třiceti lidmi. Nic víc neexistovalo.

Znova vykukla z malého okénka. Pod ní byly mraky, nadýchaný chodník mraků. Na letadlo svítilo slunce. Někde pod těmi mraky zůstal svět, který až doposud znala.

Victoria se vzpamatovala. Paní Hamilton Clippová něco říkala. Victoria si vytáhla z uší buničitou vatu a s pozorným výrazem se k ní naklonila.

Sir Rupert na sedadle před ní se zvedl, odhodil svůj šedý plstěný širák na poličku, přetáhl si přes hlavu kapuci a pohodlně se uvelebil na sedadle.

„Pitomec namyšlený,“ ulevila si v duchu nespravedlivě zaujatá Victoria.

Paní Clippová se spokojeně začetla do časopisu, který měla položený před sebou. Občas do Victorie šťouchla, když se pokusila obrátit stránku jednou rukou a časopis jí sklouzl, Victoria se rozhlédla.

Usoudila, že cestování letadlem skutečně je poněkud nudné. Otevřela časopis, zjistila, že se dívá na inzerát s velkým nápisem: „Chcete se naučit výkonněji stenografovat?“ otfásla se, časopis zase zavřela, opřela se a začala myslet na Edwarda.

Přistáli na letišti Castel Benito v průtrži mračen. Victorii se tou dobou mírně zvedal žaludek a musela sebrat veškerou vůli, aby dostala povinností vůči své zaměstnavatelce. Lijákem je vezli do hotelu. Victoria si povšimla, že na skvoucího sira Ruperta čekal zaměstnanec letecké společnosti v uniformě s červenými výložkami a že ho služebním autem odvezl někam do příbytků mocných v Tripolitánii.

Přidělili jim pokoje. Victoria pomohla paní Clippové s hygienou a nechala ji v županu odpočívat v posteli, dokud nebude čas jet na večeři. Pak odešla do vlastního pokoje, lehla si a zavřela oči, vděčná za to, že se nemusí dívat na propadající se a zvedající podlahu.

Probudila se za hodinu: bylo jí výrazně lépe na těle i na duchu a šla pomoci paní Clippové. Po chvíli se objevila poněkud povýšená letuška a oznámila, že na ně čekají auta, která je dovezou na večeři. Po jídle se paní Clippová dala do hovoru s některými ze spolucestujících. Muž v křiklavém kostkovaném obleku našel zřejmě zalíbení ve Victorii a obšírněji vyprávěl, jak se vyrábějí tužky.

Později je odvezli zpátky do ubytovny a úsečně jim sdělili, že druhý den ráno v 5.30 musejí být připraveni k odletu.

„To jsme z Tripolitánie moc neviděli,“ posteskla si Victoria. „Vypadá cestování vždycky takhle?“

„Ale ano, řekla bych, že ano. A rozhodně je to sadismus, jak brzo vás ráno nutí vstávat. A pak obvykle hodinu nebo dvě trčíte na letišti. Vzpomínám si, že nás v Římě jednou budili v půl čtvrté ráno. Snídaně v restauraci byla ve čtyři. A z letiště jsme neodstartovali dřív než v osm. Ale na druhou stranu je na tom skvělé, že vás dopraví tam, kam chcete letět, bez různého toho otálení po cestě.“

Victoria povzddechla. Ona by si takového otálení dala líbit spoustu. Chtěla vidět svět!

„A víte vy co, miláčku,“ pokračovala nadšeně paní Clippová, „vzpomínáte si na toho zajímavého muže? Na toho Brita? Jak kolem něj nadělali tolik povyku? Tak už jsem zjistila, kdo to je. Je to sir Rupert Crofton Lee, ten velký cestovatel. Slyšela jste o něm, předpokládám.“

Ano, teď si Victoria vzpomněla. Asi před šesti měsíci viděla několik jeho fotografií v novinách. Sir Rupert byl velká autorita na vnitřní oblasti Číny. Byl jedním z mála lidí, kteří byli v Tibetu a navštívili Lhasu.

Procestoval neznámé části Kurdistanu a Malé Asie. Jeho knihy se hodně prodávaly, protože byly napsané svižně a vtipně. Jestli si sir Rupert dělal trochu sám reklamu, měl k tomu dobrý důvod. Netvrdil nic, na co by neměl plné právo. Victoria si teď vzpomněla, že i ten plášť s kapucí a klobouk s širokým okrajem si zvolil sám – byl to zkrátka jeho osobní módní styl.

„No není to úžasné?“ pokračovala paní Clippová se vzrušením úspěšného lovce lvů, zatímco jí Victoria upravovala příkrývky.

Victoria přisvědčila, že to úžasné je, ale v duchu si říkala, že jsou jí milejší knihy sira Ruperta než on osobně. Usoudila, že je to, jak říkají děti, náfuca.

Druhý den ráno v příslušnou hodinu vyrazili. Vyčasilo se a svítlo slunce. Victoria byla ještě pořád zklamaná, že toho z Tripolitánie viděla tak málo. Ale letadlo mělo přistát v Káhiře kolem poledne a pokračovat do Bagdádu až další den ráno, takže snad aspoň z Egypta odpoledne něco málo pozná. Letěli nad mořem, ale modrou vodu pod nimi brzo zakryly mraky a Victoria zívla a uvelebila se na sedadle. Sir Rupert před ní už spal. Kapuce se mu svezla z hlavy, a ta mu padla dopředu a tu a tam se zhoupla. Victoria si s trochu zlomyslným potěšením všimla, že se mu na krku začíná dělat malý vrídek. Proč ji to potěšilo, těžko říct – snad proto, že pan Důležitý teď působil lidštěji a zranitelněji. Ani on nebyl imunní vůči drobným tělesným nepříjemnostem. Mimochodem, sir Rupert si zachovával svůj status poloboha a s ostatními cestujícími se nebavil.

„Co si o sobě myslíte?“ říkala si v duchu Victoria. Jenže odpověď byla jasná. On je sir Rupert Crofton Lee, slavný muž, a ona Victoria Jonesová, nezajímavá stenografka, která neznámá vůbec nic.

Po příletu do Káhiry spolu Victoria a paní Hamilton Clippová poobědvaly. Paní Clippová pak prohlásila, že si jde do šesti hodin schrupnout, a navrhla Victorii, aby si vyjela k pyramidám.

„Zařídila jsem vám auto, slečno Jonesová, protože vím, že kvůli předpisům vašeho ministerstva financí si tady nemůžete vybrat žádné peníze.“

Victoria, která by si tak jako tak neměla co vybírat, jí za to byla vděčná a také to s náležitou výmluvností dala najevo.

„Ale to vůbec nic není. Jste ke mně moc milá. A my, co cestujeme s dolary, máme všechno mnohem jednodušší. Paní Kitchinová – to je ta dáma s těmi dvěma roztomilými dětmi – moc stojí o to jet také, takže jsem navrhla, že můžete jet spolu – vyhovuje vám to tak?“

Victorii by vyhovovalo cokoli, pokud by to znamenalo, že uvidí kus světa.

„To jsem ráda. Nejlepší asi bude, když vyrazíte hned.“

Odpoledne u pyramid bylo velice příjemné. Ovšem Victoria, ačkoli děti měla celkem ráda, by si ho byla jistě užila víc bez potomků paní Kitchinové. Při prohlížení památek jsou děti obvykle trochu na obtíž. To mladší začalo být tak protivné, že se obě ženy z prohlídky vrátily dřív, než původně chtěly.

Victoria se zívnutím padla na postel. Moc si přála, aby mohla v Káhiře zůstat třeba týden – a možná podniknout plavbu po Nilu. „A kdepak bys vzala peníze, holčičko?“ zeptala se jedovatě sama sebe. Zázrak bylo ostatně už to, že letí do Bagdádu zadarmo.

A copak budeš dělat, vyzvídal dál chladný vnitřní hlas, až přistaneš v Bagdádu jen s pár librami v kapse? Victoria v duchu tu otázku odbyla mávnutím ruky. Edward jí musí najít práci. Nebo když to nepůjde, najde si místo sama. Žádné strachy.

Její oči, oslněné prudkým sluncem, se pomalu zavřely.

Vzbudilo ji zaklepání na dveře, nebo aspoň měla ten dojem. Zavolala „Dále,“ ale když se nic nestalo, vstala, došla ke dveřím a otevřela je.

To klepání ale nebylo na její pokoj, nýbrž na ten vedlejší. Zase nějaká letuška, tmavovlasá a v úpravné uniformě, tukala na dveře sira Ruperta Crofton Leeho. Otevřel právě ve chvíli, kdy Victoria vykoukla.

„Co je zase?“

Znělo to podrážděné a ospale.

„Nerada vás ruším, sire Ruperte,“ vrkala letuška, „ale byl byste tak hodný a šel se mnou do letecké kanceláře? Je to jen tady o tři dveře dál. Potřebujeme upřesnit takovou drobnost ohledně zítřejšího letu do Bagdádu.“

„No tak dobře.“

Victoria se vrátila do pokoje. Už nebyla zdaleka tak ospalá. Podívala se na hodinky. Teprve půl páté. Paní Clippová ji ještě hodinu a půl nebude potřebovat. Rozhodla se jít projít po Heliopoli. Na to přinejmenším nepotřebuje žádné peníze.

Přepudrovala si nos a znovu se obula. Boty jí byly trochu těsné. Při té návštěvě u pyramid dostaly nohy dost zabrat.

Vyšla z pokoje a zamířila po chodbě k hotelové hale. O tři dveře dál mýjela dveře kanceláře letecké společnosti BOAC. Stálo to i na kartičce připíchnuté na dveřích. Právě když šla kolem, dveře se otevřely a vyrazil z nich sir Rupert. Rázoval svižně a během pár kroků ji předešel. Kráčel před ní s vlajícím pláštěm a Victoria měla dojem, že je kvůli něčemu rozzlobený.

Když se Victoria v šest hodin hlásila u paní Clippové, byla tato dáma poněkud podrážděná.

„Mám starost, jak to bude s mými zavazadly, slečno Jonesová. Zaplatila jsem si nadváhu a myslela jsem, že až do Bagdádu, ale ukazuje se, že ne, že jen do Káhiry. Zítra letíme dál s iráckými aeroliniemi. Letenku mám až do Bagdádu, ale ta zavazadla navíc ne. Mohla byste jít zjistit, jak to vlastně je? Musela bych si totiž asi nechat proplatit další cestovní šek.“

Victoria se to vypravila zjistit. Nejdřív nemohla kancelář BOAC najít, ale nakonec ji objevila v chodbě na opačném konci haly: byla to docela velká kancelář. Předpokládala, že to druhé byla jen malá vedlejší kancelář používaná během odpolední siesty. Ukázalo se, že obavy paní Clippové ohledně zavazadel jsou oprávněné, což dotyčnou dámu silně rozladilo.

## Osmá kapitola

V pátém patře kancelářské budovy v londýnské City sídlí společnost Valhalla Gramophone. Muž, který v té kanceláři seděl za stolem, si četl knihu o ekonomii. Zazvonil telefon a on ho zvedl. Klidným, bezvýrazným tónem se ohlásil: „Gramofonová společnost Valhalla.“

„Tady Sanders.“

„Sanders od řeky? Od jaké řeky...“

„Tigris. Hlášení o A. S. Ztratili jsme ji.“

Chvilku bylo ticho. Pak se znovu ozval ten tichý hlas, teď tvrdý jako ocel.

„Slyšel jsem dobře, co jste říkal?“

„Ztratili jsme Annu Scheelovou.“

„Nejmenovat. To je od vás velice vážná chyba. Jak se to stalo?“

„Jela do sanatoria. To jsme vám už říkali. Její sestru operovali.“

„A dál?“

„Operace dopadla dohře. Očekávali jsme, že se A. S. vrátí do Savoye. Apartmá si nechala. Ale nevrátila se. Sanatorium jsme sledovali a jsme si prakticky jistí, že ho neopustila. Předpokládali jsme, že tam ještě je.“

„A není?“

„Zrovna jsme to zjislili. Odjela odtamtud v sanitce den po operaci.“

„Takže vás záměrně oklamala?“

„Vypadá to tak. Přisahal bych, že neví, že ji sledujeme. Podnikli jsme všechna bezpečnostní opatření. Byli jsme tři a –“

„Výmluvy si nechte od cesty. Kam ji ta sanitka odvezla?“

„Do fakultní nemocnice.“



„Co jste zjistili tam?“

„Že tam přivezli pacientku, kterou doprovázela ošetřovatelka. Ta ošetřovatelka musela být Anna Scheelová. Nemají tušení, kam šla, když pacientku předala.“

„A ta pacientka?“

„Ta neví nic. Byla pod vlivem morfia.“

„Takže Anna Scheelová odešla z fakultní nemocnice oblečená jako ošetřovatelka a teď může být kdekoli?“

„Ano. Jestli se vrátí do Savoye –“

Jeho protějšek ho nenechal domluvit.

„Nevrátí se do Savoye.“

„Máme prověřit jiné hotely?“

„Ano, ale pochybuji, že by to k něčemu bylo. Něco takového ona od vás samozřejmě čeká.“

„A další instrukce?“

„Proveďte přístavy – Dover, Folkestone a tak dál. A letecké společnosti. Speciálně proveďte všechny letenky do Bagdádu na příštích čtrnáct dní. Právě jméno asi těžko použije. Zkontrolujte všechny cestující přiměřeného věku.“

„Zavazadla má ještě v Savoyi. Třeba si pro ně přijde.“

„Nic takového neudělá. Vy možná jste hlupák – ona ne. Ví něco ta její sestra?“

„Jsme v kontaktu s ošetřovatelkou, která se o ni stará doma. Sestra Scheelové je zřejmě přesvědčená, že Anna odletěla do Paříže, že tam vyřizuje nějaké obchodní věci pro Morganthala a bydlí v Ritzu. Je přesvědčená, že A. S. letí třicátého zpátky domů do Států.“

„Jinými slovy, A. S. jí nic neřekla. Není divu. Proveďte ty lety. Je to jediná naděje. Musí do Bagdádu a jinak než letecky to už nestihne. A Sandersi –“

„Ano?“

„Už žádné chyby. Tohle je vaše poslední šance.“

#### Devátá kapitola

Mladý pan Shrivenham z britského vyslanectví přešlápl z jedné nohy na druhou a zamžoural vzhůru, na letadlo, které přistávalo na bagdádském letišti. Schylovalo se k slušné písečné bouři. Palmy, domy, lidi, to všechno halil hustý závoj prachu. A přišlo to úplně najednou.

Lionel Shrivenham podotkl tónem plným hlubokých obav:

„Deset k jedné, že tady nepřistanou.“

„A co tedy udělají?“ zeptal se jeho přítel Harold.

„Nejspíš poletí do Basry. Tam je prý jasno.“

„Čekáš tady na nějaké velké zvíře, co?“ Mladý pan Shrivenham si znovu procítěně povzdechl. „Moje typická směla. Nový vyslanec se zdržel a ještě nenastoupil, Rada Landsdowne je v Anglii. Rice, to je rada pro východní záležitosti, leží v posteli se střevní chřipkou a s horečkami. Best je v Teheránu, a tak ten celý cirkus padnul na hrb mně. Strašně s tím chlapem nadělají. Vůbec nevím proč. Dokonce i naši tichošlápci jsou z něj celí pryč. Je to nějaký cestovatel, pořád se toulá na velbloudu po nedostupných místech. Nechápu, čím je tak důležitý, ale zřejmě je, protože mu mám splnit každé, i sebemenší přání. Jestli to s ním odletí do Basry, bude nejspíš vzteky bez sebe. Nevím, co by bylo nejlepší. Dovézt ho sem večer vlakem, nebo zařídít, aby pro něj zítra doletělo vojenské letadlo?“

Pan Shrivenham si znovu povzdechl se stále hlubším pocitem křivdy a zodpovědnosti. Od chvíle, co před třemi měsíci do Bagdádu přijel, ho pronásledovala směla.

Měl pocit, že stačí ještě jedna jediná chyba a jeho tak slibné se rozvíjející kariéře bude definitivně konec. Letadlo znovu zakroužilo nad letištem. „Zřejmě je přesvědčený, že to nepůjde,“ podotkl Shrivenham, ale vzápětí vzrušeně vykřikl: „Hele – on snad přistává!“

Za několik okamžiků už letadlo pokojně dorolovalo na svoje místo a Shrivenham se chystal uvítat pana Důležitého. Neprofesionálním okem zaznamenal „docela hezkou holku“, ale pak už se vrhl k postavě připomínající filmového piráta ve vlajícím plášti.

„Vždyť je to karnevalový kostým,“ ušklíbl se v duchu, ale nahlas řekl:

„Sir Rupert Crofton Lee? Já jsem Shrivenham z vyslanectví.“

Sir Rupert hovořil trochu úsečně – ale to Shrivenham koneckonců chápal, když před chvílkou letadlo ještě kroužilo nad městem a nikdo nevěděl. Jestli vůbec bude moci přistát.

„Hrozná počasí,“ pokračoval Shrivenham. „Letos je to každou chvíli. A zavazadla jsou tady. Buďte tak laskav, pane, a pojdte za mnou, všechno je zařízené.“

Když odjížděli autem z letiště, Shrivenham podotkl: „Už jsem chvíli myslel, že budete muset letět na jiné letiště, pane. Nevypadalo to, že bude pilot schopen přistát. Ta písečná bouře přišla z ničeho nic.“

Sir Rupert důležitě nafoukl tváře a odpověděl:

„To by byla katastrofa – naprostá katastrofa. Kdyby byly moje cestovní plány ohroženy, mladý muži, mělo by to vážně a dalekosáhlé důsledky, to si buďte jist.“

Ten si o sobě myslí, ohrnul v duchu nos Shrivenham. Tihle hlavouni jsou vždycky přesvědčení, že na jejich malicherných záležitostech stojí svět.

Nahlas ale řekl uctivě:

„To rád věřím, pane.“

„Máte tušení, kdy se vyslanec dostane do Bagdádu?“

„Zatím nevíme nic určitého, pane.“

„To mě bude mrzet, jestli se s ním minu. Viděl jsem ho naposled – počkat, ano, v Indii ve třicátém osmém.“

Shrivenham uctivě mlčel.

„Počkat, Rice je tady, ne?“

„Ano, pane, je radou pro východní záležitosti.“

„Schopný člověk. Hodně toho ví. Velice rád ho zas uvidím.“

Shrivenham si odkašlal.

„Tedy, pane, on je momentálně nemocný, odvezli ho do nemocnice na pozorování. Střevní potíže má tady v Bagdádu občas každý, však se tomu říká bagdádský břichabol, ale tohle prý je trochu horší.“

„Cože?“ Sir Rupert prudce obrátil hlavu. „Ošklivá gastroenteritida – hm. A to na něj přišlo najednou?“

„Předevčírem, pane.“

Sir Rupert se mračil. Jeho poněkud afektované velkopanské manýry ho opustily. Ted' působil prostěji – a také poněkud ustaraně.

„To bych rád věděl,“ mumlal si pro sebe. „Ano, to bych vážně rád věděl...“

Shrivenham na něj upřel zdvořile tázavý pohled.

„Jen mě napadlo,“ vysvětlil sir Rupert, „jestli to nemůže být Scheelova zeleň...“

Shrivenham netušil, o čem sir Rupert mluví, a tak mlčel.

Právě se blížili k Fajsalovu mostu a auto zahulo doleva k vyslanectví.

Najednou se sir Rupert předklonil.

„Zastavte na okamžik, prosím,“ poručil zostrá. „Ano, napravo. Tam u těch džbánů.“

Auto vklouzlo k pravému chodníku a zastavilo.

Byl to malý arabský krámk s hrubými hrci a džbány na vodu ze světlé hlíny.

Malý podsaditý Evropan, který u něj stál a mluvil s majitelem krámk, vykročil k mostu, právě když auto zastavilo. Shrivenham měl dojem, že to byl Crosbie od ropné společnosti, se kterým se jednou dvakrát setkal.

Sir Rupert vyskočil z auta a zamířil do krámk. Vzal do ruky jeden z hrců a pustil se arabsky do rozhovoru s majitelem. Mluvili tak rychle, že jim Shrivenham nerozuměl; jeho arabština byla dosud pomalá a namáhavá, s omezeným slovníkem.

Majitel krámk se ze široka usmíval a rozhazoval rukama na všechny strany, gestikuloval a cosi dlouze vysvětloval. Sir Rupert bral postupně do ruky různé hrnce a džbány a zřejmě se na každý z nich vyptával. Nakonec si vybral jeden džbán na vodu s úzkým hrdlem, hodil muži několik mincí a vrátil se do auta.

„Zajímavá technika,“ podotkl na vysvětlenou. „Dělají je takhle tisíce let, a ten tvar je stejný jako v jedné horské oblasti Arménie.“

Prsty vklouzl do malého hrdla a přejížděl jimi kolem dokola.

„Je to dost hrubá práce,“ podotkl Shrivenham bez valného nadšení.

„No jistě, žádnou uměleckou cenu to nemá! Ale historicky je to zajímavé. Vidíte tady ta naznačená ucha? Když zkoumáte takovéhle prosté věci denní potřeby, najdete v nich spoustu historicky zajímavých souvislostí. Mám jich celou sbírku.“

Auto vjelo do brány britského vyslanectví.

Sir Rupert si přál, aby ho odvedli rovnou do jeho pokoje. Shrivenham si s pobavením povšiml, že sir Rupert poté, co dokončil svou přednášku ohledně džbánů, nechal nádobu ledabyle na sedadle.

Shrivenham ji vzal a významněji postavil siru Rupertovi na noční stolek.

„Váš džbán, pane.“

„Co? Aha, díky, chlapče.“

Sir Rupert vypadal neklidně. Shrivenham odešel s tím, že za chvíli bude oběd a aperitiv si sir Rupert muže

dát okamžitě, stačí si vybrat.

Když mladík zmizel, sir Rupert šel k oknu a rozložil malý papírek, který byl zasunutý v hrdle džbánu. Byly na něm napsány dva řádky. Pečlivě si je přečetl, pak škrtl sirkou a papírek spálil.

Přivolal sluhu.

„Ano, pane? Mám vám vybalit?“

„Ještě ne. Chci mluvit s panem Shrivenhamem – tady nahoře.“

Shrivenham dorazil s jistými obavami.

„Můžu pro vás něco udělat, pane? Stalo se něco?“

„Pane Shrivenhame, moje plány se zásadně změnily. Můžu se doufám spolehnout na vaši mlčenlivost?“

„Naprosto, pane.“

„Už je to nějakou dobu, co jsem v Bagdádu nebyl, vlastně naposledy za války. Hotely stojí většinou na protějším břehu, ne?“

„Ano, pane. Na Rašídově třídě.“

„Žády k Tigridu?“

„Ano. Největší je Babylonský palác. To je víceméně oficiální hotel.“

„Co víte o hotelu jménem Tio?“

„Ano, tam taky lidé hodně chodí. Dobře se tam vaří a vede to úžasný svéráz, jistý Marcus Tio. Toho zná celý Bagdád.“

„Chci, abyste mi tam zamluvil pokoj, pane Shrivenhame.“

„Chcete říct – že nebudete bydlet tady na vyslanectví?“ Shrivenham znervózněl. „Ale – ale – všechno je zařízené, pane.“

„Co se zařídí, může se taky změnit,“ odsekl sir Rupert.

„Ano, ano, jistě. Nechtěl jsem –“

Shrivenham nedomluvil. Měl nepříjemný pocit, že tohle si jednou odskáče.

„Čeká mě jistě dost citlivé jednání. Zjistil jsem, že tady na vyslanectví ho vést nemůžu. Chci, abyste mi na dnešní noc rezervoval pokoj v hotelu Tio, a chci vyslanectví opustit co nejméně nápadně. Tím myslím, že nechci přijet do hotelu Tio v autě vyslanectví. A také chci letenku do Káhiry, na pozítří.“

Shrivenhamovy obavy narůstaly.

„Ale já jsem myslel, že zůstanete pět dní –“

„To se změnilo. Je nezbytně nutné, abych odletěl do Káhiry hned, jak tady dokončím svou věc. Nebylo by bezpečné, abych tu zůstal déle.“

„Bezpečné?“

Sir Rupert se náhle nevesele usmál a jeho tvář se docela proměnila. Chování, které Shrivenhamovi připomínalo prušáckého kaprála, bylo to tam. Najednou se projevilo pravé kouzlo toho člověka.

„Máte pravdu, s bezpečností si obvykle moc hlavu nelámu,“ připustil. „Jenže v tomhle případě nejde jen o moje bezpečí – musím také myslet na bezpečí mnoha dalších lidí, kterých se to týká. Tak mi to zařídte, ano? Jestli budou potíže s letenkami, vyžádejte si prioritu. Než odsud dnes večer odejdu, zůstanu ve svém pokoji.“ Když viděl, jak Shrivenham překvapením otevřel ústa, dodal ještě: „Oficiálně jsem onemocněl. Záchvat malárie.“ Jeho společník kývl. „Takže jídlo nepotřebuji.“

„Ale můžeme vám ho přece poslat sem nahoru –“

„Čtyřicetihodinový půst pro mě nic neznamená. Na některých svých cestách jsem hladověl déle. Stačí, když uděláte, co jsem vám řekl.“

Když Shrivenham sešel dolů, uvítali ho kolegové otázkami. Odpověděl na ně nešťastným vzdycháním.

„Plášť a dýka a všechny tyhle rekvizity navrch,“ hlásil. „Jak z dobrodružného románu. Já jeho bombastickému veličenství siru Rupertu Crofton Leemu prostě nerozumím. Jestli je opravdu takový, nebo to hraje. Ten rozevlátý plášť, klobouk jako bandita a to všechno. Jeden známý, co četl nějakou jeho knihu, mi říkal, že si sice umí dobře dělat reklamu, ale že opravdu dokázal všechny ty věci, o kterých píše, a byl na všech těch místech – jenže já nevím... Kéž by byl Thomas Rice zdravý a mohl si to převzít sám.“

Mimochodem, co to je Scheelova zeleň?“

„Scheelova zeleň?“ opakoval podmrčeně jeho přítel. „To má něco společného s tapetami, ne? Je to jedovaté. Někáká forma arzeniku, řekl bych.“

„Ale br!“ oťrásl se Shrivenham a vytřeštil oči. „Já myslel, že to je nějaká nemoc. Něco jako dyzentérie.“

„Ne, kdepak, je to nějaká chemikálie. Manželky tím tráví manžely, nebo naopak.“

Shrivenham se polekaně odmlčel. Začínala mu docházet určitá nepříjemná fakta. Crofton Lee v podstatě naznačil, že Thomas Rice, rada vyslanectví pro východní záležitosti, trpí nikoli gastroenteritidou, ale otravou arzenikem. Když k tomu připočteme fakt, že sir Rupert také jednal, jako by byl ohrožen i jeho

vlastní život, a rozhodl se nejíst nic. co bylo připraveno v kuchyni britského vyslanectví. Shrivenhamova korektní britská duše se otřásala v základech. Vůbec nevěděl, co si o tom všem má myslet.

#### Desátá kapitola

Victoria vdechla dusivý, horký žlutý prach a usoudila, že první dojem z Bagdádu nestojí za mnoho. Cestou z letiště do hotelu Tio útočil na její ušní bubínky neustálý vířavý rámus. Klaksony aut ječely tak vytrvale, že to bylo k zešílení; křik, pískání na píšťalky a pak další ohlušující a zbytečné troubení. A k těm všem neustávajícím hlasitým zvukům venku se ještě přidával další neutuchající potůček – tlachání paní Clippové.

Victoria dorazila do hotelu Tio jako omámená.

Od rámusící Rašídovy třídy vedla k Tigridu malá postranní ulička. K hotelu stoupalo několik schodů a ve dveřích je uvítal mohutný mladý muž se širokým usměvem, který je, přinejmenším obrazně, přivinul na své srdce. Victoria pochopila, že je to Marcus – nebo správněji pan Tio, majitel hotelu.

Uvítací řeč co chvíli přerušil zahulákáním na některého ze svých podřízených, kteří se ujali zavazadel obou dam.

„To jsem strašně rád, že vás zase vidím, paní Clippová... ale co ta vaše ruka – pročpak na ní máte tadyhle to?“ (Pitomci, netahejte to za ten řemen! Idioti! Nevláčejte ten kabát po zemi!) „... ale vybrala jste si den na přílet, jen co je pravda – hrůza – myslel jsem, že to letadlo v žádném případě nepřistane. Pořád kroužilo a kroužilo. Tak si povídám, Marcusi, ty letadlem cestovat nebudeš – takového spěchu a k čemu je to dobré?... a přivezla jste s sebou mladou dámu – tady v Bagdádu jsme vždycky moc rádi, když přijede nová mladá dáma... a proč vám pan Harrison nepřijel naproti – čekali jsme ho už včera... ale pojdte, drahoušku, musíte se hned teď něčeho napít.“

Victoria si ještě připadala trochu jako omámená a točila se jí hlava po dvojité whisky, kterou jí Marcus vtiskl do ruky gestem nepřipouštějícím diskusi, když se ocitla v bíle vymalovaném pokoji s vysokým stropem, velkou mosaznou postelí, velmi elegantním toaletním stolem nejnovějšího francouzského designu, letitou viktoriánskou skříní a dvěma sytě barevnými plyšovými křesílky. Její skromná zavazadla jí spočívala u nohou. Velmi starý muž se žlutou tváří a bílými licousy zavěsil do koupelny čisté ručníky, zešířoka se na ni usmál a ptal se, jestli si Victoria bude přát teplou vodu na koupání.

„Jak dlouho by to trvalo?“

„Dvacet minut, půl hodiny. Půjdu to zařídit.“

Odešel s otcovským úsměvem. Victoria si sedla na postel a zkusmo si přejela rukou po vlasech. Cítila, jak je má slepené prachem, a také tvář měla špinavou a rozbolavělou. Podívala se na sebe do zrcadla. Její vlasy změnily pod nánosem prachu barvu z černé na podivné červenohnědou. Odtáhla cíp záclony a vykoukla na široký balkon obrácený k řece. Na Tigridu ale nebylo vidět nic než hustá žlutá mlha. Victoria propadla hluboké depresi. „Příšerné místo.“ řekla si.

Pak se sebrala, přešla chodbu a zaklepala na dveře paní Clippové. Než se bude sama moci věnovat očiště a trochu se vzpamatovat, čekají ještě dlouhá pilná péče o její zaměstnavatelku.

Po koupeli, obědě a delším spánku vyšla Victoria z pokoje na balkon a s potěšením se rozhlédla přes Tigris. Bouře ustala. Místo žluté mlhy se objevilo bílé čisté světlo. Za řekou bylo vidět malebné siluety palem a nepravidelně rozestavených domků.

Ze zahrady se k Victorii i donesly hlasy. Vyklonila se přes zábradlí.

Paní Hamilton Clippová, neúnavně hovorná a přátelská, se seznámila s jakousi Angličankou – jednou z těch ošlehaných Angličanek neurčitého věku, jaké najdete v jakémkoli cizím městě.

„– a co bych si bez ní byla počala, to opravdu nevím,“ říkala právě paní Clippová. „Je to skutečně to nejbáječnější děvče, jaké si umíte představit. A z výborné rodiny. Je to neteř biskupa z. Llangow.“

„Jakého biskupa?“

„Z Llangow. aspoň myslím, že to tak bylo.“

„Nesmysl, nikdo takový neexistuje.“ odsekla její společnice.

Victoria se zamračila. Pozнала onen typ venkovské Angličanky, která se nějakým imaginárním biskupem oblouit nedá.

„Tak to jsem možná to jméno spletla,“ pokrčila paní Clippová pochybovačně rameny.

„Ale,“ dodala pak, „rozhodně je to okouzující a velmi schopná dívka.“

Její společnice na to odpověděla nezávazným: „Mhm.“

Victoria se rozhodla, že téhle spolubydlící se bude vyhýbat velkým obloukem. Něco jí říkalo, že není nijak snadné vymyslet historku, která by tuto dámu uspokojila.

Victoria se vrátila do svého pokoje, sedla si na postel a zabrala se do úvah o svém současném postavení.

Bydlí v holelu Tio, který, jak si byla jistá, není nijak laciný. Vlastní přesně čtyři libry sedmnáct šilinku. Snědla vydatný oběd, který ještě nezaplálila a který už nebyla povinna zaplatit ani paní Clippová. Slíbila Victorii uhradit jen cestu do Bagdádu, a tam Victoria byla. Smlouva skončila. Paní Hamilton Clippové se dostalo zručné péče biskupovy neteře, bývalé ošetřovatelky a schopné sekretářky. Všechno skončilo k oboustranné spokojenosti. Paní Hamilton Clippová odjede večerním vlakem do Kirkúku – a bude to. Victoria si toužebně pohrávala s myšlenkou, že by jí paní Clippová mohla na rozloučenou dát dárek v podobě nějaké té tvrdé měny, ale – byť nerada – to zavrhl jako nepravděpodobné. Paní Clippová nemá ponětí, že je Victoria v dost tíživé finanční situaci.

Co tedy Victoria musí udělat? Odpověď přišla okamžitě: samozřejmě najít Edwarda.

Podrážděně si uvědomila, že vůbec nemá ponětí, jak se Edward jmenuje příjmením. Edward – Bagdád. Victorii napadlo, že je jako ta mladá Saracénka, která přijela do Anglie a znala jen jméno svého milence – „Gilbert“ – a pak „Anglie“. Romantický příběh – ale dost nepříjemná situace. A také je pravda, že v době křížáckých výprav v Anglii neměl příjmení nikdo. Na druhou stranu, Anglie byla větší než Bagdád. Jenže zas dost řídké obydlená.

Victoria se nerada odpoutala od těchto zajímavých úvah a vrátila se k faktům. Musí okamžitě najít Edwarda a Edward jí musí najít zaměstnání. Taky okamžitě.

Neznala sice Edwardovo příjmení, ale přijel do Bagdádu jako sekretář jistého doktora Rathbonea a dalo se předpokládat, že doktor Rathbone je někdo důležitý.

Victoria si přepudrovala nos, načechrala vlasy a vydala se dolů pátrat po informacích.

Rozzářený Marcus, který právě procházel halou svého podniku, ji radostně pozdravil.

„No ne, slečna Jonesová! Půjďte si se mnou dát skleničku, vidíte, moje milá? Já mám anglické dámy moc rád. Všechny anglické dámy v Bagdádu jsou moje přítelkyně. V mém hotelu jsou všichni moc spokojení. Pojďte, půjdeme do baru.“

Victoria, která proti pohoštění zadarmo vůbec nic neměla, ráda přijala. Když se usadila na stoličku a upila ginu, začala s pátráním po informacích.

„Znáte nějakého doktora Rathbonea? Teď zrovna přijel do Bagdádu,“ zeptala se.

„Já znám v Bagdádu každého,“ odpověděl vesele Marcus Tio. „A každý zná Marcuse. Je to tak, jak vám říkám. Ano, já mám hodně přátel.“

„To ráda věřím,“ přitakala Victoria. „Znáte doktora Rathbonea?“

„Minulý týden tudy projížděl maršál, který velí celému letectvu na Středním východě. A povídá mi, Marcusi, vy lotře, vás jsem neviděl od šestačtyřicátého. Že byste zhubnul, to se říct nedá. Je to úžasný člověk. Mám ho moc rád.“

„A co doktor Rathbone? Ten je taky úžasný?“

„Víte, já mám rád lidi, co se dovedou bavit. Nemám rád kyselé obličeje. Já mám rád lidi, co jsou mladí, veselí a okouzlující – jako vy. Však mi ten maršál povídal: ‚Marcusi, vy máte moc rád ženy.‘ Ale já mu na to povídám: ‚Ne, moje potíž je v tom, že mám moc rád Narcise...‘“ Marcus zaburácel smíchy, pak ustal a vykřikl: „Ježíši – Ježíši!“

Victoria se lekla, ale ukázalo se, že Ježíš je křesťní jméno barmana. Victoria měla zase ten pocit, že je Východ divný.

„Ještě gin s pomerančovým džusem, a pro mě whisky,“ poručil Marcus.

„Ne, já už radši –“

„Ale ano, ano, dejte si – jsou slaboučké.“

„Co ten doktor Rathbone?“ náléhala Victoria.

„Ta paní Hamilton Clippová – divné jméno –, se kterou jste přijela, to je Američanka, vidíte? Já mám Američany taky rád, ale nejradši mám Angličany. Američani vypadají pořád ustaraně. Ale jsou i takoví, co nezkazí žádnou legraci. Pan Summers – znáte ho? – ten když přijede do Bagdádu, pije tak, že pak tři dni spí a nevzbudí se. To už je moc. Není to hezké.“

„Prosím, pomozte mi,“ řekla Victoria.

Marcus se zatvářil překvapeně.

„Samozřejmě že vám pomůžu. Já vždycky pomáhám svým přátelům. Stačí říct, co byste ráda – a hned je to hotové. Náš speciální steak – nebo krůta, moc dobře připravená s rýží a s rozinkami a s bylinkami – nebo mladá kuřátka.“

„Já nechci mladá kuřátka,“ odsekla Victoria. Pak pro jistotu dodala: „Aspoň ne teď. Chci najít doktora Rathbonea. Rathbone. Zrovna přijel do Bagdádu. Je s ním – má s sebou tajemníka.“

„To nevím,“ pokrčil rameny Marcus. „Nebydlí v Tio.“

Zřetelně tím naznačil, že kdokoli nebydlí v Tio, pro Marcuse neexistuje.

„Ale jsou tu i jiné hotely,“ trvala na svém Victoria. „Nebo má možná dům?“

„Ale jistě, jsou tu i jiné hotely. Babylonský palác. Sennacherib, hotel Zubejda. Jsou to dobré hotely, ale ne jako Tio.“

„To ráda věřím,“ ujistila ho Victoria. „Ale nevíte, jestli v některém z nich nebydlí doktor Rathbone? On vede takovou nějakou společnost – má to něco společného s kulturou – a s knihami.“

Při zmínce o kultuře Marcus zvažněl.

„To potřebujeme, to potřebujeme.“ prohlásil. „Potřebujeme hodně kultury. Obrazy a hudba, to je všechno moc hezké, moc hezké. Já sám mám rád houslové sonáty, když to není moc dlouhé.“

Victoria s ním sice naprosto souhlasila, především v tom posledním bodě, nicméně viděla, že ke svému cíli se nepřiblížila ani o milimetr. Usoudila, že rozhovor s Marcusem je sice velice zábavný a Marcus sám, se svým dětinsky nadšeným přístupem k životu, je kouzelný člověk, jenže rozmluva s ním jí ze všeho nejvíc připomínala, jak se Alenka v říši divů pokoušela najít cestu na kopec. Ód každého tématu se konverzace vzdychky stočila tam, odkud vyšla – k Marcusovi!

Odmítla další skleničku a posmutněle vstala. Trochu se jí motala hlava. Koktejly rozhodně nebyly slabé. Vyšla z baru na terasu, opřela se o zábradlí a zadívala se na řeku, když vtom za jejími zády někdo promluvil.

„Promiňte, ale měla byste si radši dojít pro kabát. Vy jste přijela z Anglie, takže vám to zdejší počasí připadá letní, ale jak zapadne slunce, hodně se ochladí.“

Byla to ta Angličanka, která předtím mluvila s paní Clippovou. Měla chraptivý hlas osoby zvyklé cvičit a přivolávat lovecké psy. Na sobě měla kožich, přes kolena přikrývku a usrkávala whisky se sodou.

„Děkuju vám,“ řekla Victoria a chtěla spěšně uniknout, ale ona dáma jí zhatila úmysly.

„Musím se představit. Jsem Cardew Trenchová.“ (Tón jejího hlasu jasně naznačoval: z těch Cardew Trenchů.) „Vy jste myslím přijela s paní – jak se jmenuje – Hamilton Clippovou.“

„Ano,“ potvrdila Victoria. „přijela.“

„Říkala mi, že jste neteř biskupa z Llangow.“

Victoria se sebrala.

„Opravdu?“ zeptala se lehce pobaveným tónem.

„Předpokládám, že se spletla?“

Victoria se usmála.

„Američané vždycky některá naše jména zkomolí. Ono to trochu zní jako Llangow. Můj strýček,“ improvizovala rychle Victoria, „je biskup z Languao.“

„Languao?“

„Ano – v Tichomoří. On je samozřejmě koloniální biskup.“

„Aha, koloniální biskup,“ opakovala paní Cardew Trenchová a hlas jí přitom klesl aspoň o tri půltóny. Přesně jak Victoria předpokládala: o koloniálních biskupech nevěděla paní Cardew Trenchová ani to nejmenší.

„Tím se to vysvětluje,“ dodala ještě.

A Victoria si v duchu pyšně pomyslela, že na to, jak rychle si musela výmluvu vymyslet, se to vysvětluje víc než dobře!

„A co vy tady děláte?“ chtěla vědět paní Cardew Trenchová s onou neúprosnou přátelskostí, jaká obvykle maskuje zvědavou povahu.

„Hledám mladíka, se kterým jsem mluvila pár minut v parku v Londýně,“ byla odpověď v této situaci nepoužitelná. Victoria si ovšem vzpomněla na článek v novinách, který četla, a na vysvětlení, které podala paní Hamilton Clippové.

„Jedu za svým strýčkem, za doktorem Pauncefoot Jonesem.“

„Aha, tak takhle to tedy je.“ Paní Cardew Trenchová vypadala zjevně potěšená, že Victorii zařadila... „To je moc milý člověk, i když trochu roztržitý – ostatně to se dá čekat. Slyšela jsem ho loni přednášet v Londýně – mluvil výborně – ale nerozuměla jsem ani slovu z toho, o čem to bylo. Ano, projížděl Bagdádem asi před čtrnácti dny. Zmiňoval se myslím o tom, že na vykopávky později přijedou i nějaké dívky.“

Victoria využila toho, že si takhle vybudovala určitou pozici, a spěšně položila otázku.

„Nevíte, jestli je tady doktor Rathbone?“ zeptala se.

„Zrovna přijel,“ potvrdila paní Cardew Trenchová. „Myslím, že ho na příští čtvrtek požádali o přednášku v institutu. Téma je tuším ‚Světové vztahy a bratrství‘ nebo tak nějak. Podle mě je to všechno nesmysl. Čím víc se snažíte lidi dostat dohromady, tím jsou podezřívější. Všechna ta poezie a hudba a překládání Shakespeara a Wordsworthe do arabštiny a čínštiny a hindustánštiny. ‚Petrklíč na říčním břehu‘ – k čemu

je to dobré lidem, kteří nikdy neviděli petrklíč?“

„Nevíte, kde bydlí?“

„Myslím, že v Babylonském paláci. Ale centrálu má někde u Muzea. Olivová ratolest – směšné jméno. Je tam spousta mladých ženských v plátěných kalhotách, v brýlích a s neumytými krky.“

„Znám trochu jeho tajemníka,“ dodala Victoria,

„Aha, ano, ten Edward Jaksejmenuje – milý chlapec – až moc dobrý pro takovýhle cirkus – slyšela jsem, že si za války vedl docela slušně. No, ale zaměstnání je asi zaměstnání. Hezký mladík – ty vážné dívky jsou z něj nejspíš celé pryč.“

Victorii bodlo u srdce prudkou žárlivostí.

„Olivová ratolest,“ opakovala. „Kde jste říkala, že to je?“

„Támhle proti proudu u druhého mostu. Je to v jedné té uličce, co vedou z Rašídovy třídy – dost stranou. Kousek od bazaru měditepců.“

A jak se má paní Pauncefoot Jonesová?“ vyptávala se dál paní Cardew Trenchová. „Přijede brzo? Slyšela jsem, že na tom nebyla nejlépe se zdravím?“

Ale Victoria už měla všechny informace, které potřebovala, a nehodlala riskovat další vymýšlení. Podívala se na hodinky a vykřikla.

„Propána – slíbila jsem, že paní Clippovou vzbudím v půl sedmé a pomůžu jí připravit se na cestu. Musím letět.“

To byla ostatně pravda, i když Victoria si dosadila půl sedmou místo sedmé hodiny. Spěchala po schodech celá nadšená. Zítra najde Edwarda v Olivové ratolesti. Vážné mladé ženské s nemytými krky! To znělo velice odpudivě... Jenže Victoria si nervózně uvědomila, že muži mají k ušmudlaným krkům méně kritický vztah než hygienou posedlé Angličanky středního věku – zvláště když majitelky zmíněných krků hledí na dotyčného muže velkýma očima plnýma obdivu a zbožňování.

Večer uběhl rychle. Victoria si dala časnou večeři v jídelně s paní Hamilton Clippovou, během níž tato dáma mluvila a mluvila o všem možném. Vybízela Viktorii, aby ji časem přijela navštívit – a Victoria si pečlivě poznamenala adresu, protože koneckonců, jeden nikdy neví... Doprovodila paní Clippovou na Severní bagdádské nádraží, pomohla jí bezpečně se uvelebit v kupé a byla představena známé, která rovněž cestovala do Kirkúku a následující den ráno pomůže paní Clippové s toaletou.

Lokomotiva spustila hlasitý melancholický jekot, jaký by mohly tak asi vydávat duše zatracenců. a paní Clippová vtiskla Viktorii do ruky tlustou obálku se slovy: „Maličkost na památku, slečno Jonesová, za velice příjemnou společnost. Opravdu ze srdce vám za ni děkuji.“

„Ale to je od vás příliš laskavé, paní Clippová.“ vykřikla potěšené Victoria. V té chvíli se od lokomotivy ozvalo čtvrté a poslední zakvílení a vlak se pomalu hnul ze stanice.

Victoria se z nádraží do hotelu vrátila taxíkem, protože nemela nejmenší ponětí, jak se tam dostat jinak, a neobjevila nikoho, koho by se mohla zeptat.

Když dorazila zpátky do Tia, vyběhla do svého pokoje a dychtivě otevřela obálku. Uvnitř byly dva páry nylonových punčoch.

Kdykoli jindy by to Viktorii okouzlo – nylonky byly obvykle mimo možnosti její peněženky. Teď ale doufala spíš v nějaké peníze. Paní Clippová byla ovšem příliš taktní, než aby jí dala pětidinárovou bankovku.

Victoria si z celé duše přála, aby toho taktu neměla tolik.

No, ale zítra už uvidí Edwarda. Victoria se svlékla, lehla si do postele a za pět minut už tvrdě spala. Zdálo se jí, že čeká na Edwarda na letišti, ale že on za ní nemůže, protože ho pevně drží za krk brýlatá dívka, a letadlo se pomalu rozjíždí...

## Jedenáctá kapitola

Victoria se probudila do jasného slunečného rána. Oblékla se a vyšla na široký balkon před svým oknem. O kus dál seděl zády k ní v křesítku muž s kudrnatými šedými vlasy, které měl dlouhé až na svalnatý červenohnědý krk. Když pootočil hlavu. Victoria překvapeně poznala sira Ruperta Crofton Leeho. Těžko říct, proč ji to vlastně tak udivilo. Snad automaticky předpokládala, že tak velké zvíře jako sir Rupert bude bydlet na vyslanectví a ne v hotelu. Tak či tak, byl tady a s intenzivním soustředěním hleděl na Tigris. Všimla si, že na područce křesílka má dokonce pověšený polní dalekohled. Napadlo ji, že možná studuje ptáky.

Jeden mladík, kterého Victoria svého času považovala za přitažlivého, byl blázen do ptáků a ona ho doprovázela na několika víkendových výpravách, kde musela stát jako ochrnutá v mokřím lese a ledovém větru celé hodiny – nebo jí to aspoň tak připadalo – a nakonec byla nadšeným tónem vyzvána, aby se podívala dalekohledem na nějakého celkem obyčejně vyhlížejícího ptáka na vzdálené větvičce, který,

pokud Victoria mohla posoudit, se co do ptačího půvabu ani zdaleka nemohl měřit s obyčejnou červenkou nebo pěnkavou.

Victoria sešla dolů a na terase mezi oběma budovami hotelu se potkala s Marcusem Tiem.

„Koukám, že u vás bydlí sir Rupert Crofton Lee,“ podotkla.

„Ano, ano,“ rozzářil se Marcus. „Milý pán – moc milý pán.“

„Znáte ho dobře?“

„Ne, tohle je poprvé, co jsem se s ním setkal. Přivedl ho sem včera večer pan Shrivenham z britského vyslanectví. To je taky moc milý pán, ten pan Shrivenham. Jeho znám moc dobře.“

Victoria cestou na snídani přemýšlela, jestli existuje někdo, o kom by Marcus neřekl, že to je „moc milý pán...“ Vypadalo to, že jeho sympatie jsou značně velkorysé.

Po snídani se Victoria pustila do pátrání po Olivové ratolesti.

Byla rozená Londýňanka, a tak si neuměla představit, jak obtížné je najít v takovém městě, jako je Bagdád, konkrétní adresu – dokud se o to nepokusila.

Cestou ven znovu narazila na Marcuse a zeptala se ho na cestu k Muzeu.

„To je moc krásné muzeum,“ rozzářil se Marcus. „Ano. Plné zajímavých a hodně starých věcí. Já jsem tam tedy sám nebyl. Ale mám přátele, přátele archeology, kteří tady vždycky bydlí, když projíždějí Bagdádem. Pan Baker – pan Richard Baker, znáte ho? A profesor Kalzman? A doktor Pouncefoot Jones – a manželé McIntyreovi – ti všichni jezdí do Tia. Jsou to moji přátelé, A povídají mi o tom, co je v muzeu. Moc moc zajímavé.“

„Kde to je a jak se tam dostanu?“

„Jděte rovně po Rašídově třídě – daleko – za odbočku k Fajsalovu mostu a za Bankovní – znáte Bankovní ulici?“

„Neznám tady vůbec nic,“ připomněla mu Victoria.

„A pak je tam další ulice – taky vede na most, a tam je to na pravé straně. Plejte se po panu Betounovi Evansovi, to je tamní anglický poradce – milý pán. A jeho manželka je taky moc milá, přijela sem za války jako přepravní seržantka. Moc milá.“

„Já vlastně nechci jít přímo do muzea,“ vysvětlovala Victoria. „Chci najít jedno místo – takový klub nebo tak něco. Jmenuje se Olivová ratolest.“

„Jestli chcete olivy,“ chytil se toho Marcus, „dám vám krásné olivy – moc dobrá kvalita. Schovávají je speciálně pro mě – pro hotel Tio. Víte co, večer vám nějaké pošlu ke stolu.“

„To je od vás moc hezké,“ poděkovala Victoria a prchla směrem k Rašídově třídě.

„Doleva,“ volal za ní Marcus, „ne doprava. Ale do Muzea je to daleko. Radši si vezměte taxi.“

„Věděl by taxikář, kde sídlí Olivová ratolest?“ ptala se Victoria.

„Ale kdepak, ti nevědí nic! Řeknete řidiči doleva, doprava, zastavit, rovně – prostě kam chcete jet.“

„V tom případě můžu jít klidně pěšky,“ pokrčila rameny.

Vyšla na Rašídovu třídu a zahnula doleva.

Bagdád byl docela jiný, než jak si ho představovala. Po rušné hlavní třídě proudily davy lidí, auta divoce troubila, lidé na sebe volali, ve výlohách bylo vystaveno evropské zboží a všude kolem si každou chvilku někdo hlučně odkašlal a s gustem odplivl. Žádní záhadní orientálci; většina lidí měla na sobě otrhané či obnošené západní oblečení, staré kabátce od vojenských nebo leteckých uniforem, a když se tu a tam přešourala kolem nějaká ta postava v černých šatech a závoji, skoro se v tom davu evropských hybridů ztratila. K Victorii se vrhali kvílející žebráci – většinou ženy s miminky v náručí. Chodník pod jejíma nohama byl nerovný, tu a tam s nějakou tou dírou.

Šla dál, ale připadala si náhle cizí, ztracená a hrozně daleko od domova. Tohle nebylo žádné úžasné cestování, tohle byl jen zmatek.

Konečně došla k mostu Fajsal, minula ho a šla dál. Proti vlastní vůli ji zaujala podivná směsice věcí ve výlohách. Byly tu dětské botičky a svetríky, zubní pasta a kosmetika, baterky a porcelánové šálky s podšálky – to všechno dohromady. Postupně začala být svým způsobem fascinovaná – fascinovaná tím, jak rozmanitá směs zboží z celého světa se tu sešla, aby uspokojila podivné a pestré potřeby zdejšího smíšeného obyvatelstva.

Našla Muzeum, ale Olivovou ratolest ne. Pro ni jako pro člověka zvyklého si najít v Londýně cestu kamkoli bylo neuvěřitelné, že tu není nikdo, koho by se mohla zeptat. Arabsky neuměla. A ti obchodníci, kteří na ni mluvili anglicky, když se jí snažili vnutit své zboží, se zatvářili nechápavě, jen se zeptala na Olivovou ratolest.

Kdyby se tak mohla informovat u policisty; jenže když viděla, jak policisté mávají rukama na všechny strany a hvízdají na píšťalky, bylo jí jasné, že by to k ničemu nebylo.



Vešla do knihkupectví, které mělo ve výloze anglické knihy, ale na zmínku o Olivové ratolesti se dočkala jen zdvořilého pokrčení rameny a zavrtění hlavou. Je jim líto, ale o tom nevědí vůbec nic.

Pak ale, jak šla po ulici, se k ní doneslo hojné klepání a tlučení kladívky, a když se zadívala do dlouhé šeré uličky, uvědomila si, že paní Cardew Trenchová se zmiňovala, že Olivová ratolest je poblíž bazaru měditepců. No a přinejmenším bazar měditepců byl určitě tady.

Victoria se vnořila do tržiště a na příští tři čtvrti hodiny na Olivovou ratolest úplně zapomněla. Bazar měditepců ji fascinoval. Let lampy, tavící se kov, celé to řemeslo bylo pro ni objev; byla přece jen Londýňanka zvyklá pouze na hotové zboží vystavené k prodeji. Toulala se nazdařbůh sukem, vyšla z bazaru měditepců mezi vesele barevné pruhované přikrývky na koně a bavlněné prošívání přehozy na postele. Tady na sebe evropské zboží hrálo docela jinou podobu, v chladném stínu podloubí působilo exoticky, jako něco dovezeného ze zámoří, něco zvláštního a vzácného. Balíky laciných potištěných bavlněných látek v pestrých barvách byly pastvou pro oči.

Občas se ozvalo volání Balák, bakák! a kolem přešel osel, naložená mula nebo přešel muž s obrovským nákladem na zádech. Vrhali se k ní malí chlapci s tácy zavěšenými na krku.

„Koukej, madam, gumičky, dobrý gumičky, anglický gumičky. Hřebeny, anglický hřebeny?“

Strkali jí to zboží až pod nos, urputně ji nutili něco koupit. Victoria šla jako ve šťastném snu. Tohle byly skutečně ty cizí kraje, které toužila vidět. Na každém rohu toho rozlehlého stinného světa pod oblouky narazila na něco nového a nečekaného – na uličku krejčí, kteří tam seděli a šili a kolem sebe měli vyvěšené obrázky elegantní evropské pánské módy, nebo zase na řádku krámků s hodinkami a lacinou bižuterií. Batiky sametu a bohatě vyšívání brokátů, pak náhodná změna směru a člověk kráčet uličkou laciných a obnošených evropských šatů, podivných, ubohých vybledlých svetříků a dlouhých neúpravných vest.

A tu a tam se otevřel průhled do velkých tichých nádvoří beze střechy.

Zrovna vyšla na rozlehlé náměstíčko plné mužských kalhot, kde v malých výklencích seděli se zkříženýma nohama důstojní kupci v turbanech.

„Balák!“

Za Victorií se objevil osel s těžkým nákladem, a tak mu Victoria raději uhnula do úzké nekryté uličky, která se proplétala mezi vysokými domy. A jak tudy šla, naprostou náhodou narazila na to, co hledala. Jedním průchodem nahlédla na malé čtvercové nádvoří a na protější straně uviděla otevřené dveře, nad nimiž visel velký nápis OLIVOVÁ RATOLEST a nějaký poněkud nepřírozený sádrový pták s neurčitou větvičkou v zobáku.

Victoria radostně přeběhla nádvoří a vrazila dovnitř. Ocitla se v slabě osvětlené místnosti, kde na stolech ležely knihy a časopisy a další knihy stály na policích kolem stěn. Vypadalo by to jako malé knihkupectví, kdyby tu a tam nestály skupinky židlí.

Z příšeří vyšla mladá žena a obrátila se na Victorii pečlivou angličtinou:

„Co si prosím přejete?“

Victoria si ji prohlédla. Měla na sobě manšestrové kalhoty, oranžovou flanelovou košili a černé nepříliš čisté vlasy měla ostříhané do jakéhosi posmutnělého mikáda. Až potud vypadala jako vzorová anglická intelektuálka, aie její tvář taková nebyla. Byla to melancholická středomořská tvář s tmavými smutnými očima a mohutným nosem.

„Tohle... je tohle – je tu – je tady doktor Rathbone?“

Je to k vzteku, že pořád ještě nezná Edwardovo příjmení! Dokonce i paní Cardew Trenchová mu říkala Edward Jaksejmenuje.

„Ano. Doktor Rathbone. Olivová ratolest. Chcete se k nám přihlásit? Ano? To by bylo hezké.“

„Ano, snad. Já bych – můžu mluvit s doktorem Rathbonem, prosím?“

Mladá žena se unaveně usmála.

„Nebudeme ho rušit. Mám formulář. Všechno vysvětlím. Pak podepíšete svoje jméno. Je to dva dináry, prosím.“

„Já ještě nejsem docela rozhodnutá, jestli se přihlásím,“ odbyla ji Victoria, polekaná zmínkou o dvou dinárech. „Ráda bych mluvila s doktorem Rathbonem – nebo s jeho tajemníkem. Tajemník by stačil.“

„Vysvětlím. Vysvětlím všechno. Jsme tady všichni přátelé, společní přátelé, přátelé pro budoucnost – čteme moc dobré vzdělávací knihy — recitujeme básně jeden druhému.“

„Tajemník doklora Rathbonea,“ opakovala Victoria nahlas. „Výslovně mi řekl, ať se po něm zeptám.“

Mladá žena se zatvářila zatvrzele a nevlídně, „Dnes ne,“ řekla. „Vysvětlím –“

„Proč ne dnes? On tu není? Ani doktor Rathbone tu není?“

„Ano, doktor Rathbone je tady. Je nahoře. Nebudeme rušit.“

Victorii začala cloumat vlna anglosaské netolerance vůči cizincům. Olivová ratolest se sice snažila vytvářet přátelské vztahy mezi národy, jenže pokud šlo o Victorii, povedl se jí pravý opak.

„Zrovna jsem přijela z Anglie,“ prohlásila a její přízvuk se téměř vyrovnal přízvuku samotné paní Cardew Trenchové, „a mám pro doktora Rathbonea velmi důležitou zprávu, kterou mu musím sdělit osobně.“

Dovedte mě prosím za ním hned teď. Nerada ho ruším, ale prostě s ním musím mluvit.

Okamžitě!“ nasadila tomu korunu.

Před panovačným Bitem, který – nebo která – se rozhodne prosadit svou, bariéry skoro vždycky padnou.

Mladá žena se neprodleně otočila a vedla Victorii přes místnost dozadu, pak po schodech nahoru a po galerii kolem nádvoří. Nakonec se zastavila před jedněmi dveřmi a zaklepala. Mužský hlas řekl: „Dále!“ Victoriina průvodkyně otevřela dveře a pokynula Victorii, ať jde dál.

„Přišla za vámi dáma z Anglie.“

Victoria vstoupila.

Za velkým stolem plným papírů vstal muž a vyšel jí vstříc.

Byl to muž kolem šedesátky, impozantního vzhledu, s vysokým klenutým čelem a bílými vlasy. Vyzařovala z něj velkodušnost, laskavost a šarm. Divadelní producent by ho bez zaváhání obsadil do role velkého filantropa.

Přivítal Victorii přátelským úsměvem a podal jí ruku.

„Tak vy jste zrovna přijela z Anglie,“ řekl. „Jste na Východě poprvé?“

„Ano.“

„To by mě zajímalo, co si o tom všem myslíte... musíte mi to někdy povědět. Počkat, už jsme se někdy setkali, nebo ne? Jsem krátkozraký a vy jste mi neřekla jméno.“

„Ne, neznáme se,“ odpověděla Victoria, „ale jsem Edwardova známá.“

„Edwardova známá.“ opakoval doktor Rathbone. „Ale to je báječně. Ví Edward, že jste v Bagdádu?“

„Ještě ne,“ odpověděla Victoria.

„Ale to pro něj bude příjemné překvapení, až se vrátí.“

„Vrátí?“ Victorii málem selhal hlas.

„Ano, Edward je teď právě v Basře. Musel jsem ho tam poslat, aby se postaral o nějaké bedny s knihami, které nám sem přišly. Na celnici došlo k velice nepříjemným průtahům – prostě jsme je nedokázali nechat odbavit. Jediná možnost je vyřídít to osobně, a Edward je na tyhle věci velice dobrý. Ví přesně, kdy okouzlovat a kdy vyhrožovat, a nepoleví, dokud je sem nedostane. Je houževnatý. To je u mladíků výborná vlastnost. Mám o Edwardovi vysoké mínění.“

Oči mu zasvítily.

„Ale předpokládám, že před vámi Edwarda vychvalovat nemusím, že, slečno?“

„A kdy – kdy se Edward vrátí z Basry?“ zeptala se Victoří a sklesle.

„No, tak to vám nepovím, nevrátí se dřív, než tam dokončí svůj úkol – a v téhle zemi nic příliš neuspěcháte. Povězte mi, kde bydlíte, a já se postarám, aby se vám ozval hned, jak bude zpátky.“

„Napadlo mě –“ zkusila to Victoria zoufale, protože si dobře uvědomovala svou finanční situaci, „napadlo mě, jestli – jestli bych tu nemohla pracovat.“

„Ale to tedy oceňuji,“ rozehrál se doktor Rathbone. „Ovšemže můžete. Potřebujeme každého pracovníka, každého pomocníka, kterého jen můžeme mít. A obzvlášť Angličanky. Naše práce jde výborně – opravdu výborně – ale ještě je jí spousta a spousta. Lidé ale pomáhají velice nadšeně. Mám už třicet dobrovolných pomocníků – třicet – a všichni jsou do práce jako draci! Jestli to myslíte opravdu vážně, mohla byste pro nás být velice cenná.“

Victoria s nelibostí zaznamenala výraz „dobrovolný“.

„Já měla spíš na mysli placené místo,“ řekla.

Doktor Rathbone protáhl obličej. „Tak to bude těžší. Našich placených zaměstnanců je velice málo – a právě v tuhle chvíli, když máme tolik dobrovolných pomocníků, to docela stačí.“

„Já si nemůžu dovolit nebýt zaměstnaná,“ vysvětlila Victoria. „Jsem schopná stenotypistka,“ dodala bez uzardění.

„Já vám věřím, že jste schopná, milá mladá dámo, z vás to přímo číší, mohu-li to tak říci. Jenže u nás je to otázka financí. Ale i když se necháte zaměstnat jinde, doufám, že nám pomůžete ve volném čase. Většina našich pracovníků má běžně zaměstnání. Jsem si jistý, že kdybyste se rozhodla nám pomáhat, byl by to pro vás inspirující zážitek. Všechno to divoštství ve světě musí skončit – války, nedorozumění, podezřívavost. My všichni se potřebujeme setkávat na společné půdě. Divadlo, výtvarné umění, poezie – velké duchovní věci – tam není místo na malichernou žárlivost a nenávist.“

„N-ne,“ odpověděla Victoria pochybovačně, protože si vzpomněla na své kamarády, herecky a umělce,

jejichž životy byly přímo zamořené tou nejbanálnější žárlivostí a obzvláště prudkou nenávistí.

„Nechal jsem Sen noci svatojánské přeložit do čtyřiceti různých jazyků,“ pokračoval dr. Rathbone.

„Čtyřicet různých skupin mladých lidí reaguje na totéž úžasné literární dílo. Mladí lidé – v tom je celé tajemství. Nikdo než mladí mě nezajímá. Jakmile se mysl a duch zatíží materialismem, je pozdě. Ne, spojit se musejí mladí. Třeba ta dívka dole. Catherine, ta, která vás sem přivedla. Je to Syřanka z Damašku. Vy dvě jste nejspíš přibližně stejně staré. Normálně byste se nikdy nesetkaly, nemáte nic společného. Ale tady v Olivové ratolesti vy i ona a mnoho mnoho dalších, Rusky, Židovky, Iráčky, Turkyně, Arménky, Egyptanky i Peršanky, všechny se setkáte a máte se rády a čtete stejné knihy a hovoříte o obrazech a o hudbě (přijíždějí sem vynikající přednášející), a všechny poznáváte jiné pohledy a jste jimi nadšené – ano, tak má vypadat svět.“

Victoria si nemohla pomoci, ale podle jejího názoru byl doktor Rathbone trochu moc optimistický, když předpokládal, že všechny ty rozdílné prvky, které se setkají, se také budou mít rády. Například ona a Catherine se navzájem neměly rády ani trochu. A Victoria chovala silné podezření, že čím častěji se budou vídat, tím bude jejich vzájemná nechuť větší.

„Edward je báječný,“ pokračoval dr. Rathbone. „Ten vychází s každým. Možná o něco lépe s dívkami než s mladíky. S muži, kteří tu studují, je to zpočátku trochu těžké – jsou podezřívaví – skoro nepřátelští. Ale dívky Edwarda zbožňují, udělaly by pro něj cokoli. Zvláště s Catherine vychází výborně.“

„Opravdu?“ opáčila Victoria chladně. Její nechuť ke Catherine ještě vzrostla.

„Tak tedy,“ usmál se dr. Rathbone, „přijďte nám pomoci, když to půjde.“

Byl to zjevný pokyn k odchodu. Přátelsky jí stiskl ruku. Victoria vyšla ven a seběhla po schodech.

Catherine stála u dveří a mluvila s dívkou, která právě vstoupila s malým zavazadlem v ruce. Byla to pohledná tmavovláška a Victoria měla na okamžik dojem, že už ji někde viděla. Dívka se na ni ale podívala a nedala nijak najevo, že by ji poznávala. Obě mladé ženy spolu zaujatě hovořily nějakým jazykem, který Victoria neznala. Zarazily se, když se objevila, a mlčky na ni hleděly. Prošla kolem nich ke dveřím a přiměla se říct Catherine zdvořile „na shledanou“, než vyšla ven.

Vymotala se ze zakroucené uličky na Rašídovu třídu a pomalu se vracela do hotelu. Dav kolem sebe nevnímala. Pokoušela se odpoutat myšlenky od vlastní nepříjemné situace (bez peněz v Bagdádu) úvahami o doktoru Rathboneovi a o celé té jeho Olivové ratolesti. Edward tehdy v Londýně říkal, že podle něj je na té jeho práci něco falešného. Ale co? Doktor Rathbone? Nebo sama Olivová ratolest?

Pokud šlo o dr. Rathbonea, Victorii se nechtělo věřit, že by na něm bylo něco nečestného. Připadal jí jako jeden z těch pomýlených nadšenců, kteří prostě vidí svět vlastníma idealistickými očima bez ohledu na to, jaká je skutečnost.

Co Edward myslel tou levotou? Mluvil o tom velice neurčitě. Možná to ani sám nevěděl.

Může být doktor Rathbone jenom velký podvodník?

Victoria, která právě na vlastní kůži zažila uklidňující vliv jeho šarmantního chování, zavrtěla hlavou. Je pravda, že jeho jednání se maličko změnilo, když se zmínila o platu. Bylo jasné, že je radši, když lidé pracují zadarmo.

Jenže to je jen známka zdravého rozumu, pomyslela si Victoria.

Takový pan Greenholtz by to jistě cítil úplně stejně.

## Dvanáctá kapitola

Když se Victoria vrátila do Tia, dost ji bolely nohy. Hned ji nadšeně uvítal Marcus, který seděl na zatravněné terase nad řekou a povídal si s hubeným a trochu ošuntělým mužem středního věku.

„Pojďte se s námi něčeho napít, slečno Jonesová. Martini – sidecar? Tohle je pan Dakin. Slečna Jonesová z Anglie. Tak co, moje milá, co si dáte?“

Victoria prohlásila, že si dá sidecar. „A možná pár těch báječných oříšků?“ dodala s nadějí, protože si vzpomněla, že oříšky jsou výživné.

„Vy ráda oříšky? Ježíši!“ Rychlou arabštinou vydal příkaz. Pan Dakin smutným hlasem oznámil, že si dá limonádu.

„Ale ne,“ vykřikl Marcus, „to je přece směšné. Á, paní Cardew Trenchová. Znáte se s panem Dakinem? Co si dáte?“

„Gin s limetovou šťávou,“ odpověděla paní Cardew Trenchová a ledabyly kývla na Dakina. „Vypadáte uhřátá,“ dodala pak k Victorii.

„Byla jsem na procházce, trochu se rozhlédnout.“

Když přinesli nápoje, Victoria snědla velký talíř pistácií a pár bramborových lupínků.

Po chvíli se na schodech objevil nevelký, mohutně stavěný muž a pohostinný Marcus přivítal i jeho.

Victorii ho představil jako kapitána Crosbieho, a podle toho, jak po ní onen pán hleděl svýma mírně vykulenýma očima, Victoria usoudila, že není lhostejný k ženským půvabům.

„Zrovna jste přijela?“ zeptal se jí.

„Včera.“

„Já jsem si říkal, že jsem vás tu ještě neviděl.“

„Je moc milá a krásná, že?“ vložil se do toho nadšeně Marcus. „Ano, je to moc hezké, mít tady slečnu Victorii. Uspořádám pro ni večírek – moc hezký večírek.“

„S mladými kuřátky?“ ptala se s nadějí Victoria. „Ano, ano – a s paštikou – se štrasburskou husí paštikou – a možná s kaviárem, a pak si dáme rybu – moc dobrou – rybu z Tigridu, ale s omáčkou a houbami. A pak krocana, nadívaného tak, jak se to dělá u nás doma – s rýží, rozinkami a kořením – a všechno je to upečené tak akorát! Je to moc dobré – ale musíte toho sníst hodně – ne jenom malinkou lžičku. Nebo jestli to máte radši, tak můžete mít steak – veliký steak a měkký – dohlédnu na to. Budeme mít dlouhou večeři, která trvá celé hodiny. Bude to moc hezké. Já sám nejím – jenom piju.“

„To bude krásné,“ pipla Victoria slabounce. „Z líčení všech těch dobrot se jí dělalo slabo hlady. Uvažovala, jestli Marcus opravdu hodlá ten večírek uspořádat, a pokud ano, jak rychle se to dá stihnout.“

„Myslela jsem, že jste jel do Basry,“ poznamenala paní Cardew Trenchová ke Crosbiemu. „Včera jsem se vrátil,“ odpověděl. Podíval se nahoru na balkon.

„Kdo je ten bandita?“ zeptal se. „Ten v tom karnevalovém kostýmu a velkém klobouku.“

„Můj milý pane, to je sir Rupert Crofton Lee,“ vysvětloval Marcus. „Přivedl ho sem včera večer pan Shrivenham z vyslanectví. Je to moc milý člověk a významný cestovatel. Jezdí na velbloudech po Sahaře a leze na hory. Je to moc nepohodlné a nebezpečné, takový život. Mně by se nelíbil.“

„Aha, tak tohle je on?“ řekl Crosbie. „Četl jsem jeho knihu.“

„Já jsem s ním přiletěla ve stejném letadle,“ poznamenala Victoria.

Oba muži se na ni se zájmem podívali, nebo aspoň měla ten dojem.

„Je hrozně nafoukaný a samolibý,“ dodala pohrdlivě.

„Zнала jsem v Simle jeho tetu,“ přidala se paní Cardew Trenchová. „Celá rodina je taková. Jsou úžasné chytří, to ano, ale nedokážou se tím nechlubit.“

„Celé dopoledne tady sedí a nic nedělá,“ poznamenala kriticky Victoria.

„Žaludek,“ vysvětlil Marcus. „Dnes nemůže vůbec nic jíst. Je to smutné.“

„Já vůbec nechápu,“ rýpla si paní Cardew Trenchová, „od čeho jste takový, jaký jste, Marcusi, když nikdy nic nejíte.“

„To je to pití,“ zhluboka si povzdechl Marcus. „Moc piju. Dnes přijde moje sestra s manželem. Budu pít a pít skoro až do rána.“ Vzdychl ještě jednou a pak svým obvyklým mohutným hlasem zahulákal: „Ježíši! Ježíši! Přines ještě jednou to samé!“

„Pro mě ne,“ zarazila ho spěšně Victoria a také pan Dakin odmítl, dopil limonádu a zvolna se odkolébal. Crosbie vyrazil nahoru do svého pokoje.

Paní Cardew Trenchová cvrnkla nehtem do Dakinovy sklenky. „Limonáda jako vždycky?“ řekla. „To je špatné znamení.“

Victoria se zeptala proč.

„Když muž pije, jen když je sám.“

„Ano, má drahá,“ přisvědčil Marcus. „Je to tak.“

„Tak on pije?“ podivila se Victoria.

„Proto to nikdy nikam nedotáhl. Taktak si udrží svoje místo, ale to je všechno.“

„Ale je to moc milý člověk,“ namítl velkodušný Marcus.

„Pche,“ ušklíbala se paní Cardew Trenchová, „je jako leklá ryba. Jenom se tak potácí od ničeho k ničemu – nemá žádnou výdrž – neumí popadnout život za pačesy. Prostě další Angličan, který odjel na Východ a zvadnul tady.“

Victoria poděkovala Marcusovi za pití, znovu odmítl druhý koktejl a šla nahoru do svého pokoje. Zula si boty a lehla si na postel; potřebovala důkladně přemýšlet. Ty přibližně tři libry, na které se ztenčil její kapitál, už nejspíš dlužila Marcusovi za stravu a pokoj. Problém pouhé obživy by na pár dní vyřešit dokázala, díky Marcusově velkorysosti a za předpokladu, že dokáže žít převážně z alkoholických nápojů, oříšků, oliv a bramborových lupínků. Jenže jak dlouho potrvá, než jí Marcus předloží účet, a jak dlouho ho pak ona bude moci nechat nezaplacený? Neměla nejmenší ponětí. Soudila ale, že ve finančních otázkách ve skutečnosti tak bezstarostný nebude. Měla by si najít nějaké levnější bydlení. Jenže jak má vědět, kam jít? Měla by si najít zaměstnání – a to rychle. Ale jak se tady hledá práce? A krom toho – jaká? Koho se může zeptat, jak na to? To člověka skutečně hodně brzdí, když se ocitne bez haléře v cizím městě a neví,

jak to tam chodí. Victoria si byla (jako vždycky) jistá, že kdyby jen trochu znala terén, dokázala by se o sebe postarat. Kdy se Edward vrátí z Basry? Možná (hrozná představa!), že na ni už docela zapomněl. Proč se pro všechno na světě takhle oslovsky hnala do Bagdádu? Co je vlastně Edward zač? Jenom další obyčejný mladík s přitažlivým úsměvem, který umí zajímavě povídat. A jak – jak – jak se jmenuje příjmením? Kdyby to věděla, mohla by mu poslat telegram – ne, nemohla, nemá ponětí, kde bydlí. Neví nic, v tom je ten problém – to jí podráždí nohy.

A navíc ani nemá nikoho, s kým by se mohla poradit. Marcus je hodný, ale vůbec ji neposlouchá. Paní Cardew Trenchová je od samého počátku podezřivá. Paní Hamilton Clippová zmizela do Kirkúku. A doktor Rathbone také nepřichází v úvahu.

Musí si sehnat peníze – nebo zaměstnání – jakékoli. Starat se o děti, lepit známky někde v kanceláři, obsluhovat v restauraci... jinak ji pošlou ke konzulovi, ten ji nechá repatriovat do Anglie a už nikdy Edwarda neuvidí...

Ty emoce Victorii tak vyčerpaly, že usnula.

Vzbudila se o pár hodin později a usoudila, že už je to stejně jedno. Sešla tedy dolů do restaurace a projedla se celým jídelníčkem – a to byl hodně rozsáhlý. Když skončila, připadala si trochu jako hroznýš po obědě, ale bylo jí rozhodně líp.

„Nemá cenu dělat si dál starosti,“ pomyslela si. „Nechám to všechno na zítřek. Třeba se něco naskytne, nebo něco vymyslím, nebo se Edward vrátí.“

Než si šla lehnout, vyšla ven na terasu nad řekou. Protože stálí obyvatelé Bagdádu měli pocit, že je arktická zima, nebyl venku nikdo kromě jednoho z číšníků, který se opíral o zábradlí a hleděl dolů do vody, a ten provinile odskočil, jen se Victoria objevila, a pospíchal služebním vchodem zpátky do hotelu.

Victoria přijela z Anglie, a tak jí teplota připadala jako normální letní noc, snad maličko chladnější. Okouzloval ji pohled na Tigris v měsíčním světle a na protější břeh lemovaný palmami, který vypadal tak záhadně a orientálně.

„No, přinejmenším jsem se sem dostala,“ řekla si, protože jí ten pohled značně pozvedl náladu, „a nějak si poradím. Něco se musí naskytnout.“

S tímto fatalistickým prohlášením si šla lehnout. Číšník tiše znova vyklouzl ven a pokračoval v tom, co předtím dělal, totiž v přivazování lana s uzly na zábradlí nad řekou.

Po chvíli se ze stínu vynořila jiná postava a přistoupila k němu. Pan Dakin se tiše zeptal:

„Všchno v pořádku?“

„Ano, nic podezřelého se nedělo.“

Pan Dakin byl s výsledkem své práce spokojen, a tak ustoupil do stínu, vyměnil číšnický bílý kabátek za své vlastní nevýrazné modré proužkované sako a kolébal se tiše po terase, až se zastavil nad břehem právě v místě, kam vedly schody z ulice dole.

„Večer už začíná být pěkná zima,“ podotkl Crosbie, který k němu sešel z baru. „Vám to asi tak nepřipadá, když jste přijel z Teheránu.“

Chvilku tam stáli a mlčky kouřili. Když mluvili tiše, nemohl je nikdo slyšet. Crosbie se zeptal:

„Kdo je to děvče?“

„Zřejmě neter toho archeologa Pauncefoot Jonese.“

„Aha – tak to by mělo být v pořádku. Ale přiletěla stejným letadlem jako Crofton Lee –“

„No, v každém případě,“ podotkl Dakin. „na nic se nemůžeme spoléhat jen tak.“

Zase oba chvilku beze slova kouřili.

Pak se Crosbie zeptal: „Opravdu myslíte, že bylo dobře přesunout to všechno z vyslanectví sem?“

„Myslím, že ano.“

„I když bylo všechno do nejmenších detailů připravené?“

„Do nejmenších detailů to bylo připravené i v Basře – a taky to nevyšlo.“

„Ano, já vím. Mimochodem, Saláha Hassana otrávil.“

„Ano – to mě nepřekvapuje. Co konzulát – došlo tam k nějaké snaze o kontakt?“

„Tuším, že nejspíš ano. Bylo tam trochu pozdvižení. Někáký člověk vytáhl revolver.“ Po chvilce dodal:

„Richard Baker ho popadl za ruku a odzbrojil ho.“

„Richard Baker,“ opakoval zamyšleně Dakin.

„Znáte ho? Je to –“

„Ano, znám ho.“

Další pauza, a pak Dakin řekl:

„Improvizace. Na tu se spoléhám. Když máme, jak jste říkal, všechno připravené, a přitom jsou naše plány známé druhé straně, tak je snadné, aby i oni byli připraveni na nás. Moc pochybuju, že by se Carmichael

byť jen přiblížil k vyslanectví – a i kdyby se tam dostal –“ Zavrtěl hlavou.

„Tady jen vy, já a Crofton Lee máme ponětí, co se děje.“

„Jenže oni budou vědět, že se Crofton Lee přestěhoval z vyslanectví sem.“

„To ano. Tomu se nedá zabránit. Ale pochopte. Crosbie: Té naší improvizované akci musejí čelit zase jen improvizací. Bude to spěšně vymyšlené a spěšně provedené. Bude to muset přijít takřikajíc zvenčí. Těžko sem do Tia někoho nasadili před šesti měsíci, aby dával pozor. O Tiu se až dosud vůbec nemluvalo. Nikdy nikoho ani nenapadlo a rozhodně nikdo nenavrhl. Že by místem setkání mohl být Tio.“

Podíval se na hodinky. „Půjdu teď nahoru za Crofton Leem.“

Dakin zvedl ruku, že zaklepá siru Rupertovi na dveře, ale ani to nebylo třeba. Tiše se před ním samy otevřely.

Cestovatel měl rozsvícenou jen malou lampičku na čtení a vedle ní si postavil židli. Když si zase sedal, zlehka položil na stolek malou automatickou pistoli tak, aby na ni dosáhl.

„Tak co, Dakine,“ zeptal se, „myslíte, že přijde?“

„Ano, myslím, že ano, sire Ruperte.“ Pak dodal: „Vy jste se s ním ještě nesetkal, vidíte?“

Jeho společník zavrtěl hlavou.

„Ne. Ale těším se, že ho dnes poznám. Ten mladík musí mít pořádnou kuráž. Dakine.“

„To ano,“ potvrdil Dakin svým obvyklým bezvýrazným tónem. „Kuráž má.“

Zřejmě ho poněkud překvapovalo, že se o něčem takovém vůbec musí mluvit.

„Nemyslel jsem jen odvalu,“ vysvětloval jeho společník. „Ve válce bylo odvahy víc než dost – úžasné odvahy. Myslel jsem –“

„Představivost?“ zkusil lo Dakin.

„Ano. Má kuráž věřit něčemu, co není ani v nejmenším pravděpodobné. Riskovat život, aby dokázal, že směšná historka vůbec není směšná. Na to je potřeba něco, co dnešní mladici většinou nemívají. Doufám, že přijde.“

„Já myslím, že ano,“ kývl Dakin.

Sir Rupert se po něm pátravě podíval.

„Máte všechno pod kontrolou?“

„Crosbie je na balkoně a já budu dávat pozor na schodiště. Až se k vám Carmichael dostane, zaklepejte na zeď a já přijdu.“

Crofton Lee kývl.

Dakin tiše vyšel i místnosti. Zahnul doleva, vyšel na balkon a pokračoval až do nejzazšího rohu. I tady spadlo dolů lano s uzly a dotklo se země ve stínu eukalyptů a zmarlikových keřů.

Pan Dakin se vrátil kolem pokoje Crofton Leeho do svého. V jeho pokoji byly ještě druhé dveře, které vedly do chodbičky vzadu skoro nad schody. Pan Dakin je nenápadně pootevřel a uvelebil se k noční hlídce.

Asi o čtyři hodiny později po proudu tiše sklouzl člun zvaný gufa, primitivní plavidlo, na Tigridu obvyklé, a přistál na bahnitém břehu pod hotelem Tio. O chvíli později štíhlá postava vyšplhala po laně a přikrčila se ve zmarlikách.

### Třináctá kapitola

Victoria měla v úmyslu jít do postele, spát a všechny problémy nechat na ráno. Ale vzhledem k tomu, že už prospala většinu odpoledne, zjistila, že je beznadějně čilá.

Nakonec rozsvítila, dočetla článek z časopisu, který začala v letadle, zaštopovala si punčochy, vyzkoušela nové nylonky, sestavila několik různých inzerátů s poptávkou po zaměstnání (může se zítra zeptat, kde se dají otisknout), napsala tři nebo čtyři opatrné dopisy paní Hamilton Clippové a v každém z nich vylíčila jiné a čím dál vynalézavější „nepředvídané okolnosti“, kvůli kterým uvízla v Bagdádu, načrtla jeden či dva telegramy s prosbou o pomoc svému jedinému žijícímu příbuznému, velmi starému, nevrlému a protivnému pánovi ze severní Anglie, který nikdy v životě nikomu nepomohl; zkusila si nový účes, a nakonec náhle zívla a usoudila, že je konečně hrozně ospalá a že je právě tak čas jít do postele a odpočinout si.

A právě v té chvíli se bez varování rozlétly dveře do jejího pokoje, dovnitř vklouzl cizí muž, otočil za sebou klíčem a naléhavě ji oslovil:

„Proboha, schovejte mě někam – rychle...“

Victoria odjakživa reagovala bleskově. Jediným pohledem si povšimla namáhavého dýchání, selhávajícího hlasu, toho, jak zoufale si muž tiskne k hrudi uzlíček z červené pletené šály. A okamžitě se zapojila do dobrodružství.

V pokoji se mnoho skrýší nenabízelo. Byl tu šatník, prádelník, stůl a trochu moc okázalý toaletní stůl. Postel byla velká, skoro dvojité – Victoria si vzpomněla na dětské hry na schovávanou a hned věděla, co dělat.

„Honem,“ sykla. Shrábla polštáře a nadzvedla deku a prostěradlo. Muž si lehl na postel. Victoria přes něj přetáhla prostěradlo a deku, navrch hodila polštáře a ze strany si na postel sedla.

Skoro vzápětí se ozvalo naléhavé klepání na dveře.

Victoria slaboučkým, polekaným hláskem zavolala: „Kdo je?“

„Prosím,“ ozval se zvenčí mužský hlas, „otevřete, prosím. Policie.“

Victoria si přitáhla župan k tělu a došla ke dveřím. Cestou si všimla, že mužova červená pletená šála leží na podlaze, popadla ji a zavřela do zásuvky. Pak otočila klíčem a maličko pootevřela dveře. Vykoukla ven s vyděšeným výrazem.

Stál tam tmavovlasý mladík ve fialovém proužkovaném obleku a za ním druhý, v policejní uniformě.

„Co se stalo?“ zeptala se Victoria a dala si záležet, aby se jí náležitě chvěl hlas.

Mladý muž se zářivě usmál a vysvětlil velmi slušnou angličtinou:

„Moc se omlouvám, slečno, že vás ruším v tuhle dobu, ale máme zločince na útěku. Vběhl do tohoto hotelu. Musíme prohledat každý pokoj. Je to velice nebezpečný muž.“

„Propána!“ Victoria couvla a otevřela dveře dokořán. „Ano, prosím vás, pojdte dovnitř a prohledejte to tady. To je hrůza. Podívejte se do koupelny, ano? A taky do skříně, a – a mohli byste kouknout pod postel? Třeba tam byl celý večer!“

Prohlídka byla velmi rychlá.

„Ne, není tady.“

„Víte jistě, že není pod postelí? Ale ne, já jsem hloupá. Vždyť tady vůbec nemůže být, zamykala jsem, když jsem šla spát.“

„Děkujeme, slečno, a dobrou noc.“ Mladík se uklonil a i se svým uniformovaným pomocníkem odešel.

Victoria ho vyprovodila ke dveřím a ještě podotkla: „Asi bych měla zase zamknout, vidíte? Pro jistotu.“

„Ano, to by určitě bylo nejlepší. Děkujeme.“

Victoria znova zamkla dveře a několik minut u nich zůstala stát. Slyšela, jak policisté stejným způsobem klepou na dveře naproti, slyšela, jak se dveře otvírají, pak několik rozzlobených poznámek pronesených chraptivým hlasem paní Cardew Trenchové. Dveře se zavřely. O několik minut později se zase otevřely a kroky se vzdalovaly chodbou. Další zaklepání se ozvalo mnohem dál.

Victoria se otočila a vrátila se k posteli. Docházelo jí, jak neuvěřitelně pošetile se zachovala. Nechala se unést romantickým duchem a zvukem mateřštiny a impulzivně pomohla někomu, kdo je patrně velmi nebezpečný zločinec. Sklon stavět se na stranu pronásledovaných proti pronásledovatelům má občas vážné důsledky. No, už se stalo, pomyslela si.

Zastavila se u postele a řekla úsečně:

„Vstávejte.“

Nic se nepohnulo a Victoria dodala zostrá, i když stále stejně tiše:

„Jsou pryč. Můžete vstát.“

Pod hromádkou polštářů se ale stále nic nehýbalo. Victoria je netrpělivě odhodila.

Mladík ležel přesně tak, jak ho nechala. Teď ale měla jeho tvář podivnou našedlou barvu a oči měl zavřený.

Pak se Victoria zajíkla, protože si všimla ještě něčeho – jasné rudé skvrny prosakující na pokrývku.

„To ne,“ vydechla téměř prosebně. „To ne – ne!“

A zraněný muž, skoro jako by na její prosbu odpověděl, v té chvíli otevřel oči. Hleděl na ni tak, jako by se na něco díval z hodně velké dálky a nebyl si docela jistý, že to vidí.

Pootevřel rty – ale zvuk, který z nich vyšel, byl tak slabý, že Victoria nevěděla určitě, jestli ho vůbec slyší. Sklonila se k němu.

„Cože?“

Tentokrát to slyšela. S námahou, s velkou námahou řekl mladík dvě slova. Victoria je možná rozpoznala, možná taky ne. Připadala jí nesmyslná a bez významu. Řekl: „Lucifer... Basra...“

Víčka poklesla a zachvěla se na velkých očích plných úzkosti. Pak řekl ještě jedno slovo – jméno. Pak sebou hlava trochu škubla a mladík už se nepohnul.

Victoria stála bez hnutí a srdce jí divoce bušilo. Cítila teď hlavně obrovskou lítost a hněv. Neměla nejmenší tušení, co dělat. Bude muset někoho zavolat – někoho sem přivést. Stojí tady nad mrtvým člověkem a policie se dřív nebo později bude dožadovat vysvětlení.

Zatímco intenzivně uvažovala, zaslechla nějaký tichý zvuk a obrátila se. Ze dveří jejího pokoje vypadl klíč,

a jak na ně hleděla, zaslechla, jak se odemýká zámek. Dveře se otevřely a vstoupil pan Dakin. Pečlivě za sebou zase zavřel.

Došel k ní a tiše řekl:

„Dobrá práce, moje milá. Myslí vám to rychle. Jak je mu?“

Victoria se pokusila odpovědět, ale zadrhl se jí hlas:

„Já myslím, že je – že je mrtvý.“

Viděla, jak se tvář jejího protějšku změnila; nejdřív po ní přeběhl záblesk prudkého hněvu a pak byl jeho výraz zase takový, jak ho poznala včera – jenže teď se jí zdálo, že se mu z obličeje vytratila nerozhodnost a ochablost a nahradilo je něco docela jiného.

Sklonil se a zlehka uvolnil otrhaný kabátec.

„Bodli ho přímo do srdce,“ řekl Dakin, když se zase narovnal. „Byl to statečný chlapec – a chytrý.“

Victorii se zase vrátil hlas.

„Byla tady policie. Říkali, že je zločinec. Byl to zločinec?“

„Ne. Nebyl to zločinec.“

„A oni – byli vážně od policie?“

„To nevím,“ pokrčil rameny Dakin. „Možná. Tady je to jedno.“

Pak se jí zeptal:

„Řekl něco – než umřel?“

„Ano.“

„A co?“

„Řekl Lucifer – a pak Basra. Potom po chvíli řekl ještě jméno – znělo jako francouzské – ale možná jsem mu dobře nerozuměla.“

„Jak vám to znělo?“

„Myslím, že to bylo Lefarge.“

„Lefarge,“ opakoval zamyšleně Dakin.

„Co to všechno znamená?“ zeptala se Victoria, a pak s jistými obavami dodala: „A co mám dělat?“

„Musíme vás z toho dostat, jak nejlíp to půjde,“ řekl Dakin. „A o co jde, to vám řeknu později. Ze všeho nejdřív musíme sehnat Marcuse. Je to jeho hotel a myslí mu to víc než dobře, ačkoli když s ním člověk mluví, ne vždycky si to uvědomí. Já ho přivedu. V posteli ještě nebude. Je teprve půl druhé. A před druhou on si chodí lehnout málokdy. Než ho přivedu, vy se trochu upravte. Kráska v nesnázích na Marcuse zapůsobí bezpečně.“

Vyšel z pokoje. Victoria jako ve snu usedla k toaletnímu stolku, učesala se, nalíčila se tak, aby vypadala přitažlivě bledá, a když uslyšela kroky, svezla se na židli. Dakin vešel bez klepání. Za ním se objevila mohutná postava Marcuse Tia.

Tentokrát se Marcus tvářil vážně. Na rtech neměl svůj obvyklý úsměv.

„Marcusi,“ začal Dakin „musíte udělat, co se dá. Ta chudinka zažila strašný šok. Ten chlapík sem vrazil, zhroutil se – a ona má dobré srdce, takže ho ukryla před policií. A on je teď mrtvý. Možná to neměla dělat, ale dívky jsou už lakové.“

„Samozřejmě že byla proti policii,“ pokrčil Marcus rameny. „Policii nemá rád nikdo. Já ji taky nemám rád. Ale musím to mít u nich dobré kvůli hotelu. Mám to s nimi srovnat penězi?“

„Jen potřebujeme dostat to tělo potichu pryč.“

„To je moc dobře, milý pane. Já taky nechci ve svém hotelu mrtvolu. Ale hračka to nebude, jak se u vás říká, že?“

„Myslím, že zvládnout se to dá,“ ujistil ho Dakin, „Vy máte v rodině lékaře, vidíte?“

„Ano. Paul, manžel mé sestry, je doktor. Moc milý chlapec. Ale nechci, aby měl potíže.“

„Nebude,“ uklidnil ho Dakin. „Podívejte se, Marcusi. Přestěhujeme to tělo z pokoje slečny Jonesové naproti ke mně. Tím z toho ona bude venku. Pak si zatelefonuji. Za deset minut se do vašeho hotelu připotácí zvenčí z ulice mladík. Je hrozně opilý a drží se za bok. Křičí, že chce mluvit se mnou. Dopotácí se do mého pokoje a zhroutí se. Já vyjdu ven, zavolám vás a budu shánět doktora. Vy zavoláte svého švagra. On pošle pro sanitku a v ní toho mého opilého kamaráda odveze. Než se do té nemocnice dostanou, bude kamarád mrtvý. Někdo ho bodnul. To pro vás nic neznamená. Někdo ho bodnul na ulici dřív, než přišel do vašeho hotelu.“

„Můj švagr odveze tělo – a mladík, který bude hrát roli opilce, tiše zmizí – třeba ráno?“

„Tak jsem to myslel.“

„A v mém hotelu se žádné tělo nenajde? A slečna Jonesová z toho nebude mít žádné starosti a nepříjemnosti? Myslím, milý pane, že to je moc dobrý nápad.“



„Výborně, tak buďte tak hodný a postarejte se, aby byl čistý vzduch. Ten váš personál tady půlku noci pobíhá po chodbách. Jděte k sobě a dělejte trochu dusno. Něco na nich chtějte, ať mají co dělat.“

Marcus kývl a vyšel ven.

„Jste silná dívka,“ obrátil se Dakin k Victorii. „Dokážete mi ho pomoci odnést naproti do mého pokoje?“ Kývla. Společně zvedli ochablé tělo. Odnesli ho přes prázdnou chodbu (z dálky slyšeli Marcusovo zuřivé hulákání) a položili ho na Dakinovu postel.

Pak se Dakin zeptal: „Máte nůžky? Tak odstříhňte vršek prostěradla s tou krvavou skvrnou. Na matraci to myslím neprosáklo, většinu toho pobral kabátec. Přijdu za vámi asi za hodinu. Ne, počkejte chvíli, lokněte si tady z té mé láhve.“

Victoria poslechla.

„Hodná holka,“ pochválil ji Dakin. „Ted se vraťte k sobě a zhasněte. Jak jsem už říkal, budu tam tak za hodinu.“

„A povíte mi, co to všechno znamená?“

Podíval se na ni dlouze a trochu zvláště, ale na její otázku neodpověděl.

### Čtrnáctá kapitola

Victoria ležela v posteli, měla zhasnuto a ve tmě naslouchala. Slyšela hlasité opilé hulákání. Slyšela něčí hlas, jak vyvolává: „Sem si říkal, že se na tebe mrknu, kámo. Sem se venku kapku porval.“ Slyšela zvonek. Slyšela další hlasy. Slyšela rozruch. Pak bylo chvíli víceméně ticho až na vzdálenou arabskou hudbu, kterou si někdo přehrával v pokoji na gramofonu. Když už měla dojem, že uplynulo několik hodin, uslyšela, jak se její dveře tiše otevírají. Posadila se v posteli a rozsvítila noční lampičku,

„Tak, správně,“ pochválil ji Dakin.

Přinesl si k posteli židli a sedl si. Seděl a zkoumavě si ji prohlížel, jako lékař, když stanovuje diagnózu,

„Povíte mi, co tohle všechno znamená?“ naléhala Victoria.

„Co kdybyste mi nejdřív vy řekla něco o sobě,“ navrhl Dakin. „Co tu děláte? Proč jste přiletěla do Bagdádu?“

Snad na Victorii tak zapůsobily události té noci, snad Dakinova osobnost (později si spíš myslela, že to druhé), ale projednou se nepustila do žádného složitého a vynalézavého líčení důvodů, které ji přivedly do Bagdádu. Celkem prostě a upřímně mu pověděla všechno. O svém setkání s Edwardem, o svém rozhodnutí dostat se do Bagdádu, o zázračném nalezení paní Hamilton Clippové a o své vlastní zoufalé finanční situaci.

„Aha,“ pokýval hlavou Dakin, když skončila.

Chvilku mlčel, než znovu promluvil.

„Asi bych vás radši z tohoto všeho vynechal. Nejsem si jistý. Jenže problém je v tom, že vás z toho vynechat nemůžu. Jste v tom až po uši, ať se mi to líbí nebo ne. A když už jste v tom, tak můžete přinejmenším pracovat pro mě.“

„Vy pro mě máte místo?“ Victoria se napřímila a oči se jí rozzářily nadějí.

„Snad. Ale není to práce toho druhu, jakou asi čekáte. Tohle je vážná věc, Victorie. A nebezpečná.“

„Ale to nevadí,“ odbyla to Victoria vesele. Pak pochybovačně dodala: „Ale není to nic nečestného, že ne? Já vím, že lžu, až se práší, ale nic doopravdy nečestného bych dělat nechtěla.“

Dakin se pousmál.

„Budete se divit, ale právě vaše schopnost vymyslet si obratem přesvědčivou lež je jeden z předpokladu pro tu práci. Ne, není to nečestné. Naopak, nabízím vám, abyste pracovala pro zákon a pořádek.

Vysvětlím vám situaci ne do detailu, ale tak, abyste plně pochopila, co děláte a jaká jsou rizika. Připadáte mi jako rozumná mladá žena a nepředpokládám, že byste moc přemýšlela o světové politice, což je dobře, protože, jak moudře poznamenal Hamlet, „Nic není samo o sobě ani dobré, ani špatné. Záleží na tom, co si o tom myslíme.““

„Všichni říkají, že dřív nebo později bude další válka,“ podotkla Victoria.

„Přesně tak,“ pokývl Dakin. „A proč to všichni říkají, Victorie?“

Zachmuřila se. „No, protože Rusko... komunisti... Amerika...“ Zarazila se.

„Tak vidíte,“ rozhodil rukama Dakin. „To nejsou ani vaše názory, ani vaše slova. Pochytila jste to z novin, od známých, z rádia. Je pravda, že v různých částech zeměkoule vládnou různé světové názory.

Veřejnost je zhruba vnímá jako ‚Rusko a komunisti‘ a ‚Ameriku‘. Jenže jediná naděje pro budoucnost, Victorie, spočívá v míru, ve výrobě, v konstruktivní činnosti, a ne v ničení. To znamená, že všechno záleží tom, jestli se ti, kdo oba odlišné názory zastávají, dohodnou, že se prostě budou lišit a že se každý z nich omezí na vlastní sféru vlivu, nebo najdou nějakou společnou půdu pro dohodu nebo aspoň toleranci.

Místo toho se ale děje pravý opak a mezi obě ty skupiny, které už tak jsou vůči sobě podezřivé, vniká větší a větší klín a stále víc je rozděluje. Určité věci vedly jednoho nebo dva lidi k podezření, že za tím stojí třetí strana nebo skupina, která pracuje tajně a svět o ní doposud nemá nejmenší tušení. Kdykoli se objeví šance na uzavření dohody nebo jakýkoli náznak, že podezřívavost slábne, stane se něco, co posílí nedůvěru jedné ze stran nebo co tu druhou uvrhne do hysterického strachu. Ty věci se nedějí náhodou, Victorie, někdo je záměrně vytváří a jejich účinek je předem vypočítaný.“

„Ale proč si to myslíte a kdo to dělá?“

„Jeden z důvodů, proč si to myslíme, jsou peníze. Víte, peníze, které pocházejí z nesprávných zdrojů. Peníze, Victorie, jsou vždycky výborný klíč k tomu, co se ve světě děje. Jako vám lékař nahmatá pulz, aby stanovil diagnózu, peníze jsou krví v žilách každého velkého hnutí nebo myšlenky. Bez nich se nic nepohne z místa. V tomhle hrají roli velké, opravdu velké sumy peněz, a i když je všechno velice chytře a vynalézacivě zamaskováno, přece jen na tom, kde se ty peníze berou a kam proudí, je něco divného. Velká spousta neoficiálních stávek, různé hrozby těm evropským vládám, jež vykazují známky ekonomického zotavení, to všechno plánují a uskutečňují komunisté, kteří pracují pro svou věc – jenže peníze, které to všechno financují, nepocházejí z komunistických zdrojů, a když je sledujeme, dostaneme se na velice podivná a nečekaná místa. A stejně tak v Americe i v jiných zemích narůstá vlna strachu z komunismu, skoro hysterická panika, a taky ji financují peníze podivného původu – nejsou to kapitalistické peníze, i když přirozeně procházejí kapitalistickými rukama. A třetí věc, obrovské sumy peněz z ničeho nic nevysvětlitelně mizí z oběhu. Je to – abych to vyjádřil jednoduše – jako byste každý týden utratila celý plat za věci, třeba náramky, nebo stoly a židle, a ty věci se pak ztratily, zmizely z normálního oběhu a vůbec z dohledu. Po celém světě se objevila velká poptávka po diamantech a jiných drahých kamenech. Ty jdou z ruky do ruky třeba desetkrát nebo ještě víckrát, až se nakonec ztratí a už je nenajdeme. To všechno, co vám říkám, je samozřejmě jenom hrubý náčrt situace. Co je hlavní – že někde existuje třetí skupina lidí, jejichž cíl dosud neznáme, a ta podněcuje spory a nedorozumění a zároveň provádí chytře maskované transakce s penězi a klenoty pro nějaké své vlastní cíle. Máme důvod věřit, že agenti té skupiny jsou v každé zemi, někteří se tam usadili dokonce už před mnoha lety. Někteří zaujímají velmi vysoké a vážené postavení, jiní hrají skromnou roli, ale všichni pracují pro jeden neznámý cíl. V podstatě je to přesně totéž, co dělala pátá kolona na počátku poslední války, jenže tohle je na celosvětové úrovni.“

„Ale kdo jsou ti lidé?“ chtěla vědět Victoria.

„Myslíme si, že nejsou všichni stejné národnosti. A obávám se, že jejich cílem je zlepšení světa! Iluze, že ráj se dá lidstvu vnutit silou, to je jedna z nejnebezpečnějších iluzí vůbec. Ti, kterým jde jen o to, aby si namastili kapsy, mnoho škody nenadělají – pouhá chamtivost se ničí sama. Ale víra v superelitu – v nadlidi, kteří mají vládnout ostatnímu zkaženému světu – tohle, Victorie, to je ta nejhorší víra ze všech. Když totiž řeknete: ‚Já nejsem jako ostatní lidé,‘ ztratíte dvě nejcennější kvality, o jaké jsme kdy usilovali: pokoru a bratrství.“

Odkášlal si. „No, nesmím tady kázat. Zkrátka vám vysvětlím, co víme. Existuje několik různých center té činnosti. Jedno v Argentině, jedno v Kanadě – určitě jedno nebo víc ve Spojených státech, a myslím, i když to nemůžeme zjistit určitě, jedno v Rusku. A teď se dostáváme k velice zajímavému jevu. Během posledních dvou let se tichounce ztratilo dvacet osm slibných mladých vědců různých národností. Totéž se dělo mezi stavebními inženýry, letci, elektrikáři a mnoha jinými zručnými řemeslníky. Zmizení mají jedno společné: ti dotyční jsou všichni mladí, ctižádostiví a bez pevnějších rodinných vazeb. A kromě těch případů, o nichž víme, musí existovat ještě mnoho dalších, a my začínáme tušit, o čem jim tak asi jde.“ Victoria naslouchala se sraštělým čelem.

„Můžete namítnout, že dnes není možné, aby se v nějaké zemi dělo něco, o čem by svět nevěděl. Nemyslím samozřejmě utajované činnosti; ty mohou probíhat kdekoli. Ale cokoli, co zahrnuje moderní velkovýrobu. Přesto se najdou nepříliš známé části světa, mimo obchodní cesty, odříznuté od okolí horami a pouštěmi, obklopené národy, které ještě dokážou zapudit cizince a které nikdy nikdo nenavštěvuje, leda tu a tam osamělý cestovatel. Tam se mohou dít věci, o nichž se světu nedonesou žádné zprávy, a pokud ano, pak jen jako nejasné a směšné pověsti.“

Nebudu konkrétně říkat, kde to místo je. Dá se tam dostat z Číny – a co se děje v čínském vnitrozemí, to nikdo neví. Dá se tam dostat z Himaláje, ale tahle cesta je pro nezasvěcené dlouhá a tvrdá. Dostávají se sem stroje a lidé z celého světa poté, co nedorazí ke svému oficiálnímu cíli. Jak to všechno funguje, to rozebírat nemusíme.

Ale jeden muž se o jistou takovou trasu začal zajímat. Byl to neobyčejný muž, měl přátele po celém Orientu. Narodil se v Kašgaru a znal spoustu místních jazyků a nářečí. Měl podezření a cestu sledoval. To, co se dozvěděl, bylo tak neuvěřitelné, že když se dostal zpátky do civilizace, nikdo mu také nevěřil.

Připustil, že měl na cestách horečku, a tak s ním zacházeli jako s člověkem, který prostě prodělal delirium. Jen dva lidé jeho historce věřili. Jeden z nich jsem byl já. Já nemám nic proti tomu věřit v nemožné – tak často je to pravda. Ten druhý –“ Zaváhal.

„Ano?“ pobídla ho Victoria.

„Ten druhý byl sir Rupert Crofton Lee, velký cestovatel a muž, který sám těmito odlehlými oblastmi putoval a věděl, jaké možnosti se tam skrývají.

Výsledek byl, že Carmichael, to byl ten můj člověk, se rozhodl tam jet a ověřit si to na vlastní oči. Byla to nebezpečná, skoro sebevražedná cesta, ale jestli vůbec někdo měl šanci to dokázat, byl to on. To bylo před devíti měsíci. Pak jsme o něm dlouho nic neslyšeli, až před několika týdny přišla zpráva. Byl živý a měl to, pro co se vypravil. Bezpečný důkaz.

Jenže protivníci po něm šli. Bylo pro ně životně důležité, aby se se svými důkazy nevrátil. A my máme víc než dost důkazů o tom, že celý systém je prolezlý jejich agenty. Dokonce i z mého vlastního oddělení unikly informace. A některé takové kanály. Bůh nám pomáhej, jsou na hodně vysokých místech.

Na každé hranici na něj číhali. Několik nevinných přišlo omylem o život místo něj – oni lidskému životu velkou váhu nepřikládají. Ale jemu se nějak podařilo z toho všeho vyváznout – až do dneška.“

„Takže to byl – on?“

„Ano, moje milá. Velice statečný a nezdolný mladík.“

„Ale co ty důkazy? Ty dostali taky?“ Na Dakinově unavené tváři se pomalíčku rozlil úsměv. „Nemyslím, Ne, jak jsem Carmichaela znal, jsem si skoro jistý, že je nedostali. Ale zemřel, aniž nám mohl říct, jaké důkazy to jsou nebo jak je získat. Myslím, že když umíral, pokoušel se pravděpodobně říct něco, co by nás přivedlo na stopu.“ Pomalu opakoval: „Lucifer – Basra – Lefarge. V Basře byl – pokusil se ohlásit na konzulátu a jen těsně unikl zastřelení. Je možné, že důkazy zanechal někde v Basře. A já chci, Victorie, abyste tam jela a zkusila něco zjistit.“

„Já?“

„Ano. Nemáte žádné zkušenosti. Nevíte, co hledáte. Ale slyšela jste Carmichaelova poslední slova, a až tam dojedete, třeba vám něco připomenou. Kdo ví – třeba budete mít začátečnické štěstí.“

„Do Basry pojedu strašně ráda,“ souhlasila Victoria nadšeně.

Dakin se usmál.

„Vyhovuje vám to, protože je tam ten váš mladík, vidíte? To je v pořádku. Dobrá kamufláž. Pojedete do Basry, budete mít uši nastražené, oči otevřené a budete se rozhlížet kolem sebe. Nemůžu vám dát žádné instrukce, jak na to jít – vlastně ani kdybych mohl, tak bych to nejspíš neudělal. Připadá mi, že máte sama vynalézavosti víc než dost. Co znamenají ta slova Lucifer a Lefarge, jestli jste to tedy slyšela správně, to nevím. Přikláním se k vašemu názoru, že Lefarge bude asi jméno. Hledejte to jméno.“

„Jak se dostanu do Basry?“ zeptala se Victoria věcně. „A kde vezmu peníze?“

Dakin vytáhl peněženku a podal jí svazek bankovek,

„Peníze máte tady. A pokud jde o cestu do Basry – dejte se ráno do řeči s tou starou sůvou, s paní Cardew Trenchovou, a řekněte, že byste se moc ráda podívala do Basry, ještě než odjedete na ty vykopávky, na kterých, jak jste jí řekla, hodláte pracovat. Zeptejte se jí na hotel. Určitě hned prohlásí, že musíte bydlet na konzulátu, a pošle telegram paní Claytonové. Nejspíš tam najdete i svého Edwarda. Claytonovi jsou velice pohostinní – každý, kdo tudy projíždí, bydlí u nich. Kromě tohoto vám žádné další tipy dát nemůžu, leda jeden. Kdyby – ehm – se stalo něco nepříjemného, kdyby se vás někdo vypytoval, co víte a kdo vás poslal, abyste dělala to, co děláte – nepokoušejte se o hrdinství. Hned všechno vyklopte.“

„Děkuju,“ řekla Victoria vděčně. „Pokud jde o bolest, jsem hrozný zbabělec. Kdyby mě mučili, asi bych nevydržela.“

„S mučením by se neobtěžovali,“ mávl rukou Dakin, „pokud by se do hry zrovna nevložil nějaký sadista. Mučení je hrozně staromódní. Dneska stačí jedno malé píchnutí jehlou a vy odpovíte popravdě na všechny otázky a ani nebudete vědět, že to děláte. Žijeme ve věku vědy. Proto nechci, abyste si vzala do hlavy nějaké hlouposti o utajení a podobně. Stejně byste jim neřekla nic, co už nevědí. Po dnešním večeru jim bude jasné, co jsem zač já – nemůže nebýt. A taky jak si stojí Rupert Crofton Lee.“

„A co Edward? Mám mu to říct?“

„To musím nechat na vás. Teoreticky byste měla o tom, co děláte, držet jazyk za zuby před každým. Ale prakticky...“ Obočí mu tázavě vylétlo vzhůru. „Mohla byste vystavit nebezpečí i jeho. Na to taky nesmíte zapomenout. Ale pokud jsem to dobře pochopil, byl u leťectva a vedl si dobře. Nemyslím, že by mu nebezpečí dělalo velké starosti. Dvě hlavy jsou často lepší než jedna. Říkala jste, že podle něj je na té ‚Olivové ratolesti‘, kde pracuje, něco divného? To je zajímavé – velmi zajímavé...“

„Proč?“

„Protože my si to myslíme taky,“ vysvětlil Dakin.

Pak dodal:

„Ještě dva poslední tipy. První – nezlobte se, že to tak říkám, ale nevykládejte příliš mnoho různých lží. Je těžší si to pamatovat a nezaplést se v tom. Já vím, že vy jste téměř virtuoska, ale radím vám, méně je více.“

„Budu si to pamatovat,“ souhlasila Victoria s chvályhodnou pokorou. „A co ten druhý tip?“

„Špicujte uši při každé zmlínce o jisté mladé ženě jménem Anna Scheelová.“

„Kdo je to?“

„Moc o ní nevíme. A docela by se nám hodilo vědět víc.“

## Patnáctá kapitola

I.

„Ale samozřejmě že musíte bydlet na konzulátu,“ prohlásila paní Cardew Trenchová. „Nesmysl, moje milá – v letištním hotelu bydlet nemůžete, Claytonovi vás moc rádi uvidí. Známe je léta. Pošleme jim telegram a můžete tam odjet dnes večerním vlakem. A Pauncefoot Jonese znají také moc dobře.“

Victoria měla tolik studu, že se zarděla: biskup z Llangow alias biskup z Languao byla jedna věc, ale skutečný Pauncefoot Jones z masa a kostí byl něco docela jiného.

„Nejspíš by mě za to mohli zavřít,“ pomyslela si provinile – „falešná identita nebo tak něco.“

Pak se trochu uklidnila, protože si uvědomila, že zákon zasahuje teprve tehdy, když se někdo pokouší pod falešnou záminkou získat peníze. Victoria sice netušila, jestli to je opravdu tak, protože o zákonech toho věděla stejně málo jako každý obyčejný člověk, ale znělo to povzbudivě.

Cesta vlakem byla fascinující, protože byla nová – podle Victoriiných představ tohle rozhodně žádný expres nebyl – ale dívka si při ní začala dobře uvědomovat svou západní netrpělivost.

Na nádraží ji čekalo auto a odvezlo ji na konzulát. Auto projelo velikou branou do krásné zahrady a zastavilo pod schody, které vedly na balkon obkružující dům. Z lítacích síťových dveří ji vyšla přivítat paní Claytonová, energická, usměvavá dáma.

„Moc rádi vás poznáváme,“ prohlásila. „Basra je v tuhle roční dobu moc hezká a byla by škoda, kdybyste odjela z Iráku a neprohlédla si ji. Naštěstí tu teď zrovna moc lidí nemáme – občas nevíme, kam všechny uložit, ale teď tu není nikdo kromě jednoho mladíka od doktora Rathbonea, a ten je moc milý.“

Mimochodem, těsně jste se minula s Richardem Bakerem. Odjel dřív, než jsem dostala telegram od paní Cardew Trenchové.“

Victoria neměla ponětí, kdo je to Richard Baker – ale byla ráda, že odjel včas.

„Byl pár dní v Kuvajtu,“ vysvětlovala dál paní Claytonová. „Tam byste to měla vidět, ještě než to zkazí civilizace. A řekla bych, že k tomu už brzo dojde. Všechno se dřív nebo později zničí. Co byste radši napřed koupel, nebo kávu?“

„Koupel, když budete tak hodná,“ odpověděla vděčně Victoria.

„Jak se má paní Cardew Trenchová? Tohle je váš pokoj a koupelna je tady. Znáte se dlouho?“

„Ne, kdepak,“ odpověděla Victoria popravdě. „Právě jsem se s ní seznámila.“

„A předpokládám, že během čtvrt hodinky o vás věděla úplně všechno, co? Ona je přebornice v klepaření, ale to jste asi už zjistila. To je u ní úplná mánie, že musí všechno o všech vědět. Ale je to docela příjemná společnice a skutečně prvotřídně hraje bridž. Opravdu nechcete nejdřív kávu nebo něco?“

„Ne, vážně ne.“

„Dobře – tak zatím na shledanou. Máte všechno, co potřebujete?“

Paní Claytonová odspěchala jako pilná včelka a Victoria se vykoukala a upravila si obličej a vlasy s úzkostlivou péčí mladé ženy, která se má už brzo znova sejit s mužem, jenž ji zaujal.

Nejraději by se setkala s Edwardem sama, pokud to jen trochu půjde. Nepředpokládala, že by měl nějaké netaktní poznámky – naštěstí ji znal jako Jonesovou a nějaké to Pauncefoot navíc ho nejspíš nepřekvapí. Ale to, že je Victoria v Iráku, ho překvapí jistě, a právě proto doufala, že ho nejdřív zastihne samotného, i kdyby to mělo být jen na vteřinku, dvě.

S tímto úmyslem si oblékla letní šaty – (klima v Basře jí připomínalo červnový den v Londýně), vyklouzla tiše síťovými dveřmi a zaujala strategickou pozici na balkoně, kde může potkat Edwarda hned, jak se vrátí, ať už dělá cokoli – předpokládala, že nejspíš bojuje s celníky.

Nejdřív se objevil vysoký hubený muž se zamyšlenou tváří. Když stoupal po schodech, schovala se Victoria za roh balkonu. A v té chvíli uviděla Edwarda, jak vchází do zahrady brankou od zákutu řeky.

Victoria, věrná tradici Julie, se vyklonila přes zábradlí balkonu a dlouze sykla,

Edward (který jí v té chvíli připadal ještě přitažlivější než předtím) se prudce otočil a rozhlédl se.

„Sst! Tady nahoře!“ zavolala Victoria tiše.

Edward zvedl hlavu a na tváři se mu objevil výraz naprostého ohromení.

„Panebože,“ vykřikl. „Charing Cross!“

„Pst. Počkejte na mě. Jdu dolů.“

Victoria přeběhla po balkonu, ze schodu dolů a za roh, kde Edward zůstal poslušně stát a pořád ještě se tvářil vyjeveně.

„Takhle brzo přece ještě nemůžu být opilý,“ prohlásil Edward. „Jste to vy?“

„Si pište, že jsem to já,“ odpověděla Victoria šťastně a nespisovně.

„Ale co tady děláte? Jak jste se sem dostala? Myslel jsem, že vás už nikdy neuvidím!“

„Já si to myslela taky.“

„To je vážně jako zázrak. Tak jak jste se sem dostala?“

„Letadlem.“

„No samozřejmě že letadlem. Jinak byste tady ještě nebyla. Ale chci vědět, jaká nádherná a požehnaná náhoda vás přinesla do Basry?“

„Vlak,“ usmála se Victoria.

„Vy mi to děláte schválně, ženská jedna. Panebože, to vás rád vidím. Ale jak jste se sem dostala – vážně!“

„Přijela jsem s jednou paní, která si zlomila ruku – byla to Američanka, jmenovala se Clippová. Nabídli mi to místo den potom, co jsem se s vámi setkala, a vy jste mluvil o Bagdádu, a já už jsem měla Londýna plné zuby, tak jsem si řekla, proč se trochu neporozhlédnout po světě?“

„Vy jste opravdu úžasně odvážná, Victorie. Kde je ta Clippová, tady?“

„Ne, odjela do Kirkúku za dcerou. Najala si mě jen na cestu sem.“

„A co tedy děláte teď?“

„Ještě pořád se rozhlížím po světě,“ odpověděla Victoria. „Ale musela jsem použít pár fint, a proto jsem se s vámi chtěla nejdřív setkat o samotě. Nerada bych totiž slyšela nějaké netaktní poznámky o tom, že když jste mě viděl naposled, byla jsem stenografka bez práce.“

„Pokud mě se týče, jste cokoli, co řeknete, že jste. Povídejte.“

„Abyste věděl,“ vysvětlovala Victoria, „jsem slečna Pauncefoot Jonesová. Můj strýček je vynikající archeolog, který tady na nějakém víceméně nedostupném místě pracuje na vykopávkách. A já tam za ním už brzo odjedu.“

„A nic z toho není pravda?“

„Samozřejmě že ne. Ale je to dobrá historka.“

„To tedy je, skvělá. Ale co jestli se vy a starý Pusinka Jones potkáte tváří v tvář?“

„Pauncefoot, ne Pusinka. A je to nepravděpodobné. Pokud já vím, jak se archeologové pustí do kopání, kopou jako šílení a nenechají toho.“

„Jako teriéři. Na tom rozhodně něco je. A má on opravdu nějakou neteř?“

„Jak to mám vědět?“ pokrčila Victoria rameny.

„Takže nepředstíráte, že jste někdo určitý. Tím se to usnadňuje.“

„Ano. Konečně, člověk může mít neteří spoustu. Nebo když na to přijde, můžu říct, že jsem jen vzdálená příbuzná, ale že jsem mu vždycky říkala strýčku.“

„Vy myslíte na všechno,“ prohlásil Edward obdivně. „Vy jste vážně úžasná, Victorie. Nikdy jsem nikoho jako vy nepotkal. Myslel jsem, že vás neuvidím roky a až vás uvidím, že si mě už vůbec nebudete pamatovat. A vy jste tady.“

Obdivný a pokorný pohled, který po ní Edward vrhl, Victorii velice potěšil. Kdyby byla kočka, byla by začala příst.

„Ale budete potřebovat místo, ne?“ uvědomil si Edward. „Chci říct, nezdělala jste z ničeho nic velké peníze nebo tak?“

„Kdepak! Ano,“ odpověděla Victoria pomalu, „budu potřebovat místo. Šla jsem mimochodem do té vaší Olivové ratolesti, mluvila jsem s doktorem Rathbonem a požádala jsem ho o místo, ale moc ho ta představa nenadchla – přinejmenším pokud by to místo mělo být placené.“

„Ten starý lakomec pěkně sedí na penězích,“ potvrdil Edward. „On si představuje, že by tam všichni měli pracovat jen pro lásku k věci.“

„Myslíte, že je podvodník, Edwarde?“

„Hm, ne. Já vlastně nevím přesně, co si mám myslet. Neumím si představit, jak by mohl nebýt poctivý – žádné peníze z toho všeho nemá. Takže pokud já do toho vidím, musí to jeho bláznivé nadšení být opravdové. Jenže na druhou stranu nemám dojem, že by byl vážně takový blázen.“

„Měli bychom radši jít dovnitř,“ usoudila Victoria. „Promluvit si můžeme potom.“

„To jsem vůbec netušila, že se s Edwardem znáte,“ zvolala paní Claytonová.

„My jsme dávní známí,“ zasmála se Victoria. „Jen jsme se jeden druhému trochu ztratili z očí. Vůbec jsem netušila, že je Edward tady.“

Pan Clayton – to byl ten tichý zamyšlený muž, kterého Victoria viděla přicházet po schodech – se zeptal:

„Jak to dnes šlo, Edwarde? Nějaké pokroky?“

„Je to sisyfovská práce, pane. Bedny s knihami jsou tady, přesně tak, jak být mají. Jenže ty formality, které jsou potřeba k odbavení, jsou snad nekonečné.“

Clayton se usmál.

„Typická východní zdržovací taktika. Pro vás je to ještě novinka.“

„Ten konkrétní úředník, který je na to potřeba, je vždycky zrovna ten den pryč,“ stěžoval si Edward.

„Všichni jsou hrozně milí a ochotní, jenže se pořád nic neděje.“

Všichni se zasmáli a paní Claytonová ho utěšovala:

„Ale však je nakonec odtamtud dostanete. To bylo od doktora Rathbonea moudré, poslat sem pro ně někoho osobně. Jinak by tu nejspíš zůstaly celé měsíce.“

„Od Palestiny jsou všichni hrozně podezíraví, jestli tam nejsou bomby. Nebo podvrtná literatura. Oni jsou vůbec podezíraví na všechno.“

„Doufám, že sem doktor Rathbone vážně nepašuje bomby maskované jako knihy,“ zasmála se paní Claytonová.

Victoria měla pocit, že v Edwardových očích zahlédla náhlý záblesk, jako by mu poznámka paní Claytonové dala nový námět k přemýšlení.

Clayton poněkud káravě opáčil: „Doktor Rathbone je učený a proslulý člověk, miláčku. Je členem mnoha různých významných společností a je známý a vážený po celé Evropě.“

„No, tím snazší by to měl, ne?“ nedala si paní Claytonová kazit náladu.

Victorii bylo jasné, že Geraldovi se ta lehkomyšlná poznámka moc nelíbí. Zamračil se na svou manželku.

Přes poledne nikde nikdo nepracoval, a tak se šli Edward a Victoria po obědě projít a porozhlédnout po městě, Victoria byla nadšená z řeky Satt al-Arab, lemované datlovými háji. Obdivovala arabské čluny s vysokými příďmi, přivázané u břehu kanálu ve městě: připomínaly jí Benátky. Pak se toulali po tržišti a prohlíželi si kuvajtské truhlice na výbavu, vykládané mosazí, a jiné zajímavé zboží.

Teprve když zamířili zpátky ke konzulátu a Edward se připravoval znova zaútočit na celníky, Victoria se náhle zeptala:

„Edwarde, jak se jmenujete?“

Edward na ni vytřeštil oči.

„Jak to proboha myslíte, Victorie?“

„Myslím příjmením. Uvědomujete si, že ho neznám?“

„Vážně ne? Ne, vlastně asi ne. Jmenuju se Goring.“

„Edward Goring. Neumíte si představit, jak jsem si připadala hloupě, když jsem šla do té Olivové ratolesti, chtěla jsem se po vás zeptat, ale věděla jsem jen, že jste Edward.“

„Byla tam taková snědá dívka? Delší, rovně zastřížené vlasy?“

„Ano.“

„To je Catherine. Je hrozně milá. Kdybyste byla řekla Edward, hned by byla věděla.“

„No jistě...“

„Hezká moc není – na pohled nic moc, ale je hrozně příjemná.“

„Opravdu?“ ucedíla Victoria. Její tón byl už doslova ledový – ale Edward si zřejmě ničeho nevšiml.

„Já vážně nevím, co bych byl bez ní dělal. Ukázala mi, jak to tam chodí, a pomohla mi, abych ze sebe nedělal moc velkého blázna. Určitě si budete báječně rozumět.“

„Nemyslím, že k tomu budeme mít příležitost.“

„Ale ano, určitě budete. Já vám tam opatřím místo.“

„Jak to chcete udělat?“

„To nevím, ale nějak to dokážu. Řeknu starému Raťafákovi, jaká jste úžasná písarka a tak vůbec.“

„Brzo zjistí, že nejsem,“ varovala ho Victoria.

„No to je jedno, já vás do Olivové ratolesti nějak dostanu. Nedovolím, abyste se tady plácala sama. Taky bych se mohl jednoho krásného dne otočit a zjistit, že máte namířeno někam do Barmy nebo do černé Afriky nebo kam. Kdepak, Victorie, já si vás nechám pěkně pod dohledem. Nehodlám riskovat, že mi utečete. Já vám totiž nevěřím ani nos mezi očima. Vy jste moc žhavá do toho poznávání světa.“

Ty sladký hlupáčku, myslela si Victoria, copak nevíš, že by mě z Bagdádu nikdo nedostal ani párem koní? Nahlas řekla: „No, možná by to byla docela zábava, dostat práci v Olivové ratolesti.“

„Tedy, zábava bych tomu zrovna neřikal. Všechno je to tam hrozně vážné. A hrozně pitomé.“

„A pořád ještě máte pocit, že s tím není všechno v pořádku?“

„Ale to byl jen takový můj bláznivý nápad.“

„Ne,“ zavrtěla zamyšleně hlavou Victoria. „Myslím, že to nebyl jen bláznivý nápad. Já myslím, že je to pravda.“

Edward se k ní prudce otočil.

„Proč myslíte?“

„Něco jsem zaslechla – od jednoho svého známého.“

„Kdo to byl?“

„Jen známý.“

„Dívky jako vy mají těch známých až moc,“ stěžoval si Edward. „Vy jste ďábel. Victorie. Já vás šíleně miluju a vám je to úplně jedno.“

„Není,“ usmála se Victoria. „Tak úplně ne.“

Pak spolkla potěšení a spokojenost a zeptala se:

„Edwarde, říká vám něco jméno Lefarge? Má něco společného s Olivovou ratolestí nebo s něčím jiným?“

„Lefarge?“ opakoval nechápavě Edward. „Ne, myslím, že ne. Kdo je to?“

Victoria se vyptávala dál:

„Nebo jistě Anna Scheelová?“

Tentokrát Edward reagoval docela jinak. Prudce se k ní otočil, popadl ji za paži a zeptal se:

„Co vy víte o Anně Scheelové?“

„Au! Edwarde, pusťte mě! Nevím o ní nic. Jen mě zajímalo, jestli o ní něco víte vy.“

„A od koho jste o ní slyšela? Od paní Clippové?“

„Ne – od paní Clippové ne – aspoň myslím, že ne, i když ona mluvila pořád a hrozně rychle o všem možném, takže bych si to nejspíš nepamatovala, ani kdyby se o ní opravdu zmínila.“

„Ale proč myslíte, že má ta Anna Scheelová něco společného s Olivovou ratolestí?“

„A má?“

Edward pomalu odpověděl. „Já... nevím. Všechno je to strašně – strašně neurčité.“

Stáli před zahradní brankou ke konzulátu, Edward se podíval na hodinky. „Musím se do toho zas pustit,“ řekl. „Kdybych tak uměl trochu arabsky. Ale musíme se zase sejít, Victorie. Strašně moc toho chci vědět.“

„A já vám toho chci strašně moc říct,“ kývla Victoria.

Něžná hrdinka z nějaké sentimentálnější doby by se možná snažila svého vyvoleného udržet mimo nebezpečí. Ale Victorii to ani nenapadlo. Byla přesvědčená, že muži jsou zrozeni pro nebezpečí právě tak jako jiskry k tomu, aby stoupaly do výšky. Edward by jí nepoděkoval, že ho držela stranou. A když o tom tak uvažovala, byla si skoro jistá, že pan Dakin ani nechtěl, aby ho držela stranou.

II.

Ten večer, když slunce zapadalo, se Edward a Victoria procházeli v zahradě konzulátu. Paní Claytonová trvala na tom, že je venku hrozná zima, a tak ji Victoria poslechla a přes letní šaty si přehodila vlněný kabát. Západ slunce byl nádherný, ale ani jeden z mladých lidí si ho nevšímal. Probírali důležitější věci. „Začalo to úplně jednoduše,“ vyprávěla Victoria, „on mi totiž do pokoje v hotelu Tio vrazil chlap a probodli ho.“

Většina lidí by tohle asi neoznačila za jednoduchý začátek. Edward na ni vytřeštil oči a zeptal se: „Cože ho?“

„Probodli,“ opakovala Victoria. „Přinejmenším já myslím, že ho probodli, i když ho mohli taky zastřelit, ale to spíš ne, protože to by dělalo rámus a ten bych slyšela. No ale to je jedno,“ dodala, „prostě byl mrtvý.“

„Jak mohl přijít do vašeho pokoje, když byl mrtvý?“

„Ale nedělejte hloupého, Edwarde.“

Victoria vyprávěla svoje zážitky, chvíli bez okolků, chvíli neurčitě. Z nějakého záhadného důvodu Victoria nikdy nedokázala vyprávět to, co se opravdu stalo, náležitě dramaticky. Její vyprávění bylo přerývané a neúplné a působila jako člověk, který neobratně lže.

Když skončila, Edward se na ni pochybovačně podíval a řekl: „Není vám nic, Victorie? Myslím, neměla jste třeba úžeh, nebo nezdálo se vám to, nebo tak?“

„Samozřejmě že ne!“

„Totiž, víte, takovéhle věci se přece nestávají.“

„No, tak tohle se stalo,“ odsekla Victoria uraženě.

„A všechny ty románové řeči o světových silách a záhadných tajných zařízeních v Tibetu nebo v Balúčistánu, nebo kde. To přece nemůže být pravda, ne? Takovéhle věci se nedějí.“

„Jo, to lidi říkají vždycky předtím, než se to stane.“

„Ne, fakt, vážně. Charing Cross – opravdu si to nevymýšlíte?“

„Ne!“ vykřikla Victoria. která toho už měla dost.

„A vy jste sem přijela hledat člověka jménem Lefarge a nějakou Annu Scheelovou –“

„O které jste vy sám taky slyšel,“ skočila mu do řeči Victoria. „No slyšel jste přece už o ní, ne?“

„To jméno jsem slyšel – ano.“

„Jak? Kde? V Olivové ratolesti?“

Edward chvilku mlčel a pak řekl:

„Já nevím, jestli to něco znamená. Bylo to jen – divné –“

„No tak mi to povězte.“

„Víte, Victorie, já jsem úplně jiný než vy. Nejsem tak chytrý. Já mám jenom takový divný pocit, že něco není v pořádku – ale nevím, proč ho mám. Vy si hned všeho všimnete a uděláte si z toho závěry. Na to já dost chytrý nejsem. Jenom mám takový neurčitý pocit, že něco... nesedí... ale nevím proč.“

„Ten pocit mám někdy taky,“ kývla Victoria, „třeba se sirem Rupertem na balkoně v Tiu.“

„Kdo je to sir Rupert?“

„Sir Rupert Crofton Lee. Přiletěla jsem s ním stejným letadlem. Byl hrozně nafoukaný a předváděl se.

Prostě celebrita. No... však to znáte. A když jsem ho viděla sedět na sluníčku na terase hotelu, tak jsem měla přesně ten divný pocit, o kterém mluvíte – že je něco v nepořádku, ale nevěděla jsem co.“

„Myslím, že Rathbone ho požádal o přednášku v Olivové ratolesti, ale neměl čas. Včera ráno tuším odletěl do Káhiry nebo do Damašku nebo kam.“

„Ale povídejte o té Anně Scheelové.“

„Aha, Anna Scheelová. Ale to nic nebylo. Jenom jedna z dívek něco říkala.“

„Catherine?“ ptala se okamžitě Victoria.

„Ano, když o tom přemýšlím, tak to byla Catherine.“

„No jistě, že to byla Catherine. Proto mi o tom nechcete říct.“

„Ale nesmysl, to je přece směšné.“

„Tak co to bylo?“

„Catherine říkala jedné z těch dalších holek: „Až přijede Anna Scheelová, tak se trochu pohneme z místa. Pak nám bude dávat příkazy ona – a jenom ona.““

„Ale to je strašně důležité, Edwarde.“

„Ale nezapomeňte, že si ani nejsem jistý, že to bylo to jméno,“ varoval ji Edward.

„A nepřišlo vám to tenkrát divné?“

„Ne, jasně že ne. Myslím, že to je prostě nějaká ženská, která nám přijede šéfovat. Taková včelí královna. Určitě se vám to všechno jenom nezdálo, Victorie?“

Jeho mladá přítelkyně ho probodla takovým pohledem, že okamžitě couvl.

„No dobře, dobře,“ uklidňoval ji spěšně. „Ale uznejte, že celá ta historka zní divně. Jako z dobrodružného filmu – připotácí se mladík, vypraví ze sebe jediné slovo, které nic neznamena – a pak umře. Prostě to nevypadá skutečně.“

„Vy jste neviděl tu krev,“ namítla Victoria a zlehka se zachvěla.

„To musel být šok, co?“ řekl soucitně Edward.

„To ano,“ kývla Victoria. „A aby toho nebylo málo, tak se objevíte vy a ptáte se mě..jestli si to nevymýšlím.“

„Promiňte. Ale vy si přece umíte vymyslet skvěle. Myslím biskupa z Llangow a tak vůbec.“

„Ale to byl jenom takový holčičí vtíp,“ mávla rukou Victoria. „Jenže tohle je vážné, Edwarde, tohle je hrozné vážné.“

„Ten člověk, Dakin – jmenoval se tak? – měla jste dojem, že ví, o čem mluví?“

„Ano, působil hodně přesvědčivě. Ale poslyšte, Edwarde, jak víte –“

Přerušilo ji volání z balkonu:

„Pojďte dovnitř, vy dva – čeká na vás pití.“

„Už jdeme,“ zavolala Victoria.

Paní Claytonová se dívala, jak jdou ke schodům, a podotkla k manželovi:

„Tady je něco ve vzduchu! Moc hezké děti jsou to – a nejspíš úplně bez peněz. Chceš vědět, co já si myslím. Geralde?“

„Jistě, miláčku. Vždycky si rád poslechnu tvoje názory.“

„Já myslím, že ta dívka sem za svým strýčkem na vykopávky přijela jen a pouze kvůli tomuhle mladíkovi.“



„To si nemyslím, Roso. Vždyť byli úplně ohromení, že se tu potkali.“

„Pche,“ ušklíbala se paní Claytonová. „To nic neznamená. On ohromený byl, to ano.“

Gerald Clayton zavrtěl hlavou a usmál se.

„Ona není typ na archeoložku,“ pokračovala paní Claytonová. „Ty jsou obvykle takové vážné a mívají brýle. A často vlhké ruce.“

„Ale moje milá, nemůžeš přece takhle zevšeobecňovat.“

„A jsou to intelektuálky a tak. Tahle dívka je příjemná slepička, i když zdravého rozumu má až dost. Je úplně jiná. On je milý chlapec. Škoda, že uvízl zrovna v té hloupé Olivové ratolesti – ale sehnat zaměstnání není asi jednoduché. Měli by takovýmhle mládencům najít místa.“

„Ono to není tak snadné, miláčku, vlada se snaží. Jenže když oni nemají žádný výcvik, žádné zkušenosti a většinou ani nejsou zvyklí se moc soustředit.“

Když ten večer Victoria šla do postele, svářily se v ní protichůdné pocity.

Cíle své výpravy dosáhla. Našla Edwarda! Reakce byla nevyhnutelná a Victoria se až otřásla. Ať dělala, co dělala, byla z toho nějak zklamaná.

Všechno, co se stalo, jí vážně připadalo jako neskutečné divadlo, zčásti vinou Edwardovy nevíry. Ona, Victoria Jonesová, obyčejná londýnská písarka, dorazila do Bagdádu, skoro před očima jí zavraždili člověka, stala se tajnou agentkou nebo něčím podobně melodramatickým a konečně se setkala s mužem, kterého miluje, pod palmami v tropické zahradě, a velmi pravděpodobně nedaleko místa, kde údajně ležela původní zahrada rajska.

Hlavou jí proběhl útržek dětské říkanky:

Kolik mil je k Babylonu? Šedesát a ještě pět.

Dojdem tam, než svíce vzplanou? Ano, tam a zase zpět.

Jenže ona se zpět nevrátila. Ještě pořád je v Babylonu.

Možná se nevrátí nikdy – ona a Edward v Babylonu.

Na něco se chtěla Edwarda zeptat... tam v zahradě. Rajska zahrada – ona a Edward – zeptat se Edwarda... ale pak zavolala paní Claytonová... a jí se to vykouřilo z hlavy. Ale musí si na to vzpomenout... bylo to určitě důležité. To přece nedává smysl – palmy – zahrada – Edward – mladá Saracénka – Anna Scheelová – Rupert Crofton Lee... Prostě to nesedí... Kdyby si jen vzpomněla... Žena přicházející proti ní hotelovou chodbou... žena v kostýmu na míru... byla to ona sama... ale když se žena přiblížila, uvědomila si, že tvář patří Catherine. Edward a Catherine – to je absurdní! „Pojď se mnou,“ vyzvala Edwarda, „najdeme pana Lefarge.“ A on se tam najednou objevil, měl citrónově žluté kozinkové rukavice a malou špičatou černou bradku.

Edward zmizel a Victoria byla sama. Musí se vrátit z Babylonu, než svíce dohoří.

A my se ocitneme ve tmě.

Kdo to řekl? Násilí, hrůza – zlo – krev na otrhaném khaki kabátku. Utíkala – utíkala – hotelovou chodbou. A oni ji pronásledovali.

Victoria se se zdušeným výkřikem probudila.

III.

„Kávu?“ zeptala se paní Claytonová. „A jak chcete vajíčka? Míchaná?“

„Ráda.“

„Vypadáte pobledlá. Není vám nic?“

„Ne, nějak jsem v noci špatně spala. Nevím proč. Postel je ohromně pohodlná.“

„Buď tak hodný, Geralde, a zapni rádio, ano? Budou teď zprávy.“

Edward přišel přesně ve chvíli, kdy se ozvalo časové znamení.

„Včera večer premiér podal v Dolní sněmovně podrobný rozbor nejnovějších škrtů v dolarových dovozech. Podle zpráv z Káhiry bylo z Nilu vylověno tělo sira Ruperta Leeho. (Viktorie zprudka postavila šálek s kávou a paní Claytonová vykřikla.) Krátce po přiletu z Bagdádu odešel sir Rupert ze svého hotelu a do večera se nevrátil. Než bylo nalezeno jeho tělo, byl pohřešován čtyřicet hodin. Příčinou smrti bylo bodnutí do srdce, nikoli utopení. Sir Rupert byl známý cestovatel, proslavil se cestami po Číně a Balúčistánu a byl autorem několika knih.“

„Zavraždili ho!“ zvolala paní Claytonová. „Já myslím, že v Káhiře je to teď horší než kde jinde. Věděl jsi o tom něco, Gerry?“

„Věděl jsem, že se pohřešuje,“ kývl pan Clayton. „Prý mu někdo přinesl dopis a krátce potom ve velkém spěchu odešel pěšky z hotelu a nikomu neřekl kam.“

„Tak vidíte,“ prohlásila Victoria k Edwardovi, když byli po snídani sami. „Je to všechno pravda. Nejdřív ten Carmichael a pak sir Rupert Crofton Lee. Mrzí mě, že jsem o něm řekla, že byl náfuka. Případá mi to teď hrubé. Všechny, kdo o té divně věci něco vědí nebo tuší, odklízejí z cesty. Myslíte, Edwarde, že teď jsem na řadě já?“

„Proboha, netvařte se, jako by vás ta představa těšila, Victorie! Vy to drama milujete až moc. Já nevím, proč by vás měl někdo odklízet z cesty, protože vlastně nic nevíte – ale moc vás prosím, dávejte na sebe pozor, ano?“

„Musíme si dávat pozor oba. Zatáhla jsem vás do toho.“

„Ale to nevadí. Aspoň se tak nenudím.“

„Ano, ale dejte si pozor.“ Náhle se zachvěla.

„Je to hrůza – byl tak strašně živý – myslím Crofton Lee – a teď je taky mrtvý. Je to hrůza, vážně hrůza.“

## Šestnáctá kapitola

I.

„Našla jste toho svého mladíka?“ zeptal se pan Dakin.

Victoria kývla.

„A zjistila jste něco jiného?“

Truchlivě zavrtěla hlavou.

„Hlavu vzhůru,“ povzbuzoval ji pan Dakin, „nezapomínejte, že v téhle hře jsou výsledky vzácné a výjimečné. Možná jste si tam přece jen něčeho všimla, to člověk nikdy neví, ale rozhodně jsem s tím nepočítal.“

„Můžu to ještě zkoušet?“ zeptala se Victoria.

„A chcete?“

„Ano, chci. Edward si myslí, že by mi dokázal opatřit místo u Olivové ratolesti. Když budu mít oči otevřené, tak třeba na něco přijdu, ne? Něco tam vědí o Anně Scheelové.“

„Ale to je hodně zajímavé, Victorie. Jak jste se to dozvěděla?“

Victoria zopakovala, co jí řekl Edward – o Catherinině poznámce, že až přijede Anna Scheelová, bude jim přikazovat ona.

„Opravdu zajímavé,“ opakoval pan Dakin.

„Kdo je Anna Scheelová?“ vyzvídala Victoria. „Aspoň něco o ní vědět musíte, ne – nebo je to jen jméno?“

„Ona je víc než jméno. Je to osobní sekretářka jednoho amerického bankéře – šéfa mezinárodní banky.

Asi před deseti dny přiletěla z New Yorku do Londýna. A tam zmizela.“

„Zmizela? Snad není mrtvá?“

„Jestli je, tak se její tělo nenašlo.“

„Ale může být mrtvá?“

„To ano, může být mrtvá.“

„A měla – namířeno do Bagdádu?“

„To nemám ponětí. Podle poznámek té mladé ženy, té vaší Catherine, to vypadá, že měla. Nebo spíš můžeme říct, že má, protože zatím není důvod nevěřit, že žije.“

„Možná dokážu v Olivové ratolesti zjistit něco víc.“

„Možná – ale musím vás znova varovat, abyste byla velice opatrná, Victorie. Organizace, proti které jdete, je naprosto bezohledná. Moc nerad bych viděl vaši mrtvolu plout po Tigridu.“

Victoria se zachvěla a zamumlala:

„Jako tělo sira Ruperta Crofton Leeho. Víte, to ráno, jak jsem ho viděla v hotelu, mi na něm přišlo něco divného – něco, co mě překvapilo. Kdybych si jenom vzpomněla...“

„V jakém smyslu... divného?“

„No – jiného.“ Pak, v odpověď na jeho tázavý pohled, zmateně zavrtěla hlavou. „Snad se mi to vybaví. Ale ono na tom nespíš stejně moc nezáleží.“

„Záležet může na čemkoli.“

„Jestli mi Edward to místo opatří, tak říkal, že bych si měla vzít pokoj v nějakém penzionu nebo ubytovně jako ty ostatní dívky, ne bydlet tady.“

„Bylo by to méně nápadné. Hotely jsou v Bagdádu dost drahé. Vypadá to, že váš mladík nemá v hlavě slámu.“

„Chcete s ním mluvit?“

Dakin jednoznačně zavrtěl hlavou.

„Ne, řekněte mu, ať se mi vyhýbá obloukem. Vy budete vzhledem k nešťastným okolnostem té noci, co zemřel Carmichael, podezřelá tak jako tak. Ale Edward není ani s tou událostí, ani se mnou nijak spojený – a to je cenné.“

„Chtěla jsem se vás zeptat,“ pokračovala Victoria, „kdo vlastně Carmichaela bodnul? Byl to někdo, kdo ho sem sledoval?“

„Ne,“ odpověděl pomalu Dakin. „Tak to být nemohlo.“

„Nemohlo?“

„Přijel v gufě – to je takový ten domorodý člun – a to ho nesledovali. Víím to, protože jsem měl svého člověka na hlídce u řeky.“

„Tak to byl někdo – v hotelu?“

„Ano, Victorie. A co víc, někdo v jedné konkrétní části hotelu – protože jsem osobně sledoval schody, a po těch nevyšel nikdo.“

Chvilku pozoroval její poněkud zmatený výraz a tiše dodal:

„To znamená, že mnoho jmen nám nezbyvá: vy, já, paní Cardew Trenchová. Marcus a jeho sestry. Dva staří sloužící, kteří už tam pracují roky. Nějaký pan Harrison z Kirkúku, na kterého nic špatného nevíme. Ošetřovatelka, která pracuje v Židovské nemocnici... Mohl to být kdokoli z nich – jenže z jednoho dobrého důvodu je to nepravděpodobné.“

„Z jakého?“

„Carmichael! byl ve střehu. Věděl, že jeho posláním se blíží do finále. Byl to člověk, který měl pro nebezpečí velice vyvinutý čich. Jak to, že ten jeho čich najednou selhal?“

„Ti policajti, co ho hledali?“ napadlo Victorii.

„Ale ti přišli až potom – z ulice. Nejspíš na něčí signál. Ale tu ránu mu nezasadili oni. To musel udělat někdo, koho Carmichael dobře znal, komu věřil... nebo naopak někdo, koho nepovažoval za důležitého. Kdybych tak věděl...“

II.

Dosažení cíle s sebou obvykle přináší lehké zklamání. Dostat se do Bagdádu, najít Edwarda, proniknout do tajemství Olivové ratolesti: znělo to jako lákavý program. Jenže teď, když Victoria své cíle naplnila, nastal vzácný okamžik, kdy o sobě pochybovala: říkala si, co tady vlastně proboha dělá? Báječný pocit z nového shledání s Edwardem odezněl. Miluje Edwarda a Edward miluje ji. Většinu dní pracují pod stejnou střechou; ale když o tom bude uvažovat bez emocí – co to vlastně dělají?

Nevěděla, jak to Edward dokázal – jestli čistou silou vůle, nebo nějakým rafinovaným přesvědčováním – ale postaral se o to, že Victorii bylo nabídnuto nepříliš dobře placené místo v Olivové ratolesti. Většinu času trávil v malé temné místnosti s rozsvíceným světlem a psala na hodně rozhrkaném stroji různá oznámení, dopisy a prohlášení o bezzubém programu této organizace. Edward měl tušení, že s Olivovou ratolestí není všechno v pořádku. A pan Dakin s tímhle názorem zřejmě souhlasil. Ona, Victoria, sem přišla, aby zjistila, co se dá, jenže pokud to mohla posoudit, nedalo se tu najít nic! Z každé činnosti Olivové ratolesti odkapával med světového míru. Konala se různá shromáždění, na kterých se pila oranžáda a k ní se přikusovaly nelákavé potraviny, a Victoria při nich měla dělat něco jako hostitelku: představovat a seznamovat lidi, podporovat přátelské vztahy mezi příslušníky různých národů, kteří měli spíš sklon navzájem se nepřátelsky pozorovat a přitom hladově hltat občerstvení.

Z Victoriina pohledu tu nebyl žádný spodní proud, žádné spiknutí, žádná tajná skupinka zasvěcená.

Všechno bylo legální, mírňoučké jako ředěné mléko a zoufale nudné. Nejrozumnější snědí mladíci jí nesměle vyznávali lásku, jiní jí půjčovali ke čtení knihy, které jen prolistovala a prohlásila za únavné. Z hotelu Tio se odstěhovala a našla si ubytování v domě na západním břehu řeky, kde už bydlelo několik dalších dívek různých národností, které v Ratolesti pracovaly. Byla mezi nimi i Catherine a Victorii se zdálo, že ji právě Catherine podezíravě sleduje. Netušila ale, zda je to proto, že ji podezírá ze špehování činnosti Olivové ratolesti, nebo zda jde o citlivější otázku Edwardovy náklonnosti. Vsadila by si ale spíš na to druhé. Obecně se vědělo, že místo Victorii opatřil Edward, a několik párů žárlivých tmavých očí na ni hledělo bez zvláštní náklonnosti.

Fakt je, uvažovala Victoria rozmrzele, že Edward je až příliš přitažlivý. Všechny ty dívky jsou do něj celé pryč a jeho přátelské a okouzlující chování k nim všem to jen posiluje. Victoria a Edward se dohodli, že pokud možno nebudou svůj důvěrný vztah dávat najevo. Jestli mají zjistit něco, co by stálo za řeč, nesmí je nikdo podezírat, že pracují spolu. Edward se k ní choval úplně stejně jako k ostatním mladým ženám, snad dokonce o poznání chladněji.

Ačkoli sama Olivová ratolest vypadala tak nevinně, Victoria měla výrazný pocit, že její šéf a zakladatel je

docela jiný případ. Jednou či dvakrát si uvědomila, že na ní doktor Rathbone spočinul zamyšleným tmavým pohledem, a i když ho opětovala s výrazem nevinného kotěte, projel jí záchvěv čehosi velmi podobného strachu,

Jednou, když si ji zavolal (aby vysvětlila nějaké překlepy), došlo to dál než k pohledům.

„S prací u nás jste spokojená, doufám?“ zeptal se. „Ano, moc, pane,“ potvrdila Victoria a dodala: „Mrzí mě, že jsem nadělala tolik chyb.“

„Chyby nám nevadí. Bezduchý stroj by nám k ničemu nebyl. Potřebujeme mládí, velkorysého ducha, široké obzory.“

Victoria se pokoušela tvářit dychtivě a velkoryse. „Musíte svou práci milovat... milovat cíl, pro který pracujete... hledět vpřed, k nádherné budoucnosti. Skutečně to tak cítíte, milé dítě?“

„Zatím je to pro mě nové,“ odpověděla Victoria. „Myslím, že jsem to ještě všechno nevstřebala.“

„Setkávat se – setkávat se – mladí lidé se všude musejí setkávat. To je to hlavní. Líbí se vám naše přátelské diskusní večery?“

„Ano, moc,“ odpověděla Victoria. která je z duše nesnášela.

„Shoda, ne rozpory – bratrství, ne nenávisť. Pomalu, ale jistě rostou – cítíte to, ne?“

Victoria si vzpomněla na nekonečné malicherné žárlivosti, prudké vzájemné nechuti, neustálé hádky, uražené city a důrazně vyžadované omluvy a nevěděla, co má na to vlastně říct.

„Občas je to s lidmi těžké...“ podotkla opatrně.

„Já vím... já vím...“ Doktor Rathbone si povzdechl. Jeho ušlechtilé klenuté čelo se nechápavě svažovalo.

„Slyšel jsem, že Michael Rakunjan uhodil Isaaka Nahúma tak, že mu rozsekl ret. Je to pravda?“

„Jen se trochu nepohodli,“ odpověděla Victoria.

Doktor Rathbone se zachmuřil.

„Trpělivost a víru,“ zamumlal. „Trpělivost a víru.“

Victoria poslušně zamumlala cosi souhlasného a chystala se odejít. Pak si vzpomněla, že tam nechala strojopis a vrátila se. Výraz, který zachytila v očích doktora Rathbonea, ji trochu polekal. Byl to pronikavý, podezřívavý pohled a ona neklidně zauvažovala o tom, pod jak pečlivým dohledem asi je a co si o ní doktor Rathbone doopravdy myslí.

Od pana Dakina dostala velmi přesné instrukce. Kdyby měla co hlásit a potřebovala se s ním spojit, měla dodržovat určitá pravidla. Dal jí starý vybledlý růžový kapesník. Kdyby mu chtěla něco sdělit, měla se jít projít po břehu řeky poblíž své ubytovny, jak to ostatně při západu slunce často dělala. Kolem domů tam vedla úzká stezka, dlouhá asi půl kilometru. Na jednom místě sbíhalo dolů k hladině široké schodiště a u něj byly neustále připoutané čluny. Nahoře, na jednom z dřevěných sloupků, trčel rezavý hřebík, a na ten měla Victoria připevnit kousek toho růžového kapesníku, když chtěla s Dakinem mluvit. Dosud ale bohužel nic takového nepotřebovala. Zatím jen nedbale vykonávala špatně placenou práci. Edwarda moc nevidala, protože ho doktor Rathbone každou chvíli poslal na nějaké odlehlé místo. Ted se právě vrátil z Persie. V době jeho nepřítomnosti vedla Victoria jeden krátký a neuspokojivý rozhovor s Dakinem. Dostala instrukce, že má jít do hotelu Tio a zeptat se, zda tam nezapomněla svetr. Odpověď zněla negativně, ale vzápětí se odněkud vynořil Marcus a odvedl ji nad řeku na drink. Mezitím se z ulice přikolébal Dakin a Marcus ho také pozval, aby si přisedl. Zatímco Dakin upíjel limonádu, Marcuse odvolali někam jinam a oni dva spolu zůstali sedět u malého lakovaného stolečku.

Victoria se trochu s obavami přiznala k tomu, že doposud neměla vůbec žádný úspěch, ale Dakin ji trpělivě chlácholil.

„Moje milá, vždyť ani nevíte, co máte hledat a jestli je tam vůbec co najít. Povězte mi, jaký je váš všeobecný názor na Olivovou ratolest.“

„Je to pěkně hloupý podnik,“ odpověděla Victoria pomalu.

„Hloupý, to ano. Ale je podvodný?“

„To nevím,“ pokrčila rameny. „Lidi jsou z kultury celí pryč, víte, jak to myslím?“

„Chcete říct, že když jde o cokoli spojeného s kulturou, nikdo to nezkoumá tak zevrubně, jako kdyby to byla dobročinná nebo finanční organizace? To je pravda. A určité tam najdete opravdové nadšence, o tom nepochybují. Ale nemůže někdo tu organizaci zneužívat?“

„Řekla bych, že se tam pohybuje hodně komunistů,“ řekla Victoria pochybovačně. „Edward si to myslí taky – chce, abych četla Karla Marxe a nechávala tu knížku občas někde ležet, že uvidíme, jaká bude reakce.“ Dakin kývl.

„Zajímavé. A byla nějaká?“

„Ne, zatím ne.“

„Co říkáte doktoru Rathboneovi? Ten to opravdu myslí poctivě?“

„On snad ano...“ Znělo to ale spíš pochybovačně.

„Víte, hlavně on nám dělá starost,“ řekl Dakin. „Je to velký hlavoun. Předpokládejme, že se tam opravdu kují nějaké komunistické pikle – jenže studenti a mladí revolucionáři mají jen malou šanci přijít do styku s prezidentem. Ale s Rathbonem je to něco jiného. On je z těch důležitých, je to vážený muž, proslulý prací pro veřejné blaho. Ten by se mohl k významným návštěvníkům dostat hodně blízko. A nejspíš i dostane. Rád bych věděl, jak si s Rathbonem stojíme.“

Ano, myslela si Victoria. všechno se točí kolem Rathbonea. Už před několika týdny, když se s Edwardem poprvé setkali v Londýně, měl ten „divný pocit“ z Olivové ratolesti právě kvůli osobě svého zaměstnavatele.

A Victoria náhle usoudila, že se muselo něco stát, nebo muselo padnout nějaké slovo, a to v Edwardovi probudilo podezření. Byla přesvědčená, že mysl pracuje právě takhle. Neurčité pochybnosti nebo nedůvěra nikdy nejsou jen pouhé tušení – vždycky mají nějakou příčinu. Kdyby teď Edwarda dokázala přimět, aby přemýšlel, co to bylo, aby si vzpomněl; společně by možná přišli na to, jaký fakt nebo příhoda v něm to podezření vyvolaly. Stejně tak se ona sama musí snažit rozpomenout si, co ji to tak překvapilo, když vyšla na balkon v hotelu Tio a našla tam sira Ruperta Crofton Leeho sedět na sluníčku. Pravda, očekávala sice, že bude bydlet na vyslanectví a ne v hotelu, ale to nebylo dostatečné vysvětlení pro tak silný pocit, že přece není možné, aby tam seděl! Bude si události toho rána připomínat znova a znova, a Edwarda musí přinutit, aby v duchu prošel tu první dobu, kdy měl co společného s doktorem Rathbonem. Řekne mu to, až s ním příště bude mluvit o samotě. Jenže mluvit s Edwardem o samotě nebylo snadné. Především byl nějakou dobu v Persii, a i když se teď už vrátil, v Olivové ratolesti nepřicházely žádné soukromé hovory v úvahu: tam by totiž mohly po zdech viset slogany z války: „Pozor – nepřítel naslouchá!“ V arménském domě, kde bydlela v podnájmu, bylo soukromí podobné nemožné. Victoria si pomyslela, že Edwarda vlastně vidí tak málo, že mohla klidně zůstat v Anglii a bylo by to vyšlo nastejno. Brzo se ale ukázalo, že to není tak docela pravda.

Edward jí přinesl několik rukopisných stran a řekl: „Doktor Rathbone prosí tohle okamžitě přepsat, Victorie. A zvlášť si dejte pozor na druhou stránku, je tam pár dost složitých arabských jmen.“

Victoria si povzddechla, vsunula papír do stroje a pustila se do toho svým obvyklým řízným stylem. Rukopis doktora Rathbonea nebyl nijak obzvlášť nečitelný a Victoria si gratulovala, že udělala méně chyb než obvykle. První stránku odložila a pustila se do další – a okamžitě si uvědomila, co mělo znamenat to Edwardovo upozornění, aby dávala pozor na druhé stránce. Byl k ní totiž připnutý malý lístek psaný Edwardovým písmem.

Zítra dopoledne kolem jedenácté se jdi projít podél Tigridu k Bejt Malík Alí.

Následující den byl pátek, tedy volno. Victorii se prudce zlepšila nálada. Vezme si ten jadeitově zelený svetrík. A měla by si nechat umýt vlasy. V domě, kde bydlela, bylo takové hygienické zařízení, že by si je jen obtížně myla sama. „A už to potřebuji,“ zamumlala si pro sebe.

„Co jsi říkala?“ Catherine, která u vedlejšího stolu pracovala na hromadě oběžníků a obálek, podezřívavě zvedla hlavu.

Victoria rychle zmačkala Edwardův lístek v dlani a řekla jakoby nic: „Potřebovala bych si dát umýt vlasy. Jenže většina těch kadeřnictví vypadá příšerně špinavě, takže nevím, kam jít.“

„Ano, jsou špinavá a laky drahá. Ale znám jednu dívku, která myje vlasy moc dobře a ručníky jsou čisté. Vezmu tě tam.“

„To je od tebe moc hezké, Catherine,“ usmála se Victoria.

„Půjdeme tam zítra. Je volno.“

„Zítra ne,“ zavrtěla hlavou Victoria.

„Proč ne zítra?“

Catherine na ni upřela podezřívavý pohled a Victoria cítila, jak se v ní rozmáhá obvyklé podráždění a nechuť.

„Radši bych se šla projít – na čerstvý vzduch, tady je člověk pořád zavřený.“

„Kde se chceš procházet? V Bagdádu není kde se procházet.“

„Já už si něco najdu,“ odsekla Victoria.

„Lepší by bylo jít do kina. Nebo není nějaká zajímavá přednáška?“

„Ne, chci se doslat trochu ven. My v Anglii jsme zvyklí chodit na procházky.“

„Jenom proto, že jsi Angličanka, nemusíš být ještě tak pyšná a nafoukaná. Co to znamená, být Angličan? Vlastně nic. My tady na Angličany pliveme.“

„Jestli začneš plivat na mě, budeš se divit,“ zavrčela Victoria a jako obvykle ji znovu překvapilo, jak snadno se v Olivové ratolesti rozpoutávají hněvivé vášně.

„A copak uděláš?“

„Zkus to a uvidíš.“

„Proč čteš Karla Marxe? Tomu nemůžeš rozumět. Na to jsi moc hloupá. Ty si myslíš, že by tě někdy mohli přijmout do komunistické strany? Nejsi dost politicky vzdělaná.“

„Proč bych to neměla číst? Je to určené pro lidi, jako jsem já – pro dělníky.“

„Ty nejsi dělník. Ty jsi buržoust. Neumíš ani pořádně psát na stroji. Koukni na ty chyby, cos udělala.“

„Jsou i hodně chytrí lidi, co neumějí pravopis,“ ohradila se důstojně Victoria, „A jak můžu pracovat, když na mě pořád mluvíš?“

Ozlomrk naklepala další řádek – a byla pak nepříjemně překvapená, když zjistila, že se jí hned na začátku zasekl přetačovač, a tudíž napsala celou řádku vykřičníků, čísel a závorek. Vytáhla list ze stroje, nahradila ho jiným a svědomitě pracovala tak dlouho, dokud nebyla hotová a neodnesla výsledek doktoru Rathboneovi.

Přelétl její práci pohledem a zamumlal: „Šíráz je v Íránu, ne v Iráku – a kromě toho, Irák píšeme s dlouhým á, ne Í... Wasit, ne Wuzzle – ehm – děkuji, Victorie.“

Když odcházela, zavolal ji zpátky.

„Victorie, jste tady spokojená?“

„Ano, pane doktore.“

Tmavé oči pod mohutným obočím se dívaly pátravě. Cítila, jak v ní narůstá nervozita.

„Bohužel vám moc neplatíme, že?“

„To nevadí,“ mávla rukou Victoria. „Já pracuju ráda.“

„Skutečně?“

„Ano,“ potvrdila Victoria a dodala: „Člověk má pocit, že to, co dělá, má vážně smysl.“

Upřela do jeho tmavých pátravých očí křišťálově nevinný pohled, který se ani nezachvěl.

„A – stačí vám to na živobytí?“

„Ale ano – našla jsem si celkem pěkný laciný byt – u jedněch Arménů. Vyjdu docela dobře.“

„Teď právě je v Bagdádu nedostatek stenotypistek,“ pokračoval doktor Rathbone. „Víte, myslím, že bych vám mohl opatřit lepší místo, než máte tady.“

„Ale já jiné místo nechci.“

„Možná by bylo moudré si ho najít.“

„Moudré?“ Victorii se trochu zachvěl hlas.

„Ano, rozuměla jste mi dobře. Jen takové malé varování – nebo rada.“

V jeho tónu bylo teď cosi neurčitě výhrušného.

Victoria vykulila oči ještě víc.

„Já vám opravdu nerozumím, pane doktore,“ řekla.

„Někdy je moudřejší nemíchat se do věcí, které člověk nechápe.“

Tentokrát si tou hrozbou byla naprosto jistá, ale dívala se na něj pořád stejně, jako nevinné kotě.

„Proč jste sem přišla pracovat, Victorie? Kvůli Edwardovi?“

Victoria se rozzlobeně zarděla.

„Samozřejmě že ne,“ odsekla dotčeně. Tohle ji dopálilo.

Doktor Rathbone pokýval hlavou.

„Edward má před sebou ještě dlouhou cestu. Potrvá ještě mnoho let, než bude v takovém postavení, aby vám byl k něčemu dobrý. Být vámi, přestanu na něj myslet. A jak říkám, teď právě jsou k dispozici dobrá místa s pěkným platem i vyhlídkami – a dostala byste se tam do společnosti sobě rovné.“

Ještě pořád si ji velmi pozorně prohlížel. Victorii napadlo, jestli to snad má být nějaká zkouška. Prohlásila s předstíranou dychtivostí:

„Ale já jsem z Olivové ratolesti opravdu nadšená, pane doktore.“

Pokrčil rameny a ona odešla, ale ještě ve dveřích cítila v zádech jeho pohled.

Tenhle rozhovor ji poněkud znepokojil. Stalo se něco, co v něm vyvolalo podezření? Dovtípil se snad, že

je Victoria špeh, který má v Olivové ratolesti vyzvědět jeho tajemství? Jeho hlas a chování v ní vyvolaly nepříjemné obavy. Ten náznak, že sem přijela, aby byla v Edwardově blízkosti, ji v té chvíli rozzlobil a vehementně popřela, že by to tak bylo. Teď si však uvědomila, že by bylo mnohem bezpečnější, aby si doktor Rathbone myslel, že do Olivové ratolesti přišla kvůli Edwardovi, než aby měl sebemenší tušení, jak důležitou roli v tom všem sehrál pan Dakin. No, ale vzhledem k tomu, jak pitomě se začervenala, si Rathbone pravděpodobně myslí, že skutečně jde o Edwarda – takže to vlastně nakonec dobře dopadlo. Přesto, když šla ten večer spát, srdce jí slabě, ale nepříjemně svíral strach.

## Sedmnáctá kapitola

I.

Druhý den ráno se ukázalo, že nebude tak těžké, aby se Victoria dostala ven sama a bez složitého vysvětlování. Vyptala se na Bajt Málik Alí a dozvěděla se, že to je velký dům, který je postavený vlastně rovnou z řeky kousek po proudu na západním břehu.

Victoria měla dosud velmi málo času prozkoumat své okolí a byla příjemně překvapená, když došla na konec úzké uličky a skutečně se ocitla na břehu řeky. Zahnula doprava a pomalu kráčela po vysokém břehu. Občas to nebyla jednoduchá cesta – břeh byl podemletý a ne všude opravený nebo znova postavený. Jeden dům měl schody, že kdybyste z nich scházeli za temné noci a udělali jediný krok navíc, skončili byste v řece. Victoria se podívala dolů na vodu a opatrně se protáhla kolem. Pak byla nějakou dobu cesta široká a dlážděná. Domy po její pravé ruce působily příjemně tajemným dojmem. Nic nenaznačovalo, kdo v nich bydlí. Občas byl hlavní vchod otevřený a Victoria nakoukla dovnitř, fascinovaná tím kontrastem. Jednou nahlédla do nádvoří a tam tryskala fontánka a u ní stála polstrovaná sedátka a zahradní lehátka, kolem rostly vysoké palmy a dál vzadu bylo vidět zahradu, která připomínala jevištní pozadí. Další dům, který zvenčí vypadal skoro stejně, nabízel pohled na zmatek a temné chodbičky, kde si hrálo pět nebo šest otrhaných dětí. Pak došla k sadu, kde v hustých skupinách rostly palmy. Po levici minula nerovné schody vedoucí k řece a arabského člunaře uvelebeného v primitivní veslici, který na ni gestikuloval, volal a zřejmě se vyptával, jestli Victoria nepotřebuje převézt na protější břeh. Victoria usoudila, že touhle dobou musí už být přibližně naproti hotelu Tio. I když z téhle strany se architektonické rozdíly poznávaly dost těžko a budovy hotelů vypadaly vlastně jedna jako druhá. Došla k silnici, která vedla mezi palmami, a pak ke dvěma vysokým domům s balkony. Za nimi stál velký dům vybudovaný přímo z řeky, se zahradou a sloupkovým zábradlím. To musel být Bajt Málik Alí, Dům krále Alího, a cesta ho obcházela po vnitřní straně.

Za pár minut Victoria minula jeho vchod a ocitla se v ošuntělejší čtvrti. Řeku teď před ní skrývaly palmové zahrady ohrazené zrezivělým ostnatým drátem. Napravo byly domky na spadnutí za hrubými vepřovicovými zdmi a malé chatrče, kde si ve špíně hrály děti a nad smetišti se vznášela mračna much. Silnice vedla od řeky a tam stálo auto – trochu otlučené staré auto. A u auta stál Edward.

„Výborně,“ přivítat ji, „dostala ses sem. Nasedej.“

„Kam jedeme?“ zeptala se Victoria a s potěšením do otlučeného auta nastoupila. Řidič, který vypadal jen jako živý balík hadrů, se otočil a vesele se na ni zazubil.

„Jedeme do Babylonu,“ ohlásil Edward. „Už je načase udělat si den volna.“

Auto s mohutným trhnutím nastartovalo a začalo bláznivě poskakovat po kočičích hlavách.

„Do Babylonu?“ vykřikla Victoria. „To zní úžasné. Vážně do Babylonu?“

Auto zprudka zahnulo doleva a pak už se valili po pěkně dlážděné silnici impozantní šířky.

„Ano, ale moc si od toho neslibuj. Víš, Babylon už není, co býval.“

Victoria si začala broukat.

Kolik mil je k Babylonu? Šedesát a ještě pět.

Dojdem tam, než svíce vzplanou? Ano, tam a zase zpět.

„Tohle jsem zpívala, když jsem byla malá. Vždycky mě to fascinovalo. A teď tam vážně jedeme!“

„A budeme zpátky dřív, než svíce vzplanou. Nebo měli bychom. I když v téhle zemi člověk nikdy neví.“

„To auto vypadá, jako by se chtělo každou chvíli rozpadnout.“

„Taky na to nejspíš dojde. Na tom je v nepořádku snad úplně všechno. Jenže tihle Iráčani to všechno umějí dokonale posvazovat provázky, pak řeknou Inšalláh a zase se jede.“

„Vždycky inšalláh, co?“

„Ano, není nad to hodit zodpovědnost na Všemohoucího.“

„Ta silnice moc dobrá není, co?“ zajíkala se Victoria, jak poskakovala na sedadle. Silnice, která napohled vypadala široká a dobře vydlážděná, nebyla tak pěkná – jak slibovala. Široká byla pořád, ale byla teď samá díra.

„A dál to bude ještě horší,“ křičel Edward.

Šťastně nadsakovali a kolíbalí se. Všude kolem se zvedala oblaka prachu. Velké nákladáky plné Arabů se hnaly prostředkem silnice a byly naprosto hluché k výhružkám klaksonu.

Projížděli kolem ohrazených zahrad, míjeli skupiny žen, dětí a oslů, a pro Victorii to bylo všechno nové a patřilo to k tomu kouzelnému zážitku, že jede do Babylonu s Edwardem po boku.

Za dvě hodiny byli v Babylonu, otlučení a vytřesení. Nic neříkající hromady hlíněných ruin a vypálených

cihel Victorii trochu zklamaly, protože čekala aspoň nějaké sloupy a oblouky, jak to viděla na obrázcích z Baalbeku.

Jak ale za průvodcem přelézali přes kupy a hromady cihel, její zklamání pomaličku mizelo. Průvodcův obsáhlý výklad poslouchala jen na půl ucha, když však kráčeli Obřadní cestou k Ištarinu chrámu, kde bylo vysoko na zdech slabě znát reliéfy fantastických zvířat, zmocnil se jí náhlý obdiv k nádheře minulosti a přála si dozvědět se víc o tomto velikém hrdém městě, které tu teď leželo mrtvé a opuštěné. Po nějaké chvíli, když učinili zadosť povinností vůči historii, se usadili pod babylonským lvem, aby si snědli oběd, který Edward vzal s sebou. Průvodce se na ně shovívavě usmál, poodešel stranou, ale nejdřív jim rázně sdělil, že potom určitě musejí vidět muzeum.

„Musíme?“ otázala se Victoria zasněně. „Když se věci naskládají do krabiček a opatří popisky, tak přestanou působit skutečně. Jednou jsem šla do Britského muzea. Byla to hrůza a strašně mě bolely nohy.“

„Minulost je vždycky nudná,“ souhlasil Edward. „Budoucnost je mnohem důležitější.“

„Tohle nudné není,“ mávla Victoria sendvičem k siluetě drolicích se cihel. „Tady z toho čiší – velikost. Jak to byla ta básnička? ‚Když tys byl králem Babylonu a já křesťanskou otrokyní?‘ Třeba jsme byli. Myslím ty a já.“

„Podle mě v té době, kdy přišli křesťané, už žádní králové Babylonu nebyli,“ namítl Edward. „Myslím, že Babylon zaniknul tak asi pět nebo šest set let před Kristem. Každou chvíli se u nás objeví nějaký archeolog a přednáší o takových věcech – ale já si ta data nikdy nepamatuju – myslím před takovými těmi pořádnými, řeckými a římskými.“

„Líbilo by se ti být králem Babylonu, Edwarde?“

Edward se zhluboka nadechl.

„To ano.“

„Tak budeme říkat, žes jím byl. Tohle je teď tvoje nové převtělení.“

„Tenkrát věděli, co to je být král!“ rozplýval se Eduard. „Proto taky mohli vládnout světu a postavit ho do latě.“

„Mně by se asi moc nelíbilo být otrokyně,“ uvažovala Victoria nahlas. „Ať křesťanská nebo jiná.“

„Milton měl úplnou pravdu,“ pokračoval Edward. „Radši vládnout v pekle než sloužit v nebi. Miltonova Satana jsem vždycky obdivoval.“

„Já jsem se k Miltonovi nikdy moc nedostala,“ omlouvala se Victoria. „Ale jeho Comuse jsem viděla v divadle a bylo to moc hezké a Margot Fonteynová tancovala jako... jako nějaký zamrzlý anděl.“

„Kdybys byla otrokyně, Victorie,“ prohlásil Edward, „tak bych ti dal svobodu a vzal bych si tě do svého harému – támhle,“ a neurčitě ukázal na hromadu trosek.

Victorii blýsklo v očích,

„Když mluvíme o harémech...“ začala.

„Jak vycházíš s Catherine?“ přerušil ji spěšně Edward.

„Jak víš, že jsem myslela na Catherine?“

„No, myslela jsi na ni, ne? Vážně, Viky, já bych rád, aby ses s Catherine skamarádila.“

„Neříkej mi Viky.“

„No dobře, Charing Cross. Chci, aby ses skamarádila s Catherine.“

„Muži jsou neuvěřitelně pošetilí. Vždycky chtějí, aby spolu jejich přítelkyně dobře vycházely.“

Edward až do té chvíle odpočíval s rukama za hlavou, teď se ale zprudka napřímil.

„To se tedy pleteš, Charing Cross. Kromě toho ty tvoje narážky na harém jsou prostě nesmysl –“

„Ale nejsou. Jak tě všechny ty holky hltají očima a lepí se na tebe! Mám vztek.“

„No skvěle,“ pochvaloval si Edward. „Líbíš se mi, když máš vztek. Ale pokud jde o Catherine: chci, aby ses s ní skamarádila, protože jsem si skoro jistý, že to je nejlepší způsob, jak se dostat ke všem těm věcem, které potřebujeme zjistit. Ona něco ví.“

„Fakt si to myslíš?“

„Vzpomínáš, co jsem od ní slyšel o Anně Scheelové?“

„Na to jsem zapomněla.“

„Co Karel Marx? Někáký výsledek?“

„Nikdo se po mně nevrhl a nepozval mě do strany. Vlastně včera mi Catherine řekla, že by mě strana nepřijala, protože nejsem dost politicky vzdělaná. A číst všechny ty nudné řeči – vážně, Edwarde, na tohle já nemám hlavu.“

„Nejsi politicky uvědomělá, co?“ zasmál se Edward. „Chudinko Charing Cross. Jenže, víš, Catherine může třeba puknout chytrostí a horlivostí a politickým uvědoměním, ale mně se stejně pořád líbí londýnská



stenotypistka, co nedokáže správně napsat žádné slovo delší než tři slabiky.

Victoria se náhle zamračila. Edwardova slova jí připomněla podivný rozhovor, který vedla s doktorem Rathbonem. Řekla o něm Edwardovi. Vyvedlo ho to z míry mnohem víc, než by čekala.

„Tohle je vážné, Victorie, moc vážné. Zkus mi přesně zopakovat, co povídal.“

Victoria se snažila co nejpřesněji rozpomenout na slova, která Rathbone použil.

„Ale nevím, proč tě to tak rozčílilo,“ dodala.

„Co?“ Edward vypadal duchem nepřítomný. „Nevíš – ale holka zlatá, copak to nechápeš? To přece jasně dokazuje, že o tobě vědí. Varují tě. Mně se to nelíbí. Victorie – ani trochu se mi to nelíbí.“

Odmlčel se a pak vážně dodal:

„Víš, komunisti jsou naprosto bezohlední. Patří to k jejich přesvědčení – na ničem nelpět. Nechci, aby tě někdo praštil po hlavě a hodil do Tigridu, miláčku.“

Victorii napadlo, jak to je divné, sedět mezi ruinami Babylonu a debatovat o tom, jestli ona v blízké budoucnosti dostane ránu do hlavy a skončí v Tigridu. Přivřela oči a zasněně si říkala: „Už brzo se vzbudím a zjistím, že jsem v Londýně a že se mi jen zdál nádherný dramatický sen o nebezpečném Babylonu. Možná,“ zavřela oči úplně, „jsem v Londýně... a za chvíli zazvoní budík a já vstanu a půjdu do kanceláře pana Greenholtze... a žádný Edward nebude...“

Při té poslední myšlence oči zase honem otevřela, aby se přesvědčila, že tam Edward doopravdy je (na co jsem se ho jen chtěla ptát v té Basře, jak nás pak přerušili a já jsem na to zapomněla?) a nebyl to sen. Slunce žhnulo oslnivým žářem, který nepřipomínal Londýn ani v nejmenším, kolem se chvěly horkem světlé ruiny Babylonu na pozadí tmavých palm a vedle ní, otočený mírně zády, seděl Edward. Jak výjimečně krásně mu vzadu rostou vlasy, s tím malým vírem na krku – a jak hezký je to krk – opálený do hnědočervena – a bez jediné poskvrnky – tolik mužů má na krku vrásky nebo pupínky, jak je dře límec – třeba jako tenkrát sir Rupert, kterému se zrovna začal dělat vrásky.

Victoria se náhle se zdušeným výkřikem napřímila a všechno snění bylo to tam. Byla rozčilením bez sebe. Edward se po ní tázavě podíval.

„Co je, Charing Cross?“

„Zrovna jsem si vzpomněla,“ vysvětlovala Victoria. „co to bylo s tím sirem Rupertem.“

Edward se na ni pořádkem díval nechápavě, a tak mu vysvětlila, jak to myslí, ačkoli, popravdě řečeno, moc jasný výklad to nebyl.

„To ten vrásky,“ začala, „na krku. Na jeho krku.“

„Vrásky na jeho krku?“ opakoval nechápavě Edward.

„Ano, v letadle. Víš, on seděl přede mnou a taková ta kápě, co nosil, mu padla dozadu a tak jsem ho viděla – ten vrásky.“

„A proč by neměl mít vrásky? Bolí to ale má to spousta lidí.“

„No ano, ano, to má. Jenže jde o to, že ho ráno na tom balkoně neměl.“

„Co neměl?“

„No neměl ten vrásky. Edwarde, prosím, snaž se to pochopit. V letadle vrásky měl a na balkoně hotelu Tio vrásky neměl. Krk měl úplně hladký a nedotčený, jako ty teď.“

„Tak se mu třeba zahojil.“

„Ne, ne. Edwarde, to není možné. Bylo to jen den potom a v tom letadle se mu teprve dělal. Nemohl zmizet – rozhodně ne úplně a beze stopy. Chápeš, co to znamená – ano, to musí znamenat – že ten člověk v Tiu vůbec nebyl sir Rupert.“

Zprudka kývala hlavou. Edward na ni třeštil očima.

„Ty ses zbláznila. Victorie. Musel to být sir Rupert. Neviděla jsi na něm přece žádný jiný rozdíl.“

„Ale copak nechápeš, Edwarde, že jsem si ho nikdy pořádně neprohlédla? Viděla jsem jen – no řekněme, jak působil. Klobouk – kápě – a to jeho vychloubavé chování.“

„Ale na vyslanectví by přece věděli –“

„Ale vždyť on nebydlel na vyslanectví, vzpomínáš? Ubytoval se v Tiu. Na letišti mu byl naproti jeden z nižších sekretářů. Vyslanec je v Anglii. Krom toho on přece cestoval a v Anglii se moc nezdržoval.“

„Ale proč –“

„No kvůli Carmichaelovi samozřejmě. Carmichael přijel do Bagdádu za ním – říct mu, co zjistil. Ale nikdy předtím se neviděli. To znamená, že Carmichael nemohl vědět, jestli to je ten správný člověk – a taky nebyl ve střehu. No jasně – to sir Rupert Crofton Lee – ten falešný – Carmichaela probodl! Edwarde, všechno to do sebe zapadá.“

„Já z toho nevěřím ani slovu. Je to šílenost. Nezapomeň, že sira Ruperta pak zabili v Káhiře.“

„Tam se to celé odehrálo. Teď už to vím. Edwarde, to je přece hrůza. Já jsem viděla, jak se to stalo.“

„Tys viděla, jak se to stalo – Victorie, to už ses zbláznila úplně?“

„Ne, nezbláznila jsem se vůbec. Poslouchej mě, Edwarde. Někdo mi zaklepal na dveře – v hotelu v Heliopolis – nebo aspoň jsem si myslela, že jsou to moje dveře, tak jsem vykoukla ven, ale nebyly – bylo to o jedny dveře dál, tam bydlel sir Rupert Crofton Lee. Přišla jedna ta stevardka nebo letuška nebo jak jim říkají. Požádala ho, aby byl tak hodný a šel do kanceláře BOAC – že to je hned vedle, na stejné chodbě. Krátce potom jsem vyšla ze svého pokoje. Opravdu jsem měla dveře označené BOAC. Ty se zrovna otevřely a on vyšel ven. Zdálo se mi tehdy, že se nejspíš dozvěděl něco, co ho rozzlobilo, šel totiž docela jinak. Chápeš, Edwarde? Byla to past, jeho náhradník tam čekal připravený, a jen sir Rupert vešel, tak ho vzali po hlavě, ten druhý vyšel ven a sehrál jeho roli. Nejspíš ho pak drželi někde v Káhiře, třeba v hotelu jako nemocného, dávali mu drogy a zabili ho ve správnou dobu, když se ten falešný vrátil do Káhiry.“

„Historka je to báječná,“ pokrčil Edward rameny. „Ale když mám být úplně upřímný, Victorie, ty si to všechno vymýšlíš. Nejsou pro to žádné důkazy.“

„A co ten vřídek –“

„K čertu s vřídkem!“

„A ještě něco.“

„Co?“

„Ta cedulka British Overseas Airways na dveřích. Ta tam potom už nebyla. Vzpomínám si, jak jsem se divila, když jsem zjistila, že kancelář BOAC je na druhé straně haly. To je jedna věc. A ještě něco. Ta letuška, co mu klepala na dveře. Já jsem ji pak ještě viděla – tady v Bagdádu – a co víc, přímo v Olivové ratolesti. Ten první den, co jsem tam byla. Přišla dovnitř a mluvila s Catherine. Já jsem si už tenkrát říkala, že ji odněkud znám.“

Po chvíli mlčení Victoria dodala:

„Takže vidíš, Edwarde, že to není všechno jen moje fantazie.“

Edward pomalu odpověděl:

„Tak jsme zase zpátky v Olivové ratolesti – a u Catherine. Victorie, tohle je teď strašně důležité – musíš se víc sblížit s Catherine. Lichoť jí, podlézej jí, mluv s ní o bolševických myšlenkách. Tak nebo tak se s ní musíš spřátelit dost na to, abys zjistila, kdo jsou její kamarádi, kam chodí a s kým je ve styku mimo Olivovou ratolest.“

„Nebude to snadné,“ připomněla mu Victoria, „ale budu se snažit. Co pan Dakin? Mám mu o tom všem říct?“

„No samozřejmě. Ale den dva počkej. Třeba ještě na něco přijdeme.“ Edward si povzdechl, „Vezmu Catherine některý večer do Le Select na kabaret.“

A tentokrát Victoria vůbec nežárlila. Edward to řekl se zachmuřeným odhodláním, které předem vylučovalo, že by od svého poslání očekával nějaké potěšení.

II.

Victoria byla ze svých objevů tak nadšená, že jí nedělalo sebemenší problém pozdravit následující den ráno Catherine s překypujícím přátelstvím. Catherine je prý moc hodná, že jí řekla o tom místě, kde si může dát umýt vlasy. Už to opravdu moc potřebuje. (O tom nebylo pochyb, protože poté, co se Victoria vrátila z Babylonu, získaly její tmavě vlasy barvu rzi, tolik v nich měla písku a prachu.) „Ano, vypadají příšerně,“ přejela je Catherine pohledem plným jistého zlovlného uspokojení. „Tys byla včera venku v té písečné bouři?“

„Najala jsem si auto a jela jsem se podívat do Babylonu,“ vysvětlila Victoria. „Bylo to hrozně zajímavé, ale cestou zpátky se zvedla písečná bouře a já jsem málem oslepla a udusila se.“

„Babylon je zajímavý,“ souhlasila Catherine, „ale měla bys tam jet s někým, kdo tomu rozumí a umí o tom pořádně povídat. A na vlasy tě večer vezmu k té Arménce. Dá ti krémový šampon. Ten je nejlepší.“

„Nechápu, jak to děláš, že tvoje vlasy pořád vypadají tak báječně,“ prohlásila Victoria a náležitě obdivným pohledem přejela Catherine těžké chomáče mastných loken, které ze všeho nejvíc připomínaly klobásky.

Na Catherineině obvykle kyselé tváři se objevil úsměv a Victorii napadlo, že Edward měl pravdu, když mluvil o síle lichotek.

Když ten večer obě dívky odcházely z Olivové ratolesti, chovaly se k sobě jako nejlepší kamarádky. Catherine se proplétala bludištěm úzkých uliček a průchodů a nakonec zaklepal na pramálo slibné dveře, na kterých nebylo ani v nejmenším znát, že by se za nimi prováděly kadeřnické práce. Uvítila je ovšem ne příliš hezká, ale schopná mladá žena, která mluvila pečlivou pomalou angličtinou a odvedla Victorii k dokonale čistému umyvadlu s nablýskanými kohoutky, kolem něhož stály vyrovnané nejrůznější lahvičky. Catherine odešla a Victoria svěřila svou hřívu zručným rukám slečny Ankumianové. Za chvíli už měla

místo vlasů jeden velký chuchvalec krémové pěny.

„A teď buďte tak hodná...“

Victoria se naklonila nad umyvadlo. Na hlavu jí proudila voda a s bubláním mizela v odtokové rouře. Náhle dívka ucítila sladký puch, ze kterého se jí zvedal žaludek a který měla neurčitě spojený s nemocnicí. Na ústa a nos jí někdo pevně přitiskl promáčený hadr. Divoce se bránila, kroutila se a svíjela, ale hadr držela na místě železná ruka. Začala se dusit, hlava se jí omámeně točila, v uších se jí ozval ohlušující hřmot...

A pak už jen tma, hluboká a naprostá.

## Osmnáctá kapitola

Když Victoria znovu nabyla vědomí, měla pocit, že mezitím muselo uplynout hrozně moc času. V hlavě jí blikaly zmatené vzpomínky – nadskakující auto – nějaké ječivé hovory a hádky v arabštině – světlo, které jí blýsklo do očí – strašný záchvat nevolnosti – pak si neurčitě vzpomínala, že ležela na posteli a někdo jí zvedl paži – ostré bolestivé píchnutí jehly – pak další zmatené sny a tma a pod tím vším stále silnější pocit naléhavosti...

Teď už byla, přinejmenším vzdáleně, zase sama sebou, Victorií Jonesovou... A Victorii Jonesové se něco stalo hodně dávno – před mnoha měsíci – snad roky... nebo možná jen dny.

Babylon – slunce – prach – vlasy – Catherine. Catherine se samozřejmě usmívala, pod těmi svými párkovitými lokny měla úlisné oči – Catherine ji vzala umýt hlavu a pak – co se stalo? Ten strašný smrad – cítila ho ještě teď – zvedal se z něj žaludek – no jistě, chloroform. Omámili ji chloroformem a odvezli ji – kam?

Victoria se opatrně pokusila posadit. Vypadalo to, že leží na posteli – hodně tvrdé posteli – hlava ji bolela a točila se – pořád ještě byla ospalá, strašně ospalá... to píchnutí, píchnutí injekční jehly, dali jí nějaké drogy... ještě teď byla napůl omámená.

No, přinejmenším ji nezabili. (Proč vlastně ne?) Takže to by bylo dobré. Nejlepší, pomyslela si stále ještě napůl zdrogovaná Victoria, bude usnout. Což také vzápětí udělala.

Když se vzbudila příště, měla hlavu mnohem jasnější. Byl už den a ona lépe viděla, kde je.

Byla to malá, ale hodně vysoká místnost, vymalovaná klišovou barvou v depresivně šedomodrém odstínu. Podlaha byla z udusané hlíny. Veškerý nábytek v místnosti tvořila postel, na které Victoria ležela, přikrytá špinavou houní, a rozviklaný stolek, na němž stálo popraskané smaltované umyvadlo a pod ním zinkový kbelík. Bylo tu také okno a to zvenčí chránila jakási dřevěná vyřezávaná mříž. Victoria se opatrně zvedla; bylo jí špatně a bolela ji hlava. Došla k oknu. Skrz vyřezávanou mříž bylo jasné vidět ven, do zahrady s palmami. Na východní měřítko to byla docela hezká zahrada, i když na britských předměstích by se na ni asi dívali spatra. Rostlo v ní hodně jasně oranžových měsíčeků, několik zaprášených eukalyptů a pár pohubých tamaryšků.

Pobíhalo v ní malé dítě s modře tetovaným obličejem a se spoustou náramků, házel si míčem a prozpěvovalo vysokým, kvílivým nosovým hláskem, který trochu připomínal v dálce hrající dudy.

Pak se Victoria zaměřila na dveře, které byly velké a těžké. Bez valné naděje k nim došla a zkusila je otevřít. Byly zamčené. Vrátila se k posteli a sedla si na ni.

Kde to je? V Bagdádu ne, to bylo jisté, A co bude dělat dál?

Po minutě či dvou jí došlo, že ta poslední otázka je vlastně bezpředmětná. Případnější bylo – co někdo jiný udělá s ní? Trochu se jí sevřel žaludek, když si vzpomněla na radu pana Dakina, ať poví všechno, co ví. Ovšem možná, že to z ní už dostali, když byla pod vlivem drog.

Ale je živá. K tomu se Victoria vracela s tvrdošíjným optimismem. Když dokáže zůstat naživu, dokud ji Edward nenajde – co tak asi Edward udělal, když zjistil, že zmizela? Šel za Dakinem? Nebo jednal na vlastní pěst? Vytřepal z Catherine všechno, co ví? A podezíral vůbec Catherine? Čím víc se Victoria snažila představit si Edwarda v nějaké uspokojivé akci, tím víc se jeho obraz ztrácel, až z něj zůstala jen abstraktní silueta bez tváře. Jak chytrý Edward je? O to tady šlo hlavně. Edward je milý, Edward má kouzlo, ale má Edward taky mozek? Protože ona ve své současné situaci bude potřebovat především mozek.

Pan Dakin, ten by potřebný mozek měl. Ale měl by také důvod? Nebo by prostě její jméno škrtnul z pomyslné soupisky a napsal za ním úhledný křížek? Pro pana Dakina je koneckonců Victoria jen jednou z mnoha. Riskovali, a když je štěstí opustilo, měli prostě smůlu. Ne, neuměla si představit, jak pan Dakin organizuje záchrannou akci. Koneckonců – varoval ji.

I doktor Rathbone ji varoval. (Varoval, nebo jí vyhrožoval?) A když se nenechala zastrašit, netrvalo dlouho a hrozba se uskutečnila...

Ale ještě žiju, opakovala si Victoria, pevně rozhodnutá brát věci z té lepší stránky.

Zvenčí se ozvaly kroky a pak v zrezavělém zámku zaskřípal klíč. Dveře se zachvěly v pantech a rozlétly se. Objevil se v nich nějaký Arab. Nesl starý plechový tác s jídlem.

Vypadal v dobré náladě, zubil se od ucha k uchu, pronesl pár nesrozumitelných poznámek v arabštině, potom položil tác, otevřel ústa a ukázal si do nich a nakonec odešel. Znova za sebou zamkl.

Victoria se zájmem přistoupila k tácu. Byla tu velká mísa rýže, pak něco, co vypadalo jako srolované kapustové listy, a velká placka arabského chleba. A k tomu džbán vody a sklenice.

Victoria začala tím, že vypila velkou sklenici vody, a pak se vrhla na rýži, chléb a kapustové listy, které byly naplněné nějakým sekaným masem trochu podivně chuti. Když spořádala všechno, co na tácu bylo, cítila se mnohem líp.

Ze všech sil se snažila všechno si pořádně promyslet. Omámili ji chloroformem a unesli. Jak dávno? O tom měla jen velmi mlhavou představu. Z nejasných vzpomínek na to, jak spala a budila se, usoudila, že to bylo před několika dny. Odvezli ji z Bagdádu – kam? To se zase neměla jak dozvědět. Vzhledem k tomu, že vůbec neuměla arabsky, nemohla se ani zeptat. Nemohla zjistit místo, jméno ani datum.

Následovalo několik hodin zoufalé nudy.

Večer se žalářník objevil s dalším tácem jídla. Tentokrát s ním přišly dvě ženy. Byly v rezavě černých hábitech se zakrytými obličejí. Nevešly do místnosti, zůstaly stát hned za dveřmi. Jedna měla v náručí dítě. Stály tam a hihňaly se. Victoria odhadovala, že si ji přes tenkou látku závoje bedlivě prohlížejí. Bylo pro ně vzrušující a ohromně zábavné mít tady uvězněnou Evropanku.

Victoria je oslovila anglicky a francouzsky, ale odpovědi jí bylo jen další hihňání. Napadlo ji, jak to je divné, že nemůže komunikovat s osobami svého vlastního pohlaví. Pomalu a s obtížemi vyslovila jednu z mála frází, které už stačila pochytit:

„El hamdu lilláh.“

Její snaha byla odměněna potěšeným gejírem arabštiny. Obě horlivě kývaly hlavami. Victoria k nim vykročila, ale arabský sluha, nebo kdo to vlastně byl, jí okamžitě zastoupil cestu. Mávl na obě ženy, ať jdou stranou, a sám také vyšel ze dveří, zavřel je a zamkl. Předtím ale několikrát zopakoval jedno slovo.

„Bukra – bukra...“

Tohle slovo už Victoria slyšela. Znamenalo to zítra.

Sedla si na postel, aby si to všechno rozmyslela. Zítra? Zítra někdo přijde, nebo se něco stane. Zítra její uvěznění skončí – nebo ne? – ale možná, že když skončí, bude to konec i pro ni. Když to vzala kolem a kolem, ze zítřku nijak nadšená nebyla. Instinktivně cítila, že by bylo mnohem lepší, kdyby zítra byla už někde docela jinde.

Ale šlo by to nějak? Poprvé se na tuhle otázku plně soustředila. Došla nejdřív ke dveřím a prohlédla si je. Ne, tudy to rozhodně nepůjde. Nebyl to ten typ zámku, co se dá odemknout sponkou – pokud by vůbec dokázala nějaký zámek odemknout sponkou, o čemž silně pochybovala.

Zbývalo tedy okno. A okno, jak brzo zjistila, bylo mnohem nadějnější. Dřevěné mřížoví, které ho chránilo, bylo v posledním stadiu rozkladu. Nejspíš by dokázala ztrouchnivělé dřevo olámat natolik, aby se protáhla, jenže by se to určitě neobešlo bez hluku a ten by vzbudil pozornost. A vzhledem k tomu, že pokoj, kde byla zavřená, byl v patře, znamenalo to buď si vyrobit něco jako lano, nebo skočit a velmi pravděpodobně si přitom vyvrtnout kotník nebo přivodit jiné zranění. V knihách si hrdina udělá lano z pruhů příkrývky nebo prostěradla. Pochybovačně se podívala na tlustý bavlněný přehoz a otrhanou příkrývku. Ani jedno z toho jí pro její účel nepřípadalo vhodné. Přehoz by musela leda rozřezat, ale nemela čím, a příkrývka by se sice nejspíš roztrhat dala, jenže byla tak zpuchřelá, že zavěsit se na ni plnou vahou nepřícházelo v úvahu.

„Sakra,“ ulevila si Victoria nahlas.

Myšlenka na únik se jí zamlouvala čím dál víc. Pokud mohla soudit, její vězňatelé jsou velmi prostí lidé, pro něž samotný fakt, že je Victoria pod zámek, znamená dostatečnou záruku. Nečekají, že by utekla, z jednoduchého důvodu – je uvězněná a utéct nemůže. Ten, kdo na ni použil injekční stříkačku a patrně ji sem také dovezl, tu teď není, tím si byla jistá. Očekávají ho – nebo ji – „bukra“. Ten kdosi ji nechal na nějakém odlehklém místě pod dozorem prostých lidí, kteří uposlechnou rozkazů, ale nezabývají se žádnými rafinovanostmi a navíc, jak doufala, rozhodně podceňují vynalézavost mladé Evropanky v bezprostředním ohrožení života.

„Já se odsud nějak dostanu,“ slíbila si Victoria.

Přistoupila ke stolu a pustila se do večerní dávky jídla. Sílu bude určitě potřebovat. Zase to byla rýže, pár pomerančů a pár kousků masa v jasné oranžové omáčce.

Victoria snědla všechno a napila se vody. Když vracela džbán na stůl, stůl se nahnul a trochu vody steklo

na zem. Podlaha na tom místě se okamžitě změnila v loužičku řídkého bláta. Když to slečna Victoria Jonesová viděla, v jejím vždy plodném mozku se zrodil nápad.

Otázka zněla, jestli klíč zůstal zvenčí v zámku.

Slunce už zapadalo. Za chvíli bude tma. Victoria došla ke dveřím, klekla si a nakoukla do obrovské klíčové díry. Světlo neviděla. Ted potřebovala něco, čím by tam mohla zašťourat – třeba tužku nebo plnicí pero. Nepříjemné bylo, že jí vzali kabelku. Zachmuřeně se rozhlédla po místnosti. Příbor na stole nebyl, jen velká lžice. Pro její nejbližší úkol se použít nedala, i když později se může hodit. Victoria si sedla, že bude uvažovat a plánovat. Najednou zlehka vykřikla, zula si botu a povedlo se jí vytáhnout vnitřní koženou vložku. Pevně ji stočila. Výsledná rolička byla slušně tuhá. Vrátila se ke dveřím, přidržela a začala horlivě dloubat do klíčové díry. Veliký klíč našťestí seděl uvnitř volně. Po třech nebo čtyřech minutách na její úsilí zareagoval a ze dveří vypadl ven na hliněnou podlahu. Ani to skoro nebylo slyšet.

A teď si musím pospíšet, řekla si Victoria, než bude úplná tma. Donesla si džbánec s vodou a trochu jí vylila na podlahu u dveří co nejbližší místa, kam podle ní mohl klíč dopadnout. Pak začala lžící a prsty vyryvat a vyhrabávat vzniklé bláto. Kousek po kousku zalévala hlinu vodou a vyhrabávala ji, až pod dveřmi vznikl mělký podkop. Victoria si lehla a nakoukla do něj, ale neviděla skoro nic. Vyhrnula si rukávy a zjistila, že pod dveře dostane ruku a část předloktí. Zkoumavě hmatala prsty kolem, až nakonec špičkou jednoho z nich zavadila o něco kovového. Klíč tedy našla, ale nedokázala dostat paži dostatečně daleko, aby ho shrábla a protáhla dovnitř. Rozepnula tedy zavírací špendlík, který přidržoval utržené ramínko šatů. Ohnula ho jako háček, zamáčkla ho do kousku arabského chleba a začala pátrat znova. Zrovna když už měla pocit, že se rozberečí vzteky, ohnutý špendlík zachytil klíč a ona ho dokázala přitáhnout na dosah prstů a pak dostat blátivou stružkou dovnitř.

Zhoupla se na paty a obdivovala svou vlastní vynalézavost. Popadla klíč do zablácené ruky, vstala a strčila ho do zámku. Počkala, až se v okolí náležitě rozštěkali podvratáci, a otočila jím. Když se pak opřela do dveří, povolily a pootevřely se. Victoria opatrně vyhlédla škvírkou ven. Vedly do další malé místnosti s otevřenými dveřmi na protější straně. Victoria chvíli počkala a pak k nim po špičkách došla. Druhý pokoj měl ve stropě veliké díry a jednu či dvě také v podlaze. Vchod vedl na hrubé vepřovicové schody přilepené k boční stěně domu, a po těch se dalo sejít do zahrady.

Víc toho Victoria vidět nepotřebovala. Po špičkách se vrátila do svého vězení. Bylo dost nepravděpodobné, že by se na ni ještě dnes někdo přišel podívat. Počká do tmy, až se vesnice nebo městečko uloží k spánku, a pak zmizí.

Všimla si ještě jedné věci. U vnějších dveří ležela hromádka nějaké roztrhané černé látky. Usoudila, že to je stará aba a že se může hodit na zakrytí jejích evropských šatů.

Victoria neměla tušení, jak dlouho čeká. Připadalo jí to jako nekonečné hodiny. Konečně ale nejrůznější místní zvuky utichly. Vzdálený gramofon nebo fonograf přestal vyřvávat arabské písně, hlučné hlasy a chrchlání ustaly a z dálky se už neozýval ječivý ženský smích ani dětský pláč.

Nakonec slyšela jen vzdálené vytí, které přisoudila šakalům, a občas se někde rozštěkal pes, ale věděla, že takhle to bude celou noc.

„Tak jdeme na to!“ prohlásila a vstala.

Po chvíli uvažování zamkla své vězení zvenčí a klíč nechala v zámku. Pak dotápala ke dveřím druhého pokoje, sebrala černou hromádku látky a vykročila na hliněné schody. Měsíc už vyšel, ale byl ještě nízko na obloze. Svítil právě tolik, aby Victoria viděla na cestu. Opatrně sešla dolů a asi čtyři schody před koncem se zastavila. Tady byla stejně vysoko jako hřeben zdi obklopující zahradu. Kdyby pokračovala po schodech, musela by projít kolem stěny domu. Z pokojů v přízemí slyšela chrápání. Možná bude lepší vztít to po vršku zdi. Ta byla dost tlustá na to, aby se po ní dalo jít.

Zvolila tuto možnost a rychle, i když občas trochu nejistě se dostala do místa, kde zeď v pravém úhlu zahýbala. Za ní pak byla palmová zahrada a v jednom místě se zeď drolila. Victoria se tam doplazila, zčásti skočila a zčásti sklouzla dolů. Za chvíli už se proplétala mezi stromy k štěrbině v protější zdi. Ocitla se v úzké primitivní uličce, která byla příliš úzká na to, aby tudy projelo auto, ale hodila se pro osly. Vedla mezi zdmi z vepřovic. Victoria utíkala pryč, jak nejrychleji dokázala.

Psi se teď divoce rozštěkali. Z jedné dveří vyběhli dva hnědí podvratáci a začali na ni vrčet. Sebrala hrst sutí a úlomků cihel a jedním po nich hodila. Našli a utekli. Victoria běžela dál. Zahnula z. a roh a ocitla se v ulici, která tu zřejmě byla hlavní. Byla úzká a rozrytá a vedla vesnicí, kde byly všechny domy z nepálených cihel v měsíčním světle stejně bledé. Za zdmi vykukovaly palmy, psi vrčeli a štěkali. Victoria se zhluboka nadechla a utíkala dál. Psi pořád štěkali, ale nikdo z lidí se zřejmě o nočního vetřelce nezajímal. Brzy vyběhla na širokou pláň s kalnou stružkou, přes kterou se klenul rozpadající se vyhrbený můstek. Za ním vedla silnice, nebo spíš cesta – vypadalo to, že vede do nekonečna. Victoria utíkala,

dokud mohla popadnout dech.

Vesnici měla teď za sebou. Měsíc stál vysoko na obloze. Vlevo, vpravo i před ní ležela pustá kamenitá země, neobdělávaná a bez jediné známky lidského osídlení. Vypadala plochá, ale ve skutečnosti byla mírně zvlněná. Pokud Victoria viděla, nebyly tu žádné orientační body, a neměla vůbec ponětí, kam ta silnice může vést. Nevyznala se ve hvězdách natolik, aby dokázala poznat třeba jen světovou stranu, na kterou míří. V té rozlehlé prázdné pustině bylo cosi trochu děsivého, ale zpálky se vrátit nesměla. Mohla jít jenom dál.

Na chvíli se zastavila, aby znova popadla dech, ohlédla se přes rameno a ujistila se, že její útěk nebyl odhalen, a pak vykročila vytrvalým tempem přibližně šesti kilometrů v hodině do neznáma.

Když konečně přišel úsvit, byla Victoria unavená, bolely ji nohy a neměla daleko k hysterii. Všimla si, kde se na obloze objevuje první světlo, a z toho usoudila, že míří zhruba na jihozápad, ale protože stejně netušila, kde je, nebyl jí ten poznatek k ničemu dobrý.

Kousek stranou od cesty před ní ležel malý kopeček nebo pahorek. Victoria uhnula z cesty, zamířila k němu a vyšplhala nahoru. Boční svahy byly poměrně prudké.

Tady se mohla rozhlédnout po okolí – a pocit nesmyslné paniky se vrátil. Kolem dokola totiž nebylo nic...

Scéna to byla v ranním světle docela působná. Země i obzor se chvěly lehkými pastelovými odstíny meruňkové, krémové a růžové a stíny na nich vytvářely obrazce. Bylo to krásné, ale děsivé. Teď už vidí, pomyslela si Victoria, co to znamená být na světě sám...

Tu a tam bylo vidět tmavší skvrnku nízké zakrslé trávy a nějaké to trnité křoví. Jinak byla ale krajina naprosto nedotčená a nejevila známky života. Byla tu jen Victoria Jonesová.

Ani vesnici, z níž prchla, už nebylo vidět. Cesta, po níž přišla, se teď zdála vést také do prázdného nekonečna. Připadalo jí neuvěřitelné, že se dostala tak daleko, až se jí vesnice docela ztratila z očí. Na okamžik pocítila panickou touhu vrátit se tam. Tak či onak znova navázal kontakt s lidskou rasou...

Pak se sebrala. Měla v úmyslu utéct, a taky utekla, jenže její potíže sotva skončí jen proto, že se jí podařilo se od svých věznilů pár kilometrů vzdálit! Auto, jakkoli staré a rozhrkané by si s nimi poradilo hravě. Až se na její útěk přijde, bude ji někdo hledat. A kde se proboha Victoria schová? Tady prostě nebyla jediná skrýš. Ještě pořád s sebou nesla tu roztrhanou černou abu, kterou sebrala. Teď se váhavě zabalila do jejích záhybů a stáhla si ji do obličeje. Netušila, jak vlastně vypadá, protože u sebe neměla zrcátko. Kdyby si sundala evropské šaty a punčochy a šourala se dál bosá, možná by unikla pozornosti. Victoria věděla, že řádně zahalená. Arabka, i když otrhaná a chudá, se těší veškerým možným ohledům. Od každého muže by bylo vrcholem neslušnosti, aby ji oslovil. Ale oklame to přestrojení západní oči, které v tom autě možná budou sedět a hledat ji? Tak či tak, tohle je její jediná šance.

Zatím byla příliš unavená, než aby mohla jít hned dál. Taky měla hroznou žízeň, ale s tím nemohla nic dělat. Usoudila, že nejlepší bude lehnout si na svah kopečku. Uslyší, kdyby se blížilo auto, a když se přikrčí do male roklinky, vymleté na svahu, bude snad mít šanci odtamtud zjistit, kdo v autě sedí.

Může se krýt tak, že se bude pohybovat po odvrácené straně kopce, aby nebyla ze silnice vidět.

Na druhou stranu se zoufale potřebovala dostat zpátky do civilizace, a zatím viděla jedinou možnost – zastavit auto s Evropany a požádat o svezení.

Jenže se nejdřív musí přesvědčit, že jsou to ti správní Evropané. A jak to má proboha udělat?

Zatímco si lámala hlavu s touhle otázkou, naprosto nečekaně usnula, vyčerpaná dlouhým pochodem a vůbec vší tou námahou.

Když se vzbudila, měla slunce přímo nad hlavou. Bylo jí vedro, byla ztuhlá, motala se jí hlava a žízeň se změnila v krutá muka. Victoria zasténala, ale jen ten zvuk z jejích suchých a bolavých rtů vyšel, okamžitě ho polkla a poslouchala. Slabě, ale zřetelně slyšela auto. Opatrně zvedla hlavu. Auto nepřijíždělo od vesnice, ale mířilo směrem k ní. To znamenalo, že to nejsou pronásledovatelé. Zatím to byla malá černá tečka daleko na cestě. Victoria ležela pořád tak skrytá, jak se dalo, a sledovala, jak se vůz blíží. Hrozně si přála mít u sebe pořádný dalekohled.

Auto na pár minut zmizelo v mělkém údolíčku a pak se znova objevilo: šplhalo do kopce nedaleko ní. Řídil Arab a vedle něj seděl muž v evropských šatech.

Tak teď, pomyslela si Victoria, teď se musím rozhodnout. Je tohle její šance? Má seběhnout k silnici a auto zastavit?

Zrovna když se chystala to udělat, zastavila ji náhlá pochybnost. Co když je zrovna tohle nepřítel?

Koneckonců, jak by to mohla poznat? Tahle cesta je určitě hodně opuštěná. Žádné jiné auto tudy neprojelo. Ani nákladák. Dokonce ani oslí karavana. A tohle auto možná míří zrovna do té vesnice, odkud včera utekla...

Co má dělat? Bylo to příšerné rozhodnutí a ona na něj měla hrozně málo času. Jestli tohle je nepřítel, tak

to znamená konec. Ale jestli to nepřítel není, tak to je možná její jediná šance na přežití. Protože jestli se tady bude dál takhle toulat, tak nejspíš umře žízni a od sluníčka. Co má dělat?

Jak se tam krčila, ochromená nerozhodností, hukot přijíždějícího auta se změnil. Zpomalilo, pak zatočilo, sjelo ze silnice a zamířilo přímo ke kopečku, na němž se krčila.

Viděli ji! Hledají ji!

Victoria sklouzla prohlubní dolů a plížila se po opačné straně pahorku pryč od přijíždějícího auta. Slyšela, jak zastavilo a jak bouchla dvířka; někdo vystoupil.

Pak někdo řekl něco arabsky. Dál se nedělo nic. Až pak se najednou objevil muž. Obcházel pahorek dokola asi v polovině jeho výšky. Oči upíral na zem, čas od času se sehnul a něco sebral. Ať hledal cokoli, patrně to nebyla dívka jménem Victoria Jonesová. A co víc, nepochybně to byl Angličan.

Victoria vykřikla úlevou, zvedla se a zamířila k němu. Narovnal se a překvapeně na ni vykulil oči.

„Prosím vás, pane,“ začala Victoria. „Jsem strašně ráda, že jste přijel.“

Pořád jen zíral.

„Kdo proboha...“ začal. „Vy jste Angličanka? Ale...“

Victoria se smíchem odhodila abu, do které se halila.

„Jistěže jsem Angličanka,“ řekla. „A prosím vás, můžete mě odvézt zpátky do Bagdádu?“

„Já nejedu do Bagdádu. Zrovna jsem odtamtud přijel. Ale co pro všechno na světě děláte sama tady uprostřed pouště?“

„Unesli mě,“ vysvětlovala bez dechu Victoria. „Šla jsem si nechal umýt hlavu a tam mi dali chloroform. A když jsem se vzbudila, tak jsem byla v arabském domě támhle v té vesnici.“

Ukázala k obzoru.

„V Mandali?“

„Nevím, jak se jmenuje. Utekla jsem včera v noci. Šla jsem až do rána a pak jsem se schovala tady za tím kopečkem, kdybyste byl náhodou nepřítel.“

Její zachránce na ni hleděl s dost podivným výrazem. Bylo mu asi pětatřicet, byl světlavý a tvářil se poněkud povýšeně. Jeho výslovnost byla přesná a mírně akademická. Teď si nasadil skřípec a podíval se přes něj na Victorii dost znechuceně. Dívka si uvědomila, že muž nevěří ani slovu z toho, co řekla.

To ji rozcílilo a urazilo.

„Je to naprostá pravda!“ prohlásila. „Do posledního písmene!“

Neznámý se na ni díval ještě nedůvěřivěji než dřív.

„Pozoruhodné,“ pronesl chladně.

Victorie se zmocnilo zoufalství. To je přece taková nespravedlnost, že když lže, vypadá to vždycky věrohodně, kdežto když se přísně drží pravdy a nepřidá si ani slovíčko, nikdo jí nevěří. Skutečné události vypráví špatně a nepřesvědčivě.

„A jestli s sebou nemáte nic k pití, tak umřu žízni,“ dodala. „Tou ostatně umřu stejně, jestli mě tu necháte a odjedete beze mě.“

„Nic takového by mě přirozeně ani nenapadlo,“ odpověděl neznámý upjatě. „To se pro Angličanku ani v nejmenším nehodí, toulat se sama v pustině. Propána, máte úplně rozpraskané rty... Abdule!“

„Sáhibe?“

Z druhé strany kopečku se vynořil řidič.

Dostal nějaké instrukce v arabštině, odběhl k autu a za chvíli se vrátil s velkou termoskou a bakelitovým kelímkem.

Victoria se dychtivě napila.

„Áá,“ vydechla. „To je lepší.“

„Jmenuji se Richard Baker,“ představil se Angličan.

Victoria mu oplátila stejným.

„Já jsem Victoria Jonesová,“ řekla. A pak, ve snaze získat zpátky ztracenou pudů pod nohama a přinutit ho, aby se na ni přestal dívat tak nedůvěřivě a věnoval jí uctivou pozornost, dodala: „Pauncefoot Jonesová. Jedu za svým strýčkem, za doktorem Pauncefoot Jonesem, na vykopávky.“

„No to je ale pozoruhodná náhoda,“ podíval se na ni překvapeně Baker. „Taky tam mám namířeno. Je to odsud něco přes dvacet kilometrů. Tak to vás zachránil ten pravý, co?“

Říct, že to Victorii vyrazilo dech, je ještě málo. Byla úplně v šoku. Dokonce tak, že nebyla schopná ze sebe vypravit jediné slovo. Pokorně a mlčky následovala Richarda Bakera k autu a nasedla.

„Předpokládám, že jste ta antropoložka,“ pokračoval Richard, když ji usazoval na zadním sedadle a odklízěl věci, které tam překážely. „Slyšel jsem, že přijedete, ale takhle hned na začátku sezóny jsme vás nečekali.“

Chvilku stál a třídil nejrůznější úlomky nádob, které vytahoval z kapes a které předtím, jak si Victoria uvědomila, sbíral na tom kopečku.

„Dost pravděpodobně to je malý tell,“ ukázal na pahorek. „Ale pokud jsem zatím viděl, nic neobvyklého. Většinou jsou to pozdně asyrské nádoby – něco partského, a nějaká docela pěkná prstencová dna z kassitského období.“ Usmál se a dodal: „Jsem rád, že i za takhle těžké situace zvítězily vaše archeologické instinkty a šla jste prozkoumat tell.“

Victoria otevřela ústa a pak je zase zavřela. Řidič nastartoval a vyjel.

Co by konečně mohla říct? Je pravda, že bude odhalena, jakmile na vykopávky dorazí – ale bude mnohem lepší být odhalena tam a pokorně se kát za své výmysly, než přiznat se Richardu Bakerovi tady uprostřed pustiny. Co jí mohou udělat? Přinejhorším ji mohou poslat zpátky do Bagdádu. A krom toho, říkala si Victoria, nezdolná jako vždy – krom toho třeba ještě něco vymyslím, než tam dojedeme. Její bujná fantazie se dala do díla. Ztrála paměti? Cestovala s dívkou, která ji požádala, aby – ne, nejlepší asi opravdu bude všechno vyklopit. Rozhodně jí ale bylo milejší přiznat se doktoru Pauncefoot Jonesovi, ať už je, jaký chce, než Richardu Bakerovi s tím jeho povýšeně pozvednutým obočím, který tak zjevně neuvěřil ani slovu z jejího pravdivého a nepřikrášleného vyprávění.

„Nepojedeme až do Mandali,“ obrátil se k ní Richard Baker z předního sedadla. „Asi za dva kilometry uhneme ze silnice do pouště. Občas je dost těžké se trefit, moc orientačních bodů tu není.“

Po chvilce něco řekl Abdulovi a auto ostře uhnulo ze silnice přímo do pouště. I bez výrazných orientačních bodů – aspoň Victoria žádné neviděla – řídil Richard Baker Abdula gesty: teď doprava – teď doleva.

Konečně spokojeně vydechl.

„Teď už jsme na správné cestě,“ prohlásil.

Victoria žádnou cestu neviděla. Ale po chvíli tu a tam přece jen zahlédla slabé otisky pneumatik.

Jednou přejeli poněkud lépe viditelnou stezku, a v té chvíli Richard Baker vykřikl a přikázal Abdulovi, ať zastaví.

„Tohle vás bude zajímat,“ řekl Richard Baker Victorii. „Jste tady prvně, takže jste to ještě neviděla.“

Po příčné cestě se k autu blížili dva muži. Jeden nesl na zádech krátkou dřevěnou lavičku, druhý velkou dřevěnou věc asi o velikosti pianina.

Richard je zastavil a oni ho pozdravili zjevně s velkým potěšením. Richard vylovil cigarety a vůbec to vypadalo, že se všichni těší na nějakou zábavu.

Pak se Richard obrátil k Victorii.

„Máte ráda kino? Tak to něco uvidíte.“

Promluvil na oba muže a ti se potěšeně usmáli. Postavili lavici a gestem vyzvali Victorii a Richarda, ať se na ni posadí. Pak tu svou druhou kulatou věc umístili na jakýsi podstavec. Mělo to v sobě dvě kukátka a Victorie při pohledu na ně zvolala:

„To je jako ty atrakce v zábavním parku. Co viděl komorník.“

„Přesně tak,“ kývl Richard. „Je to primitivní forma téže věci.“

Victoria se zadívala do zasklené štěrbiny kukátka, jeden z mužů začal pomalu otáčet jakousi klikou a ten druhý spustil nějakou monotónní litanii.

„Co to říká?“ ptala se Victoria.

Litanie pokračovala a Richard překládal:

„Přistupte blíže a připravte se na velké zázraky a potěšení. Očekávejte, že spatříte divy starobylosti.“

Před Victoriiným zrakem se objevil hrubě kolorovaný snímek černochů sklízějících pšenici.

„Feláhové v Americe,“ překládal Richard.

Pak přišlo:

„Manželka velkého šáha Západního světa,“ a císařovna Eugenie se uculila a přejela si prsty po dlouhé lokně. Pak záběr královského paláce v Černé Hoře a další ze Světové výstavy.

Podivné a různorodé obrazy následovaly jeden po druhém, neměly navzájem vůbec nic společného a občas byly ohlašovány velice podivným způsobem.

Princ manžel, Disraeli, norské fjordy a bruslaři ve Švýcarsku uzavřeli tento podivný pohled na staré zlaté časy.

Vypravěč ukončil svůj výklad těmito slovy:

„A tak vám přinášíme divy a kouzla starých dob v jiných zemích a vzdálených krajích. Nechť je váš příspěvek štědrý jako zázraky, které jste zhlédli, neboť vše toto je pravdivé.“

Byl konec. Victoria potěšeně zářila. „To bylo vážné úžasné!“ prohlásila. „V životě bych tomu nevěřila.“

Majitelé putovního kina se pyšně usmívali. Victoria se zvedla z lavičky a Richard, který seděl na druhém konci, sletěl do písku a ocitl se v poněkud nedůstojné poloze. Victoria se omluvila, ale nijak zvlášť ji to



nemrzelo. Richard oba Araby odměnil a rozešli se s mnoha zdvořilými pozdravy, okázalými přáními zdaru a svoláváním Božího požehnání na hlavy ostatních. Richard a Victoria nasedli znova do auta a muži s kinem se plahočili dál do pouště.

„Kam jdou?“ zeptala se Victoria.

„Cestují po celé zemi. Poprvé jsem je potkal v Zajordánsku, na cestě od Mrtvého moře do Amámu. Ted zrovna mají namířeno do Kerbely, ale samozřejmě po málo frekventovaných cestách, aby mohli pořádat představení vodlehlých vesnicích.“

„Třeba je někdo svezze?“ Richard se zasmál.

„Nejspíš by nepřijali. Jednou jsem nabídl svezení starci, který šel z Basry do Bagdádu. Zeptal jsem se ho, jak dlouho mu to asi bude trvat, a on řekl, že dva měsíce. Nabídl jsem mu, ať nasedne, že tam bude ještě ten večer, ale on mi poděkoval a odmítl. Jemu klidně slačí ty dva měsíce. Tady čas nic neznamená. Jak si na tohle člověk jednou zvykne, najde v tom zvláštní potěšení.“

„Ano. To si dovedu představit.“

„Arabové tu naši západní netrpělivost a snahu udělat všechno co nejdřív strašně těžko chápou, a náš zvyk mluvit přímo k věci jim připadá jako vrchol hrubosti. Člověk by vždycky měl tak hodinu sedět a mluvit o všem možném – nebo, jestli je vám to milejší, nemluvit vůbec.“

„Kdyby tohle člověk udělal v kanceláři v Londýně, asi by to působilo divně. Hrozné plýtvání časem.“

„Ano, jenže tím se dostáváme k původní otázce: Co je to čas? A co je plýtvání?“

Victoria o tom rozvažovala. Auto stále ještě směřovalo do prázdna, ale s naprostou jistotou.

„Kde to je?“ zeptala se nakonec.

„Tell Asuád? No, uprostřed pouště. Už brzo uvidíte zikkurat. A předtím se podívejte doleva, támhle – kam ukazuju.“

„Jsou to mraky?“ ptala se Victoria. „To přece nemůžou být hory.“

„Ale jsou. Zasněžené hory Kurdistánu. Jsou vidět, jen když je úplně jasno.“

Victoria měla pocit, jako by krásně snila. Kdyby jen takhle mohla jet věčně. Kdyby jen nebyla taková lhářka. Přikrčila se jako dítě, protože si vzpomněla, jaké nepříjemné odhalení ji čeká. Jaký asi bude doktor Pauncefoot Jones? Vysoký, s dlouhým šedým vousem a pronikavým zamračeným pohledem? Ale to je jedno, i kdyby Pauncefoot Jones hodně zuřil, povedlo se jí vyklouznout Catherine, Olivové ratolesti i doktoru Rathboneovi.

„Támhle ho máte,“ upozornil ji Richard.

Ukázal před sebe. Victoria na obzoru rozeznala něco jako pupínek.

„Vypadá ještě celé kilometry daleko.“

„Kdepak, už je to jen kousek. Uvidíte.“

A opravdu, pupínek se s neuvěřitelnou rychlostí zvětšoval, nejdřív do hromádky, pak do kopečku a nakonec do velkého a působivého tellu. Po jedné straně stála dlouhá a rozlehlá budova z vepřovic.

„Expediční dům,“ vysvětlil Richard.

Zastavili s velkou slávou v houfu štěkajících psů. Usměvaví sluhové v bílých hábitech jim vyběhli vstříc.

Po přivítání Richard prohlásil: „Zřejmě vás nečekali tak brzo, Ale připraví vám postel. A hned vám přinesou teplou vodu. Předpokládám, že byste se ráda umyla a odpočinula si. Doktor Pauncefoot Jones je nahoře na tellu. Jdu tam za ním. Ibrahim se o vás postará.“

Odkráčel a Victoria šla za usměvavým Ibrahimem do domu. Po prudkém sluníčku venku se nejdřív zdál temný. Prošli obývacím pokojem s velkými stoly a několika otlučenými křesly, pak obešli nádvoří a vstoupili do malého pokojíku s jedním okýnkem. Stála tam postel, primitivní prádelník, stůl s umyvadlem a džbánem a židle. Ibrahim jí přinesl velký džbán dost kalné horké vody a hrubý ručník. Pak se s omluvným úsměvem vrátil s malým zrcátkem, které zavěsil na hřebík ve zdi.

Victoria byla vděčná, že má možnost se umýt. Právě si začala uvědomovat, jak moc je unavená a vyčerpaná a jak obalená špínou.

„Nejspíš vypadám příšerně,“ řekla si a přistoupila k zrcadlu.

Chvilku nechápavě hleděla na vlastní obraz. Tohle není ona – to není Victoria Jonesová.

A pak si uvědomila, že její rysy sice jsou stále ty drobné souměrné rysy Victorie Jonesové, ale vlasy že má teď platinově blond!

Devatenáctá kapitola

I.

Richard našel doktora Pauncefoot Jonese na vykopávkách, jak sedí na bobku vedle svého předáka a zlehka oklepává jednu část zdi malým krumpáčkem.

Doktor Pauncefoot Jones přivítal kolegu věčně.

„A, Richarde, chlapče, tak už jste tu. Měl jsem dojem, že přijedete až. v úterý. Nevím proč.“

„Vždyť je úterý,“ namítl Richard.

„Opravdu?“ odpověděl dr. Pauncefoot Jones bez zájmu. „Pojďte, slezte sem dolu a povězte mi svůj názor. Už teď se objevují úplně neporušené zdi, a to jsme teprve metr hluboko. Zdá se mi, že je tu i pár stop po barvě. Pojďte se na to podívat. Mně to připadá velice slibně, co si o tom myslíte vy?“

Richard seskočil dolů do výkopu a oba archeologové se asi čtvrt hodiny bavili na vysoce odborné téma.

„Mimochodem,“ vzpomněl si pak Richard, „přivezl jsem jedno děvče.“

„Opravdu? A jaké?“

„Říká, že je vaše neter.“

„Moje neter?“ Doktor Pauncefoot Jones s námahou odtrhl myšlenky od hliněných zdí. „Neřekl bych, že mám neter,“ prohlásil pochybovačně, jako by ji mít mohl, ale zapomněl na to.

„Jestli jsem to správně pochopil, má tu s vámi pracovat.“

„Aha!“ Tvář doktora Pauncefoot Jonese se vyjasnila. „No jistě. To je asi Veronica.“

„Myslím, že říkala Victoria.“

„Ano, ano. Victoria. Emerson mi o ní psal z Cambridge. Má to být velmi schopná dívka. Antropoložka.

Neumím si představit, proč se někdo muže chtít stát antropologem, vy ano?“

„Slyšel jsem, že sem za vámi přijede nějaká mladá antropoložka.“

„Pro ni tu zatím nemáme nic. Jsme samozřejmě teprve na začátku. Byl jsem přesvědčený, že přijede až za nějakých čtrnáct dní nebo tak, ale nečetl jsem ten její dopis moc pečlivě, a pak jsem ho někam založil, takže jsem si nezapamatoval, co přesně psala. Moje žena přijede příští týden – nebo ten další – co jsem vlastně udělali s jejím dopisem? a měl jsem takový dojem, že Venetia přijede s ní – ale samozřejmě jsem se mohl splést. No dobře, dobře, užitečná nám tu bude určitě. Objevuje se spousta keramiky.“

„Není ona trochu divná?“

„Divná?“ Doktor Pauncefoot Jones na něj zamžoural. „V jakém smyslu?“

„No, jestli třeba neprodělala nervové zhroucení nebo tak?“

„Pokud si vzpomínám, Emerson psal, že hodně tvrdě pracovala. Diplomová práce nebo doktorská práce nebo tak něco, ale o zhroucení myslím neříkal nic. Proč?“

„No, sebral jsem ji u cesty, toulala se tam úplně sama. Vlastně to bylo bylo na tom malém tellu asi kilometr nebo dva před tím místem, kde se odbočuje ze silnice –“

„Pamatuju si na něj,“ kývl doktor Pauncefoot Jones. „Víte, že jsem na tom tellu jednou našel kousek mitanské nádoby? To je skutečně neobvyklý nález, takhle daleko na jihu.“

Richard se nehodlal nechat rozptylovat archeologickými tématy a rozhodně pokračoval:

„Vyprávěla mi neuvěřitelné věci. Říkala, že si šla nechat umýt vlasy, že ji tam omámili chloroformem, unesli, odvezli do Mandali a uvěznil ji v nějakém domě a ona uprostřed noci utekla – zkrátka tu nejabsurdnější povídku, jakou si umíte představit.“

Doktor Pauncefoot Jones zavrtěl hlavou.

„To mi vůbec nepřipadá pravděpodobné,“ pronesl. „V zemi je naprostý klid a dobrý policejní dohled. Nikdy tu nebylo bezpečněji.“

„Přesně tak. Zjevně si to všechno vymyslela. Proto jsem se ptal, jestli se nezhroutila. Nejspíš patří k těm hysterkám, co tvrdí, že je milují místní faráři nebo že jim ubližují doktoři. S tou můžeme mít ještě spoustu potíží.“

„Já myslím, že se uklidní,“ prohlásil doktor Pauncefoot Jones optimisticky. „Kde je teď?“

„Nechal jsem ji dole, aby se umyla a učesala.“ Zaváhal. „Nemá s sebou vůbec žádné zavazadlo.“

„Skutečně? To je nešikovné. Doufám, že po mně nebude chtít půjčit pyžamo? Mám jen dvě a to čisté je ošklivě roztrhané.“

„Bude si muset nějak poradit, než příští týden pojede nákladák do města. Vážně bych rád věděl, co tam dělala – takhle venku a úplně sama.“

„Dívky jsou dnes zvláštní,“ prohlásil doktor Pauncefoot Jones neurčitě. „Dovedou se objevit úplně všude. Dost to komplikuje život, když člověk potřebuje s něčím pohnout. Tady by člověk myslel, že jsme dost stranou, abychom se vyhnuli návštěvám, ale překvapilo by vás, kolik se tu objeví aut a lidí, zrovna když je můžete nejmíň potřebovat. Propáníčka, dělníci přestali pracovat. To už asi bude čas na oběd. Musíme zpátky dolů.“

II.

Victoria na ně čekala s obavami, ale zjistila, že doktor Pauncefoot Jones je docela jiný, než si ho představovala. Byl to malý kulatý mužíček s napůl holou hlavou a veselýma očima. K jejímu naprostému

ohromení se k ní hnal se vztaženýma rukama.

„No vida, vida, Venetie – chci říct Victorie,“ řekl. „To je mi ale překvapení. Měl jsem kdovíproč dojem, že přijedeš až příští měsíc. Ale strašné rád tě vidím. Moc rád. Jak se má Emerson? Co to jeho astma, nemá to moc zlé?“

Victoria sebrala zbytky svého ohromeného rozumu a opatrně odpověděla, že to astma moc zlé není.

„Moc si balí krk,“ prohlásil doktor Pauncefoot Jones. „Velká chyba. A říkal jsem mu to. Všichni tihle akademici, co nevytáhnou paty z univerzity, se moc zabývají vlastním zdravím. Nemyslet na to – to je nejlepší způsob, jak se udržet fit. No, doufám, že se tu dobře zabydlíš – moje manželka přijede příští týden – nebo ten další – nebyla úplně zdravá, víš? Opravdu musím najít její dopis. Richard mi říkal, že se ti ztratila zavazadla. Jak to zvládneš? Nemůžu dost dobře poslat nákladák dřív než příští týden.“

„Myslím, že si do té doby poradím,“ ujistila ho Victoria. „Zkrátka budu muset.“

Doktor Pauncefoot Jones se zahihňal.

„Richard a já ti toho moc půjčit nemůžeme. S kartáčkem problém nebude. Těch je v zásobách asi deset a vata, jestli ti k něčemu bude, a – počkat – zásyp – a nějaké náhradní ponožky a kapesník. Ale bohužel o mnoho víc tam nemáme.“

„To bude dobré,“ prohlásila Victoria a slastně se usmála.

„Zatím pro tebe nemáme žádné pohřebiště,“ varoval ji doktor Pauncefoot Jones. „Objevují se moc hezké zdi – a v těch vzdálenějších výkopech spousty úlomků nádob. Možná se nám povede i některé spojit. Však už tě nějak zaměstnáme. Zapomněl jsem, jestli fotografuješ?“

„Něco o tom vím,“ připustila Victoria obezřetně: ulevilo se jí, že padla zmínka o něčem, co skutečně umí. „Dobře, dobře. Umíš vyvolávat negativy? Já jsem staromódní – pořád ještě používám desky. Temná komora je dost primitivní. Vy mladí jste zvyklí na všechny ty nové vymoženosti a skromně primitivní podmínky vás vyvádějí z míry.“

„Mně to vadit nebude,“ ujistila ho Victoria.

Ze zásob expedice si vybrala kartáček na zuby, pastu, houbu a trochu zásypu.

Hlava se jí z těch všech překvapení motala. Snažila se ujasnit si, v jakém je vlastně teď postavení. Zjevně si ji pletou s nějakou Venetií Kdovíjakou, která se má skutečně k expedici připojit a je antropoložka.

Victoria ani nevěděla, co takový antropolog dělá. Jestli je tady někde slovník, musí si to najít. Ta pravá dívka zřejmě nepřijede ještě aspoň týden. No tak tedy dobře – následující týden, nebo aspoň do té doby, než pojede nákladák do Bagdádu, bude Victoria Venetií Kdovíjakou a bude se snažit neprozradit. Z doktora Pauncefoot Jonese obavy neměla: ten byl tak nádherně roztržitý! Ale z Richarda Bakera byla nervózní. Nelíbilo se jí, jak si ji zkoumavě prohlížel, a tušila, že když si nebude dávat dobrý pozor, Richard její podvod záhy prohlédne. Naštěstí byla v Londýně krátkou dobu písarkou a sekretářkou v Archeologickém institutu a pochytila pár fráží a jiných střípků znalostí, které se teď mohou hodit. Bude ale muset dávat velký pozor, aby se nějak nápadně nepoděkla. Ještě štěstí, že muži mívají obvykle k ženám povýšený postoj, takže každé takové poděknutí budou považovat spíš za důkaz, jak jsou ženy beznadějně nemožné, než za podezřelou okolnost.

Tahle přestávka jí poskytne nějakou dobu na odpočinek, který, jak cítila, velice potřebuje. Protože pro Olivovou ratolest bude její úplné zmizení velice znepokojivé. Prchla z jejich vězení a bude velice těžké vysledovat, co se s ní stalo. Richardovo auto neprojízďelo Mandali, takže nikdo nemůže tušit, že je Victoria teď v tellu Asuád. Ne, z jejich pohledu to bude vypadat, jako by se Victoria prostě rozplynula. Mohli by dojít k názoru, a velmi pravděpodobně k němu také dojdou, že je mrtvá. Že se zatoulala do pouště a umřela vyčerpáním.

No, jen ať si to myslí! Bohužel. Edward si to bude myslet také. No nic, Edward to musí překousnout. A tak či onak, nebude to muset překusovat dlouho. Zrovna když se bude trápit výčitkami svědomí, že ji přemlouval, aby se přátelila s Catherine, ona se objeví – z ničeho nic se mu vrátí – vstane z mrtvých – jen jako blondýnka a ne bruneta.

To jí znova připomnělo onu záhadu, proč jí Oni (ať už to byl kdokoli) odbarvili vlasy. Někaký důvod to mít muselo – ale za nic na světě nedokázala přijít na to, jaký. Takhle už brzo začne vypadat hodně divně, až jí u kořínek začnou odrůstat vlastní černé vlasy. Falešná platinová blondýnka, bez pudru a bez rtěnky! Může se dívka vůbec ocitnout v nepříjemnější situaci? No nic, říkala si, aspoň jsem živá, no ne? A nevidím důvod, proč bych se neměla skvěle bavit – aspoň na týden. Skutečně to bylo ohromně zábavné, účastnit se archeologické expedice a vidět, jaké to je. Teď jen aby to dobře sehrála a neprozradila se.

Její role nebyla tak úplně jednoduchá. Musela dávat pozor na všechny narážky na lidi, knihy, architektonické styly a kategorie keramiky. Naštěstí je dobrý posluchač vždycky vítaný. Victoria uměla oběma mužům naslouchat výborně, a zatímco obezřetně kličkovala, poměrně rychle se učila vědecký

žargon.

Když byla v domě sama, potajmu horlivě četla. Byla tu slušná knihovna archeologických publikací, Victoria rychle získala aspoň všeobecný přehled o oboru. Nečekaně zjistila, že jí život připadá okouzlující. Časné ráno jí přinesli snídani a pak všichni vyrazili na vykopávky. Pomáhala Richardovi s fotografováním.

Přebírala a sestavovala střepy, sledovala dělníky při práci, obzvlášť oceňovala dovednost a jemnost mužů s krumpáči – těšily ji jejich písně a smích malých chlapců, kteří utíkali s košíky hlíny na skládku. Naučila se, jak jdou po sobě období, uvědomila si jednotlivá stadia vykopávek a seznámila se s výsledky práce předchozí sezony. Hrozila se jen toho, že se objeví hrob. Nic z toho, co přečetla, jí ani v nejmenším nenapovědělo, co by měla dělat jako činná antropoložka. „Jestli se objeví nějaké kosti nebo hrob,“ rozhodla se pak, „dostanu příšernou rýmu – ne, těžký žlučnický záchvat – a zůstanu v posteli.“

Ale žádný hrob se nevynořil. Místo toho se zvolna odkrývaly stěny paláce. Victorii to fascinovalo, a navíc se při tom nenaskytla žádná příležitost, kdy by musela prokazovat svou zručnost nebo znalosti.

Richard Baker se na ni ještě občas zkoumavě zadíval a ona cítila jeho nevyslovenou kritiku, ale choval se mile a přátelsky a jejím nadšením se upřímně bavil.

„Zrovna jste přijela z Anglie, tak to je pro vás všechno ještě nové,“ podotkl jednoho dne. „Vzpomínám si, jak jsem byl svou první sezónu nadšený já.“

„Jak je to dávno?“

Usmál se.

„Poměrně dost. Patnáct – ne, šestnáct let.“

„Musíte tuhle zemi znát hodně dobře.“

„Ale to nebylo jen tady. Sýrie – a taky Persie.“

„Vy mluvíte hodně dobře arabsky, vidíte? Dokázal byste se vydávat za Araba, kdybyste tak byl oblečený?“ Zavrtěl hlavou.

„Ne, to není tak jednoduché. Pochybuju, že by nějaký Angličan vůbec kdy byl schopný hrát Araba – určitě ne dlouhodoběji,“

„Co Lawrence?“

„Pochybuju, že by se Lawrence někdy vydával za Araba. Ne, jediný člověk, kterého znám a který je od místních prakticky k nerozeznání, je chlapík, co se tady přímo narodil. Jeho otec byl konzul v Kašgaru a v jiných divokých koutech. Jako dítě mluvil kdejakým podivným nářečím, a co já vím, nezapomněl je ani v dospělosti.“

„Co se s ním stalo?“

„Když jsme vyšli ze školy, ztratil jsem ho z dohledu. My jsme byli spolužáci. Říkali jsme mu Fakír, protože uměl sedět úplně nehybně a dostat se do zvláštního transu. Nevím, co dělá teď – i když popravdě to dokážu docela dobře odhadnout.“

„Po škole jste ho už nikdy neviděl?“

„Víte, co je zvláštní? Nedávno jsem na něj narazil, v Basře. Všechno to bylo takové divné.“

„Divné?“

„Nepoznal jsem ho. Byl oblečený jako Arab, měl keřfíji, pruhovanou košili a starý vojenský kabát. Držel šňůrku těch jantarových kuliček, jak oni někdy nosí, a ťukal s nimi mezi prsty – jenže ve skutečnosti signalizoval morseovkou. Vyťukával zprávu – pro mne.“

„A jakou?“

„Moje jméno – tedy spíš přezdívku – a svoje, a pak signál, že mám být v pohotovosti a čekat potíže.“

„A došlo k nim?“

„Ano. Když vstal a zamířil ze dveří, takový tichý a nenápadný obchodní cestující vytáhl revolver. Srazil jsem mu ruku a Carmichael utekl.“

„Carmichael?“

Když slyšel, jakým tónem to řekla, rychle se k ní otočil.

„Tak se doopravdy jmenoval. Proč – znáte ho?“

Victoria si pomyslela, jak divně by znělo, kdyby řekla: „Umřel v mé posteli.“

„Ano,“ řekla pomalu, „znala jsem ho.“

„Znala? Proč říkáte – je –“

Victoria kývla.

„Ano,“ potvrdila. „je mrlvý.“

„Kdy zemřel?“

„V Bagdádu. V hotelu Tio.“ Ushle dodala: „Všechno se už ututlalo. Nikdo to neví.“

Pomalu pokýval.

„Aha. Ano, takhle to v té hře chodí. Ale vy –“ podíval se na ni. „Jak vy to víte?“

„Já jsem se do toho připlétla – náhodou.“

Dlouze a zkoumavě si ji prohlédl.

Victoria se náhle zeptala:

„Nebyla ta vaše školní přezdívkou náhodou Lucifer?“

Zatvářil se překvapeně.

„Lucifer? To ne. Říkali mi Sova – protože jsem pořád musel nosit lesklé brýle.“

„A nevíte o někom, komu by se říkalo Lucifer – v Basře?“

Richard zavrtěl hlavou.

„Lucifer, syn úsvitu. Padlý anděl.“

Pak dodal: „Nebo staromódní vosková sirka. Pokud si dobře vzpomínám, byla jejich hlavní přednost v tom, že ve větru nezhasínaly.“

Při řeči ji pozorně sledoval, ale Victoria se mračila.

„Ráda bych, abyste mi řekl,“ vyzvala ho pak. „co přesně se stalo v té Basře.“

„Už jsem vám to říkal.“

„Ne. Myslím, kde jste byli, když se to všechno stalo?“

„Aha. No, kupodivu v čekárně konzulátu. Chtěl jsem mluvit s Claytonem, to je konzul.“

„A kdo ještě tam byl? Ten obchodní cestující a Carmichael? Nebo ještě někdo?“

„Ještě dva další, hubený snědý Francouz nebo Syřan a takový stařík, nejspíš Peršan.“

„A ten obchodní cestující vytáhl revolver, vy jste ho zastavil a Carmichael utekl – jak?“

„Nejdřív zamířil ke konzulově kanceláři. To je na druhém konci průchodu, který vede do zahrady –“

Přerušila ho.

„Já vím. Pár dní jsem tam bydlela. Ostatně, těsně po tom, co jste odjel.“

„Opravdu?“ znova si ji zkoumavě prohlédl, ale Victoria si to ani neuvědomila. Viděla v duchu dlouhou chodbu na konzulatu, ale s otevřenými dveřmi na druhém konci – otevřenými mezi zelené stromy a do slunečního světla.

„No, jak jsem říkal, Carmichael nejdřív zamířil tam. Pak se prudce otočil a vyběhl druhou stranou na ulici. Víc jsem ho neviděl.“

„A co ten obchodní cestující?“

Richard pokrčil rameny.

„Vyprávěl nějakou zmatenou historku o tom, že ho večer předtím napadl a okradl nějaký muž a že si myslel, že v tom Arabovi na konzulátu poznal pachatele. Moc víc jsem o tom neslyšel, protože jsem odletěl do Kuvajtu.“

„Kdo v té době bydlel na konzulátu?“ ptala se Victoria dál.

„Nějaký Crosbie – dělá do nafty. Nikdo jiný. Ne, vlastně myslím, že tam byl ještě někdo z Bagdádu, ale toho jsem nepotkal. Nevzpomínám si, jak se jmenoval.“

Crosbie, přemýšlela Victoria. Kapitána Crosbieho si pamatovala – nevysoká podsaditá postava, kulometná palba řeči. Úplně obyčejný muž. Slušný člověk, ale bez valného smyslu pro nějaké rafinovanosti. A tu noc, co Carmichael přišel do Tia, byl Crosbie zpátky v Bagdádu. Bylo by možné, že se v té chodbě obrátil, protože uviděl Crosbieho jako siluetu proti slunečnímu světlu? Proto se otočil a hnál se na ulici, místo aby se pokusil dostat do konzulovy kanceláře?

Zaujatě o tom přemýšlela. Vzhledla a provinile sebou trhla, když zjistila, jak soustředěně si ji prohlíží

Richard Baker.

„Proč to všechno chcete vědět?“ zeptal se.

„Jen mě to zajímá.“

„Ještě nějaké otázky?“

Victoria se zeptala: „Neznáte někoho jménem Lefarge?“

„Ne – myslím, že ne. Muž, nebo žena?“

„To nevím.“

Uvažovala o Crosbiem. Crosbie? Lucifer?

Je Crosbie Lucifer?

Když večer dala Victoria oběma mužům dobrou noc a šla spát, řekl Richard doktoru Pauncefoot Jonesovi:

„Nemohl bych se podívat na ten dopis od Emersona? Rád bych viděl, co přesně o té dívce píše.“

„No jistě, milý hochu, no jistě. Někde lady leží. Vzpomínám si, že jsem si na zadní stranu udělal pár poznámek. Pokud si dobře vzpomínám, mluvil o Veronice velice pochvalně – prý je celá žhavá do práce.“

Připadá mi jako okouzlující dívka – okouzlující. Líbilo se mi, jak vůbec nenadělala s tím, že se jí ztratila zavazadla. Většina dívek by trvala na tom, že je musíme hned odvézt do Bagdádu, aby si mohly nakoupit nové šaty. Tomu říkám kurážné děvče. Mimochodem, jak se to vlastně stalo, že o ta zavazadla přišla?“ „Omámili ji chloroformem, unesli a uvězili v domorodém domě,“ zopakoval Richard nevzrušeně. „Propáníčka, ano, to jste říkal. Už si vzpomínám. To je přece krajně nepravděpodobné. To mi připomíná co mi to jen připomíná? – No ano, Elisabeth Canningovou. Vzpomínáte si, jak ji čtrnáct dní pohřešovali a pak se zas objevila a vyprávěla takovou neuvěřitelnou historku? Skutečně velmi zajímavý rozpor v důkazech – o nějakých cikánech, jestli si vzpomínám na ten správný případ. A byla to taková nehezka dívka, vypadalo nepravděpodobně, že by v tom mohl být muž. A tahle malá Victoria — Veronica — já si to jméno nezapamatuju – je pozoruhodně hezká dívenka. V jejím případě v tom pravděpodobně nějaký muž je.“ „Vypadala by mnohem líp, kdyby si neodbarvovala vlasy,“ ucedil suše Richard. „Ona si je odbarvuje? Skutečně? Vy se v těchhle věcech tak vyznáte!“ „Ten dopis od Emersona, pane doktore –“ „No jistě – jistě – nemám vůbec ponětí, kam jsem ho dal. Ale dívejte se, kam vás jen napadne – tak jako tak bych ho rád našel kvůli těm poznámkám, co jsem měl na druhé straně a skice toho navíjeného korálku.“

## Dvacátá kapitola

Následujícího dne odpoledne doktor Pauncefoot Jones znechuceně vykřikl, protože zdálky zaslechl aulo. Nakonec ho objevil, jak se proplétá pouští k tellu.

„Návštěva,“ prohlásil nepřátelsky. „A v nejhorší možné chvíli. Chtěl jsem dohlédnout na celulózování té malované rozety v severovýchodním rohu. Určitě jsou to nějakí pitomci z Bagdádu, co budou mít plnou pusou společenských blábolů a čekají, že je budeme vodit po vykopávkách.“

„Tady nám může pomoci Victoria,“ prohlásil Richard. „Slyšíte mě, Victorie? Budete nám dělat průvodce cizinců.“

„Budu nejspíš vykládal nesmysly,“ bránila se Victoria. „Nemám ještě žádné zkušenosti.“

„Ale podle mě si vedete moc dobře,“ odpověděl s úsměvem Richard. „Ty dnešní ranní poznámky o plankonvexních cihlách byly jako vystřižené z Delongaze.“

Victoria se trochu začervenala a umínila si, že napříště bude své vědomosti lépe parafrázovat. Ty pátravé pohledy přes tlusté brýle ji občas vyváděly z míry.

„Budu se snažit,“ kývla pokorně.

„Přehazujeme na vás všechno, do čeho se nikomu nechce,“ podotkl Richard.

Victoria se usmála.

Byla pravda, že posledních pár dnů se opravdu nenudila. Vyvolávala desky ve vodě filtrované přes vatou a při světle zatmívací lucerny se svíčkou, která vždycky v nejkritičtějších okamžiku zhasla. Jako stůl sloužila v temné komoře přepravní bednička a Victoria u ní musela klečet nebo dřepět – a jak podotkl Richard, sama temná komora byla moderní verzí středověkých představ o Orientu. Doktor Pauncefoot Jones ji ujistil, že během sezóny se vybavení zlepší – ale právě teď bylo každé pence potřeba na výplaty dělníkům, protože bez nich by nebyly žádné výsledky.

Koše rozbitých nádob ji zprvu šokovaly a ohrnovala nad nimi nos, i když si dala dobrý pozor, aby to nedala najevo. Všechny ty střepy nějakých primitivních hrnců – k čemu je to dobré?

Jak ale postupně nacházela kusy, které k sobě patřily, slepovala je a vystavovala v krabicích s pískem, začalo ji to zajímat. Učila se rozpoznávat tvary a typy. A nakonec si začala v duchu představovat, jak a k čemu se ty nádoby před víc než třemi tisíci let používaly. V malé oblasti, kde vykopávky odhalily domky nevalné kvality, ta obydlí viděla tak, jak kdysi stávala, a v nich lidi, kteří tam žili, jejich potřeby, majetek a činnosti, jejich naděje a jejich obavy. Victoria měla živou představivost, a tak jí nedělalo potíže vidět to všechno jasně před sebou. Jednoho dne, když se ve stěně našel zazděný hliněný džbán s pultuctem zlatých náušnic, byla u vytržení. Nejspíš věno pro dceru, vysvětlil Richard s úsměvem.

Nádoby plné obilí, zlaté náušnice nashromážděné na věno, kostěné jehly, ruční mlýnky u hmoždíře, malé figurky a amulety. Celý každodenní život, strach a naděje společenství nedůležitých prostých lidí.

„To mě fascinuje nejvíc,“ přiznala Victoria Richardovi. „Víte, vždycky jsem si myslela, že archeologie jsou samé královské hroby a paláce.“

Králové Babylonu,“ dodala se zvláštním poloúsměvem. „Ale na tomhle se mi nejvíc ze všeho líbí, že to byli obyčejní všední lidé – lidé jako já. Můj svatý Antoníček, který mi hledá ztracené věci – a porcelánové prasátko pro štěstí a nádherná mísa na těsto, vevnitř modrá a zvenčí bílá, ve které jsem zadělávala na

koláč. Rozbila se mi a ta nová, co jsem si koupila, to už nebylo ono. Docela chápu, proč ti lidé tak pečlivě opravovali svoje oblíbené mísy a hrnce asfaltem. Život je pořád stejný, vidíte – tenkrát jako dnes.“

Na tohle všechno myslela, když sledovala návštěvníky stoupající do svahu k tellu. Richard jim vyšel vstříc, Victoria ho následovala.

Byli to dva Franconzi se zájmem o archeologii, kteří cestovali po Sýrii a Iráku. Po zdvořilých pozdravech je Victoria vzala na obhlídku vykopávek. Svědomitě papouškovala, co se kde děje; jenže nebyla by to ona, kdyby odolala a tu a tam si něco nevylepšila – jen aby to bylo zajímavější, jak si to sama před sebou omlouvala.

Všimla si, že druhý z mužů má dost podivnou barvu ve tváři a vleče se za ní bez valného zájmu. Nakonec prohlásil, ať ho mademoiselle laskavě omluví, že by si šel odpočinout do domu. Už od rána mu není moc dobře – a takhle na sluníčku je to ještě horší.

Zarnířil směrem k Expedičnímu domu a jeho kolega taktně ztišeným hlasem vsvěttil, že je to bohužel estomac. Bagdádská nevolnost tomu říkají, že? Vůbec dnes neměl nikam jezdit.

Victoria dokončila prohlídku a ještě chvíli si s Francouzem povídala. Konečně na vykopávkách „padla“ a doktor Pauncefoot Jones se statečně pokusil předstírat pohostinnost – navrhl, aby si hosté před odjezdem vypili čaj.

Francouz ho ale odmítl. Nesmějí příliš odkládat odjezd, jinak se setmí a oni nenajdou cestu. Richard Baker to okamžitě chválil. Francouz si vyzvedl v domě nemocného přítele a auto velkou rychlostí odjelo.

„A to je zjevně teprve začátek,“ vrčel doktor Pauncefoot Jones. „Teď sem nejspíš začnou návštěvy jezdit denně.“

Podal si velkou placku arabského chleba a tlustě ji namazal meruňkovou marmeládou.

Po svačině odešel Richard do svého pokoje. Musel odpovědět na několik dopisů a také jich sám chtěl pár napsat, protože se následujícího dne chystal do Bagdádu.

Najednou se zamračil. Na první pohled nepůsobil jako fanatik pořádku, ale svoje oblečení a papíry si srovnával určitým neměnným způsobem. Teď okamžitě viděl, že se v každé zásuvce někdo hrabal.

Sluhové to nebyli, tím si byl jistý. Takže to musel být ten nemocný návštěvník, který se pod vymyšlenou záminkou vzdálil a chladnokrevně mu prohledal věci. Nic nechybělo, o tom se přesvědčil. Peněz se nikdo nedotkl. Co tedy hledali? Když přemýšlel, co to může znamenat, jeho tvář byla stále zachmuřenější.

Šel do depozitáře a nahlédl do zásuvky, kde byly uloženy pečeti a jejich otisky. Nevesele se usmál – tady se nikdo ničeho nedotkl a nic neodnesl. Pak šel do obýváku. Doktor Pauncefoot Jones byl venku s předákem. Jen Victoria seděla stulená v křesle s knihou.

Richard bez úvodu prohlásil: „Někdo mi prohledal pokoj.“

Victoria užasle zvedla hlavu.

„Ale proč? A kdo?“

„Nebyla jste to vy?“

„Já?“ zvolala dotčeně Victoria. „Jistěže ne! Proč bych se vám hrabala ve věcech?“

Probodl ji pohledem. Pak pokračoval:

„Tak to musel být ten zatracený cizinec – ten, co se tvářil, jak je mu zle, a šel dolů do domu.“

„Ukradl něco?“

„Ne,“ zavrtěl hlavou Richard. „Nic se neztratilo.“

„Ale proč by měl někdo –“

Richard ji nenechal domluvit:

„Říkal jsem si, že tohle byste mohla vědět vy.“

„Já?“

„No, podle toho, co jste mi vyprávěla, vám se taky staly dost divné věci.“

„Aha, myslíte tohle – ano.“ Victoria vypadala poněkud vyplašeně. Pomalu řekla: „Ale nevím, proč by prohledávali váš pokoj. Vy přece nemáte nic společného –“

„S čím?“

Victoria chvilku mlčela. Zdálo se, že o něčem přemýšlí.

„Promiňte,“ omluvila se nakonec. „Co jste říkal? Neposlouchala jsem.“

Richard svou otázku nezopakoval. Místo toho se zeptal:

„Co to čtete?“

„No, beletrie tu moc na výběr nemáte. Příběh dvou měst. Pýchu a předsudek a Červený mlýn. Čtu Příběh dvou měst.“

„Ještě jste to nečetla?“

„Nikdy. Vždycky jsem myslela, že Dickens bude nuda.“

„No prosím vás!“

„Ale přijde mi to ohromně napínavé.“

„Kam jste došla?“ Podíval se jí přes rameno a přečetl: „A pletačky počítají Prvý.“

„Podle mě je děsivá,“ podotkla Victoria.

„Madam Defarge? Ano, dobrá postava. I když mi vždycky připadalo pochybné, že by se dal pomoci pletení vést seznam jmen. Je pravda, že já plést neumím.“

„Ale podle mě by to šlo,“ uvažovala o tom Victoria. „Hladce a obrace – a ozdobná oka – a občas chybné oko, nebo puštěné. Ano – šlo by to – samozřejmě by to muselo být kamuflované, aby se zdálo, že ten, kdo to pletl, to vůbec neumí a dělá chyby –“

Najednou, jako by do ní udeřil blesk, se jí v mysli spojily dvě věci. Bylo to jako exploze. Jméno – a vizuální vzpomínka. Muž s otrhanou červenou šálou sevřenou v dlaních – se šálou, kterou Victoria později spěšně sebrala a hodila do zásuvky. A spolu s tím to jméno. Defarge – ne Lefarge – Defarge, madam Defarge. Vzpamatovala se až při Richardově zdvořilém dotazu:

„Stalo se něco?“

„Ne – ne, tedy, jen jsem si na něco vzpomněla.“

„Aha.“ Richard velmi povýšeně pozvedl obočí.

Zítra pojedou všichni do Bagdádu, uvědomila si Victoria. Zítra její odpočinek skončí. Víc než týden si užívala bezpečí, klidu, času na to, aby se sebrala. Líbilo se jí to – ohromně se jí to líbilo. Možná jsem zbabělá, pomyslela si Victoria, to je možná ono. Mluvila jsem s lehkým srdcem o dobrodružství, jenže když skutečně přišlo, nijak zvlášť se mi nelíbilo. Nerada vzpomínala na to, jak bojovala proti ruce s chloroformem a pomalu se dusila, a jak strašně se bála tehdy v tom pokoji v patře, když otrhaný Arab řekl „bukra“.

A teď se k tomu všemu musí vrátit. Zaměstnává ji přece pan Dakin a platí ji pan Dakin a ona si musí ty peníze zasloužit a tvářit se statečně! Možná se dokonce bude muset vrátit do Olivové ratolesti. Trochu se zachvěla, když si vzpomněla na doktora Rathbonea a na ten jeho temný pátravý pohled. Varoval ji...

Ale možná se tam nebude muset vrátit. Možná pan Dakin řekne, ať to radši nedělá – když o ní teď vědí.

Ale bude se muset stavět ve svém bytě pro věci, protože mezi ně bezstarostně hodila i tu červenou pletenou šálu... Když odjížděla do Basry, sballila všechno do tašek. Možná, že až tu šálu odevzdá panu Dakinovi, její úkol skončí. Třeba jí řekne jako ve filmu: „Dobrá práce, Victorie!“

Vzhledla a zjistila, že ji Richard Baker pozoruje.

„Mimochodem,“ řekl, „budete se zítra schopná dostat ke svému pasu?“

„K pasu?“

Victoria o tom uvažovala. Tohle bylo pro ni typické, že ještě ani nerozmýšlela o tom, jak se zachová vůči expedici. Vzhledem k tomu, že z Anglie už brzo dorazí skutečná Veronica (nebo Venetia), včasný ústup bude nezbytný. Ale jestli se má jen vytratit, nebo se přiznat a náležitě se kát, to ji ještě nenapadlo řešit. Victoria byla vždycky náchylná k fatalistickému přesvědčení, že to „nějak dopadne“...

„No,“ zkoušela kličkovat, „to nevím jistě.“

„Víte, potřebujeme ho kvůli policii tohoto okresu,“ vysvětloval Richard. „Zapíšou si jeho číslo, vaše jméno, věk, zvláštní znamení a tak, zkrátka kdeco. A když ten pas mít nebudeme, tak bychom jim měli stejně poslat vaše jméno a popis. Mimochodem, jak se vlastně jmenujete příjmením? Vždycky jsem vám říkal ‚Victorie‘.“

Victoria se statečně sebrala.

„Ale no tak,“ řekla. „Znáte moje příjmení stejně dobře jako já.“

„To není tak docela pravda,“ odpověděl Richard s úsměvem až krutým. „Já vaše příjmení skutečně znám. Jenže myslím, že vy ho neznáte.“

Oči za brýlemi ji zkoumavě pozorovaly.

„Jistěže znám svoje příjmení,“ odsekla Victoria.

„Tak mi ho povězte – hned teď.“

Mluvil náhle tvrdě a úsečně.

„Nemá cenu lhát,“ řekl. „Hra skončila. Hrála jste to hodně chytře. Hodně jste toho načetla, ve vhodnou chvíli jste vytahovala přesvědčivé střípky znalostí – jenže takováhle přetvářka se nedá udržet věčně.“

Nastražil jsem vám pár pastiček a vy jste do nich spadla. Citoval jsem vám naprosté nesmysly a vy jste s nimi souhlasila.“ Odmlčel se. „Vy nejste Venetia Savillová. Tak kdo jste?“

„Řekla jsem vám, kdo jsem, hned jak jsme se setkali,“ odpověděla. „Jsem Victoria Jonesová.“

„Neteř doktora Pauncefool Jonese?“

„To ne – ale Jonesová se jmenuju.“



„Říkala jste mi ještě spoustu dalších věcí.“

„Ano, říkala! A všechno je to pravda! Ale bylo mi jasné, že mi nevěříte, a to mě naštválo, protože i když občas lžu – vlastně docela často – tak to, co jsem vám vyprávěla, lež nebyla. A tak, aby to znělo přesvědčivěji, jsem si ještě přidala, že se jmenuju Pauncefoot Jonesová – už jsem to tady několikrát použila a vždycky to báječně zabralo. Jak jsem měla vědět, že jedete zrovna sem?“

„To pro vás musel být šok,“ podotkl zachmuřeně Richard. „Ale sehrála jste to výborně – chladnokrevně.“ „Uvniř ne,“ zavrtěla Victoria hlavou. „Celá jsem se klepala. Ale říkala jsem si, že bude lepší s vysvětlením počkat až sem – že tady budu přinejmenším v bezpečí.“

„V bezpečí?“ opakoval zamyšleně. „Poslyšte, Victorie, ta šílená historka o tom, jak vás omámili – to je vážně pravda?“

„Jistěže je to pravda! Copak nechápete, že kdybych si chtěla něco vymyslet, dokázala bych to mnohem věrohodněji, a taky bych to líp vyprávěla?“

„Vzhledem k tomu, že vás už trochu znám, tak připouštím, že na tom něco je. Ale musím přiznat, že na první poslech ta historka působila silně nepravděpodobně.“

„Ale teď už jste ochotný připustit, že se to stát mohlo. Proč?“

Richard pomalu vysvětloval:

„Protože jestli, jak říkáte, jste se zapletla do Carmichaelovy smrti – tak to pravda být může.“

„Ano, tak to všechno začalo,“ kývla Victoria.

„Tak mi o tom povězte.“

Victoria se na něj dívala, jako by mu chtěla nahlédnout až do žaludku.

„Přemýšlím,“ vysvětlila, „jestli vám můžu věřit.“

„Nápodobně! Víte, měl jsem vážně podezření, že vás sem nasadili, abyste získala informace o mně. A možná to doopravdy tak je.“

„Což znamená, že o Carmichaelovi víte něco, co by Oni rádi věděli?“

„A kdo jsou to vlastně ti Oni?“

„Asi vám to budu muset říci všechno,“ pokrčila Victoria rameny. „Jinak to nejde – a jestli patříte k Nim, tak to stejně už víte, takže na tom nezáleží.“

Vyprávěla mu o noci, kdy Carmichael zemřel, o rozhovoru s panem Dakinem, o cestě do Basry, o svém zaměstnání u Olivové ratolesti, o Catherinině nepřátelství, o doktoru Rathboneovi a jeho varování a o cele té závěrečné peripetii, včetně záhady odbarvených vlasů. Vynechala jen červenou šálu a madam Defarge.

„Doktor Rathbone?“ Toho se Richard chytil. „Myslíte, že je on do toho zapletený? Že za tím vším stojí? Ale moje milá, to je hrozně důležitý člověk. Je známý po celém světě. Fondy na ty své plány dostává ze všech koutů zeměkoule.“

„No, to by se mu přece ohromně hodilo, ne?“ připomněla Victoria.

„Vždycky jsem ho považoval za nafoukaného hlupáka,“ uvažoval Richard nahlas.

„A taky je to dobrá kamufláž.“

„Ano – ano, to asi ano. Kdo to byl ten Lefarge, na kterého jste se mě ptala?“

„Jenom jméno,“ odpověděla Victoria. „Druhé takové je Anna Scheelová.“

„Anna Scheelová? Ne, o té jsem nikdy neslyšel.“

„Je důležitá,“ vysvětlovala Victoria. „Ale nevím přesně jak a proč. Je v tom všem hrozný zmatek.“

„Ještě mi jednou řekněte,“ požádal ji Richard, „kdo je ten člověk, který vás do toho všeho zatáhl?“

„Edwar – aha, vy myslíte pana Dakina. Myslím, že dělá něco kolem ropy.“

„Takový unavený, nahrbený a na pohled trochu tupý člověk?“

„Ano, ale doopravdy není. Myslím tupý.“

„Pije?“

„Říká se to, ale já si to nemyslím.“

Richard se narovnal a zadíval se na ni.

„To je tako ze špionážního románu. Je tohle všechno skutečnost? Jste vy skutečná? Jste pronásledovaná hrdinka, nebo rafinovaná dobrodružka?“

Victoria věcně připomněla:

„Důležité je, co o mně řekneme doktoru Pauncefoot Jonesovi.“

„Nic,“ mávl rukou Richard. „Nebude to nutné.“

Dvacátá první kapitola

Do Bagdádu vyrazili brzo ráno. Victoria měla podivně mizernou náladu. Když se ohlédla na Expediční dům, měla skoro knedlík v krku. Ovšem akutní nepříjemnosti spojené s bláznivým poskakováním

nákladáku jí účinně pomohly zapomenout na všechno kromě bezprostředního nepohodlí. Bylo to divné, jel zase po té takzvané silnici, míjet osly a zaprášene nákladáky. Trvalo skoro tři hodiny, než se dostali na předměstí Bagdádu. Nákladák je vyložil u hotelu Tio a kuchař s řidičem vyrazili na nezbytné nákupy. Na doktora Pauncefoot Jonese a na Richarda čekal velký balík pošty. Náhle se objevil Marcus, mohutný a rozzářený, a uvítal Victorii se svou obvyklou přátelskou vřelostí.

„Á,“ začal, „už je to dlouho, co jsem vás viděl. Nechodíte do mého hotelu. Aspoň týden nebo dva. Pročpak? Musíte tu dnes obědvat, budete mít všechno, co chcete. Mladá kuřátka? Velký steak? Jen ne krocana se speciální nádivkou a s rýží, protože to musím vědět den předem.“

Bylo zřejmé, že aspoň tady v hotelu Tio si Victoriina únosu nikdo nepovšiml. Je možné, že Edward na radu pana Dakina nešel na policii.

„Nevíte. Marcusi, jestli je pan Dakin v Bagdádu?“ zeptala se.

„Pan Dakin – ano, moc milý pán – no jistě, on je váš přítel. Byl tu včera – ne, předešlým. A kapitán Crosbie, znáte ho? Přítel pana Dakina. Dnes přijede z Kermanšáhu.“

„Víte, kde má pan Dakin kancelář?“

„Jistěže to vím. Každý zná Irácko-iránskou ropnou společnost.“

„Chtěla bych tam teď jet. Taxíkem. Ale potřebuju si být jistá, že taxikář ví, kam mě má odvézt.“

„Řeknu mu to sám,“ nabídl se Marcus ochotně.

Doprovodil ji na kraj uličky a svým obvyklým burácivým hlasem zahulákal. Poklusem přiběhl polekaný sluha. Marcus mu přikázal opatřit taxi. Pak Victorii sám k autu doprovodil a oslovil řidiče. Pak odstoupil a zamával.

„A chci pokoj,“ vzpomněla si ještě Victoria. „Máte pro mě nějaký?“

„Ano. ano. Dostanete krásný pokoj a na večer vám objednáme ten velký steak, co mám – speciální – a kaviár. A předtím se něčeho napijeme.“

„Výborně,“ usmála se Victoria. „A Marcusi, můžete mi půjčit nějaké peníze?“

„No jistě, moje milá. Tady máte. Vezměte si, kolik potřebujete.“

Taxi zahoukalo a vyrazilo a Victoria dopadla na sedadlo, hrst plnou bankovek a mincí.

O pět mimu později dorazila k sídlu Irácko-iránské ropné společnosti a zeptala se po panu Dakinovi.

Pan Dakin psal něco u stolu, a když Victorii uvedli, zvedl hlavu. Vstal a formálně si s ní potřásl rukou.

„Slečna – ehm – Jonesová. že? Abdalláhu, kávu.“

Když se za úředníkem zavřely zvukotěsné dveře, řekl Dakin tiše:

„Sem jste ale opravdu neměla chodit.“

„Tentokrát jsem musela,“ vysvětlovala Victoria. „Musím vám něco říct a musím vám to říct hned – než se mi zase něco stane.“

„Zase něco stane? Ono se už stalo?“

„Vy to nevíte?“ žasla Victoria. „Edward vám nic neřekl?“

„Pokud já vím, pořád ještě pracujete v Olivové ratolesti. Nikdo mi nic neřekl.“

„Catherine!“ vykřikla Victoria. „Ta mrcha Catherine! Určitě Edwarda nakrmila nějakou povídačkou a ten naiva jí uvěřil.“

„Tak mi o tom povězte,“ vyzval ji pan Dakin. „Ehm – neurazte se,“ dodal a zalétl pohledem k Victoriině blond hlavě, „mně jste se víc líbila jako tmavovláška.“

„To je jen malý kousek celé té historie,“ mávla rukou Victoria.

Ozvalo se zaklepání na dveře a vstoupil poslíček se dvěma malými šálky sladké kávy. Když byl pryč, Dakin řekl:

„Tak, teď mi to všechno povězte. Pěkně podrobně. Nikdo nás tady nemůže slyšet.“

Victoria se pustila do vyprávění o svých dobrodružstvích. Jako vždycky, když hovořila s Dakinem, dokázala mluvit souvisle a stručně. Zakončila vyprávění zmínkou o červené šále, kterou Carmichael upustil, a o tom, jak si ji pak spojila s madam Defarge.

Pak se s obavami podívala na Dakina.

Když vešla, zdál se jí ještě unavenější a shrbenější než jindy. Teď v jeho očích uviděla novou jiskru.

„Měl bych víc číst Dickense,“ prohlásil.

„Tak myslíte, že mám pravdu? Že skutečně řekl Defarge – a že v té šále může být vypletená nějaká zpráva?“

„Myslím,“ pronesl Dakin, „že tohle je první skutečný průlom, který zatím máme — a vděčíme za něj vám. Důležitá je ale ta šála. Kde je?“

„V mých věcech. Tu noc jsem ji strčila do zásuvky – a když jsem pak balila, prostě jsem všechno sebrala a nacpala do kufru, nic jsem netřídila.“

„A nikdy jste se před nikým nezmínila – vůbec před nikým – že ta šála patřila Carmichaelovi?“

„Ne, protože jsem na ni zapomněla. Strčila jsem ji do tašky s dalšími věcmi, když jsem jela do Basry, a od té doby jsem tu tašku neotevřela.“

„Tak by to mělo být dobré. I jestli vám prohledali věci, sotva by asi připisovali nějakou zvláštní důležitost staré špinavé vlněné šále – leda by věděli, oč jde, a to podle mě není možné. Teď stačí nechat vyzvednout vaše věci a poslat vám je – mimochodem, máte kde bydlet?“

„Zamluvila jsem si pokoj v Tiu.“

Dakin kývl.

„Tam to budete mít nejlepší.“

„Musím – chcete, abych – se vrátila do Olivové ratolesti?“

Dakin se na ni zkoumavě podíval.

„Bojíte se?“

Victoria vzdorně zvedla hlavu.

„Ne,“ prohlásila. „Jestli chcete, půjdu tam.“

„Nemyslím, že by to bylo nutné – a asi ani moudré. Ať se to dozvěděli, jak chtěli, předpokládám, že někdo zjistil, co tam děláte. Což znamená, že se už určitě nic nedozvíte, tak se radši držte stranou.“

Usmál se.

„Jinak se může stát, že až vás příště uvidím, budete zrzka.“

„No tohle by mě zajímalo ze všeho nejvíc,“ vykřikla Victoria. „Proč mi odbarvili vlasy? Přemýšlela jsem o tom horem dolem, ale žádný smysl jsem v tom nenašla. Vy ano?“

„Napadá mě jen jeden, a ten je dost nehezky – že totiž by se vaše mrtvé tělo hůř identifikovalo.“

„Ale jestli ze mě chtěli udělat mrtvolu, proč mě nezabili rovnou?“

„To je velice zajímavá otázka, Victorie. Na ni bych chtěl znát odpověď ze všeho nejvíc.“

„A vy nemáte žádnou představu?“

„Ani nejmenší tušení,“ zavrtěl pan Dakin hlavou a slabě se usmál.

„Když mluvíme o tušeních,“ napadlo Victorii, „vzpomínáte si, jak jsem říkala, že tenkrát ráno v Tiu nebylo se sírem Rupertem Crofton Leem všechno v pořádku?“

„Ano.“

„Vy jste ho neznal osobně, že ne?“

„Ne, nikdy dřív jsem se s ním nesetkal, ne.“

„Já si to myslela. Protože, víte, on to nebyl sir Rupert Crofton Lee.“

A znova se pustila do živého vyprávění, které začínalo vřídkiem dozrávajícím na šíji sira Ruperta.

„Tak takhle to provedli,“ řekl Dakin. „Nebylo mi jasné, jak se mohlo stát, že byl Carmichael tu noc tak málo ve střehu, aby ho dokázali zabít. Bezpečně se dostal ke Crofton Leemu – a Crofton Lee ho bodnul, ale jemu se povedlo utéct a vrazit do vašeho pokoje, kde se zhroutil. A svíral přitom tu svou šálu – doslova do samého konce.“

„Myslíte, že mě unesli proto, že jsem vám to chtěla říct? Ale to nevěděl nikdo kromě Edwarda.“

„Myslím, že vás hlavně chtěli rychle odstranit z dohledu. Začínala jste vědět nepříjemně mnoho o tom, co se děje v Olivové ratolesti.“

„Doktor Rathbone mě varoval,“ vzpomněla si Victoria. „Ona to byla spíš hrozba než varování. Asi si uvědomil, že nejsem to, co předstírám, že jsem.“

„Rathbone není hloupý,“ podotkl suše Dakin.

„Jsem ráda, že tam nemusím zpátky,“ přiznala Victoria. „Předstírala jsem, jak jsem statečná, ale ve skutečnosti jsem bez sebe strachy. Jenže když nepůjdu do Olivové ratolesti, jak seženu Edwarda?“

Dakin se usmál.

„Když nejde Mohamed k hoře, musí nakonec hora k Mohamedovi. Napište mu krátký dopis. Jen to, že jste v hotelu Tio, a požádejte ho, aby vyzvedl vaše věci a donesl vám je tam. Já mám ještě teď dopoledne schůzku s doktorem Rathbonem, budeme probírat jeden z kulturních večerů jeho klubu. Nebude pro mě tak těžké podstrčit lístek jeho tajemníkovi – takže se nemusíte bát nebezpečí, že by vaše nepřítelkyně Catherine zařídila, aby vzkaz zmizel. Pokud jde o vás, vraťte se do Tia a zůstaňte tam, a – Victorie –“

„Ano?“

„Kdybyste se dostala do potíží – jakéhokoli druhu – udělejte to, co nejvíc prospěje vám. Budeme na vás dávat pozor, jak to jen půjde, ale stojíte proti dost hrozným protivníkům a bohužel hodně víte. Jakmile budou vaše zavazadla v hotelu Tio, vaše závazky vůči mně končí. Mějte to na paměti.“

„Vrátím se teď rovnou do Tia,“ slíbila Victoria. „Jen si možná cestou koupím nějaký pudr a rtěnku a krycí krém. Konečně –“

„Konečně,“ dořekl za ni pan Dakin, „dívka se se svým mládencem nemůže sejít tak docela nevyzbrojená, že?“

„S Richardem Bakerem na tom tak nezáleželo, i když bych stejně docela ráda, aby věděl, že umím vypadat docela dobře, když se snažím,“ kývla Victoria. „Ale Edward...“

Dvacátá druhá kapitola

Pečlivě si upravila blond vlasy, přepudrovala nos a namalovala si pusy a pak se usadila na balkoně hotelu Tio a znova se vžila do role moderní Julie, čekající na svého Romea.

A Romeo také posléze přišel. Objevil se na trávníku a rozhlížel se na všechny strany.

„Edwarde,“ zavolala Victoria.

Edward zvedl hlavu.

„Aha, támhle jsi, Victorie!“

„Pojď sem nahoru.“

„Už jdu.“

Za chvíli vyšel na balkon. Ten byl teď opuštěný.

„Tady nahoře je větší klid,“ vysvětlila Victoria. „Za chvíli půjdeme dolů a necháme si od Marcuse nalít.“

Edward na ni nechápavě zíral.

„Poslyš, Victorie, neudělala sis něco s vlasy?“

Victoria si nešťastně povzddechla.

„Jestli se přede mnou ještě někdo zmíní o vlasech, tak už ho nejspíš opravdu vezmu klackem přes hlavu.“

„Řekl bych, že mně se to líbilo víc tak, jak jsi to měla předtím.“

„To vykládej Catherine!“

„Catherine? Co ta s tím má společného?“

„Všechno,“ odsekla Victoria. „Řekl jsi mi, ať se s ní kamarádím, tak jsem to udělala, a ty nejspíš vůbec netušíš, do čeho jsi mě to navezl!“

„Kdes celou tu dobu byla, Victorie? Už jsem vážně začínal mít strach.“

„Ale nepovídej! Kdes myslel, že jsem?“

„No, Catherine mi od tebe vyřídila vzkaz. Prý mi má říct, že jsi z ničeho nic odjela do Mosulu. Prý je to něco hrozně důležitého, je to dobrá zpráva a že se mi časem ozveš.“

„A tys tomu věřil?“ zeptala se Victoria skoro s politováním.

„Myslel jsem, že jsi něčemu na stopě. Catherine jsi toho samozřejmě moc říct nemohla –“

„A nenapadlo tě, že Catherine lže a že jsem dostala ránu přes hlavu.“

„Cože?“ vytřeštil na ni oči Edward.

„Dali mi drogy, omámili mě chloroformem – chtěli mě vyhladovět...“

Edward se zprudka rozhlédl kolem.

„Panebože! To mi vůbec nepřišlo na mysl. Koukni, mně se to nelíbí, mluvit o tom tady. Je tu moc oken. Nemůžeme do tvého pokoje?“

„Dobře. Donesl jsi mi zavazadla?“

„Ano, nechal jsem je u vrátného.“

„Protože když člověk čtrnáct dní nemá nic na převlečení –“

„Victorie, co se vlastně stalo? Já vím co – mám tady auto. Pojeď do Devonshiru. Tys tam nikdy nebyla, vid’?“

„Do Devonshiru?“ vykulila Victoria překvapeně oči.

„Ale tak se jen říká jednomu místu kousek od Bagdádu. V tuhle roční dobu je tam docela hezky. Tak pojeď. Už jsem tě neměl sám pro sebe snad celé roky.“

„Naposledy v Babylonu. Ale co řekne doktor Rathbone a Olivová ratolest?“

„K čertu s Rathbonem. Už mám toho starého osla stejně plné zuby.“

Seběhli dolů po schodech a na ulici, kde měl Edward zaparkované auto. Jeli širokou ulicí přes Bagdád na jih. Pak z hlavní třídy uhnuli, poskakovali a klíčkovali mezi skupinkami palem a přes můstky zavlažovacích systémů. Nakonec, překvapivě bez varování, narazili na nevelký mladý hájek protkaný sítí zavlažovacích kanálů. Rostly tu především mandloně a meruňky a právě rozkvétaly. Bylo to idylické místo. O kus dál za hájkem tekla Tigris.

Vystoupili z auta a šli se projít mezi kvetoucí stromy.

„To je nádhera,“ vydechla spokojeně Victoria. „Je to, jako bych byla zpátky v Anglii a bylo jaro.“

Vzduch byl teplý a příjemný. Po chvíli si sedli na padlý kmen, nad hlavou jim visely růžové květy.

„A teď, miláčku,“ vyzval ji Edward, „mi pověz, co se s tebou dělo. Byl jsem tu hrozně nešťastný.“

„Vážně?“ usmála se zasněně.

A pak mu to vyprávěla. O kadeřnici. O pachu chloroformu a jak s ním bojovala. Jak se vzbudila zdrogovaná a bylo jí zle. O svém útěku a šťastném setkání s Richardem Bakerem. O tom, jak tvrdila, že je Victoria Pauncefoot Jonesová a má namířeno na vykopávky. A jak skoro zázrakem dokázala sehrát roli studentky archeologie, která právě přijela z Anglie. V té chvíli se Edward rozesmál nahlas.

„Ty jsi úžasná. Victorie! Co všechno ty nevymyslíš a nesehraješ!“

„Já vím,“ kývla Victoria. „Moji strýčkové. Doktor Pauncefoot Jones a před ním biskup.“

A v té chvíli si náhle vzpomněla, na co se to chtěla zeptat Edwarda tehdy v Basře. když je přerušila paní Claytonová pozváním na aperitiv.

„Už jsem se tě na to chtěla zeptat jednou,“ řekla. „Jak jsi věděl o tom biskupovi?“

Cítila, jak jeho ruka v její dlani náhle ztuhla. Odpověděl rychle, až příliš rychle:

„No, asi jsi mi to řekla, ne?“

Victoria se na něj podívala. Později ji napadlo, jak je to zvláštní, že jedno dětinské přeřeknutí může tolik znamenat.

Victoria ho totiž svou otázkou naprosto zaskočila. Neměl připravenou žádnou historku – jeho tvář byla náhle bezbranná a odmaskovaná.

A jak se na něj dívala, všechno se proměnilo a poskládalo se do úplně jiného obrazce, docela jako v kaleidoskopu, a ona uviděla pravdu. Ale možná to nebylo vlastně tak najednou. Možná, že ta otázka: Jak Edward věděl o biskupovi? ji trápila a provokovala v podvědomí, a ona pomalu docházela k té jediné nevyhnutelné odpovědi. Edward se o biskupovi z Llangow nedozvěděl od ní, a jediní další lidé, od kterých to mohl vědět, byli pan nebo paní Clippovi. Jenže když Victoria dorazila do Bagdádu, byl Edward v Basře a nemohl se s nimi setkat. To znamená, že to od nich musel slyšet dřív, než sám opustil Anglii. Věděl tedy celou dobu, že s nimi Victoria přiletí – a celá ta úžasná shoda náhod nebyla vůbec náhodná. Všechno to bylo záměrné a naplánované.

A jak tak hleděla na Edwardovu odmaskovanou tvář, náhle věděla i to, co Carmichael mínil slovem Lucifer: věděla, koho viděl ten den, když se podíval chodbou do zahrady konzulátu. Viděl tu mladou krásnou tvář, na kterou teď hleděla ona – protože krásná tvář to byla:

Lucifere, synu jitra, jak jsi spadl z nebe!

Ne doktor Rathbone – Edward! Edward hrál malou roli, roli tajemníka, a Rathbonea používal jako nastrčenou figurku a Rathbone Victorii varoval, ať odejde, dokud může...

Jak se tak dívala na tu krásnou zlou tvář, všechna její pošetilá, pubertální, dětinská zamilovanost opadávala a ona věděla, že to, co k Eduardovi cítila, nikdy nebyla láska. Bylo to totéž, co pár hodin předtím pociťovala k Humphreyemu Bogartovi a později k vévodovi z Edinburghu. Bylo to okouzlení. A Edward nikdy doopravdy nemiloval ji. Působil na ni svým kouzlem záměrné. Tenkrát ji prostě sbalil, používal svůj šarm tak snadno, tak přirozeně, že mu na to skočila bez boje. Byla snadná kořist.

Je neuvěřitelné, kolik toho člověku stačí proletět hlavou za pouhých pár vteřin. Ani si to nemusela rozmyslet. Prostě to věděla. Věděla to naplno a okamžitě. Možná proto, že někde uvnitř, vespod, to věděla celou tu dobu...

Na tváři ale Victoria stále udržovala výraz pošetileho, nemyslícího úžasu: pud sebezáchovy byl stejně rychlý jako její myšlenky. Instinktivně totiž cítila, že je ve velkém nebezpečí. Mohla ji zachránit jenom jediná věc, v rukávu měla jediné eso. A tak ho rychle použila.

„Tys to celou dobu věděl,“ prohlásila. „Tys věděl, že sem jedu. Ty jsi to určitě zařídil. Edwarde, ty jsi úžasný!“

Její tvář, ta proměnlivá, plastická tvář, vyjadřovala jen jedinou emoci – skoro vlezlé zbožňování. A všimla si i reakce – lehce pohrdlivého úsměvu, úlevy. Úplně cítila, jak si Edward v duchu říká: „Ta husička! Ta spolkně všechno! S tou si můžu dělat, co budu chtít.“

„Ale jak jsi to dokázal?“ pokračovala Victoria. „Ty musíš mít ohromný vliv. Určitě jsi úplně jiný, než jak se tváříš. Ty jsi – jak jsi to tuhle říkal – ty jsi skutečně král Babylonu.“

Viděla, jak se mu obličej pyšně rozsvítil. Viděla moc a sílu, krásu a krutost, které se skrývaly pod fasádou skromného a milého mladíka.

A já jsem jen křesťanská otrokyně, myslela si Victoria. Ještě poslední umělecký tah: spěšně a úzkostlivě se zeptala (i když nikdo neví, co to stálo její hrdost): „Ale miluješ mě, vid’?“

Úšklebek už skoro nedokázal zakrýt. Ta husa hloupá – všechny ty hloupé ženské! Je tak snadné je přesvědčit, že je milujete a na ničem jiném jim nezáleží! Nemají ponětí o velkoleposti budování, o novém světě, ony jen fňukají o lásku! Jsou to otrokyně a člověk je musí jako otrokyně využívat k dosažení svých cílů.

„Samozřejmě že tě miluju,“ odpověděl.

„Ale o co vlastně jde? Řekni mi to, Edwarde. Vysvětli mi to.“

„Bude to nový svět, Victorie. Nový svět, který povstane z bláta a popela toho starého.“

„Pověz mi o tom něco.“

Začal vyprávět a ona se proti své vůli málem nechala strhnout, upoutat tím snem. Staré špatné věci se musejí zničit navzájem. Tlustí starci, co shrabují zisky a brání pokroku. Fanatičtí hloupí komunisté, kteří se snaží nastolit své marxistické nebe. Musí dojít k totální válce – k totálnímu zničení. A pak – nové nebe a nová země. Malá vybraná skupinka vyšších bytostí, vědci, zemědělstí odborníci, správci – mladí muži jako Edward – mladí Siegfriedové Nového světa. Všichni jsou mladí a všichni věří, že jsou předurčeni stát se nadlidmi. Až se zkáza sama stráví, nastoupí oni a svět převzou.

Bylo to šílenství – ale konstruktivní šílenství. Bylo to něco, k čemu by v roztržitém a rozpadajícím se světě mohlo dojít.

„Ale myslí na ty spousty lidí, kteří by napřed umřeli,“ namítla Victoria.

„Ty to nechápeš,“ mávl rukou Edward. „Na tom nezáleží.“

Na tom nezáleží – to bylo Edwardovo krédo. A Victorii najednou prolétl hlavou obrázek té tři tisíce let staré primitivní mísy vyspravené asfaltem. Tohle jsou věci, na kterých záleží – každodenní drobnosti, rodina, pro kterou je potřeba uvařit, čtyři stěny tvořící domov, jeden či dva milované předměty. Všechny ty tisíce obyčejných lidí na zemi, kteří se starají o svoje, kteří obdělávají půdu a vyrábějí nádoby, vychovávají rodiny, smějí se a pláčou, ráno vstávají a večer jdou spát. To jsou lidé, na kterých záleží, ne tihle andělé s krutými tvářemi, kteří chtějí vytvářet nový svět a je jim jedno, komu při tom ublíží.

A tak opatrně, zkusmo – protože věděla, že tady v Devonshiru může být smrt velice blízko, řekla:

„Ty jsi vážně úžasný, Edwarde. Ale co já? Co můžu udělat já?“

„Ty chceš – pomáhat? Ty v to věříš?“

Byla ale opatrná. Žádné náhlé prohlédnutí. To by bylo příliš.

„Myslím, že prostě věřím v tebe!“ řekla. „Udělám všechno, co mi ty řekneš, abych udělala.“

„Hodná holka,“ kývl.

„Proč jsi vlastně zařídil, abych sem přijela? Muselo to mít nějaký důvod.“

„No jistě. Vzpomínáš si, jak jsem tě tenkrát fotografoval?“

„Vzpomínám,“ kývla Victoria.

(Ty huso, jak ti to lichotilo, jak ses uculovala! myslela si v duchu.)

„Zaujal mě tvůj profil – byl někomu hrozně podobný. Udělal jsem si tu fotku, abych si byl jistý.“

„A komu jsem podobná?“

„Jedné ženské, která nám dělá spoustu potíží – Anně Scheelové.“

„Anně Scheelové.“ Victoria na něj nechápavě, ohromeně zírala. Ať čekala cokoli, rozhodně ne tohle.

„Chceš říct – že vypadá jako já?“

„Obzvlášť ze strany. Z profilu jste prakticky stejné. A co je nejneuvěřitelnější, máš na horním rtu nalevo malinkou jizvičku.“

„Já vím. Jako dítě jsem upadla na cínového koníka. Trčelo mu takové ostré ucho a zaseklo se dost hluboko. Moc to není vidět – aspoň když se napudruju.“

„Anna Scheelová má znamínko přesně na stejném místě. To bylo to nejcennější. Jste asi stejně vysoké a stejně stavěné – ona je o čtyři pět let starší než ty. Jediný větší rozdíl jsou vlasy, ty jsi brunetka a ona blondýnka. A taky se češete docela jinak. Ty máš oči taky modré, ale tmavší. Na to stačí zabarvené brýle.“

„A proto jsi chtěl, abych přijela do Bagdádu? Protože vypadám jako ona?“

„Ano, říkal jsem si, že ta podoba by... se mohla hodit.“

„Takže jsi to celé zařídil – s Clippovými – kdo jsou Clippovi?“

„Ti nejsou důležití – dělají, co se jim řekne.“

Edward to prohlásil takovým tónem, že Victorii přeběhl mráz po zádech. Bylo to, jako by s nelidskou lhostejností prohlásil: „Složili přísahu poslušnosti.“

Tenhle šílený projekt měl v sobě cosi náboženského. „Edward,“ pomyslela si, „je sám sobě Bohem. To je na tom tak děsivé.“

Nahlas řekla:

„Ale tys mi říkal, že Anna Scheelová je nějaká velká šéfka v té vaší věci?“

„Musel jsem ti něco říct, abych tě svedl ze stopy. Už tak ses dozvěděla trochu moc.“

„A kdybych čirou náhodou nebyla podobná Anně Scheelové, tak by byl se mnou konec,“ myslela si Victoria.

„A kdo to tedy je opravdu?“ zeptala se.

„Je to osobní sekretářka Otto Morganthala, amerického a mezinárodního bankéře. Ale to není všechno. Má neuvěřitelný mozek na finance. Myslíme, že vysledovala dost našich finančních operací. Tři lidi nám byli nebezpeční – Rupert Crofton Lee. Carmichael – no, těch už jsme se obou zbavili. Zbývá Anna Scheelová. Za tři dny má dorazit do Bagdádu. Ale ona zmizela.“

„Zmizela? Kde?“

„V Londýně. Prostě se vypařila z povrchu zemského.“

„A nikdo neví, kde je?“

„Možná Dakin.“

Jenže Dakin neměl tušení – to zas věděla Victoria, ale Edwardovi to neřekla. Kde tedy je Anna Scheelová?

Zeptala se:

„Ty to vážně ani netušíš?“

„Určitou představu máme,“ řekl Edward zvolna.

„A jakou?“

„Je nezbytně nutné, aby Anna Scheelová přijela sem do Bagdádu na tu konferenci. A ta, jak víš, se koná za pět dní.“

„Už tak brzo? To jsem netušila.“

„Všechny přístupy do téhle země hlídáme. Pod vlastním jménem sem určitě nepřijede. A vládním letadlem taky neletí. To si umíme ověřit. Prozkoumali jsme tedy všechny soukromé rezervace. U BOAC je zamluvená letenka na jméno Grete Hardenová. Pokusili jsme se o Grete Hardenové dozvědět něco víc – a ona žádná taková osoba neexistuje. Je to falešné jméno. Taky adresa, kterou uvedla, je falešná. Myslíme si, že Grete Hardenová je Anna Scheelová.“

Pak dodal:

„Její letadlo přistane pozítří v Damašku.“

„A pak?“

Edward se jí náhle podíval do očí.

„To záleží na tobě, Victorie.“

„Na mně?“

„Zaujmeš její místo.“

„Jako s Rupertem Crofton Leem?“

Skoro to zašeptala. Když došlo k téhle záměně. Rupert Crofton Lee přišel o život. A když Victoria zaujme místo Anny Scheelové nebo Grete Hardenové, pravděpodobně zemře i ta.

A Edward čeká – a jestli jen na okamžik zapochybuje o její loajalitě, zemře ona, Victoria – a ani nebude mít možnost někoho varovat.

Ne, musí souhlasit a najít nějaký způsob, jak to ohlásit panu Dakinovi.

Zhluboka se nadechla a řekla:

„Já – já – ale Edwarde, já to nedokážu. Někdo na to přijde. Americký přízvuk napodobit neumím.“

„Anna Scheelová prakticky žádný přízvuk nemá. A kromě toho budeš trpět laryngitidou. Potvrdí to jeden z nejlepších lékařů v téhle části světa.“

Mají svoje lidi všude, pomyslela si Victoria.

„A co bych musela udělat?“ zeptala se.

„Přeletět z Damašku do Bagdádu jako Grete Hardenová. Okamžitě ulehneš do postele. Z ní tě pustí jeden z našich vážených lékařů právě včas, abys mohla na konferenci. Tam jim předložíš dokumenty, které jsi s sebou přivezla.“

„Právě dokumenty?“ divila se Victoria.

„Jistěže ne. Nahradíme je vlastní verzí.“

„A co v těch dokumentech bude?“

Edward se usmál.

„Přesvědčivé detaily šokujícího komunistického spiknutí v Americe.“

Naplánované to mají skvěle, pomyslela si Victoria. Nahlas řekla:

„A vážně si myslíš, že mi to může projít, Edwarde?“

Teď, když hrála roli, nedělalo Victorii nejmenší potíže nasadit výraz upřímných obav.

„Určitě ano. Všiml jsem si, že když něco hraješ, přináší ti to takové potěšení, že ti skoro není možné nevěřit.“

Victoria zamyšleně pronesla:

„Pořád si ještě připadám hrozně hloupě, když si vzpomenu na Hamillon Clippovy.“

Povýšeně se zasmál.

Victoria ho stále ještě zbožně sledovala, ale v duchu si pomstychtivě říkala: „Jenže ještě hloupější jsi byl ty, že ses v Basře podřekl s títn biskupem. Nebýt toho, nikdy bych neprokoukla já tebe.“

Najednou se zeptala: „Co doktor Rathbone?“

„Co s ním?“

„Je to jenom nastrčená figurka?“

Edward se s krutým uspokojením pousmál.

„Rathbone musí držet hubu a krok. Víš, co celé ty roky dělá? Skoro tři čtvrtiny všech příspěvků, které mu proudí ze všech koutů, si chytře strká do vlastní kapsy. Takového podvodníka svět dlouho neviděl.

Rathbonea máme úplně v rukou – kdykoli ho můžeme odhalit a on to ví.“

Victoria pocítila k tomu starci se vznešeným klenutým čelem a zlou chamtivou duší náhlý vděk. Možná je to podvodník, ale ví, co to je soucit – snažil se ji přesvědčit, aby včas unikla.

„Všechno pracuje pro náš Nový řád!“ prohlásil Edward sebejistě.

Pomyslela si: Edward vypadá navenek tak rozumně, ale ve skutečnosti je šílený! Je možné, že když se člověk snaží hrát si na Boha, musí zešílet. Vždycky se říká, že pokora je křesťanská ctnost – tak teď už vím proč. Pokora vám vždycky zachrání zdravý rozum a dělá z vás lidskou bytost...

Eduard vstal.

„Musíme sebou hnout,“ prohlásil. „Do pozítří tě potřebujeme dostat do Damašku a všechno tam připravit.“

Victoria se svižně zvedla. Jakmile se dostane z Devonshiru, mezi bagdádské davy, do hotelu Tio, kde bude Marcus, rozzářený, hlučný a rozdávající koktejly, nebude už hrozba z Edwardovy strany tak bezprostřední. Victoria musí hrát dvojí hru – dál klamat Edwarda tou odpornou psí oddaností a potají mu kazit plány.

Zeptala se: „Myslíš, že Dakin ví, kde je Anna Scheelová? Třeba bych to mohla zjistit. Možná by mi něco naznačil.“

„To sotva – a ty Dakina stejně neuvidíš.“

„Řekl mi, ať za ním dnes večer přijdu,“ zalhala Victoria a po zádech jí zlehka přeběhl mráz. „Bude mu divné, když se neobjevím.“

„V téhle fázi už je jedno, co si bude myslet,“ mávl Edward rukou. „My máme svoje plány.“ Pak dodal: „Ty už se v Bagdádu neobjevíš.“

„Ale Edwarde, všechny věci mám v Tiu! Pronajala jsem si tam pokoj.“

Šála. Ta drahocenná šála.

„Svoje věci teď chvíli nebudeš potřebovat. Mám pro tebe nachystaný kostým. Pojd’.“

Nastoupili znova do auta. Victoria uvažovala: Mohla jsem tušit, že Edward nebude tak hloupý, aby mě pustil k Dakinovi, když teď vím, co je zač. Je přesvědčený, že jsem do něj celá pryč – ano, myslím, že tím si je jistý – ale stejně nehodlá nic riskovat.

Zeptala se: „Nebudou mě hledat, když – když se neobjevím?“

„O to se postaráme. Oficiálně se se mnou rozloučíš na mostě a půjdeš za nějakými přáteli na západním břehu.“

„A doopravdy?“

„Počkej a uvidíš.“

Victoria seděla tiše celou dobu, co auto poskakovalo po hrbolaté cestě a proplétalo se mezi palmovými zahradami a přes můstky.

„Lefarge.“ mumlal si pro sebe Edward. „To bych rád věděl, co Carmichael myslel tím Lefarge.“

Victorii poskočilo srdce úzkostí.

„Počkat,“ zvolala, „to jsem ti zapomněla říci. Když jsem byla na vykopávkách v tellu Asuád, tak tam jistý monsieur Lefarge přijel.“

„Cože?“ Edward div auto nepřevrátil rozčilením. „Kdy to bylo?“

„No, asi před týdnem. Říkal, že jede z nějakých vykopávek v Sýrii. Od nějakého monsieur Parrota nebo tak nějak?“

„Když jsi tam byla, přijeli dva muži. André a Juvet?“

„Ano,“ potvrdila Victoria. „Jednomu bylo špatně. Šel si lehnout do domu.“

„To byli dva z našich lidí,“ vysvětlil Edward.

„Proč tam přijeli? Hledali mě?“

„Ne – neměl jsem tušení, kde jsi. Ale Richard Baker byl v Basře ve stejnou dobu jako Carmichael. Mysleli jsme, že mu Carmichael možná něco předal.“



„Ano, říkal, že mu někdo prohledal věci. Našli něco?“

„Ne – a teď dobře vzpomínej, Victorie. Přijel ten Lefarge dřív než ti dva, nebo potom?“

„Přijel – ano, den předtím, než tam byli ti dva.“

„A co dělal?“

„No,“ vyprávěla Victoria, „nejdřív si prohlédl vykopávky – s doktorem Pauncefoot Jonesem. A pak ho Richard Baker vzal do domu, prohlédnout si věci v depozitáři.“

„Šel do domu s Richardem Bakerem. Mluvili spolu?“

„Asi ano,“ pokrčila rameny Victoria. „Věci si člověk sotva prohlíží úplně potichu, ne?“

„Lefarge,“ brumlal si Eduard. „Kdo to jen je, ten Lefarge? Proč o něm nic nevíme?“

Victoria toužila říct: „Je to bratr pani Harrisové,“ ale spolkla to. Ze svého vymyšleného pana Lefargea měla radost. Úplně jasně ho teď viděla před sebou – hubený, skoro souchotinářský mladík s tmavými vlasy a knírkem. Když se jí pak Edward zeptal, popsala ho pečlivě a přesně.

Projížděli teď předměstími Bagdádu. Edward zabočil do postranní ulice moderních vil, postavených v pseudoevropském stylu, které kolem sebe měly zahrady a balkony. Před jedním domem stála velká limuzína. Edward zastavil za ní, on i Victoria vystoupili a vyšli po schodech k hlavnímu vchodu.

Otevřela jim hubená snědá žena a Edward ji oslovil plynou francouzštinou. Mluvili rychle a Victoria neuměla francouzsky natolik dobře, aby pochopila všechno, ale smysl byl přibližně ten, že tohle je ta mladá dáma a že se proměna musí provést hned teď.

Žena se k ní obrátila a zdvořile Victorii vyzvala francouzsky:

„Pojďte se mnou, prosím.“

Vedla Victorii do ložnice, kde na posteli ležel hábit jeptišky. Žena jí ho gestem ukázala. Victoria se svlékla a natáhla na sebe tuhé vlněné spodní prádlo a přes něj přehodila objemné středověké záhyby tmavé látky. Francouzka jí upravila pokrývku hlavy. Victoria zahlédla svůj obraz v zrcadle. Její bledá drobná tvář vypadala v tom gigantickém – říká se tomu čepec? – s bílými sklady pod bradou zvláště čistě a nezemsky. Francouzka jí pověsila kolem krku růženec z dřevěných korálků. Pak si Victoria navlékla hrubé a příliš velké boty, ve kterých se musela šourat, a Francouzka ji odvedla zpátky k Edwardovi.

„Vypadáš dobře,“ pochválil ji. „Mysli na to, že máš klopat oči, zvlášť v přítomnosti mužů.“

O chvíli později se vrátila Francouzka v podobném oděvu. Obě jeptišky vyšly z domu a nasedly do limuzíny, za jejímž volantem teď seděl vysoký snědý muž v evropských šatech.

„Dál už je to na tobě, Victorie,“ připomněl jí Edward, „dělej přesně to, co ti řeknou.“

V těch slovech zazněl náznak hrozby, tvrdý jako ocel.

„Ty nejedeš, Edwarde?“ fňukla Victoria.

Usmál se na ni.

„Uvidíš mě za tři dny,“ řekl. Pak svým starým okouzlujícím způsobem zašeptal: „Nezklam mě, miláčku. Tohle nemůže dokázat nikdo než ty – miluju tě, Victorie. Nedovolím si políbit jeptišku, co kdyby nás někdo viděl – ale strašně rád bych to udělal.“

Victoria sklopila oči jako správná jeptiška, ve skutečnosti tím ale skrývala vztek, který se jí v té chvíli zmocnil.

„Jidášů hnusný,“ pomyslela si.

Nahlas řekla jakoby nic:

„No, teď jsem vážně křesťanská otrokyně, ne?“

„Tak se mi líbíš!“ prohlásil Edward a dodal: „Neboj se ničeho. Všechny doklady máš v pořádku – na syrských hranicích potíže mít nebudeš. Tvoje církevní jméno je mimochodem sestra Marie des Anges. Sestra Therese, která tě doprovází, má u sebe dokumenty a o všechno se postará. A proboha, poslouchej rozkazy – nebo tě upřímně varuju – je s tebou konec.“

Ucouvl, vesele zamával a limuzína se rozjela.

Victoria se opřela a pustila se do úvah o svých možnostech. Mohla by buď ještě v Bagdádu, nebo na hranicích při kontrole způsobit nějaký skandál, volat o pomoc, vykřikovat, že ji unášejí proti její vůli – zkrátka tím či oním způsobem protestovat.

Čeho by tím dosáhla? Velmi pravděpodobně by to znamenalo konec Victorie Jonesové. Všimla si, že sestra Therese si zasunula do rukávu malou a zřejmě účinnou automatickou pistoli. Rozhodně by jí nedala šanci mluvit.

Nebo má počkat až do Damašku? A protestovat až tam? Čekal by ji nejspíš stejný osud, nebo by její prohlášení popřel řidič a druhá jeptiška. Dokonce možná mají papíry dokazující, že je Victoria duševně nemocná.

Nejlepší alternativa asi bude hrát to s nimi – souhlasit s plánem. Přijet do Bagdádu jako Anna Scheelová a

sehrát její roli. Protože koneckonců když to udělá, musí přijít okamžik, závěrečné vyvrcholení, kdy Edward už nebude moci kontrolovat ani ji, ani její slova. Jestli se jí i nadále podaří držet Edwarda v přesvědčení, že udělá všechno, co jí řekne, přijde chvíle, kdy bude stát s padělanými dokumenty před konferencí – a Edward u toho nebude.

A nikdo jí nedokáže zabránit, aby prohlásila: „Já nejsem Anna Scheelová a tyhle papíry jsou padělané a nepravdivé.“ Uvažovala, jestli se Edward nebojí, že přesně tohle udělá. Ale pak usoudila, že ješitnost dokáže zvláštně oslepovat. Ješitnost je Achillova pata. A také musela brát v úvahu fakt, že Edward a jeho spojenci pro svůj plán nějakou Annu Scheelovou potřebují. Najít dívku, která ji dostatečně připomíná – a dokonce má i jizvičku na stejném místě – je krajně obtížné. Vzpomněla si na jednu detektivku, kde nevinného zachránilo před popravou jen to, že vrah, který byl jinak jeho dvojník, měl jizvičku v pravém obočí. A to měli oba pokřivený malíček na stejné ruce, jeden po nehodě, jeden od narození... Takové shody okolností musejí být hodně vzácné. Ne, tihle nadlidi potřebují Victorii Jonesovou, písáčku – a v tomhle ohledu má Victoria v hrsti je, ne naopak.

Auto přejelo most. Victoria se dívala s nostalgickou touhou na Tigris. Pak vyrazili na širokou prašnou silnici. Victoria začala v prstech probírat korálky růžence. Jejich cvakání ji uklidňovalo.

Koneckonců, uvědomila si s úlevou, já doopravdy jsem křesťanka. A když už člověk je křesťan, tak je podle mě stokrát lepší být křesťanský mučedník než král Babylonu – a musím přiznat, že je dost pravděpodobné, že se ze mě ten mučedník stane. No, ale aspoň to nebudou lvi! Lvy bych vážně strašně nerada.

## Dvacátá třetí kapitola

### I.

Mohutné letadlo se sneslo k zemi a dokonale přistálo. Zlehka rolovalo po ranveji a nakonec se zastavilo na určeném místě. Cestující byli vyzváni k výstupu. Ty, kteří mířili do Basry, oddělil personál od těch, kdo pokračovali dalším spojem do Bagdádu.

Ti byli celkem čtyři. Blahobytně vyhlížející irácký obchodník, mladý anglický lékař a dvě ženy. Všichni museli projít nejrůznějšími kontrolami a výsledky.

První šla tmavovlasá žena s neupravenými vlasy ledabyle svázanými do šálku a s unaveným výrazem.

„Paní Pauncefoot Jonesová? Britka. Ano. Za manželem. Vaše adresa v Bagdádu, prosím? Jaké peníze máte...“

A tak to pokračovalo. Pak zaujala místo první ženy ta druhá.

„Grete Hardenová. Ano. Národnost? Dánská. Z Londýna. Účel návštěvy? Masérka v nemocnici? Adresa v Bagdádu? Jaké peníze máte?“

Grete Hardenová byla hubená světlavá žena v tmavých brýlích. Na horním rtu měla jakýmsi líčidlem nedokonale zakryté něco, co snad byl pupínek. Měla na sobě úpravné, ale trochu obnošené šaty.

Její francouzština byla klopotná – občas jí museli otázku zopakovat.

Čtyřem cestujícím pak řekli, že letadlo do Bagdádu poletí odpoledne. Teď je odvezou do hotelu Abbassid na oběd.

Grete Hardenová seděla na posteli, když se ozvalo zaklepání na dveře. Otevřela a venku stála vysoká tmavovlasá žena v uniformě letecké společnosti.

„Moc se omlouvám, slečno Hardenová. Byla byste tak hodná a šla se mnou do kanceláře? Došlo k nějaké drobné nesrovnalosti s vaší letenkou. Tudy, prosím.“

Grete Hardenová šla za svou průvodkyní chodbou. Na dveřích visela velká tabulka se zlatými písmeny – BOAC, a pod tím menší KANCELÁŘ.

Letuška otevřela dveře a pokynula ženě, ať vstoupí. Jen Grete Hardenová prošla, zavřela letuška dveře zvenčí a rychle z nich sňala tabulku.

Jak Grete Hardenová vstoupila, dva muži, kteří stáli za dveřmi, jí přehodili přes hlavu kus hadru. Do úst jí nacpali roubík. Jeden jí vyhrnul rukáv, vytáhl stříkačku a dal jí injekci.

Za pár minut se její tělo zhroutilo a ochablo.

Mladý lékař vesele prohlásil: „Tohle by jí mělo vyřadit z provozu tak na šest hodin. Tak, vy dvě, do toho.“

Pokynul hlavou dvěma dalším přítomným v místnosti. Byly to jeptišky, které seděly bez hnutí u okna. Muži odešli. Starší z jeptišek přistoupila ke Gretě Hardenové a začala z jejího nehybného těla stahovat šaty.

Mladší jeptiška, která se trochu chvěla, si začala svlékat hábit. Po chvíli ležela na posteli poklidně Grete Hardenová, oblečená do oděvu jeptišky. Mladší jeptiška měla na sobě šaty Grete Hardenové.

Starší jeptiška se pak začala věnovat světlým vlasům své spoléčnice. Opřela si o zrcadlo fotografie a podle ní vlasy upravila a vykartáčovala, sčesala z čela a stočila nízko na zátylku.

Odstoupila a řekla francouzsky:

„To je neuvěřitelné, jak vás to změnilo. Nasadte si ty tmavé brýle. Máte moc modré oči. Ano – úžasné.“ Ozvalo se lehké zaklepání na dveře a oba muži se vrátili. Zubili se od ucha k uchu.

„Grete Hardenová je bezpečně Anna Scheelová,“ prohlásil jeden. „Měla ty papíry v kufru, pečlivě schované mezi stránkami dánské knihy o zdravotních masážích. Tak tedy, slečno Hardenová,“ uklonil se s falešnou obřadností Victorii, „dopřejte mi tu čest a poobědvejte se mnou.“

Victoria s ním vyšla z pokoje na chodbu. Druhá pasažérka se od recepcce pokoušela poslat telegram.

„Ne,“ říkala právě. „P-A-U-N-C-E-foot. Doktor Pauncefoot Jones. Přijedu dnes, hotel Tio. Cesta dobrá.“

Victoria se na ni podívala s náhlým zájmem. Tohle musí být manželka doktora Pauncefoot Jonese, měla za ním přece přijet. Je tu sice o týden dřív, než měla, ale to Victorii nepřekvapovalo; doktor Pauncefoot Jones si několikrát stěžoval, že někam založil dopis, ve kterém mu ohlašovala datum příjezdu, ale prý si je skoro jistý, že to bylo šestadvacátého.

Kdyby tak mohla přes paní Pauncefoot Jonesovou nějak poslat zprávu Richardu Bakerovi...

Muž, který ji doprovázel, skoro jako by jí četl myšlenky: uchopil ji za loket a vedl ji od recepcce pryč.

„Žádné rozhovory se spolucestujícími, slečno Hardenová,“ varoval ji. „Nestojíme o to, aby si ta dobrá žena všimla, že jste někdo jiný, než s kým přicestovala z Anglie.“

Vzal ji na oběd do restaurace mimo hotel. Když se vraceli, paní Pauncefoot Jonesová právě scházela ze schodů od hotelu. Bez podezření na Victorii kývla.

„Byli jste se porozhlédnout?“ zavolala na ni. „Já mám zrovna namířeno na tržiště.“

Kdybych jí dokázala něco propašovat do zavazadel... napadlo Victorii.

Nikdy ale ani na chvíli nezustala sama.

Letadlo do Bagdádu odlétalo ve tři hodiny.

Sedadlo paní Pauncefoot Jonesové bylo až vepředu, Victoria byla vzadu, poblíž dveří, a přes uličku seděl ten světlovlasý mladík – její věznitel. Victoria neměla nejmenší šanci s onou druhou ženou mluvit, ani nic vpašovat do jejích věcí.

Let nebyl dlouhý. Victoria se podruhé podívala ze vzduchu dolů a spatřila pod sebou město, rozdělené Tigridem jako zlatou šmouhou.

Takhle ho viděla ani ne před měsícem. Kolik se toho od té doby stalo!

Za dva dny se tady sejdou muži, kteří zastupují dvě nejsilnější ideologie světa, aby debatovali o budoucnosti.

A ona, Victoria Jonesová, bude muset sehrát svou roli.

II.

„Víte,“ prohlásil Richard Baker, „to děvče mi dělá velkou starost.“

Doktor Pauncefoot Jones se nepřítomně zeptal: „Jaké děvče?“

„Victoria.“

„Victoria?“ Dr. Pauncefoot Jones se rozhlédl. „Kde je – ale ne, už vím, včera jsme se vraceli bez ní.“

„Říkal jsem si, jestli jste si toho vůbec všiml,“ ušklíbl se Richard.

„To je ode mě skutečně nedbalost. Byl jsem tak zaujatý tou zprávou o vykopávkách na tellu Bamdar.

Úplně nesmyslná stratifikace. To nevěděla, kde má hledat auto?“

„Nemyslel jsem, že by se sem ještě vracela,“ opravil ho Richard. „Popravdě řečeno, ona to není Venetia Savillová.“

„Není to Venetia Savillová? To je zvláštní. Ale myslel jsem, že křestním jménem je Victoria.“

„To je. Ale není antropoložka. A Emersona nezná. Vlastně celá ta věc byla – ehm – nedorozumění.“

„Propáníčka. To je opravdu divné.“ Doktor Pauncefoot Jones chvíli uvažoval. „Velice divné. Doufám jen – nemůžu za to snad já? Já vím, že jsem občas trochu roztržitý. Snad špatný dopis?“

„Já tomu nerozumím,“ uvažoval zachmuřeně Richard Baker a úvahám doktora Jonese nevěnoval pozornost. „Odjela zřejmě autem s nějakým mladíkem a nevrátila se. A co víc, jsou tam její zavazadla a ona se je ani neobtěžovala otevřít. To mi připadá hrozně divné – v její situaci. Myslel bych, že se bude chtít načíňat. A domluvili jsme se, že se sejdeme na oběd... ne, nerozumím tomu. Doufám, že se jí nic nestalo.“

„Ale to bych si vůbec nemyslel,“ mávl rukou doktor Pauncefoot Jones. „Zítra půjdeme v sekci H do hloubky. Podle celkového plánu bych řekl, že tam máme slušnou šanci narazit na archiv. Ten úlomek tabulky vypadá velice slibně.“

„Už ji jednou unesli,“ uvažoval Richard Baker dál. „Proč by ji nemohli unést podruhé?“

„Velice nepravděpodobné – velice,“ odporoval doktor Pauncefoot Jones. „Země je dnes skutečně úplně klidná. Sám jste to říkal.“

„Kdybych si jen vzpomněl, jak se jmenoval ten člověk z té ropné společnosti. Deacon? Deacon, nebo Dakin? Něco takového.“

„Nikdy jsem o něm neslyšel,“ řekl Pauncefoot Jones. „Myslím, že Mustafu a tu jeho partu přesunu do severovýchodního rohu. Pak můžeme prodloužit výkop v sekci J –“

„Vadilo by vám moc, pane doktore, kdybych jel zítra znova do Bagdádu?“

Doktor Pauncefoot Jones náhle na kolegu soustředil plnou pozornost. Vytřeštil na něj oči.

„Zítra? Ale byli jsme tam včera!“

„Mám o to děvče starost. Vážnou starost.“

„Propáníčka. Richarde, neměl jsem tušení, že je to takhle.“

„Jak takhle?“

„Že k ní máte vztah. Takhle to dopadá, když jsou na vykopávkách ženy – zvlášť hezké. Předloni jsem vážně myslel, že se Sibyl Muirfieldovou se nám nic takového stát nemůže, byla to skutečně zoufale nehezká dívka – a vidíte, co z toho vzešlo! Měl jsem Clauda ještě v Londýně líp poslouchat – tihle Francouzi vždycky uhodí hřebíček na hlavičku. Tenkrát prohodil něco o jejích nohou – velice nadšeně. No a tahle dívka, Victoria, Venetia nebo jak se jmenuje – ta je velice přitažlivá a moc milá. Máte dobrý vkus, Richarde, to musím přiznat. A co je zvláštní, je to první dívka, o kterou jste se kdy zajímal.“

„Nic takového v tom není,“ protestoval Richard, zarděl se a zatvářil ještě povýšeněji než jindy. „Jen mám – chm – o ni starost. Já prostě musím do Bagdádu.“

„No, jestli tam opravdu jedete,“ řekl doktor Pauncefoot Jones, „tak aspoň můžete přivést ty náhradní krumpáče. Řidič na ně, hlupák, zapomněl.“

Richard vyrazil do Bagdádu hned časně ráno a zamířil rovnou do hotelu Tio. Tam se dozvěděl, že se Victoria nevrátila.

„A to jsme byli domluveni, že spolu budeme jíst speciální večeři,“ stěžoval si Marcus. „A držel jsem jí moc pěkný pokoj. Je to divné, ne?“

„Byl jste na policii?“

„Ale ne, můj milý, to by nebylo pěkné. Třeba by se jí to nelíbilo. A rozhodně by se to nelíbilo mně.“

Po krátkém vyptávání objevil Richard pana Dakina a zastavil se za ním v kanceláři.

Paměť ho neklamala – Dakin byl skutečně takový, jak si ho pamatoval. Hleděl na tu shrbenou postavu, nerozhodnou tvář a lehký třas rukou. Ten člověk není k ničemu! Omluvil se panu Dakinovi, jestli ho obtěžuje zbytečně, ale neviděl snad slečnu Victorii Jonesovou?

„Byla za mnou především.“

„Můžete mi dát její současnou adresu?“

„Myslím, že je v hotelu Tio.“

„Její zavazadla tam jsou, ale ona ne.“

Pan Dakin mírně pozvedl obočí.

„Pracovala s námi na vykopávkách v tellu Asuád,“ vysvětlil Richard.

„Aha. No – ale já bohužel nevím nic, co by vám mohlo pomoci. Má myslím v Bagdádu několik přátel – ale neznám ji natolik dobře, abych vám mohl říct, o koho přesně jde.“

„Mohla by být v Olivové ratolesti?“

„Nemyslím. Ale můžete se zeptat.“

Richard se na něj obořil: „Podívejte, já se z Bagdádu nehnu, dokud ji nenajdu.“

Zamračil se na pana Dakina a vyšel z místnosti.

Když se za Richardem zavřely dveře, Dakin se usmál a zavrtěl hlavou.

„Victorie, Victorie,“ zamumlal káravě.

Když se vzteklý Richard vrátil do hotelu Tio, čekal na něj rozzářeny Marcus.

„Vrátila se!“ vykřikl Richard.

„Ne, ne. Paní Pauncefoot Jonesová. Přiletí už dnes letadlem. Právě jsem se to dozvěděl. Doktor Pauncefoot Jones mi říkal, že přijede příští týden.“

„On si pořád plete data. Co Victoria Jonesová?“

Marcus zase zvažněl.

„Ne, o té jsem nic neslyšel. A nelíbí se mi to, pane Bakere. Není to pěkné. Je to taková mladá dívka. A tak hezká. A tak veselá a kouzelná.“

„Ano, ano,“ škubl sebou Richard. „No, asi bych tu měl počkat a přivítat paní Pauncefoot Jonesovou.“

Ale co se pro všechno na světě mohlo stát s Victorií?

III.

„Ty!“ řekla Victoria s neskrývaným nepřátelstvím.

Když ji odvedli do jejího pokoje v hotelu Babylonský palác, první, koho uviděla, byla Catherine.

Catherine kývla se stejnou nenávistí.

„Ano,“ řekla. „Jsem to já. A teď jdi prosím do postele. Doktor brzo přijde.“

Catherine byla oblečená jako ošetřovatelka a brala své povinnosti vážně; zřejmě byla pevně rozhodnutá nehnout se od Victorie ani na krok. Victoria ležela nešťastně v posteli a zamumlala: „Kdybych tak sehnala Edwarda –“

„Edwarda – Edwarda!“ ušklíbala se Catherine, „Edward o tebe nikdy nestál, ty hloupá Angličanko. Edward miluje mě!“

Victoria se bez nadšení podívala na Catherinin zatvrzelý, fanatický obličej.

Catherine pokračovala:

„Vždycky jsem tě nenáviděla, od toho prvního dne, co jsi přišla a tak hrubě jsi se hnala za doktorem Rathbonem.“

Victoria přemýšlela, čím by ji zasáhla. Řekla:

„Tak nebo tak jsem mnohem nepostradatelnější než ty. Tvářit se jako ošetřovatelka může každý. Ale celý plán závisí na tom, jak to sehraju já.“

Catherine se samolibě, poťouchle usmála: „Nikdo není nepostradatelný. To nás naučili.“

„No, ale já jsem. Proboha, objednej nějaké pořádné jídlo. Jestli nedostanu něco k jídlu, jak můžeš čekat, že ve správnou chvíli náležitě sehraju sekretářku amerického bankéře?“

„No, jen se najež, dokud můžeš,“ prohlásila nevrle Catherine.

Victoria přešla hrozivý význam toho prohlášení bez povšimnutí.

IV.

Kapitán Crosbie prohlásil:

„Myslím, že k vám právě přijela jistá slečna Hardenová.“

Zdvořilý pán v recepci hotelu Babylonský palác kývl.

„Ano, pane. Z Anglie.“

„Je to přítelkyně mojí sestry. Buďte tak hodný a předejte jí moji vizitku.“

Naškrábal na kartičku pár slov a poslal ji v obálce nahoru.

Po chvíli se vrátil poslíček, který s vizitkou odešel.

„Dámě není dobře, pane. Moc ošklivo v krku. Přijde brzo doktor. Má u sebe ošetřovatelku.“

Crosbie šel pryč. Zamířil do Tia, kde ho přepadl Marcus.

„Á, můj milý pane, pojďte se napít. Dnes večer je můj hotel úplně plný. To kvůli konferenci. Ale škoda, doktor Pauncefoot Jones se vrátil především ke své expedici a teď přijela jeho manželka a předpokládala, že tu bude na ni čekat. A nemá z toho radost, nemá! Říká, že mu psala, že přiletí tímhle letadlem. Ale však víte, jaký on je. Každé datum, každý čas – vždycky to poplete. Ale je to moc milý člověk,“ dodal Marcus se svou obvyklou velkodušností. „A musel jsem ji někam vmáchnout – musel jsem odmítnout moc důležitého člověka ze Spojených národů –“

„V Bagdádu je úplně bláznec.“

„A ta spousta policie, co povolali – dělají velká opatření – říkají – slyšel jste to? – že komunisti plánují zavraždit prezidenta. Zavřeli šedesát pět studentů! Viděl jste ty ruské policisty? Všechny hrozně podezřívají. Ale všechno to prospívá obchodu – moc mu to prospívá.“

V.

Zazvonil telefon.

„Americké vyslanectví.“

„Tady hotel Babylonský palác. Bydlí u nás slečna Anna Scheelová.“

Anna Scheelová? Po chvíli převzal sluchátko jeden z atašé. Mohla by slečna Scheelová přijít k telefonu?

„Slečna Scheelová je nemocná, leží v posteli s laryngitidou. Tady doktor Smallbrook. Já slečnu Scheelovou léčím. Má u sebe důležité dokumenty a byla by ráda, aby nějaká zodpovědná osoba z vyslanectví přišla a vyzvedla si je. Okamžitě? Děkuji. Budu na vás čekat.“

VI.

Victoria se odvrátila od zrcadla. Měla na sobě dobře střižený, na míru šitý kostým. Ani jeden světlý vlasek nebyl jinde, než být měl. Byla nervózní, ale nadšená.

Když se obrátila, zachytila jásavý záblesk v Catherininých očích a okamžitě byla ve střehu. Z čeho má Catherine radost?

Co se děje?

„Z čeho se tak raduješ?“ zeptala se.

„Brzo uvidíš.“

Ted' už svou zlomyslnost neskrývala vůbec.

„Ty si myslíš, jak jsi chytrá,“ ušklíbala se Catherine. „Myslíš, že na tobě všechno závisí. Pche, jsi jenom husa.“

Victoria byla skokem u ní. Zaryla jí prsty do ramene.

„Hned mi řekni, jak to myslíš, ty obludo.“

„Au – to bolí.“

„Řekni mi –“

Ozvalo se zaklepání na dveře. Nejdřív dvakrát a pak ještě jednou.

„Ted' uvidíš!“ vykřikla Catherine.

Dveře se otevřely a dovnitř vklouzl muž. Byl vysoký, oblečený v uniformě mezinárodní policie. Zamkl za sebou a vytáhl klíč. Pak přistoupil ke Catherine.

„Rychle,“ vybídl ji.

Vytáhl z kapsy kus tenké šňůry a přivázal Catherine spěšně k židli, za její plné spolupráce. Pak vytáhl šátek a uvázal jí ho přes ústa. Couvl a spokojeně kývl.

„Tak – to bude dobré.“

Pak se obrátil k Victorii. Spatřila těžký obušek, kterým se oháněl, a v té chvíli pochopila, jaký je skutečný plán. Nikdy nepočítali s tím, že na konferenci sehraje roli Anny Scheelové. Jak by mohli něco takového riskovat? Victoria byla v Bagdádu příliš dobře známá. Ne, plán zněl, a to od začátku, že Anna Scheelová bude na poslední chvíli napadena a zabita – zabita tak, že obličej nebude k poznání... Jen dokumenty, které s sebou přivezla – pečlivě zfalšované dokumenty – zůstanou.

Victoria se otočila k oknu – zaječela. A muž se k ní s úsměvem blížil.

Pak se stalo několik věcí – tříštění rozbitého skla – dopadla těžká ruka a poslala ji k zemi – viděla hvězdičky – a tmu. Pak se z té tmy ozval hlas, uklidňující anglický hlas.

„Jste v pořádku, slečno?“ zeptal se.

Victoria něco zamumlala,

„Co to říkala?“ zeptal se druhý hlas.

První muž se podrbal na hlavě.

„Říkala, že je lepší sloužit v nebi než vládnout v pekle,“ zopakoval pochybovačně.

„To je citát,“ vysvětloval druhý. „Ale popletla to.“

„Ne, nepopletla,“ řekla Victoria a omdlela.

VII.

Zazvonil telefon a Dakin zvedl sluchátko. Hlas v něm řekl:

„Operace Victoria úspěšně uzavřena.“

„Výborně,“ odpověděl Dakin.

„Máme Catherine Serakisovou a toho doktora. Ten druhý skočil z balkonu. Je smrtelně zraněný.“

„Tomu děvčeti se nestalo nic?“

„Omdlela – ale je v pořádku.“

„Pořád žádné zprávy o skutečné A. S.?“

„Ani ty nejmenší.“

No, přinejmenším Victoria je v pořádku – Anna sama bude asi mrtvá, pomyslel si... Trvala na tom, že to sehraje sama a po svém, a ujistila ho, že devatenáctého nepochybně bude v Bagdádu. Dnes bylo devatenáctého a Anna Scheelová nikde. Možná měla pravdu, že nedůvěřovala oficiálnímu plánu – nevěděl. Rozhodně se ledacos vyneslo – ledaskdo zradil. Ale její vlastní rozum jí zřejmě neposloužil o nic lépe...

A bez Anny Scheelové jsou důkazy neúplné.

Přišel poslíček s lístkem, na kterém bylo napsáno: pan Richard Baker a paní Pauncefoot Jonesová.

„Ted' nemůžu nikoho přijmout,“ mávl rukou Dakin. „Že se jim moc omlouvám. Mám jednání.“

Poslíček odešel, ale za chvíli byl zpátky. Podal Dakinovi dopis.

Dakin roztrhl obálku a četl:

„Chci s vámi mluvit o Henrym Carmichaelovi. R. B.“

„Pošlete ho sem,“ řekl Dakin.

Za chvíli vstoupili Richard Baker a paní Pauncefoot Jonesová. Richard Baker řekl:

„Nechci vás obírat o čas, ale chodil jsem do školy s jistým Henrym Carmichaellem. Mnoho let jsme se neviděli, ale když jsem byl před pár týdny v Basře, narazil jsem na něj v čekárně konzulátu. Byl oblečený jako Arab, a aniž dal otevřeně najevo, že mě poznal, podařilo se mu se mnou komunikovat. Zajímá vás

to?”

„To mě zajímá moc,“ přisvědčil Dakin.

„Získal jsem z toho dojem, že Carmichael se cítí ohrožený. To se velmi brzo potvrdilo. Napadl ho člověk s revolverem; podařilo se mi zbraň mu vyrazit. Carmichael utekl, ale než zmizel, vpašoval mi do kapsy něco, co jsem našel později – nezdálo se to důležité – jenom chit, doporučení pro jistého Ahmeda Mohameda. Vycházel jsem ale z předpokladu, že pro Carmichaela to důležité bylo.

Protože mi nedal žádné instrukce, pečlivě jsem to schoval, říkal jsem si, že si pro to jednou přijde.

Nedávno jsem se dozvěděl od Victorie Jonesové, že je mrtvý. Z dalších věcí, které mi řekla, jsem dospěl k závěru, že ten správný člověk, kterému mám tenhle předmět předat, jste vy.“

Vstal a položil Dakinovi na stůl špinavý popsaný kus papíru.

„Znamená to pro vás něco?”

Dakin si zhluboka vydechl.

„Ano,“ řekl. „Znamená to víc, než si dokážete představit.“

Vstal.

„Jsem vám hluboce zavázaný, pane Bakere,“ prohlásil. „Promiňte, že se s vámi tak spěšně rozloučím, ale musím zařídit spoustu věcí, a to okamžitě.“ Stiskl ruku paní Pauncefoot Jonesové a řekl: „Předpokládám, že pojedete za manželem na vykopávky. Doufám, že budete mít dobrou sezonu.“

„Ještěže se mnou Pauncefoot Jones dnes ráno do Bagdádu nepřijel,“ podotkl suše Richard. „Starý dobrý John Pauncefoot Jones toho z dění kolem sebe moc nevnímá, ale rozdíl mezi svou manželkou a manželčinou sestrou by si pravděpodobně povšiml.“

Dakin se s mírným překvapením podíval na paní Pauncefoot Jonesovou. Ta řekla hlubokým, příjemným hlasem:

„Moje sestra Elsie je pořád ještě v Anglii. Obarvila jsem si vlasy na tmavo a přiletěla jsem na její pas. Moje sestra se za svobodna jmenovala Elsie Scheelová. Já, pane Dakine, jsem Anna Scheelová.“

Dvacátá čtvrtá kapitola

Bagdád byl docela jiný než obvykle. Ulice byly plné policistů – policistů přivolaných zvenčí, mezinárodních policistů. Američtí a ruští policisté stáli bok po boku a tvářili se neproniknutelně.

Každou chvilku se rodila nová fáma. Ani jeden z Mocných nepřijede! Dvakrát přistálo ruské letadlo s příslušnou eskortou – a ukázalo se, že v něm sedí jen mladý ruský pilot!

Poslední zprávy ale říkaly, že je všechno v pořádku. Prezident Spojených států i ruský diktátor jsou tady, v Bagdádu. Jsou v Regentském paláci.

Historická konference konečně začala.

V malém předpokoji se odehrávaly události, které mohly docela dobře ovlivnit běh dějin. A jako většina takhle důležitých věcí nebyly nijak dramatické.

Doktor Alan Breck z jaderného institutu v Harwellu přednesl svůj příděl informací slabým, precizním hlasem.

Nedávno zesnulý sir Rupert Crofton Lee mu svěřil k analýze jisté vzorky. Tyto vzorky získal sir Rupert při jedné ze svých cest Čínou a Turkestánem a přes Kurdistán do Iráku. Svědectví doktora Brecka pak sklouzlo k vysoce odborným otázkám. Kovové rudy... vysoký obsah uranu... přesné umístění ložiska neznámé, protože záznamy a deníky sira Ruperta byly zničeny za války při nepřátelské akci.

Pak se slova ujal pan Dakin. Tichým, unaveným hlasem vyprávěl o Henrym Carmichaelovi, o tom, že věřil jistým pověstem o velikých stavbách a podzemních laboratořích v odlehlém údolí za hranicemi civilizace. O jeho pátrání a o úspěchu tohoto pátrání. O tom, že velký cestovatel, sir Rupert Crofton Lee, muž, který Carmichaelovi věřil, protože ty oblasti sám znal, slíbil, že přijede do Bagdádu, a o tom, jak zemřel. A jak Carmichael zahynul rukou toho, kdo se za sira Ruperta vydával.

„Sir Rupert je mrtev a Henry Carmichael je mrtev. Je tu ale ještě třetí svědek, který je živý a je tu dnes s námi. Požádám slečnu Annu Scheelovou, aby přednesla své svědectví.“

Anna Scheelová, klidná a vyrovnaná, jako by byla v kanceláři pana Morganthala, odříkala seznam jmen a čísel. Z hloubi svého pozoruhodného finančního mozku načrtla rozsáhlou finanční síť, která stahovala z oběhu peníze a financovala jimi aktivity, které měly za cíl rozdělit civilizovaný svět ve dva nepřátelské tábory. Nebylo to pouhé tvrzení. Předložila fakta a čísla, kterými své závěry podpořila. Ti, kdo jí naslouchali, doposud Carmichaelově divoké historce nevěřili, ale ona je přesvědčila.

Pak znovu promluvil Dakin:

„Henry Carmichael je mrtvý,“ řekl. „Ale přinesl ze své nebezpečné cesty hmatatelné a nepopíratelné důkazy. Neodvážil se nechat si tyto důkazy u sebe – jeho nepřítel mu byli příliš těsně v patách. Měl ale i

mnoho přátel. Prostřednictvím dvou z těchto přátel poslal důkazy do úschovy jinému příteli – muži, kterého celý Irák uznává a obdivuje. Byl tak laskav, že se uvolil sem dnes přijít. Hovořím o šejkovi Hussajnovi el Zijara z Kerbely.“

Šejk Hussajn el Zijara byl proslulý, jak Dakin správně řekl, po celém muslimském světě, a to jednak jako svatý muž a jednak jako významný básník. Mnozí ho považovali za světce. Teď vstal; měl temně hnědý, hennou barvený plnovous a působil doslova impozantně. Přes šedý kabátec lemovaný zlatou šňůrou měl splývavý hnědý plášť, jemňoučký jako pavučinka. Pokrývku hlavy ze zelené látky mu poutal agal z mnoha těžkých zlatých pramenů; dodávala mu patriarchálního vzhledu. Šejk promluvil hlubokým, zvučným hlasem.

„Henry Carmichael byl můj přítel.“ řekl. „Znal jsem ho jako chlapce, když u mě studoval verše našich velkých básníků. Do Kerbely přišli dva muži, kteří putují zemí a promítají obrázky. Jsou to prostí lidé, ale dobří stoupenci Prorokovi. Donesli mi balíček a řekli, že jim ho dal můj přítel, Angličan Carmichael, s tím, aby ho předali do mých rukou. Měl jsem ho držet v tajnosti a bezpečí a předat ho jedině Carmichaelovi samotnému, nebo poslovi, který vysloví jistá slova. Pokud jsi tím poslem ty, mluv, synu.“

Dakin řekl: „Sajjid, arabský básník Mutanabi, ‚uchazeč prorocství‘, který žil právě před jedním tisícem let, napsal ódu na prince Sajfu ‚I-Daula z Aleppa, a v ní se objevila tato slova: Zid hašši bašši tafaddal adni surra sili“ (Rozmnožuj, směj se, raduj se, sbližuj, prokazuj přízeň, potěšuj, dávej!)

Šejk Hussajn el Zijara s úsměvem podal Dakinovi balíček.

„Říkám spolu s princem Sajfu ‚I-Daula: Máš mít, čeho si tvé srdce žádá...“

„Pánové,“ prohlásil Dakin. „Toto jsou mikrofilmy, které přivezl Henry Carmichael na důkaz svého tvrzení...“

Vystoupil ještě jeden svědek – tragická zlomená postava: starý muž s ušlechtilé klenutým čelem, který byl kdysi obecně vážen a ctěn.

Hovořil s tragickou důstojností.

„Pánové,“ řekl, „brzy budu obžalován jako obyčejný podvodník. Jsou ale jisté věci, kterým dokonce ani já nemohu přihlížet nečinně. Existuje skupina mužů, většinou mladých mužů, jejichž srdce i cíle jsou tak zlotřilé, že tomu lze těžko věřit.“

Zvedl hlavu a vykřikl:

„Antikristové! Říkám, že té věci je potřeba učinit přítrž! Potřebujeme mír – mír, abychom si mohli lízat rány a vytvořit nový svět – a abychom to dokázali, musíme se snažit jeden druhého pochopit. Moje práce začala jako podvod, kterým jsem chtěl získat peníze – ale přísahám při Bohu, nakonec jsem sám začal věřit tomu, co kážu – ačkoli nehájím metody, kterých jsem používal. Pro lásku Boží, pánové, začněme znova a držíme pospolu...“

Chvilku bylo ticho a pak vysoký oficiální hlas bezkrevným byrokratickým tónem prohlásil:

„Tato fakta budou předložena prezidentovi Spojených států amerických a předsedovi vlády Svazu sovětských socialistických republik...“

Dvacátá pátá kapitola

„Mám výčitky svědomí,“ řekla Victoria, „kvůli té chudince Dánce, kterou omylem zabili v Damašku.“

„Ale ta je v pořádku,“ ujistil ji vesele Dakin. „Jen vaše letadlo odletělo, zalkli jsme tu Francouzku a Grete Hardenovou jsme odvezli do nemocnice. Měli v plánu ji nějakou dobu držet pod drogami, dokud by si nebyli jistí, že v Bagdádu všechno proběhlo, jak mělo. Samozřejmě patřila k našim lidem.“

„Vážně?“

„Ano, když Anna Scheelová zmizela, usoudili jsme, že by bylo dobře dát protistraně nějakou tu látku k přemyšlení. Tak jsme objednali letenku pro Grete Hardenovou a postarali jsme se o to, aby se o ní nic nevědělo. Chytli se – byli přesvědčení, že Grete Hardenová musí být Anna Scheelová. A vybavili jsme ji úhlednou sadou falešných dokumentů, které to dokládaly.“

„Zatímco skutečná Anna Scheelová zustala tiše jako myška v sanatoriu, dokud nebyla vhodná chvíle, aby paní Pauncefoot Jonesová odletěla za manželem.“

„Ano. Prostě – ale účinně. Plán vycházel z předpokladu, že když opravdu o něco jde, dá se důvěřovat jedině vlastním příbuzným. Je to velice chytrá mladá dáma.“

„Vážně už jsem myslela, že je po mně,“ přiznala Victoria. „Opravdu mě vaši lidi hlídali?“

„Celou dobu. Váš Edward nebyl tak strašně chytrý, jak si sám o sobě myslel. Popravdě řečeno, činnost mladého Edwarda Goringa jsme už nějakou dobu sledovali. Když jste mi vyprávěla svůj příběh, tehdy tu noc, kdy zabili Carmichaela, měl jsem o vás upřímně řečeno dost velký strach.“

Nenapadlo mě v tu chvíli nic lepšího, než vás tam poslat záměrně jako špeha. Usoudil jsem, že když bude



váš Edward vědět, že jste ve styku se mnou, budete relativně v bezpečí, protože bude mít vaším prostřednictvím možnost dozvědět se, co chystáme. Budete příliš cenná, než aby vás zabili. A taky nám vaším prostřednictvím mohl posílat falešné zprávy. Byla jste spojovací článek. Ale když jste přišla na tu záměnu s Rupertem Croftonem Lee, Edward rozhodl, že bude lepší držet vás stranou, dokud vás nebudou potřebovat (jestli vás vůbec budou potřebovat), abyste sehrála roli Anny Scheelové. Ano, Victorie, máte velké štěstí, že teď sedíte tam, kde sedíte, a krmíte se pistáciemi.“

„Já vím.“

Pan Dakin se zeptal:

„Jak moc vás to mrzí – s Edwardem?“

Victoria se na něj zpříma podívala.

„Vůbec ne. Byla jsem hloupá husa. Nechala jsem se od Edwarda sbalit a okouzlit. Zbláznila jsem se do něj jako malá holka – představovala jsem si sebe jako Julii a takové hlouposti.“

„Nemusíte si to moc vyčítat. Edward měl úžasnou schopnost působit na ženy.“

„Ano, a používal ji.“

„To tedy používal.“

„Až se příště zamiluju,“ prohlásila Victoria, „tak to nebude kvůli vzhledu, ani kvůli slávě nebo tak. Chtěla bych opravdového muže – ne takového, co vede hezké řeči. Nevadilo by mi, kdyby byl plešatý nebo nosil brýle nebo něco. Chtěla bych, aby byl zajímavý – aby se vyznal v zajímavých věcech.“

„Mělo by mu být tak kolem pětapadesáti, nebo spíš pětatřiceti?“

Victoria na něj vykulila oči.

„No pětatřiceti,“ odpověděla.

„To se mi ulevilo. Chvilku už jsem myslel, že vyznáváte lásku mně.“

Victoria se zasmála.

„A – já vím, že se nesmím vyptávat – ale byl v té šále opravdu vypletený nějaký vzkaz?“

„Bylo tam jméno. Tricoteuses, k nimž patřila madam Defarge, pletly seznam jmen. Šála a chit byly dvě poloviny klíče. Jedna polovina nám poskytla jméno šejka Hussajna el Zijara z Kerbely. Ta druhá, když jsme ji vystavili jódovým výparům, nám prozradila slova, na jejichž pokyn Šejk svěřenou věc vydal. Dá se říct, že by se sotva našlo bezpečnější místo, kde tu věc skrýt, než je svaté město Kerbela.“

„A přes půl země to nesli ti dva tuláci s kinem – ti, které jsme osobně potkali?“

„Ano. Prosté a dobře známé postavy. S politikou neměli vůbec nic společného. Byli to jen Carmichaelovi osobní přátelé. On měl hodně přátel.“

„Musel to být skvělý člověk. Mrzí mě, že je mrtvý.“

„Všichni musíme jednou umřít,“ pokrčil rameny pan Dakin. „A jestli existuje po tomhle životě ještě nějaký příští, a já sám v to pevně věřím, tak ho může hrát vědomí, že jeho víra a odvaha učinily pro tenhle ubohý starý svět víc, než mohl udělat téměř kdokoli jiný, a ušetřily mu další krveprolévání a neštěstí.“

„Je to zvláštní,“ pronesla zamyšleně Victoria, „že Richard měl půlku toho tajemství a já tu druhou. Skoro jako by –“

„Skoro jako by to bylo předurčeno,“ dořekl za ni pan Dakin a mrknul na ni. „A můžu se zeptat, co máte v plánu teď?“

„Budu si muset najít zaměstnání,“ odpověděla Victoria. „Musím se začít po něčem rozhlížet.“

„Moc se nerozhlížejte,“ mávl rukou pan Dakin. „Já bych skoro řekl, že práce za vámi jde sama.“

Přepustil místo Richardu Bakerovi a zvolna se odkolébál.

„Podívejte, Victorie,“ řekl Richard. „Venetia Savillová nakonec přijet nemůže. Dostala prý příušnice. Vy jste nám na vykopávkách byla docela užitečná. Chtěla byste se vrátit? Bohužel, jen za byt a stravu. A asi taky zpáteční cestu do Anglie – ale o tom si promluvíme později. Paní Pauncefoot Jonesová přijede příští týden. Tak co vy na to?“

„Vy mě vážně chcete?“ vykřikla Victoria.

Z nějakého důvodu Richard Baker celý zrůžověl. Odkášlal si a očistil si skřípec.

„Myslím,“ řekl, „že byste nám byla – docela k užitku.“

„To bych strašně ráda,“ souhlasila Victoria.

„V tom případě,“ vyzval ji Richard, „si běžte sbalit věci a pojedte se mnou rovnou. Nemáte chuť se ještě zdržovat v Bagdádu, ne?“

„Ani tu nejmenší,“ potvrdila Victoria.

„Á, tak vás tady máme, moje milá Veroniko,“ prohlásil doktor Pauncefoot Jones. „Richard odjížděl celý bez sebe strachem o vás. No, tak tedy – doufám, že budete oba moc šťastni.“

„Jak to myslel?“ ptala se užasle Victoria, zatímco doktor Pauncefoot Jones cupital pryč.  
„Ale nic,“ mávl rukou Richard. „Však ho znáte. On zas... tak trošku... předbíhá.“

AGATHA CHRISTIE

Sešli se v Bagdádu

Z anglického originálu They Came to Baghdad, vydaného nakladatelstvím Fontana – HarperCollins v Londýně, přeložila Veronika Volhejnová

Redigoval David Petrů

Obálku navrhl Ivan Brůha

Vydala Euromedia Group k. s. – Knižní klub v Praze roku 2008

jako svou 4236. publikaci

Odpovědiu redaktor Jakub Sedláček

Technicky redaktor David Dvořák

Počet stran 232

Sazba Pavel Hogen, Horní Jiřetín

Vytiskly Tlačiarne BB, spol. s r.o., Banská Bystrica

Vydání první

[www.euromedia.cz](http://www.euromedia.cz) [www.knizniweb.cz](http://www.knizniweb.cz) [www.agatha.cz](http://www.agatha.cz)